

Modtagne høringssvar i forbindelse med høring over Højhastighedskomiteens rapport

Nr.	Firma/privat person
1.	Innovation Lab
2.	Strand Consult
3.	DSB
4.	Christian Rovsing
5.	TEKNIQ
6.	Landsforeningen Landsbyerne i Danmark Sammenslutningen af Danske Småøer Håndværksrådet Forbrugerrådet Dansk Energi Dansk Metal FDIH (Foreningen for Distance- og Internethandel)
7.	Danske Erhvervsskoler – lederne
8.	Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte
9.	Region Midtjylland
10.	Energinet.dk
11.	Kennedy Centret
12.	Bornholms Vækstforum
13.	Danske Universiteter
14.	Syddansk Universitet
15.	IT-Universitetet
16.	Digital Sundhed
17.	Johan Schlüter Advokatfirma
18.	Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede
19.	Danmarks Radio
20.	Advokatsamfundet
21.	Banedanmark
22.	Dansk Metal
23.	DI ITEK
24.	Region Syddanmark
25.	Forbrugerombudsmanden
26.	Det Frie Forskningsråd
27.	Københavns Universitet
28.	Dansk Energi
29.	Sammenslutningen af Danske Småøer
30.	FTF - Hovedorganisation for 450.000 offentligt og privat ansatte
31.	Danske Handicaporganisationer (DH)
32.	Foreningen af Danske Interaktive Medier, FDIM

Modtagne høringssvar i forbindelse med høring over Højhastighedskomiteens rapport

Nr.	Firma/privat person
33.	TDC
34.	CSC
35.	Ingeniørforeningen IDA
36.	PROSA
37.	Region Nordjylland
38.	Akademiet for De Tekniske Videnskaber
39.	ComX Networks
40.	HK Privat
41.	Region Sjælland
42.	Region Hovedstaden
43.	Bibliotekschefforeningen
44.	Forbrugerrådet
45.	Håndværksrådet
46.	Dansk Fjernvarme
47.	Finansrådet
48.	SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
49.	Dansk IT
50.	Mogens Ritsholm
51.	Danmarks Forskningspolitiske Råd
52.	Børne- og Kulturchefforeningen
53.	Dansk Center for Scientific Computing
54.	Microsoft
55.	Danske Regioner
56.	Telekommunikationsindustrien i Danmark
57.	IT-Politisk Forening
58.	Datatilsynet
59.	Bibliotekarforbundet
60.	Registrerede Revisorer
61.	Landbrug og Fødevarer
62.	Forskningsnettet
63.	Telenor
64.	IT-Branchen
65.	Danmarks Automobilforhandler Forening
66.	Ringkøbing-Skjern kommune
67.	FDIH - Foreningen for Distance- og Internethandel

Tanja Søndergaard

Fra: Preben Mejer [preben@ilab.dk]
Sendt: 25. januar 2010 11:34
Til: Tanja Søndergaard
Cc: Henrik Kjær; Morten Kristiansen; Kresten Bay; Preben Mejer
Emne: VS: kommentar til Højhastighedskomiteens rapport
Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført
docId: <http://vtu.fsd.csc.dk/vtukoncp/DOK1214559>
SJ: -1

Kære Højhastighedskomite

Jeg har modtaget opfordring til at komme med et høringssvar. Rapporten er noget af det bedste jeg har set i flere år. Den kan blive et nyt pejlemærke for udviklingen i – og af – Danmark.

Jeg er også meget enig i at det handler om at fremme udviklingen af kreative og intelligente applikationer – og anvendelse. Det er efter min opfattelse udtryk for en forældet tankegang at lave en 32 spors motorvej, og så håbe at nogen vil bruge den. Hellere bruge ressourcerne på ideer, innovation og anvendelse, så løser markedsudviklingen resten.

Derfor vil jeg også foreslå at man laver en ABT lignende fond hvor man kan søge penge til implementering af projekter

Fonden kunne have et sigte der svarer til Højhastighedskomiteens charter, og i modsætning til ABT skulle den også kunne søges af private virksomheder. ABT er et af de bedste nye initiativer jeg har set, det rammer lige på sømmet og sætter gang i en masse spændende projekter. Fantastisk ROI for os som samfund.

Venlig hilsen
Preben Mejer
Direktør / Bestyrelsesformand
Innovation Lab

e-mail preben@ilab.dk
mobil 4019 4119

Medlem af regeringens IKT Råd og – IT sikkerhedsudvalg.

STRAND^{CONSULT}

**Høringssvar til rapporten
– Danmark som
Højhastighedssamfund**

Strand Consult

www.Strandreports.com

Pilestraede 41-43
DK1112 Copenhagen K
Denmark

Phone : (+45) 70 100 300

Fax : (+45) 33937520

Indhold

Indhold	1
1. Indledning – hvorfor har Strand Consult lavet dette høringssvar?	2
2. Hvilke anbefalinger i rapporten er gode og hvorfor?	3
2.1. Anbefalinger for digitalisering i den offentlige sektor	3
2.2. Anbefalinger for informations- og it-kompetencer	3
2.3. Anbefalinger for miljø, klima og grøn it	3
2.4. Anbefalinger for forskning og udvikling på it-området	4
2.5. Anbefalinger for bredbåndsinfrastruktur i Danmark	4
3. Hvilke anbefalinger, mener Strand Consult, er for svage eller uholdbare?	9
4. Hvilke emner savner vi i rapporten?	12
5. Strand Consults anbefalinger	17
6. Konklusion	20

1. Indledning – hvorfor har Strand Consult lavet dette høringssvar?

Baggrunden, for at Strand Consult har lavet denne høringssvar er, at vi ønsker at bruge vor viden og erfaringer fra telemarkedet til at komme med et konstruktivt indspil til rapporten ”Danmark som højhastighedssamfund”, som en komite, der er nedsat af videnskabsminister Helge Sander, har udarbejdet i perioden marts til december 2009.

Igennem de sidste 15 år har Strand Consult levet af at analysere telemarkedet på et globalt niveau. Hovedparten af vore indtægter kommer fra salget af strategiske rapporter, workshops og foredrag, som vi leverer til over 160 teleoperatører i hele verden samt en lang række andre aktører inden for telebranchen – vi har omkring 5 % af vor omsætning i Danmark, og ingen af vor danske kunder udgør mere end 1 % af vor totalomsætning.

Vi lever ikke af at varetage bestemte økonomiske eller politiske interesser men af at levere objektiv information, om hvordan markedet ser ud, og hvordan det udvikler sig i fremtiden.

De tre væsentligste aktiver i vor virksomhed er en kombination af vore medarbejdere, vor evne til at se ind i fremtiden og den track record, som vi har opbygget igennem 15 år – vi hjælper vore kunder med at navigere i en kompleks verden.

Vi arbejder ud fra devisen, at man ikke skal dømme spåmanden på det, han siger om fremtiden, men på det som han sagde om nutiden i fortiden. Vi mener, at der er mange, der forsøger at gøre sig kloge på telemarkedet, men meget få, der har den indsigt, og de erfaringer, der skal bruges, hvis man ønsker at tegne et kvalificeret billede af fremtidens telemarked.

På samme måde som andre offentliggør vi hvert år vore forudsigelser, om hvordan, vi tror, det globale telemarked udvikler sig, men i modsætning til dem, der betragter sig som vore konkurrenter, sørger vi for, at dem, der læser vore profetier, har adgang til, hvad vi har forudsagt de foregående 8 år – du kan læse vore forudsigelser for 2010 samt de foregående 8 år her: <http://www.strandconsult.dk/sw1843.asp>

Vi håber, at vi med dette høringssvar kan bidrage positivt til den proces, der gerne skulle blive resultatet af det arbejde, Højhastighedskomiteen har lagt i den rapport, der blev offentliggjort den 14. januar 2010.

2. Hvilke anbefalinger i rapporten er gode og hvorfor?

Vi mener som udgangspunkt, at Højhastighedskomiteen har lavet en rigtig fin rapport, som indeholder en lang række vigtige betragtninger og anbefalinger, som vi kan støtte op om.

I dette kapitel har vi valgt at fremhæve de nogle af de mange gode anbefalinger og dem, samtidig med, at vi har valgt at begrunde, hvorfor vi mener, at det er nogle gode anbefalinger.

2.1. Anbefalinger for digitalisering i den offentlige sektor

- **Det offentlige skal i højere grad implementere selvbetjeningsløsninger baseret på fælles standarder, så slutbrugerne vænnes til disse løsninger.** Øget selvbetjening vil positivt påvirke ressourceforbruget i det offentlige og vil i sig selv højne kvaliteten af kommunikationen mellem borgerne og det offentlige. Det er positivt, at man foreslår at private virksomheder vil kunne anvende platformene og dataene fra de offentlige systemer i deres egne systemer.
- **De offentlige ledere skal have fokus på digitaliseringen.** Det er positivt, at der i rapporten er meget fokus på, at også de offentlige ledere skal være en aktiv del af IT-satsningen og -administrationen. Det skal ikke kun være IT-chefen og IT-folkene men hele organisationen, som driver IT-udviklingen i det offentlige. Hvis ikke hele organisationen er med i processen, så bliver det svært at digitalisere det offentlige.

2.2. Anbefalinger for informations- og it-kompetencer

- **Lære børn og unge om ophavsret i skolen.** Den udbredte fildeling af ulovligt indhold medfører voldsomme tab for rettighedshavere af digitalt indhold. Sociale tjenester som Facebook og MSN Messenger er med til at lære børn og unge, hvordan man nemt deler digitalt indhold. At lære børn og unge om samfundstab ved den udbredte fildeling kan være med til at mindske piratkopieringen og dermed sikre flere indtægter til dem, der udvikler digitale ydelser på nettet.

2.3. Anbefalinger for miljø, klima og grøn it

- **Differentierede energipriser ved hjælp af moderne IT-løsninger.** Anvendelse af telemetri til at tilbyde borgerne intelligente elpriser der varierer efter miljøvenligheden af strømmen og presset på elnettet kan gøre slutbrugerne mere opmærksomme på udsvingene i elpriserne samt den for-

skel, der er på de forskellige typer strøm. Forslaget har samtidig positive perspektiver for de private virksomheder der agerer på telemetrimarkedet.

- **Anbefaling af øget anvendelse af videokonferencer.** Øget anvendelse af videokonferencer vil kunne nedsætte rejseaktiviteten markant. Faldende priser på flybilletter har gjort det langt billigere at rejse til møder i stedet for at anvende videokonferencer. En øget anvendelse af videokonferencer til møder vil mindske forureningen og vil mindske rejseomkostningerne for såvel offentlige som private virksomheder.
- **Intelligent trafikstyring.** En intelligent trafikstyring vil kunne løse en stor del af de nuværende trafikproblemer og vil kunne give et stort behov for teleløsninger. Disse løsninger vil dog ofte have et meget lille dataforbrug og vil næppe være med til at trække Danmark i retningen af et højhastigheds land.

2.4. Anbefalinger for forskning og udvikling på it-området

- **Øget forskning inden for IT.** De færreste kan være uenige i, at øget forskning i IT er positiv, og rapporten anbefaler, at der fokuseres på at opbygge stærkere forskningsmiljøer, og det pointeres, at IT også kan være et område for grundforskning. Danmark har tidligere været førende for mobilmarkedet som et testland, og vi burde have mulighed for at blive det igen inden for en række områder i IT- & televerden.

2.5. Anbefalinger for bredbåndsinfrastruktur i Danmark

- **Ingen offentlige investeringer i infrastruktur.** Det er en sund tankegang, at det offentlige ikke skal konkurrere med private virksomheder om investeringer i infrastruktur. Hvis det offentlige foretager den type investeringer skal pengene tages fra andre områder, samtidig med at det vil skævvride konkurrencen på telemarkedet og gøre det svært for konkurrerende infrastrukturejere at tiltrække investorer og finansiering.
- **Man skal satse på en markedsbaseret og teknologineutral bredbåndsudvikling.** Rapporten har en vigtig pointe i, at bredbåndsudviklingen fortsat skal være markedsbaseret og teknologineutral. Dermed sikres det, at markedet vil afgøre, hvilke virksomheder og hvilken teknologi der vil få succes på markedet. Det er slutbrugerne og ikke en række politikere eller embedsmænd, der skal bestemme hvem der skal have en plads på markedet og hvem der skal drive det.
- **Fokus på up- og download-hastigheder på bredbånd.** Der har været en tendens med udelukkende at fokusere på downloadhastigheder både i mar-

kedsføring af bredbåndsforbindelser og i den offentlige debat. Downloadhastigheden er som bekendt normalt flere gange højere end uploadhastigheden, så der har været interesse i at markedsføre downloadhastigheden og ikke uploadhastigheden. Dermed har slutbrugerne ikke haft fokus på uploadhastigheden og dermed er uploadhastigheder ikke blevet et konkurrenceparameter på bredbåndsmarkedet.

- **Fokus på bredbåndshastigheder.** Rapporten anbefaler, at 80% af Danmarks befolkning på sigt skal have adgang til 50 Mbit/s download og 10 Mbit/s upload. Disse hastigheder er realistiske med den teknologiske udvikling, vi ser, og vi tror, at Skylines Wimaxnet samt de kommende LTE-mobilnetværk vil være med til at sikre, at flere får adgang til bredbånd i yderområderne. De enorme hastigheder, der ofte af fiberselskaberne bliver fremført som værende påkrævet i fremtiden, vil være interessant for nogle brugere - omvendt så bør man også se, hvad der er økonomisk realistisk. Der er givetvis mange slutbrugere, der vil have behov for de høje hastigheder, men med de anbefalede mindstehastigheder, burde langt de fleste krævede tjenester kunne anvendes af langt de fleste danskere.
- **Mindstehastigheder i 2013.** De anbefalede mindstehastigheder for 80% af befolkningen er som udgangspunkt fornuftige. Men båndbredden har hidtil vokset hurtigere end efterspørgslen, så reelt er det omsonst at tale om krævede mindstehastigheder. Langt hovedparten af befolkningen vil med stor sandsynlighed have langt større hastigheder, end de reelt har brug for også i 2013
- **Mulighed for regulering af den infrastrukturbaserede konkurrence i forbindelse til TDCs køb af Dongs fibernet.** Med TDC's køb af Dongs fibernet blev TDC ejer af fiber-, xDSL-, kabeltv- og mobilnetinfrastruktur i københavnsområdet. Dette betyder ikke, at der nødvendigvis skal ændres på infrastrukturreguleringen, idet den fortsatte regulering af engrosadgang til netværkene burde være tilstrækkeligt, ikke mindst da TDC har udtalt, at de helt ønsker at frasige sig slutbrugerrelationen på fiberdelen. På den anden side så kunne man overveje, om man skulle gå fra national til regional regulering af telemarkedet i fremtiden, frem for at regulere telemarkedet efter den samme model i hele landet uden hensyntagen til hvordan den lokale konkurrence er.
- **Ønske om adgang til elselskabernes fibernet.** Fiberselskaberne ønsker i modsætning til TDC at lukke deres netværk for tredjepartsudbydere. Deres tidligere dobbeltstrategi med både at anvende tredjepartsudbydere samtidig med at man ville bevare kunderelationen har været forvirrende for

slutbrugerne og har været en medvirkende årsag til deres ringe succes. På sigt vil der være udbydere, som ønsker adgang til fiber og at tilbyde egne tjenester på toppen af den - omvendt så er det vigtigt at huske, at det er en ny investering, og at selskaberne har et ønske om at kunne forrente disse investeringer.

- **Den offentlige efterspørgsel må ikke skævvride konkurrencen.** Det er ligeledes en sund tankegang, at det offentlige selvfølgelig skal være aktive kunder på bredbåndsmarkedet, men at de ikke må skævvride konkurrencen ved at efterspørge produkter, der ikke er behov for. En efterspørgsel efter varer, der ikke er brug for her og nu, kan nemt virke som en indirekte statsstøtte til udvalgte udbydere.
- **Bedre muligheder for opsætning af mobilmaster.** Mobiloperatørerne bliver jævnligt mødt af modstand mod opsætning af master både af kommuner og af private bygningsejere. Det går både på decideret afvisning af en aftale om at anvende en given bygning og til at forlange meget høje beløb for mastepositioner, hvor der ikke findes alternativer. Det vil være fornuftigt, hvis kommunerne bliver mere lydhøre overfor mobiloperatørerne og det vil være en stor fordel for bredbåndsudviklingen i Danmark. Der er ingen tvivl om at det er det mobile bredbånd der skal sikre folk adgang til højhastighedsløsninger i ydreområderne.
- **Ophævelse af tilslutningspligten til antenneforeninger.** En ophævelse af tilslutningspligten er et fint forslag til, hvordan man skaber et mere frit marked. Vi mener dog, at dem, der tror, at dette vil være til gavn for de, der ruller fiber ud, nok vil opdage, at det næppe vil stimulere fibermarkedet men nærmere DSL og markedet for mobilt bredbånd.
- **Brugen af 800 Mhz til mobilt bredbånd.** Fremtiden er uden tvivl trådløs, og det gælder bestemt også bredbånd. Anvendelse af 800 Mhz til mobilt bredbånd vil gøre det mindre omkostningstungt at dække en større del af landet og vil bidrage positivt til kapaciteten og til den båndbredde, som kunderne vil blive tilbudt.
- **Bedre mulighed for netværksdeling.** Ved at åbne op for netværksdeling frigives potentielt store ressourcer via bedre udnyttelse af netværkene specielt i yderområderne af Danmark. Med det forslag kan mobiloperatørerne tilbyde bedre dækning, mere kapacitet og højere hastigheder til gavn for alle uden hensyntagen til, hvor i landet de bor.

- **Tilbageførsel af indtægter fra auktioner.** Med forslaget om at kanalisere auktionspengene tilbage til industrien vil man sikre, at branchen ikke agerer malkeko for staten. Men man kan spørge, hvorfor det så overhovedet er nødvendigt at tage disse store beløb fra licenshaverne, som man har gjort, og om hvordan frekvensskatten har påvirket den mobile udvikling i Danmark. Med forslaget får man et værktøj til at gennemføre nogle af de omkostningstunge anbefalinger.
- **Bedre afskrivningsregler for infrastruktur.** Tilsvarende kan bedre afskrivningsregler gøre det mere attraktivt at investere i Danmark. Mange udbydere med eget netværk er som bekendt ejet af internationale aktører, og de danske datterselskaber er i konkurrence med datterselskaber i andre lande om adgang til midler til at foretage investeringer i infrastruktur. For en international teleaktør vejer kravet om afkast på den investerede kapital tungt, og i lande som Danmark, hvor det er svært at tjene penge, er det ikke attraktivt at investere.
- **Mulighed for længere bindingsperioder.** De maksimale bindingsperioder i Danmark har længe været på seks måneder for privatbrugere, hvilket har hæmmet operatørernes muligheder for at yde tilskud til slutbrugernes køb af mobiltelefoner og andet teknologi. I andre lande, hvor den maksimale bindingsperiode er større, har operatørerne i højere grad kunnet gøre avancerede mobiltelefoner i den højere prisklasse prismæssigt attraktive for en større andel af mobilbrugerne.
- **Øget gennemsigtighed for slutbrugerne.** Komiteen anbefaler, at der bliver gjort en indsats for at gøre de reelle hastigheder og priser for bredbåndsforbindelserne mere tydelige for slutbrugerne. Det hæmmer konkurrencen, at forbrugerne ikke kan overskue produkterne, så en frivillig aftale om mere ensartede produktspecifikationer kan have en positiv indflydelse på markedet.
- **Justering af telepolitikken.** Det er modigt af komiteen at anbefale en justering af telepolitikken i Danmark, og det er modigt, at de anbefaler en telepolitik med erhvervspolitisk sigte. Telepolitikken har ofte været kritiseret for udelukkende at have slutbrugerfokus og helt at glemme erhvervslivets interesser og de vilkår som branchen agerer på.
- **Ny IT-statistik.** Telestatistikken i Danmark har ved flere lejligheder været fejlbehæftet og det på afgørende vis. Vi har ofte oplevet at ITST og VTU har brugt statistikkerne til at tegne et skønmaleri af Danmark, der ikke er belæg for. Eksempelvis var mange fiberkunder talt med flere gange, og

man har undladt at tælle antallet af husstande med kabel TV med etc. etc. Vi vil gerne stille spørgsmålstejn ved, hvorfor telemarkedet er så specielt, at der skal være en speciel statistik for, hvordan det enkelte selskab klarer sig – os bekendt findes der en statistik, der fortæller, hvor meget mælk, der bliver solgt i Danmark, men ikke hvor meget brugsen sælger. En samlet statistik for IT-markedet udformet af Danmarks Statistik er en god anbefaling.

3. Hvilke anbefalinger, mener Strand Consult, er for svage eller uholdbare?

Overordnet er det en rigtig fin rapport, som Højhastighedskomiteen har lavet, og langt den overvejende del af de anbefalinger, de kommer med, er sunde anbefalinger, som de argumenterer sagligt for.

Når ovenstående er sagt, så er der også nogle anbefalinger, som vi ikke støtter - omvendt så kan vi godt forstå, at med den sammensætning, som Højhastighedskomiteen har, så vil der altid være et behov for, at alle aktører får mulighed for at sætte deres fingeraftryk på dele af rapporten og de anbefalinger, som man kommer med i den endelige rapport.

- **Forbedring af rammebetingelserne for erhvervslivet.** At rammebetingelserne for erhvervslivet skal forbedres, kan næsten alle blive enige om. Men det er nemt at sige og er næsten blevet en floskel. En nærmere beskrivelse af, hvad der tænkes på, kunne være ønskelig – vi har nu haft den samme minister på teleområdet i 8 år, og der findes næppe et teleselskab i Danmark, som kender regeringens telepolitik.
- **Der fokuseres på, at det er vigtigt få flere danskere til at anvende IT.** Det er da en ædel anbefaling, men de ældre i Danmark, der ikke anvender IT, er nok fortabte, og måske skulle man bruge flere ressourcer på eliten og udvalgte segmenter med det formål, at få dem til at trække udviklingen. Vi må erkende, at der er segmenter af befolkningen, for hvem det med IT er og bliver noget, de aldrig kommer i gang med. Meget enkelt så kan man sige at på samme måde, som der er folk, der aldrig lærer dansk og bliver integreret i vort samfund, så er der også folk, som aldrig får de IT-kundskaber, de bør have i et moderne Danmark.
- **Anbefaling af en satsning på telemedicin.** Der er bestemt et marked for telemedicin, og det er rigtigt, at telemedicin forbedrer overvågningen af patienterne med deraf følgende bedre behandling, og disse løsninger kan sandsynligvis mindske omkostningerne for hospitalerne. Men vi mener ikke, at telemedicin vil drive højhastighedsbredbånd og vi mener, at hovedparten af de løsninger, der vil blive brugt, kan fungere ved hjælp af en simpel GSM-forbindelse alternativt en UMTS-forbindelse.
- **Regulering af datapriser når man roamer.** Det er ingen hemmelighed, at Strand Consult går ind for så lidt offentlig regulering på teleområdet som muligt. Vi har været kritikere af EU's forsøg på at regulere slutbrugerpriserne for roaming inden for EU. Det har da også vist sig, at teleope-

ratørerne har sat priserne op på en række områder, der ikke er regulerede. Så faldende indtægter på et område prøver man at hente på andre områder. Det er aldrig en god ide at foretage slutbrugerprisregulering - det er med til at skævvride markedet, og den regulering tager ikke højde for, at folk kommunikerer ved hjælp af forskellige teknologier. Vi mener ikke, det er en god ide at regulere slutbrugerpriserne for datapriser, når man roamer. Hvis der skal foretages regulering af det marked, så er det engrospriserne, der skal reguleres, da det vil give plads til den naturlige konkurrence mellem selskaberne.

- **Muligheder og udfordringer i bredbåndssamfundet.** Der er fokus på alle de muligheder, der er i bredbåndssamfundet, men kun meget lidt om de udfordringer, der også er. Hele kapitlet om muligheder og udfordringer ligner mest af alt en hyldest til det højteknologiske samfund, og man har neddroglet de mange udfordringer, vi står overfor. Hele kapitlet burde have indeholdt et afsnit om den manglende politisk handlekraft, der har været de sidste 8 år, og den der bliver brug for i de kommende år.
- **Offentlig sektor som platform for innovation.** Det er fint, at man vil bruge den offentlige sektor som platform for innovation, men man overser, hvordan man udnytter erfaringerne på dette område og sikrer, at såvel det offentlige som det private kan lære af det innovationsarbejde, der skal foregå i offentligt regi. Hvor er målsætningen om at synliggøre "best practice" og metoden til at dele erfaringerne. Det er vigtigt at få indarbejdet en metode, så den offentlige sektor kan fungere som platform for innovation men uden en målestok for gode og dårlige tiltag er det nyttesløst.
- **Cloud-computing.** Man påpeger, at øget anvendelse af cloud computing kan give massive besparelser. Der er ingen grund til, at hver institution skal investere i IT-kapacitet, som står og ikke bliver brugt. Rent faktisk så anvendes cloud computing massivt i dag af praktisk taget alle private brugere. En applikation som Facebook eller applikationer til blogging er gode eksempler på cloud computing, som rapporten fremhæver. Men i rapporten er der for lidt fokus på alle de mange applikationer til private brugere og hvilken rolle, de spiller i slutbrugernes forståelse for, hvad cloud computing er og hvilke fordele, det giver. Det er de private brugere, der driver markedet for cloud-computing, og det er de private brugere, der vil drive langt hovedparten af udviklingen på dette område. Det offentlige vil kun være en lille del af dette marked. I rapporten anvendes også en case med en skole på Fyn, der anvender Google Docs som et eksempel på cloud computing. Man kunne fristes til at spørge, om ikke det er et problem, at børnene hermed trækkes ind i Google's reklameunivers med den strikse

lovgivning, vi har i relation til, hvordan man må markedsføre sig over for børn.

- **Rapporten behandler områderne trafik og elsystem som områder, der kan gøres mere miljøvenlige via IT, og videokonferencer, der kan anvendes til at gøre virksomheder og det offentlige mere miljøvenlige.** Man kunne spørge sig selv, hvorfor lige disse områder nævnes? Hvad med alle de andre områder, såsom strømforbrug af elektroniske apparater, hjemmearbejdspladser og øget brug af genanvendelige komponenter i IT-udstyr. Der burde være mange flere anbefalinger på dette område i rapporten – det er en tynd kop te kun at fremhæve tre områder, når man nemt kunne lave en liste med 50 forslag, som folk efterfølgende kunne forholde sig til.
- **Udnyttelse af klynger i Danmark.** Rapporten nævner en række klynger i Danmark, som kan bruges til at drive bredbåndsudviklingen men glemmer de mobile klynger, der er i Aalborg samt i øresundsregionen. Tilsvarende så overser man den betydning, en stærk ventureindustri har for disse klynger, og man glemmer at se på, hvilken rolle venturemarkedet har på disse klynger. Hvordan er det for eksempel gået med ventureinvesteringerne i Ålborg efter at Motorola og en række andre aktører har lukket ned? Meget enkelt så overser man den trådløse industri, og hvad den kan gøre for udviklingen.
- **Infrastrukturen i Danmark.** Rapporten belyser ikke det problem, at man har en stærk IT- og Telestyrelse og en svag minister. Det betyder i praksis, at telereguleringen i Danmark ikke sker på de politiske og industrielle præmisser men på IT- og Telestyrelsens præmisser, som bliver skabt af en styrelse, der består af embedsmænd med deres egen agenda.

4. Hvilke emner savner vi i rapporten?

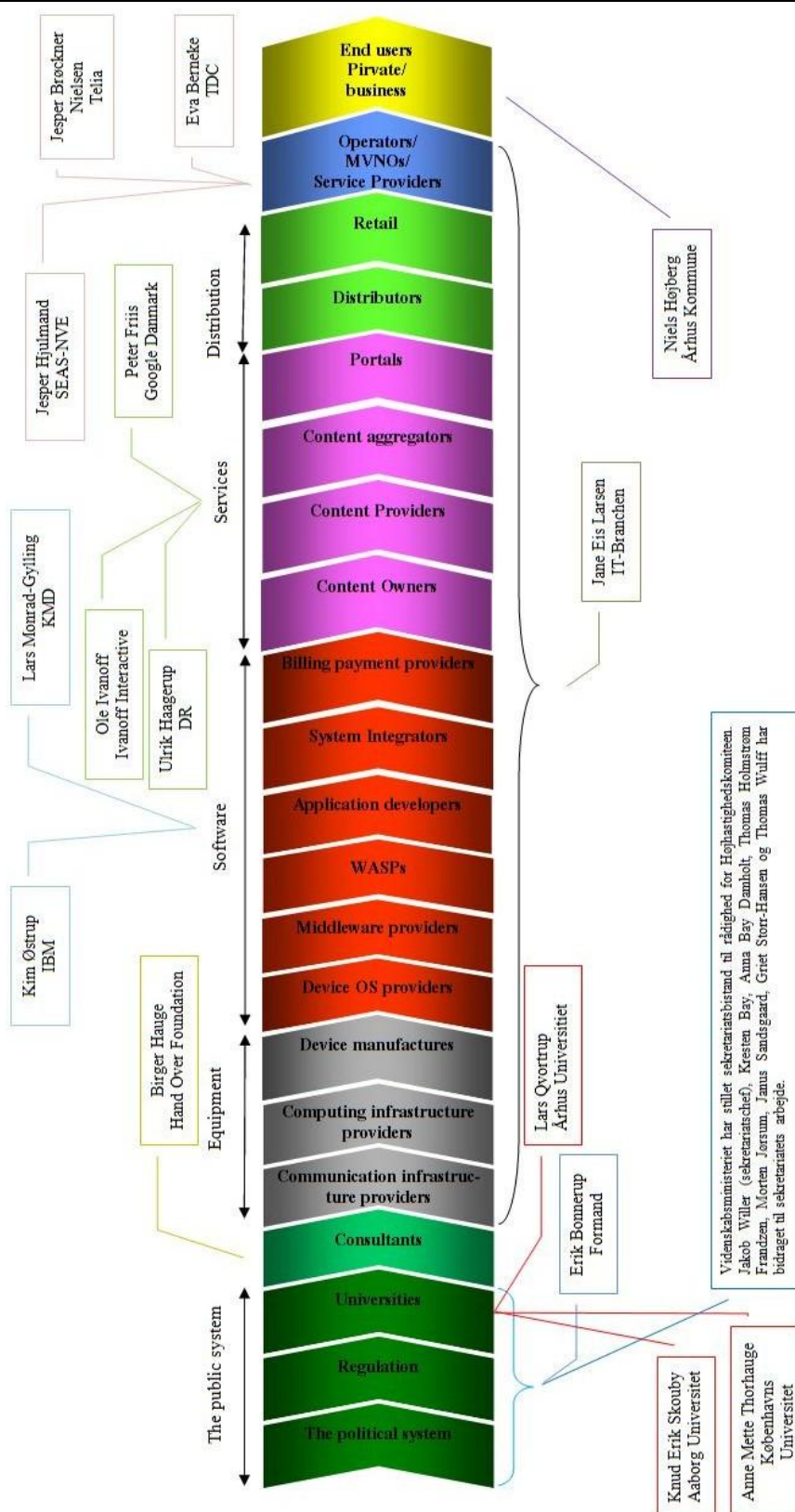
Vi mener, at rapporten ”Danmark som Højhastighedssamfund” er en god rapport med rigtig mange elementer, og vi er også bevidste om, at Videnskabsministeren har fået IDC og Gartner til at lave to rapporter med baggrundsinformation til komiteens medlemmer.

Fra Strand Consults side vil vi ikke kommentere kvaliteten af disse rapporter men blot konstatere, at en del af det materiale, som komiteens medlemmer har fået stillet til rådighed, er de pågældende rapporter.

Når vi ser på den endelige rapport, så mener vi, at der mangler nogle emner, som ville være med til at gøre det nemmere at anskue de udfordringer, man står over for. Hvis målsætningen er at bruge Højhastighedskomiteens anbefalinger om, hvordan udviklingen af Danmark som et højhastighedssamfund både teknologisk og anvendelsesmæssigt skal fremmes, således at Danmark kan vedblive at være et af verdens mest konkurrencedygtige samfund har man brug for mere viden og flere forslag.

Vi kunne godt tænke os, hvis man havde tilføjet følgende kapitler til komiteens rapport:

1. En beskrivelse af den værdikæde, som skaber fundamentet for højhastighedssamfundet. Værdikæden er afbildet herunder

2. En opgørelse over, hvordan cash flowet fordeler sig i de brancher, som bygger og driver den infrastruktur, som er rygraden i højhastighedssamfundet
3. En opgørelse over hvilke indtjeningskrav, aktionærerne stiller til de virksomheder, som bygger og driver den infrastruktur, som er rygraden i højhastighedssamfundet
4. En vurdering af, hvad de samfundsmæssige herunder de økonomiske konsekvenser bliver, hvis teleindustrien ikke gennemfører de massive investeringer, der skal til for at drive den infrastruktur, som er rygraden i højhastighedssamfundet
5. En beskrivelse af de forretningsmodeller, der er på højhastighedsmarkedet, og hvordan det påvirker udviklingen i Danmark. I et land som Frankrig har præsident Nicolas Sarkozy senest påpeget problemet for Frankrig, at en virksomhed som Google tjener mange penge i landet, men at de ikke betaler skat i Frankrig af deres indtægter. Med de anbefalinger der er i rapporten, om at ”skyen” skal være med til at drive udviklingen, så burde man også se på, hvad de økonomiske konsekvenser bliver for Danmark, hvis danske indtægter bliver flyttet op i ”skyen” og uden for skatteministerens rækkevidde.
6. En diskussion om hvad de samfundsmæssige konsekvenser vil være, hvis man vælger at bruge skatte kroner til at bygge højhastighedsnetværk. Med den rapport, der er nu, er det nemt for forskellige aktører at påstå, at ambitionsniveauet ikke er højt nok og foreslå, at det skal hæves, uden at de fortæller, hvor pengene skal komme fra. Vi mener, at det burde være mere tydeligt, at hvis man skal bruge offentlige penge på højhastighedsnetværk, så skal pengene evt. komme et andet sted fra – det offentlige kan ikke bruge de samme penge to gange.
7. En vurdering af mobile- kontra faste bredbåndsforbindelser, og hvad det er, som kunderne efterspørger. Meget af debatten i dag er præget af en båndbreddediskussion, og man glemmer at se på hvilke tjenester, kunderne bruger og hvilke løsninger, de køber. Vi ønsker ikke en diskussion om hvad, der er bedst – fiber- eller mobilløsninger, men vi ønsker, at man ser mere på, hvilke produkter kunderne efterspørger og køber samt hvilke tendenser, der er på det område. Rent faktisk så var det sådan i 2009, at hver gang der var en dansker der købte fiber, var der fem, der købte mobilt bredbånd.

8. Nogle anbefalinger til hvordan man bygger bro mellem de, der producerer teletrafik, og de, der konsumerer den. Rent faktisk så leverer fremtidens teleselskaber meget andet end den transmission, de leverer i dag. Vi vil se teleselskaber, der kommer til at levere en kombination af den intelligens, der er i telenettene og transmission. En standard som OneAPI <http://www.strandreports.com/sw4045.asp> gør, at operatørerne vil udbyde en række legoklodser, som vil indgå i de IT-løsninger, som vi alle sammen kommer til at benytte i fremtiden. Disse API'er vil være med til at drive bredbåndsudviklingen og ikke mindst de tjenester, der vil være i "skyen".
9. En klar beskrivelse af hvad konsekvenserne er af regeringens manglende industripolitik på teleområdet har været for den måde, telemarkedet ser ud i dag og de udfordringer, vi står over for. Rapporten indeholder mange skønmalerier, der beskriver dagens og fremtidens muligheder i højhastighedssamfundet men meget få billeder, der beskriver bagsiden af medaljen.
10. Forslag til hvordan vi løfter vidensniveauet om IT og tele på samtlige niveauer i det offentlige. Hvis ca. 40 % af danskerne er IT-analfabeter, så må man som udgangspunkt formode, at dette problem også eksisterer på alle niveauer i den offentlige sektor, og dermed har det stor betydning, hvis det offentlige ønsker at være lokomotiv for udviklingen. Meget enkelt så er det ikke smart at ansætte analfabeter som dansklærere i folkeskolen.
11. En afvejning af hvad der er vigtigst - et telemarked med mange aktører, der har parallel infrastruktur eller et telemarked med færre aktører og en mere rationel drift.
12. Et kapitel der beskriver 4 til 5 scenarier for hvordan, det danske telemarked kan udvikle sig de kommende år. Et er sikkert, og det er, at med den prisudvikling, vi ser, vil der komme yderligere konsolidering i den danske telesektor enten på infrastruktur siden alternativt på selskabsniveau. Vi savner et eller flere industrielle pejlemærker i horisonten.
13. En prioriteret liste over de udfordringer, samfundet står overfor, herunder en vurdering af, hvor stort et problem, det er, at ca. 40 % af danskerne er digitale analfabeter med ingen eller meget ringe IT-forståelse. Vi mener også, at man i den forbindelse bør vurdere om de omkostninger, der er forbundet med at løfte dette niveau måske er givet bedre ud på andre områder.
14. En vurdering af hvad det betyder, at der er danskere, som kommer til at bo i områder med billige boliger og smuk natur, men som ikke kan få de samme tilbud som danskere, der bor i områder med høj befolkningstæthed

– det er en debat, som man løbende har på en række andre områder: kollektiv trafik, sygehuse, skoler og uddannelsesinstitutioner etc.

15. Forslag til hvordan vi får og synliggør heltene i højhastighedssamfundet. Vi har i Danmark meget få rollemønstre i IT-branchen, som har vist, hvordan man skaber nye og banebrydende IT-løsninger. Nogle vil påstå, at Skype er dansk - fakta er, at det eneste danske, der er ved Skype, er, at en af aktionærerne er dansk. Selve det tekniske er udtænkt og udviklet i Estland af estere og ikke af danskere.
16. En beskrivelse af hvordan en positiv udvikling på højhastighedsområdet kan være med til at stimulere den danske eksport af teknologiske løsninger. Da udviklingen i retningen af et højhastighedssamfund er en global tendens, så bliver der en efterspørgsel efter løsninger og tjenester, som danske virksomheder kan være med til at levere – denne eksport kan være med til at drive den nationale udvikling i positiv retning.

Meget enkelt kan man sige, at rapporten indeholder mange gode ting, men den rejser også en række spørgsmål, som skal afklares i processen, der skal gøre Danmark til et moderne højhastighedssamfund, hvor den udvikling skal være med til at fastholde og drive den levestandard, vi danskere har.

Vi mener ikke, at man skal se på listen over de ting, vi savner, som en kritik af rapporten, men som en konstruktiv tilbagemelding til de, der har lavet rapporten, og de, der skal bruge den i fremtiden.

5. Strand Consults anbefalinger

Vi mener som udgangspunkt, at Højhastighedskomiteen har lavet et flot stykke arbejde, og vi mener, at rapporten kan bruges som diskussionsoplæg de kommende år, når man fra politisk side arbejder med den politik, der danner fundamentet for de rammer, som højhastighedssamfundets parter er underlagt.

Vi har valgt at komme med 10 anbefalinger, som skal ses som et supplement til de anbefalinger, Højhastighedskomiteen er kommet med. Anbefalingerne er:

1. Der bør laves et nyt teleforlig, som har det industrielle fokus, man fra politisk side har negligeret de sidste mange år. I den periode på 8 år hvor Helge Sander har været minister med ansvaret for telebranchen, har man ikke haft en industriel vinkel på teleområdet.

En del af teleforligets målsætninger bør være at IT- & Telestyrelsen lægges ind under konkurrencestyrelsen og teleområdet bør flyttes fra Viden- skabsministeriet og over til erhvervsministeren. I en verden hvor IT & tele konvergerer, bør tingene samles under en minister, der kan anskue telebranchen som en branche på lige fod med andre brancher.

2. Man bør starte en seriøs debat og gøre en større indsats for at begrænse den digitale analfabetisme, som 40 % af danskerne lider af. Hvis man ser på den teknologiske udvikling, der har været på teleområdet de sidste 8 år, så er det skræmmende, at 40 % af danskerne er koblet af den udvikling, som er fundamentet for det moderne samfund. Målsætningen må være at afskaffe den digitale analfabetisme i den offentlige sektor, som skal være med til at drive udviklingen.
3. Man skal kortlægge det cash flow, der er forbundet med de højhastigheds- netværk, der bliver rygraden i fremtidens samfund. Det politiske system skal forstå hvilke økonomiske mekanismer, der skaber fundamentet for de investeringer, der bliver lavet i højhastighedssamfundet. I forbindelse med denne kortlægning skal man se på, hvordan den teknologiske udvikling påvirker ikke blot statens indtægtsgrundlag men også hvordan, det påvirker den branche, der foretager de store investeringer i national infrastruktural.
4. Man skal sikre, at industrien kender såvel den kortsigtede som den langsigtede politik på dette område. Lige nu hersker der kaos på dette område. De frekvenser, operatørerne har og får, er ikke teknologi- og frekvensneutrale og hele diskussionen om, hvordan teleselskaber kan dele netværk fo-

regår på et niveau, der ikke tager udgangspunkt i den virkelighed, som telebranchen er en del af.

5. Man bør se på, hvordan man kan bygge bro mellem den udvikling, der er i højhastighedssamfundet og de virksomheder, der udvikler og sælger løsninger til dette marked, herunder se på, hvordan man kan styrke eksporten af disse løsninger. De eksportkreditter, man tilbyder til dansk erhvervsliv, har så mange begrænsninger, at en række markeder er udelukket.
6. Det skal sikres, at der er et velfungerende marked for engrosadgang til netværkene. Engroskunder hos netværksejerne fungerer reelt som konkurrenter på lige vilkår med andre netværksejere. Det frie marked for engrosadgang førte til, at vi i Danmark har fået et yderst konkurrencepræget marked.
7. Der bør være fokus på i reguleringen og i debatten, at teknologien til at give slutbrugerne bredbåndsadgang er helt underordnet. Hvis der via regulering skal sikres fri konkurrence på alle adgangsteknologier opnås overregulering og dermed ikke reel konkurrence.
8. Der bør tages initiativ til at implementere nogle forretningsmodeller, der gør, at forskellige aktører i værdikæden kan lægge tjenester på toppen af de forskellige operatørers netværk og udnytte den intelligens, der er i nettene. Modellen vil være en videreudvikling af den CPA-model, der er kendt fra hele det indholdstakserede sms-marked
9. Man bør se på hvorledes udviklingen på højhastighedsmarkedet kan bruges til at stimulere de virksomheder, der laver forskellige teknologiske løsninger og hvordan man kan hjælpe dem til at komme ud på de internationale markedet, hvor der med stor sandsynlighed vil være stor efterspørgsel efter de løsninger.
10. Man bør fortælle industrien, hvordan man ser på konsolidering, således at branchen kender rammerne for en evt. konsolidering. Man kunne nemt have skitseret 3-6 konsolideringsscenarier og fortalt, hvordan man teoretisk ser på disse. Behovet for konsolidering er et tegn på, at konkurrencen fungerer, og i telebranchen er konsolidering en forudsætning for, at industrien kan blive mere effektiv til at producere. Med de omkostninger, der er i denne industri, og de investeringer, som selskaberne står over for, er der behov for nogle mere effektive selskaber i Danmark.

Vi ved godt, at der har siddet en række komiteer, og at der fra offentlig side er lavet en række rapporter, som belyser nogle af de indsatsområder, som vi peger på i vore anbefalinger.

Når det er sagt, så kan vi blot konstatere at på trods af den indsats, ligger der ingen løsningsmodeller / handlingsplaner for, hvordan man løser en række af de problemstillinger, som Højhastighedskomiteens rapport afdækker.

Meget enkelt så befinder Danmark sig i en mørk tunnel og på trods af, at rapporten kan være med til at gøre os meget klogere på en række områder, herunder hvor vi er i tunnelen og i hvilken retning, vi bevæger os, så afklarer den ikke, om hvad det koster at komme ud af tunnellen, hvilke teknologier kunderne vil vælge, hvor meget det koster, og om det lys, der er for enden af tunnelen, er udgangen eller et modkørende tog.

Vi mener, at ovenstående anbefalinger bør overvejes, og vi håber, at de, der skal arbejde med Højhastighedskomiteens rapport de kommende år, ser vor note som et beskedent supplement til en omfattende rapport, der kommer bredt omkring.

Fra Strand Consult's side har vi forsøgt at være kritiske og konstruktive på samme tid, og vi har brugt den viden, vi har, og den research, vi løbende laver, i vor bearbejdning af Højhastighedskomiteens rapport.

6. Konklusion

Den rapport, som Højhastighedskomiteen har lavet, er et godt værktøj til den videre debat om hvordan, vi sikrer, at Danmark udnytter de muligheder, som moderne IT & telekommunikation åbner op for. Vi mener, at rapporten påpeger en række centrale problemstillinger, og vi mener, at den kommer med en række anbefalinger, som man hurtigt og nemt kan implementere fra politisk side.

Der skal ikke herske tvivl om, at rapporten kan være med til at flytte bredbåndsdebatten væk fra en diskussion om hvilken båndbredde, folk bør have adgang til og over på hvilke muligheder, man har, hvis man benytter forskellige bredbåndsteknologier til forskellige typer af tjenester. Rapporten er baseret på input fra en række centrale brancheaktører, og selv om disse også skal pleje egne interesser, så mener vi, at de ting, der er anvist, i store dele af rapporten tager udgangspunkt i nogle håndgribelige ting, som er praktisk muligt at gennemføre.

Hvis man skal påpege de 10 bedste forslag i rapporten, så er det svært at prioritere dem - omvendt mener vi, at der er 10 forslag, som er meget håndgribelige, og som kan få stor samfundsmæssig betydning, hvis de forslag bliver realiseret helt eller delvist inden for en overskuelig tidshorisont. De 10 forslag er:

1. **Det offentlige skal være en professionel og krævende efterspørger af it.** Der skal fokus på at sikre, at det offentliges it-ydelser er effektive og af høj kvalitet, og at de danske it-leverandører er på internationalt niveau. Den øverste administrative og politiske ledelse skal have større forståelse for udnyttelsen af de digitale muligheder i det offentlige – særligt på de store serviceområder (social-, sundheds- og uddannelsesområdet).
2. **Åbne, fleksible teknologier.** Brug af åbne standarder, open source og åbne maskinlæsbare data understøtter innovation og konkurrence. Samtidig understøttes frit leverandørvalg og konkurrence på it-ydelser.
3. **Danmark som førende cloud-nation.** Det offentlige bør satse massivt på cloud computing. I kraft af sin størrelse er den offentlige sektor en attraktiv kunde for udbydere af cloud computing, som dermed har en interesse i at være med til at løse udfordringer i forhold til privacy, datasikkerhed m.v.
4. **De specialiserede it-kompetencer.** Der bør uddannes flere it-faglige specialister på højt niveau på universiteterne. I løbet af de kommende fem år bør Danmark forøge sin produktion af it-kandidater, så vi kommer til at ligge blandt de tre bedst placerede europæiske lande med hensyn til produktion af sådanne kandidater. Der bør inden 1. juli 2010 i samarbejde

mellem Videnskabsministeriet og Undervisningsministeriet udarbejdes en handlingsplan for styrkelse af danske it-spidskompetencer.

5. **Øget dansk it-forskning.** Der bør oprettes flere seniorforsker- og ph.d.-stillinger samt udvikles stærkere forskningsmiljøer og skabes interessante karriereveje inden for it på universiteterne.
6. **Markedsbaseret udvikling.** Det er komiteens opfattelse, at udviklingen på markedet fortsat skal baseres på en markedsbaseret og teknologineutral tilgang.
7. **Mobilt bredbånd.** Frekvenserne i 800 MHz-frekvensbåndet (790-862 MHz) bør anvendes til mobilt bredbånd. Der bør være øgede muligheder for netdeling mellem udbydere, således at kapaciteten i de mobile net kan udnyttes optimalt. Endelig bør der tages yderligere initiativer på EU-niveau, der kan sikre lavere priser på international dataroaming.
8. **Provenu fra auktioner føres tilbage til sektoren.** Statens provenu fra afholdelse af auktioner inden for området bør føres tilbage i sektoren til finansiering af aktiviteter, som kan stimulere udviklingen af højhastighedssamfundet.
9. **Afskrivningsregler for investeringer i højhastighedsnet.** Det bør undersøges, om der er grundlag for at ændre afskrivningsreglerne for investeringer i infrastruktur og sikre sammenhæng mellem skattereglerne og infrastrukturens og udstyrets faktiske levetid.
10. **Nye telepolitiske målsætninger/sigtelinjer.** Det er tid til at formulere nye telepolitiske målsætninger der i højere grad tager et erhvervspolitisk sigte og har fokus på, hvordan it og bredbånd skaber samfundsmæssig værdi. Der bør i telepolitikken sættes yderligere fokus på mulighederne for fremadrettet at sikre gode muligheder for tjenestebaseret konkurrence. Nye telepolitiske målsætninger bør formuleres i tæt samarbejde med branchens aktører.

Hvis man fjerner de af vore forslag som er overlappende med det, som komiteen har anbefalet, så når man frem til, at vi i vort notat har påpeget yderligere områder, som også kan gennemføres, uden at det kræver det store fra politisk og regulatorisk side. De forslag, vi er kommet med, er:

1. IT- & Telestyrelsen bør lægges ind under konkurrencestyrelsen og teleområdet bør flyttes fra Videnskabsministeriet og over til erhvervsministeren. I en verden hvor IT & tele konvergerer, bør tingene samles under en mini-

ster, der kan anskue telebranchen som en branche på lige fod med andre brancher.

2. Man skal kortlægge det cash-flow, der er forbundet med de højhastighedsnetværk, der bliver rygraden i fremtidens samfund. Det politiske system skal forstå hvilke økonomiske mekanismer, der skaber fundamentet for de investeringer, der bliver lavet i højhastighedssamfundet. I forbindelse med denne kortlægning skal man se på, hvordan den teknologiske udvikling påvirker ikke blot statens indtægtsgrundlag men også hvordan, det påvirker den branche, der foretager de store investeringer i national infrastruktur.
3. Man skal sikre, at industrien kender såvel den kortsigtede som den langsigtede politik på dette område. Lige nu hersker der kaos på dette område. De frekvenser, operatørerne har og får, er ikke teknologi- og frekvensneutrale og hele diskussionen om, hvordan teleselskaber kan dele netværk foregår på et niveau, der ikke tager udgangspunkt i den virkelighed, som telebranchen er en del af.
4. Det skal sikres, at der er et velfungerende marked for engrosadgang til netværkene. Engroskunder hos netværksejerne fungerer reelt som konkurrenter på lige vilkår med andre netværksejere. Det frie marked for engrosadgang førte til, at vi i Danmark har fået et yderst konkurrencepræget marked.
5. Man bør fortælle industrien, hvordan man ser på konsolidering, således at branchen kender rammerne for en evt. konsolidering. Man kunne nemt have skitseret 3-6 konsolideringsscenarier og fortalt, hvordan man teoretisk ser på disse. Behovet for konsolidering er et tegn på, at konkurrencen fungerer, og i telebranchen er konsolidering en forudsætning for, at industrien kan blive mere effektiv til at producere. Med de omkostninger, der er i denne industri, og de investeringer, som selskaberne står over for, er der behov for nogle mere effektive selskaber i Danmark.
6. Der bør være fokus på i reguleringen og i debatten, at teknologien til at give slutbrugerne bredbåndsadgang er helt underordnet. Hvis der via regulering skal sikres fri konkurrence på alle adgangsteknologier opnås overregulering og dermed ikke reel konkurrence.
7. Der bør tages initiativ til at implementere nogle forretningsmodeller, der gør, at forskellige aktører i værdikæden kan lægge tjenester på toppen af de forskellige operatørers netværk og udnytte den intelligens, der er i net-

tene. Modellen vil være en videreudvikling af den CPA-model, der er kendt fra hele det indholdstakserede sms-marked.

8. Man bør se på hvorledes udviklingen på højhastighedsmarkedet kan bruges til at stimulere de virksomheder, der laver forskellige teknologiske løsninger og hvordan man kan hjælpe dem til at komme ud på de internationale markedet, hvor der med stor sandsynlighed vil være stor efterspørgsel efter de løsninger.

Alt i alt vil rapporten fra komiteen kombineret med vore anbefalinger være et godt pejlemærke for offentlige beslutningstagere og det private erhvervsliv til at øge Danmarks muligheder for at stå bedre i den internationale konkurrence.

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

DSBs svar på høring vedr. Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

IT- og Telestyrelsen har den 15. januar 2010 anmodet om DSBs bemærkninger til Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund.

DSBs svar

DSB kan fuldt ud tilslutte sig og støtte indholdet i rapporten, som DSB generelt set, bortset fra nogle få nuancer, ikke har kommentarer til.

Ambitionen om et digitalt højhastighedssamfund kan DSB også kun tilslutte sig, da det støtter og er i fuld overensstemmelse med DSBs egne planer om i vid udstrækning at flytte billetsalget fra betjent salg til digitalt selvbetjent salg og service.

Det er dog DSBs opfattelse, at målet for bredbåndsområdet, evt. støttet af mobilt bredbånd, ikke er ambitiøst nok, og tilsvarende er det DSBs opfattelse, at sættet af anbefalinger til "miljø, klima & grøn it" ikke er ambitiøse nok.

Med venlig hilsen

Mikkel Gram Colding
Specialkonsulent

**Koncern-
sekretariatet**

1. februar 2010

DSB
Sølvgade 40
DK-1349 København K

Direkte 24 68 42 44
Fax 33 54 47 51
migripe@dsb.dk
www.dsb.dk

Deres dato 15.01.2010
Journalnr. Aa 490.05

Fra: Christian Rovsing [mailto:christian@rovsing.eu]

Sendt: 30. januar 2010 16:59

Til: hjk@tist.dk

Cc: Morten Kristiansen; Morten Kristiansen; krbi@itst.dk

Emne: Højhastighedssamfund

Mange figurer og billeder, der sendes i dag, fylder pr. tegning/billede 1 MB.

En transmissionshastighed (begge veje) på 100 MB bør i fremtiden være minimum til kontorer.

Med venlig hilsen

Christian Rovsing

Tlf.: 28 10 20 30

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø.

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

2. februar 2010

IT- og Telestyrelsen har den 15. januar fremsendt Højhastighedskomiteens rapport med anbefalinger til at fremme udviklingen af Danmark som et viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund i bred høring.

Ref CJA
cja@teknik.dk
Dir 77411551

TEKNIQ takker for muligheden for at komme med bemærkninger til rapporten.

KRY

TEKNIQ støtter fuldt regeringens vision om Danmark som højhastighedssamfund og, at udviklingen af Danmark som et højhastighedssamfund bl.a. kræver etablering af en moderne infrastruktur og hurtige bredbåndsforbindelser.

Side 1/1

Blandt Komiteens i alt 40 anbefalinger drejer et af områderne sig om bredbåndsinfrastrukturen i Danmark. TEKNIQ vil i denne forbindelse gerne fremhæve, at det som rapporten også nævner, er vigtigt at telepolitikken opdateres, så den i højere grad tager et erhvervspolitisk sigte og har fokus på, hvordan konkurrencen på markedet kan sikres fremadrettet til gavn for forbrugerne og de private installatører.

Det er således vigtigt, at der sikres en balance mellem den tjenestebaserede og den infrastrukturbaserede konkurrence. Som nævnt i rapporten vil det i en fremtidig situation, hvor TDC eller de samlede energiselskaber har en stærk markedsposition være nødvendigt med yderligere regulering. TEKNIQs medlemmer oplever allerede på nuværende tidspunkt monopollignende adfærd fra ovennævnte selskaber.

Med venlig hilsen

Chr. Jarby
Afdelingschef

Forhindring af en ny digital kløft på højhastighedsforbindelser

I forbindelse med Højhastighedskomiteens videre arbejde, ønsker nedenstående organisationer at opfordre til følgende:

Et digitalt højhastighedssamfund i Danmark skal være for alle.

Deltagelse i højhastighedssamfundet og muligheden for at udnytte det samme avancerede digitale indhold og tjenester bør ikke være forbeholdt en given procentdel af Danmarks befolkning, hvad enten de bor i byerne eller i yderområderne.

En given geografisk placeret bopæl bør således ikke være afgørende for, hvorvidt man som borger kommer med på det digitale A- eller B-hold, med de muligheder og begrænsninger der deraf følger.

Samtidig vil det højst sandsynligt være B-holdet, som udover at bo længere fra den digitale alfarvej, har det største behov for at kunne være en del af højhastighedssamfundet med samme høje forbindelser, som vil være tilgængelige for A-holdet.

Der appelleres således til, at der ikke laves målsætninger for dækning af Danmark med højhastighedsforbindelser, som kun vil omfatte en vis procentdel af befolkningen, og ikke alle i samfundet.

Såfremt der opsættes differentierede målsætninger, dvs. målsætninger som ikke gælder alle, vil konsekvensen blive, at man herved sår de første frø til en ny digital kløft - noget vi som samfund hverken kan eller bør acceptere.

EU-Kommissionen har gentagne gange advaret imod denne udvikling og iværksat initiativer, som skal være med til at forhindre skabelsen af en ny digital kløft på højhastighedsforbindelser.

Tilsvarende har Gartner Group slået fast i rapporten, *Emerging Technology Analysis: Ultra-High-Speed Residential Broadband Internet, Global Consumer Services*, fra september 2009, at:

“Ultra-high-speed residential broadband (defineret som 50 Mbit/s eller derover) will create a bandwidth divide that will emerge in the next three to five years, in which urbanized areas will benefit from increased download speeds while rural and less-populated areas will not.”

Høringssvar, fra Danske Erhvervsskoler – lederne, vedrørende højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

1. Generelle bemærkninger til rapporten.

Danske Erhvervsskoler - Lederne mener overordnet set, at de erhvervsrettede uddannelser er underprioriteret i rapporten. Det gælder både til it-rettede EUD uddannelser, hhx og htx på det gymnasiale niveau og de korte og mellemlange (KVU og MVU) videregående uddannelser. Derudover er VVU ikke nævnt i forhold til efteruddannelse.

På EUD niveau er der eksempelvis Data og kommunikationsuddannelsen under indgangen Strøm, styring og it, hhx og htx har studieretninger inden for it og på KVU niveau kan datamatikeruddannelsen nævnes.

I rapporten henvises der til afsnit 3.4 Informations- og it-kompetencer i del 1 og afsnit 4 informations- og it-kompetencer i del 2.

Konkrete eksempler på hvor de erhvervsrettede uddannelser kan nævnes er:

Rapport del-1:

Side 40. I teksten fremgår det: Der bør etableres gymnasiale uddannelser med større fokus på it og der bør gives støtte til.... Htx og hhx er gymnasiale uddannelser, der har it-studieretninger og dermed fokus på it.

Rapport del -2:

Side 30: Eksempler på udbuddet af it-kurser til den bredere befolkning. Her indgår VVU ikke. Her udbydes f.eks. AU i informations teknologi.

Side 36: afsnittet "*it i ungdomsuddannelserne*" I dette afsnit henvises der kun til det almene gymnasium og HF. Her kan hhx og htx nævnes, særligt fordi der findes særlige studieretninger inden for it. Derudover kan der henvises til erhvervsuddannelserne, hvor der udbydes flere uddannelser hvor faglighed bygger på datalogiske kompetencer.

Side 37-38: afsnittet "*It-uddannelse i Danmark*" Her er fuldtids og deltidsuddannelserne på KVU niveau ikke nævnt. Der er udelukkende fokus på bachelor niveau og de lange videregående uddannelser.

2. Bemærkninger til de konkrete anbefalinger.

Kommentar til anbefalingen:

Informations- og it-kompetencer

Der bør sættes massivt på at styrke danskernes informations- og it-kompetencer for at understøtte og stimulere udviklingen og innovationskraften i erhvervslivet, i den offentlige sektor og blandt borgerne. Der bør sættes specifikt på at styrke it i folkeskolen og i de videregående uddannelser.

Danske Erhvervsskoler – Lederne (DE-L) henstiller at anbefalingen også indbefatter ungdomsuddannelser. Ungdomsuddannelserne er beskrevet i rapporterne og DE-L mener, der er belæg for at anbefale, at der også bør sættes specifikt på at styrke it i ungdomsuddannelserne.

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

IT- og Telestyrelsen
Att: Per Gade

tas@itst.dk

Sagsnr.: 1702.177
EA/l sj
Direkte tlf.nr.: 3347 0615
22. februar 2010

**Vedr.: Høringssvar vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark
som Højhastighedssamfund**

KTO har ved e-mail af 15. januar 2010 modtaget høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund i høring.

KTO har ikke bemærkninger hertil, idet det skønnes, at rapporten ikke har ansættelsesretlige konsekvenser. Der henvises dog til eventuelle høringssvar fra LO, FTF og AC samt fra KTO's medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Eva Agerlin

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

**Høringssvar fra Region Midtjylland vedrørende
Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som
Højhastighedssamfund**

Dato 03-03-2010

Sagsbehandler Henning Salling

Henning.Salling@RU.RM.DK

Tel. +45 8728 5072

Sagsnr. 1-10-76-3-10

Hermed sendes Region Midtjyllands høringssvar vedrørende ovenstående rapport. Høringssvaret er behandlet af Regionsrådet den 24. februar 2010.

Med venlig hilsen

Bent Hansen

Formand for Regionsrådet

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

**Høringssvar fra Region Midtjylland vedr.
Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som
Højhastighedssamfund**

Dato 09-02-2010

Sagsbehandler Tenna Korbek Andreasen

Tenna.Andreasen@RU.RM.DK

Tel. +45 8728 5163

Sagsnr. 1-10-76-3-10

Generelle bemærkninger til rapporten

Region Midtjylland finder, at rapporten generelt fremhæver nogle relevante "brændende platforme".

Side 1

Vækst er et begreb, der er under redefinering, og bliver i høj grad koblet med ansvarlighed - "ansvarlig vækst", og netop komiteens fokus på vækst i sammenhæng med velfærd, demokratisering og miljømæssige hensyn er prisværdigt.

Fokus på den offentlige sektors indflydelse på Danmarks vækst er ligeledes på linie med Region Midtjyllands fokus på OPI (offentlig og privat innovation), herunder velfærdsteknologi og særligt sundhedsit.

Når det gælder informations- og it-kompetencer er Region Midtjylland helt enig i, at der bør sættes massivt på at styrke it i både folkeskolen og ungdomsuddannelserne. Region Midtjylland anbefaler, at it-kompetencer opprioriteres både som selvstændigt fag og almen kompetence og opfordrer til, at det skrives ind i alle curricula/fagbeskrivelser/læseplaner, indtænkes i læreruddannelse og pædagogikumuddannelse samt efteruddannelse af lærere og ledelser.

Særlige bemærkninger til bredbåndsinfrastrukturen

Visionen for Region Midtjylland er blandt andet en region med god fremkommelighed og gode forbindelser med omverdenen. "It-infrastruktur muliggør bosætning og distancearbejde over alt i regionen." (Den Regionale Udviklingsplan)

I kommissoriet for Højhastighedskomiteen er bl.a. anført: "Danmark bør over de kommende år udvikle sig til et egentligt højhastighedssamfund, hvor borgere og private og offentlige virksomheder, hvor som helst og når som helst kan få adgang til

internethastigheder, der kan håndtere de mest avancerede bredbåndstjenester."

Det kan undre at komiteen vedr. bredbåndsinfrastruktur i Danmark kun anbefaler, at mindst 80 procent af befolkningen skal have adgang til højhastighedssamfundet.

Region Midtjylland finder at Højhastighedssamfundet skal være der for alle.

midt
regionmidtjylland

1) Digitalisering i den offentlige sektor

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Hvis den offentlige digitalisering skal fokusere mere på de samlede samfundsmæssige gevinster i stedet for blot intern effektivisering, kræver det et fokusskifte i det offentlige, ligesom det kræver en anden form for finansiering, når gevinsten ikke falder der, hvor investeringen foretages. I dag er offentlige it-projekter i høj grad bygget op om business cases med et internt fokus, og med mindre it-projekter er helt nødvendige af andre grunde (fx lovkrav, sikkerhed, vedligehold), gennemføres kun projekter med en positiv (intern) business case.

It-parate topledelser er helt afgørende for at komme til næste trin i digitaliseringen af det offentlige. Det er vigtigt, at topledelsen prioriterer digitaliseringsprojekter og forstår dem. Det er dog ikke kun topledelsens it-forståelse, der er vigtig. Gevinsten ved øget digitalisering hænger tæt sammen med såvel borgernes som medarbejdernes informations- og it-kompetencer. Derfor skal topledelsen også være opmærksom på, at medarbejderne skal klædes på til digitaliseringen, så de kan blive gode ambassadører for den.

Ift. de borgervendte løsninger bør man overveje, hvordan man kan skabe miljøer, hvor borgeren får en reel fordel af at bruge den digitale løsning, fx fordi flere tjenester af både offentlig og privat karakter, der vedrører det samme område, livssituation eller lignende er samlet i en sammenhængende løsning. Dette hænger også tæt sammen med punktet om innovation. Her er der en politisk overvejelse omkring konsekvenserne af, at grænserne mellem offentligt og privat bliver mere udviskede for borgeren.

Bemærkninger til, hvordan anbefalinger bør udmøntes

Rapporten påpeger, at borgerne bør inddrages i udarbejdelsen af de borgervendte løsninger. Det virker åbenlyst, men der mangler lettilgængelige værktøjer til, hvordan dette kan gribes an, så man ikke hver gang skal opfinde den dybe tallerken. Her kunne en fælles offentlig indsats give god mening.

Der er grænser for, hvor stor en gevinst man fortsat kan hente i administrationen, da administrationen kun udgør en lille del af det samlede offentlige budget. Udover det borgervendte, som der ofte er meget fokus på, bør man også se på de steder, hvor der er en sammenhæng mellem administrationen og det udførende niveau.

Man kan overveje at gøre flere digitale løsninger obligatoriske, således at den digitale vej er den eneste vej til nogle tjenester. Her vil der dog være en politisk overvejelse omkring lige adgang til

offentlige tjenester. Dette kan dog imødekommes ved, at man kan få hjælp hos borgerservice.

2) Den offentlige sektor som platform for innovation

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Hvis den offentlige sektor for alvor skal kunne fungere som platform for innovation er man nødt til at udvise risikovillighed.

Pointen med at stille offentlige data til rådighed er god. Man skal dog være opmærksom på finansieringsproblemet, idet det ligesom i forhold til digitaliseringen vil være et dilemma mellem hvem der har udgiften, og hvem der får gevinsten.

For at fremme samarbejdet mellem private og offentlige aktører om udviklingen af borgerrettede tjenester, er det vigtigt, at man arbejder strategisk med de gældende juridiske regler for at muliggøre et samarbejde, der kan medføre en senere kommerialisering fra virksomhedens side og en gevinst for den offentlige part, uden at der opstår konflikter med udbudsregler, statsstøtteregele etc.

Bemærkninger til, hvordan anbefalinger bør udmøntes

Man kunne starte ud med at foretage forskellige eksperimenter på udvalgte områder, og invitere spildesignere, it-specialister, fagfolk, brugere etc. til sammen at udvikle løsningsforslag på forskellige tjenester.

For at sikre et sammenhængende patientforløb er det vigtigt, at man stærkt overvejer de praktiske sider ved dette. Især udfordringer inden for implementering har brug for at komme i fokus sideløbende med fx udviklingen af telemedicinske løsninger.

3) Cloud Computing

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Region Midtjylland deler Højhastighedskomiteens forventninger til udviklingen inden for Cloud Computing, og har netop valgt at støtte et projekt kaldet Sikre Innovative Administrative Systemer i Skyen – SIASS. Her er formålet netop at skabe erfaringer med og viden om fordele og ulemper ved webbaserede administrative systemer for særligt offentlige, men også private organisationer og virksomheder i Region Midtjylland med henblik på serviceinnovation.

Bemærkninger til, hvordan anbefalinger bør udmøntes

I Højhastighedskomiteens rapport fokuseres meget på den rolle, som det offentlige kan spille som drivkraft for udviklingen af Cloud Computing. De fordele for det offentlige som fremhæves, er primært effektivisering og energimæssige besparelser, og set fra et offentligt perspektiv er det nok korrekt på mellemlang sigt. På lang sigt må den mulighed for fleksibilitet i erhvervslivet, som kan skabes ved en veludviklet Cloud Computing-sektor dog fremhæves. Denne vil give mulighed for lavere indgangsbarrierer i en række brancher, og deraf muligheder for nye forretningsmodeller, virksomhedsstrukturer og øget konkurrence. Endelig må det forventes, at styrke serviceinnovationen i både den private og offentlige sektor.

Innovation bliver ofte hæmmet af, at der er lovgivningsmæssige bindinger. Det gælder specielt tolkningen af persondataloven og de privatlivs-retlige dele af Sundhedsloven. De skal naturligvis overholde, men de betyder, at det bliver uforholdsmæssigt vanskeligt at udnytte de muligheder, som ligger i moderne it-systemer. Det politiske ønske om at beskytte patientens rettigheder bliver stadig mere tydeligt, hvilket betyder, at det bliver stadig mere vanskeligt at udnytte digitaliseringens muligheder. Det skal derfor fremhæves, at mulighederne i Cloud Computing rejser en meget stor udfordring i forhold til sikkerhedsproblematikken.

4) Informations- og it-kompetencer

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Der er behov for en skarp sondring mellem generelle it-brugerkompetencer og professionelle it-kompetencer, således som rapporten lægger op til. I dag blandes disse to typer kompetencer kraftigt sammen eller rettere sagt: Generelle it-brugerkompetencer er den fremherskende opfattelse af, hvad it-kompetencer er.

I forhold til "Fremme af den brede befolknings kompetencer" (anbefaling 1) er det afgørende, at der ydes en særlig indsats i forhold til voksne med ingen eller begrænsede IT-kompetencer.

Anbefalingen vedrørende elevernes it-kompetencer (anbefaling 3) bør bl.a. udmøntes ved at it som fag bliver en realitet på ungdomsuddannelserne, især gymnasieuddannelserne. Dels for at løfte generelle it-kompetencer til professionelle kompetencer, dels for at skabe forudsætning for kvalificeret integration af it i andre fag, og dels for at stimulere flere til specialistuddannelser inden for it.

Det er godt og vigtigt at der fokuseres på styrkelse af fagdidaktiske kompetencer og udvikling af innovativt it-baseret undervisningsmateriale (anbefaling 4 og 5). Dette vil være et stort skridt fremad ift. tilrettelæggelse af mere engagerede, differentierede, målrettede og effektive læringsforløb. Imidlertid skal man erkende, at anbefalingen repræsenterer en kæmpe udfordring i form af efteruddannelse af undervisere i grundskolen og på ungdomsuddannelserne.

Anbefaling 6 vedrørende infrastruktur er ligeledes essentiel. Sammenhængende it-systemer, der kan understøtte udvikling, gennemførelse og administration af undervisnings- og læringsforløb gennem let adgang til informationsdeling og feedbackmekanismer er afgørende for at opnå den ønskede værditilvækst i form af øget læring og kompetenceudvikling og dermed øget konkurrenceevne.

Bemærkninger til, hvordan anbefalinger bør udmøntes

For at anbefalingerne kan realiseres er der behov for målrettet og substantiel efteruddannelse af gymnasielærere, samt udvikling af et detaljeret og nuanceret sæt af undervisningsmaterialer, der kan udvikle de nævnte it-faglige kernekompetencer i en teknisk-naturvidenskabelig, merkantil-samfundsvidenskabelig eller kreativ-humanistisk sammenhæng.

Det ville være interessant at se ovenstående realiseret i et samarbejde mellem private it-virksomheder og offentlige forsknings- og uddannelsesinstitutioner.

Andre ideer til at fremme udviklingen i Danmark som et viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund

Det er vigtigt at gøre sig klart, at professionelle it-kompetencer (også de brede) fordrer et vist kendskab til det man i rapporten om it i gymnasiet har kaldt it-skaberkompetencer, dvs. kompetencer i forhold til at:

- forstå at informationsteknologiens rolle i de øvrige fag
- udvikle særlige it-færdigheder, der kan anvendes inden for andre fagområder
- forstå at design af et it-system også er design af de arbejdsgange og brugsmønstre, der (tilsigtet eller utilsigtet) udfolder sig i forbindelse med brug af systemet
- kunne forholde sig til den enkeltes og samfundets brug og misbrug af it gennem teoretisk indsigt i og praktisk arbejde med it
- forstå computerens basale karakteristika ifm. repræsentation og manipulation af data og dataprocesser
- få indblik i hvorledes data, dataprocesser og systemer kan beskrives på et mere abstrakt niveau, hvor designalternativer kan vurderes og -beslutninger kan træffes
- forstå præmisserne for samt konsekvenserne og vigtigheden af interaktionsdesign ift. brugbarhed af it-systemer
- understøtte muligheden for at kunne agere kompetent i den globale højteknologiske verden.

Ovenstående repræsenterer et sæt af it-faglige kernekompetencer som berettiger --eller rettere kalder på-- it som fag på ungdomsuddannelserne (og ikke bare it i fag).

5) Miljø, klima og grøn it

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

I forbindelse med miljø, klima og grøn it peger Højhastighedskomiteén på, at udbredelse af intelligente trafiksystemer (ITS) vil være til gavn for miljøet og forbedre trafikafviklingen og dermed øge kapaciteten på vejene. Endvidere vil ITS kunne spille en vigtig rolle i forbindelse med indførelse af trafikafgifter. Region Midtjylland finder det vigtigt at udnytte de muligheder, der ligger i ITS til at optimere trafikafviklingen og nedsætte CO₂ udslippet.

I rapportens del II, side 43 nævnes, at der i aftale om grøn transportpolitik er afsat en pulje til ITS på 0,6 mia. kr. Det bør nævnes, at der også er afsat pulje til bedre fremkommelighed for busser (1,0 mia. kr.) og pulje til fremme af ordninger og projekter, der øger antallet af buspassagerer (0,3 mia. kr.), hvor ITS kan indgå i projektansøgninger. Eksempelvis vil busprioriteringer i signalanlæg bidrage til at forbedre busfremkommeligheden og implementering af ITS-systemer med dynamisk trafikinformation til passagerer i busser og tog vil gøre den kollektive trafik mere attraktiv og konkurrencedygtig.

Udbygning af den digitale infrastruktur vil bidrage til at understøtte udviklingen i regionen inden for energi og miljø. Specielt Højhastighedskomiteéns visioner for det fleksible elforbrug understøtter udviklingstiltag, som Region Midtjylland har igangsat. Koordinering og tilpasning mellem produktion og forbrug af en stadig voksende elproduktion baseret på vedvarende energi er en central udfordring regionalt såvel som nationalt.

På energiområdet anbefaler Højhastighedskomiteén, at behovet for tiltag til at sikre den digitale infrastruktur og den rette teknologi afdækkes, og at der investeres i udviklingen af intelligent udstyr til hjemmet i dette regi. Anbefalinger, som Region Midtjylland kun kan anerkende.

Bemærkninger til, hvordan anbefalinger bør udmøntes

Gennem eksempelvis demonstrationsprojekter kan udviklingen styrke virksomheder, videninstitutioner og myndigheder ved at bidrage til udvikling af viden og teknologi inden for energiområdet, herunder bæredygtig udnyttelse af overskudsenergi, samspil mellem energibesparelser, energiforbrug og energiforsyning og omstilling af transportsektoren til vedvarende energi.

Digital teknologi er en forudsætning for fortsat udvikling og vækst i erhvervslivet, i særdeleshed på energiområdet, på hvilket innovation er vigtig for såvel virksomheder som samfund.

6) Forskning og udvikling på it-området

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Vigtigheden af at satse stærkt på it-forskning er helt på linie med Region Midtjyllands erhvervsudviklingsstrategi, som netop har haft it og innovation som et centralt element siden regionens dannelse. Hvor Regionens erhvervsudviklingsstrategi naturligt har sit fokus på anvendelsen af it-forskning, kan vi naturligvis kun bakke op om en styrkelse af forskningen i sig selv. Ikke mindst i relation til de tværdisciplinære og ikke-tekniske områder, hvor vi må formodes at være bagud i vores erkendelser, i forhold til de teknologiske landvindinger, der er realiseret i de seneste år.

Erkendelsen af at it også er et vigtigt grundforskningsfelt er værd at tage til efterretning, da dette fokus let bliver væk i de strategiske satsninger på anvendelsesorienterede områder som sundhedsit, it og energi, it og trafik, etc. Der bør sikres en sund balance mellem den langsigtede grundforskning og de anvendelsesorienterede indsatser, der ofte præger erhvervsudviklingsinitiativerne.

Højhastighedskomiteens rapport beskæftiger sig en del med forholdet mellem den offentlige it-forskning og den private it-forskning. I rapportens del I nævnes at "Det offentliges andel af it-forskningen og udviklingen kunne og burde være markant større." (vores understregning).

7) Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

Generelle bemærkninger til området

I kommissoriet for Højhastighedskomiteen er bl.a. anført:

"Danmark bør over de kommende år udvikle sig til et egentligt højhastighedssamfund, hvor borgere og private og offentlige virksomheder, hvor som helst og når som helst kan få adgang til internethastigheder, der kan håndtere de mest avancerede bredbåndstjenester."

I kommissoriet anføres således at mulighederne skal være der for alle.

midt
regionmidtjylland

Side 11

A) Der bør opsættes nye mål på bredbåndsområdet

Højhastighedskomiteen anbefaler, at mindst 80 procent af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream, de øvrige danske husstande og virksomheder (20 procent) – eller næsten alle – skal i 2013 have adgang til bredbånd med en hastighed på 10 Mbit/s downstream og 5 Mbit/s upstream. (Et mindretal på 3 medlemmer kunne ikke støtte denne anbefaling, - idet målsætningen ikke dækker alle i samfundet).

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Hvis det fortsat skal være muligt at drive virksomhed i landdistrikter og yderområder, og at borgerne, der bor der, skal kunne have hjemmearbejdspladser m.m., er det altafgørende, at der er adgang til højhastighedssamfundet på linje med alle andre.

IT-diskriminering af 20 procent af den danske befolkning efter geografisk placering, vil være ødelæggende for al udvikling i disse områder.

Målsætningen bør ændres til: At 100 procent af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream.

Begrundelse: Højhastighedsforbindelser er en af de helt nødvendige forudsætninger (på samme måde som el), for virksomhedernes konkurrencekraft, borgernes muligheder og hele samfundets udvikling.

B) Markedsbaseret udvikling

Højhastighedskomiteen anbefaler, at udviklingen på markedet fortsat skal baseres på en markedsbaseret tilgang.

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Adgangen til højhastigheds bredbånd bør ses på linje med adgangen til andre infrastrukturelle tilbud, såsom el, vand, veje og telefon. Som

udgangspunkt er disse infrastrukturer ikke blevet udbredt på markedsmæssige vilkår.

Hvis udbredelsen af el i Danmark skulle være foregået på markedsmæssige vilkår, så ville der sikkert i Danmark stadig have været mange steder, hvor der ikke var mulighed for el tilslutning. Det bør være en offentlig forpligtigelse at sikre selve infrastrukturen. Den markedsmæssige konkurrence kan ske på de tilbud der tilbydes via infrastrukturen.

I tyndt befolkede områder, landdistrikter, yderområder og på øer, kan det ikke alle steder for de konkurrerende aktører økonomisk betale sig at investere i udstyr, som f.eks. opsætning af master til brug for mobiltelefoni kommunikation. I Region Midtjylland er der således stadig mange områder, hvor der er for stor afstand mellem masterne, hvilket giver store problemer med mobilhuller (= geografiske områder, hvor det ikke er muligt at bruge mobiltelefonen). Der er store problemer i de geografiske områder, hvor der er mobilhuller, - der kan ikke ringes 112, problemer for hjemmeplejen, virksomheder, alarmsystemer fra malkerobotter og andre maskiner kan ikke fungere, m.m.

Den markedsbaserede tilgang har således ikke sikret, at man overalt i Danmark har mulighed for at kunne anvende mobiltelefon.

Staten har ikke i aftalerne med udbyderne af mobiltelefoni forpligtiget dem til en 100% dækning af Danmarks geografiske område, men kun forpligtiget dem til følgende: *en udendørs dækning (= uden for bygninger) med mulighed for brug af mobiltelefoni, - således at 95% af det geografiske område er dækket og 98% af befolkningen.*

Bemærkninger til, hvordan anbefalinger bør udmøntes

Såfremt der fortsat vælges en markedsbaseret tilgang, bør staten i aftalerne med udbyderne af mobilt luftbåret højhastighedsbredbånd og mobiltelefoni forpligte udbyderne til en 100% geografisk dækning af Danmark. Herved vil man sikre, at udbyderne også i de tyndt befolkede områder af Danmark opsætter det nødvendige antal master, så virksomheder og borgere i disse områder også har mulighed for at få mobilt højhastighedsbredbånd og kan anvende mobiltelefon.

Andre ideer til at fremme udviklingen i Danmark som et viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund

Da staten ikke har forpligtet mobiltelefoni udbyderne til at dække Danmark 100% med mulighed for at kunne bruge mobiltelefon, foreslås det, at staten betaler for opsætning af det antal ekstra mobilmaster der er nødvendig, for at man også i tyndt befolkede områder har mulighed for at anvende mobiltelefon.

C) Provenu fra auktioner føres tilbage til sektoren.

Højhastighedskomiteen anbefaler, at statens provenu fra afholdelse af auktioner inden for området bør føres tilbage i sektoren til finansiering af aktiviteter, som kan stimulere udviklingen af højhastighedssamfundet.

NB: I den af højhastighedskomiteen rekvirerede rapport fra Gartner Group anføres det: "En række studier har vist, at udbuddet af bredbånds services har en efterspørgsels skabende effekt. Det betyder, at kapaciteten skal udbydes, før der reelt sker noget på efterspørgselssiden."

Bemærkninger til, hvordan anbefalinger bør udmøntes

Det vigtigste ved afholdelse af fremtidige auktioner, er at **staten forpligtiger aktørerne/udbydere til en 100% geografisk dækning af Danmark**, kun herved sker der udvikling i hele landet. Hvis staten indgår aftaler med aktører, hvor aktørerne ikke forpligtes til at dække hele Danmarks geografiske område og give alle borgere samme muligheder, er det vigtigt, at det besluttet, at provenuet skal anvendes i de geografiske områder, hvor aftalen giver en skævvridning.

Tanja Søndergaard

Fra: Gert Elze [GEE@energinet.dk]
Sendt: 1. marts 2010 11:08
Til: Tanja Søndergaard
Cc: Henrik Kjær; Morten Kristiansen; Kresten Bay
Emne: Høring, Danmark som højhastighedssamfund
Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført
docId: <http://vtu.fsd.csc.dk/vtukoncp/DOK1253124>
SJ: -1

Høring vedrørende "Danmark som højhastighedssamfund"
 Materiale som basis for svaret er:
 HHK-rapport, del I
 HHK-rapport del II

På baggrund af læsning af rapporten fra IT- og Telestyrelsen "*Danmark som højhastighedssamfund*" fremsendes hermed Energinet.dk's bemærkninger til rapporten:

Vi vurderer generelt initiativet som meget værdifuld, og som et væsentligt bidrag til at kunne øge den samfundsmæssige forståelse for de store informationsteknologiske anlægsinvesteringer, der skal realiseres inden for en overskuelig fremtid for at styre en mere VE baseret og distribueret elforsyning i Danmark.

I afsnit 3.5 anbefales det at skabe en reference til Smart Grids / Elsystem 2025. Dette afsnit er meget velegnet til at "markedsføre" begrebet i et større forum og til at motivere de relativt store infrastrukturinvesteringer vi kigger ind i.

Vi synes rapporten indeholder en meget fin beskrivelse af Villa Watt. Vi vil i den forbindelse anbefale, at infrastruktur hensyn og fordele af et højhastighedsnetværk også nævnes i denne sammenhæng: en mulighed for at skabe en data highway ud til de enkelte forbrugere for aflæsning af forbrugsmetre etc., hvilket vil være en facilitering af markedsmekanismer helt ud til forbrugerne.

Et varmt emne som el-biler kan vi ikke finde i teksten. Vi vil anbefale, at inddrage dette i afsnit 3.5. Informations highwayen kan efter vores vurdering hjælpe til at fremme udbredelsen af elbiler.

Afsnit 3.5 er næsten udelukkende fokuseret på vindmøller. Vi vil anbefale, at nævne andre vedvarende energikilder end blot vindkraft, uanset, at vi i DK har valgt at satse på vindkraft.

Eventuelle spørgsmål til vores kommentarer kan rettes til : Knud Johansen, Direct +45 7622 4530, Mobile +45 2333 8839, e-mail: kdj@energinet.dk

Med venlig hilsen

Gert Elze
 Advokat/
 In-house lawyer
 Telefon: +45 7622 4307
 Mobil: +45 2333 8641
 Mail: gee@energinet.dk

Energinet.dk
 Tonne Kjærvej 65
 DK-7000 Fredericia
 Telefon: +45 7622 4000
www.energinet.dk

Tanja Søndergaard

Fra: Erik Kann [eck@kennedy.dk]
Sendt: 2. marts 2010 13:14
Til: Tanja Søndergaard
Cc: Henrik Kjær; Morten Kristiansen; Morten Kristiansen
Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført
docId: <http://vtu.fsd.csc.dk/vtukoncp/DOK1253132>
SJ: -1

Høringsbidrag fra Kennedy Centret vedr.

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Kennedy Centret har med stor interesse orienteret sig i det til høring fremsendte materiale vedr. Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund.

Kennedy Centret deler i vid udstrækning synspunkterne i rapporten, og Centret bakker op specielt op om tankerne vedr. digitalisering af den offentlige sektor og om den offentlige sektor som platform for innovation.

Kennedy centret må dog samtidig tilkendegive, at en virkeliggørelse af rapportens ideer nødvendigvis forudsætter tilførsel af ressourcer til myndighederne. Der er kun ringe mulighed for at gennemføre de foreslåede løft uden betydelige ekstra ressourcer.

Kennedy Centret har i øvrigt ingen bemærkninger til det fremsendte

På Kennedy Centrets Vegne

Erik Kann

Kennedycentret

Erik Kann
Seniorkonsulent

Administration & Service
Gl. Landevej 7
2600 Glostrup

Tlf. +45 43 26 01 00
Direkte +45 43 26 01 79
Fax. +45 43 43 11 30
E-mail eck@kennedy.dk

www.kennedy.dk

*Nationalt forsknings- og rådgivningscenter for
genetik, synshandicap og mental retardering*

IT- og Telestyrelsen

tas@itst.dk

med kopi til

hkj@itst.dk, mkr@itst.dk og krbl@itst.dk

18. februar 2010

Høringssvar til Højhastighedskomiteens anbefalinger

Bornholms Vækstforum har med stor interesse læst Højhastighedskomiteens anbefalinger i rapporten "Danmark som højhastighedssamfund".

Som et ø-samfund, med en lav befolkningstæthed, er landsdelen Bornholm blandt de områder i Danmark, der kan opnå store fordele ved et højhastighedsbredbåndsnet. For som Højhastighedskomiteen selv konkluderer, kan en række geografiske barrierer nedbrydes ved hjælp af øget it-anvendelse og effektive forbindelser. Bornholms Vækstforum lægger således vægt på anvendelse af ny teknologi som én af kilderne til økonomisk vækst og velstand. Konkret kan nævnes de sociale og forretningsmæssige tilbud i "cloud computing", virtuelle samarbejds miljøer og fjernundervisning, demokratisering og digital forvaltning, fjerndiagnose og teleoperation samt mange andre muligheder på sundhedsområdet. Øget it-anvendelse kan desuden erstatte fysisk transport og således være en gevinst for miljøet.

Kort sagt ønsker Bornholms Vækstforum, at regeringen vil tage ansvar for realisering af visionen: "Bredbånd hvor som helst, når som helst og for hvem som helst". Dette for at sikre, at Danmarks position i den globale videns- og oplevelsesøkonomi fastholdes eller styrkes.

Bornholms Vækstforum er således bekymret over komiteens første anbefaling om en markedsbaseret udvikling, som har været forsøgt på Bornholm i sommeren 2009 uden held. Bornholms Vækstforum mener, at betydningen af tidssvarende it-forbindelser i dag bør betragtes på lige fod med andre offentlige infrastrukturelle opgaver som tilfældet er på elforsyningsområdet.

Konkret vil Bornholms Vækstforum derfor anbefale regeringen, at der dispenseres fra kommunalfuldmagten og elforsyningsloven så forsyningsområdet også omfatter mulighed for at udlicitere etablering og drift af højhastighedsforbindelser til borgere og erhvervsliv.

Med venlig hilsen

Winni Grosbøll
Borgmester og næstformand
for Bornholms Vækstforum

Lars Nørby Johansen
Formand
for Bornholms Vækstforum

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

3. marts 2010
J.nr. 2010-5202-10
SB

Dir. tlf. 33 92 54 10
sb@dkuni.dk

Danmark som højhastighedssamfund

Danske Universiteter takker for rapporten "Danmark som højhastighedssamfund", som vi den 15. januar 2010 modtog i høring.

Rapporten har været udsendt til de otte danske universiteter med henblik på at indhente deres bemærkninger. Der er kun indkommet bemærkninger fra Syddansk Universitet og fra IT-Universitetet. Disse to svar er vedlagt.

Som det også fremgår af høringsbrevet, er rapporten tænkt som et slags inspirationskatalog, der giver forslag til, hvordan Danmark kan bygge videre på sin position som et land med gode IT-kompetencer og en bred, folkelig interesse for at udnytte de mange IT-baserede services, som et højhastighedsnet muliggør.

Danske Universiteter konstaterer, at den omkring 100 sider lange rapport kommer godt rundt om mange af de udfordringer, muligheder og problemstillinger, der spiller en rolle for den fortsatte udvikling af IT både som værktøj til at styrke den danske konkurrenceevne og som redskab for udvikling af et samfund, hvor borgerne har god og sikker adgang til både kommercielle og offentlige services.

Vi forventer således, at rapporten vil kunne komme til at spille en positiv rolle for fremtidige diskussioner og satsninger.

Med venlig hilsen

Susanne Bjerregaard

2 bilag

Ruth Jacobsen

Fra: Kirsten Fly Malling [kfm@sdu.dk]
Sendt: 2. marts 2010 11:19
Til: RKS; Morten Denaa
Cc: Jens Oddershede, SDU; Per Overgaard Nielsen, SDU; Bjarne Graabech Sørensen; Connie Bang Jensen, SDU; Aase Lindahl, SDU; Bjarne Nielsen; Anne-Marie C. Poulsen; Tim Kirketerp; Lone P. Iversen; Jørgen Schou, SDU; journal mailbox
Emne: Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Sekretariatet
Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K

Syddansk Universitets j.nr. 445-2010.

Danske Universiteter har ved e-mail af 20. januar 2010, j.nr. 2010-5202-10, anmodet universitetet om evt. bemærkninger til Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund.

Det er en udmærket rapport, som peger på væsentlige problemstillinger og har en række anbefalinger, som Syddansk Universitet kan støtte.

Syddansk Universitet er særdeles enig i, at standardisering og digitale samarbejder mellem myndigheder er meget vigtig.

Bredbåndsinfrastrukturen er et væsentligt element i den danske forskningsinfrastruktur, sådan som også Videnskabsministeriet gør opmærksom på i sin handlingsplan for området.

Det er væsentligt at understrege anbefalingen om at styrke samspillet mellem det offentlige og den private sektor, både hvad angår forskning, udvikling og udnyttelse af mulighederne på it-området. I den forbindelse er det også vigtigt at pege på, at en udbygget højhastighedsinfrastruktur åbner for samarbejder, hvor geografien ikke længere vil være en afgørende faktor.

Det er glædeligt at se, at rapporten lægger vægt på, ikke blot implementeringen, men også selve anvendelsen af de mange digitale løsningsmuligheder, som er til rådighed nu, og som vil blive udviklet i fremtiden. Cloud computing er et væsentligt indsatsområde, hvor der kan høstes rigtig mange fordele for den offentlige sektor. Samtidig vil øget fokus resultere i opblomstring af relevante, kompetente og private leverandører af denne service.

Ligeledes er det glædeligt, at rapporten også har fokus på problemstillingerne vedrørende datasikkerhed, privacy mv.

På rektors vegne

Jørgen Schou
Kontorchef, Ledelsessekretariatet

DANSKE UNIVERSITETER

Tlf. 6550 1040
Mobil 6011 1040
Fax 6550 1090
Email js@sdu.dk
Web <http://intern.sdu.dk/enheder/ledelsessekr/ansatte/js-1040/>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

J.NR.
LØBENR.

- 2 MRS. 2010

2010-5202-10

5

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Ruth Jacobsen

Fra: msva [msva@itu.dk]
Sendt: 1. marts 2010 10:40
Til: RKS
Emne: Høringssvar fra IT-Universitetet til Højhastighedskommissionens rapport
Vedhæftede filer: ATT06606.doc

Kære rette vedkommende

Hermed høringssvar fra IT-Universitetet. Eventuelle spørgsmål kan rettes til Mikkel Svane-Petersen på 2555 0447.

VH
Mikkel

DANSKE UNIVERSITETER

- 1 MRS. 2010

J.NR.
LØBENR.

2010-5202-10

4

Høringssvar på Højhastighedskommissionens rapport "Danmark som højhastighedssamfund"

IT-Universitetet støtter rapportens hovedbudskab om, at it skal drive væksten i Danmark i fremtiden – og at der derfor er brug for politisk fokus på og investeringer i it-forskning og uddannelse.

Vigtigheden af at udvikle danskernes it-kompetencer og uddanne kompetente it-kandidater, er et meget væsentligt fokus i rapporten, hvilket ligger helt på linje med IT-Universitetets strategi. IT-Universitetet hæfter sig desuden ved det positive i, at kommissionen fremhæver it-forskning som et væsentligt virkemiddel til at løse nogle af de store udfordringer, som det danske samfund står over for.

1 Globaliseringsudfordringen

IT-Universitetet savner et globalt perspektiv i Højhastighedskommissionens rapport. Vi mener, at globaliseringen åbner mange muligheder for Danmark, og derfor har vi siden 2004 arbejdet målrettet med en globaliseringsstrategi på IT-Universitetet.

IT-Universitetet mener i øvrigt ikke, at kommissionens betegnelse "højhastighedssamfund" er fuldt dækkende for, hvordan morgendagens it-samfund bør se ud. Titlen henviser til det teknologiske aspekt af udviklingen, og vi mener, at en af mulighederne for Danmark som it-nation er at kombinere en styrkelse af de tekniske aspekter af informationsteknologien (herunder styrkelse af transmissionshastigheder i infrastrukturen) med øget evne til at skabe it-løsninger, der lever op til brugernes behov, skaber øget værdi og forbedrer produktiviteten. Hastighed er en væsentlig ingrediens, men den skal ses i en større sammenhæng. Dette er i øvrigt også i tråd med kommissionens egen observation:

"Den manglende erkendelse af it's betydning medfører, at der ikke sættes målrettet ind på at optimere ydelser og forretningsgange." (s.15)

1.1 Globaliseringen og it

It og globalisering hænger tæt sammen. De geopolitiske ændringer, som kommer til udtryk i den nuværende krise i den vestlige verden, betyder, at vi skal vænne os til at arbejde sammen med kolleger i Indien, Kina og Sydamerika ud over EU og USA, og det skal ske ved hjælp af it. Innovation og samarbejde over landegrænser kræver velfungerende it-løsninger, som understøtter behovet for videndeling og samarbejde. Inden for design, produktion, service og udvikling er global interaktion allerede en del af det daglige arbejde, og dette er en opadgående udvikling.

Det er derfor, IT-Universitetet iværksætter globalt interaktive uddannelser, hvor studerende dagligt arbejder sammen med studerende og virksomheder i andre lande, og det er derfor, IT-Universitetets forskere opbygger globalt interaktiv forskning med forskere i bl.a. Kina, USA og Indien. Derved trænes både studerende og forskere i at agere i en globaliseret verden.

I et lille land som Danmark, hvor man ikke kan samle alle de bedste spidskompetencer på samme sted, er det vigtigt at se på muligheder for samarbejde på tværs af landegrænser, kulturelle skel, tidszoner og kompetencer. Specialisering og udvikling af spidskompetencer bør ligge øverst på dagsordenen, hvis Danmark fortsat skal være videnssamfund. It spiller en central rolle i at understøtte de processer, som skal binde spidskompetencer i Danmark sammen med spidskompetencer i resten af verden. Det er en udvikling, IT-Universitetet har besluttet at bidrage til.

DANSKE UNIVERSITETER

- 1 mrs. 2010

J.NR. 2010-5202-10
LØBENR. 4

2 Danskernes it-kompetencer

Højhastighedskommissionen skriver, at

”der bør satses massivt på at styrke danskernes informations- og it-kompetencer for at understøtte og stimulere udviklingen og innovationskraften i erhvervslivet, i den offentlige sektor og blandt borgerne.” (s.7)

Det er IT-Universitetet meget enig i. Der er fortsat et stort behov for højtuddannede it-specialister, men samtidig skal danskernes it-kompetencer have et løft på alle niveauer.

Man skal dog ikke glemme, at de højtuddannede it-specialister fortsat er essentielle for Danmarks udvikling, og her er IT-Universitetet helt på linje med Kommissionens udsagn:

”Samtidig er der behov for såvel højtuddannede it-professionelle med særlige spidskompetencer, ligesom der er et behov for professionelle inden for andre fagområder med gode it-kompetencer, som er i stand til at udvikle og innovere med it. Dette er af altafgørende betydning for Danmarks fremtidige vækst og konkurrenceevne.” (s.37)

2.1 Danskernes it-kompetencer bredt

40 procent af danskerne har dårlige eller slet ingen it-kompetencer (s. 9), skriver Kommissionen. Det er et problem.

I folkeskoler bør it-kompetencer opfattes som lige så vigtige som det at læse, regne og skrive. IT-Universitetet mener, at forankringen af it i uddannelsessystemet er præget af tilfældigheder og meget stor variation, og vi er meget enige i følgende udsagn fra Kommissionen:

”Der bør satses specifikt på at styrke it i folkeskolen og i de videregående uddannelser.” (s.7)

IT-Universitetet er enige i vigtigheden i at styrke danskernes it-kompetencer bredt. It-uddannelse skal gøre danskerne i stand til at bruge den teknologi, der er til rådighed. Vi er meget åbne over for at samarbejde med andre uddannelsesniveauer omkring indholdet af it-uddannelser, for eksempel videreudvikling af it i folkeskolerne, i læreruddannelsen og i andre universitetsuddannelser. IT-Universitetet gør dog opmærksom på, at en konsekvent indsats med videreudvikling af it i resten af uddannelsessystemet er en enorm opgave, som i givet fald vil kræve væsentlige omprioriteringer på nationalt niveau.

2.2 Specialiserede it-kompetencer

Der er fortsat stærkt brug for specialiserede it-kompetencer i Danmark. Den fortsatte samordning og standardisering af den offentlige sektor kræver for eksempel fortsat uddannelse af it-specialister på ledelsesniveau. Kommissionen anbefaler et stort fokus fra de øverste administrative ledelser på de gevinster, der kan høstes ved at effektivisere it i det offentlige.

”De skal udnytte mulighederne ved at anvende it i deres produktion og opgaveløsning og gennemføre de organisatoriske konsekvenser af en stadig øget digitalisering.” (s.20-21)

IT-Universitetet er meget enig heri. IT-Universitetet har de senere år oplevet en meget stor vækst i interessen for deltidsuddannelse inden for it og ledelse, og IT-Universitetet vil også fremover spille en

central rolle i uddannelsen af ledere, der kan stå i spidsen for de forandringer, som it skal indgå i. IT-Universitetet er åbent for muligheden for at udbygge vores uddannelser indenfor ledelse og it.

3 Forskning

Kvaliteten af it-forskning i Danmark er i verdensklasse, målt i citationer per publiceret artikel. Samtidig er volumen af dansk it-forskning, målt i antal artikler, kun på niveau med OECD-gennemsnittet. Dette er konsistent med, at de offentlige forskningsinvesteringer i TEK/NAT-området, hvortil it regnes, i Danmark ligger under OECD-gennemsnittet. Produktiviteten, målt bl.a. i tiltrækning af EU-midler per it-forsker i Danmark, er over gennemsnitte for andre fag i Danmark. Alt dette indikerer, at en hovedopgave for dansk it-forskning er at få øget den samlede størrelse af landets it-forskningsmiljøer, både offentlige og private, uden at det går ud over kvaliteten. Derfor er IT-Universitetet meget enig i Kommissionens udsagn:

”Der bør oprettes flere seniorforsker- og ph.d.-stillinger samt udvikles stærkere forskningsmiljøer og skabes interessante karriereveje inden for it på universiteterne.” (s.52)

IT-Universitetet øger i 2009 og 2010 øget sit ph.d.-optag fra i gennemsnit 11 om året i det foregående år til mindst 22 ph.d.-studerende om året. IT-Universitetet håber, at der kan skabes økonomisk grundlag for at dette høje optag kan fortsætte efter 2010, og IT-Universitetet har rigeligt med kvalificerede ansøgere til at kunne øge optaget endnu mere, hvis der skabes mulighed herfor.

Den øgede satsning på it-forskning skal ikke bare føre til mere it, det skal også – og måske først og fremmest – føre til *bedre* it. Her kan det offentlige fungere som lokomotiv ved at iværksætte projekter, der reelt kun kan løses ved at trække på forskning af den højeste kvalitet. For eksempel kunne det offentlige udbyde som opgave at lave et system til afholdelse af elektroniske valg, som selv ikke de dygtigste hackere ville kunne kompromittere.

Helt generelt mener IT-Universitetet, at der er behov for et fokus på bedre it-løsninger, og det skal ske ved, at der fra starten stilles større krav til løsningerne. Når kravene er større, vil produkterne blive bedre, og overliggeren vil hæves. Bedre it-løsninger er dyrere og mere tidskrævende at udvikle, men effekten af bedre it-løsninger vil brede sig til alle lag af it-verdenen – også forskning og uddannelse. Samtidig vil tilliden til it-produkter generelt stige, hvis kvaliteten af løsningerne gør det. Offentlige investeringer i nye it-tjenester kunne gå foran ved at stille sådanne høje krav.

3.2 Cloud computing

Kommissionen skriver om væsentlige potentialer ved brugen af cloud computing (s.34), blandt andet ud fra et miljømæssigt synspunkt.

IT-Universitetet støtter denne anbefaling og følger den også selv, blandt andet ved at fremme, at universitetets forskere og studerende benytter værktøjer, der ligger i ”skyen” samt gennem forskning i ”cloud computing.”

3.3 Grøn it

Kommissionen nævner, at

”It og bredbånd er et vigtigt middel til at nedbringe denne (vores fælles energi- og miljø-) belastning, uden at Danmark samtidig oplever et velfærdstab.” (s.10)

Her kan IT-Universitetet bidrage med viden om f.eks. globalt interaktivt samarbejde, hvor dyr transport af mennesker erstattes af billigt it-baseret samarbejde.

Derudover mener IT-Universitetet, at der er et markedsmæssigt potentiale for Danmark indenfor eks. energi, miljø, trafikregulering (af Kommissionen nævnt kort side 46) og vand, og IT-Universitetet kan bl.a. bidrage til energibesparelser i Danmark gennem sin forskning i algoritmer og optimering.

3.4 Klynger

IT-Universitetet støtter kommissionens anbefaling af, at klynge dannelse på it-området er afgørende (s. 52). Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt vil være gavnligt at pege på en enkelt specialisering, eller et enkelt geografisk område inden for Danmark, som centrum for en sådan it-klynge. Et interessant alternativ kunne være at der etableres en nationalt dækkende it-klynge omfattende samtlige danske it-forskningsmiljøer, både de offentlige og de private. Der skulle i denne klynge lægges vægt på at styrke forskning, der både giver dyb indsigt og øger brugen af it som middel til at skabe værdi med i Danmark, for eksempel inden for finanssektoren, inden for klima og energi, og i sundhedsvæsenet. En sådan klynge skulle derfor også omfatte virksomheder, der har stærke udviklingsafdelinger inden for it.

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Islands Brygge 39
DK 2300 København S

Rugårdsvej 15, 2.sal
DK 5000 Odense C

www.sdsd.dk

Høringssvar vedr. Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

Dato: 26. februar 2010
Ansvalig: Heini Laursen
Telefon: 25 10 75 80
Email: hla@sdsd.dk

Digital Sundhed har modtaget højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund i høring og har følgende bemærkninger til det fremsendte.

Generelt er der i rapporten et prisværdigt fokus på de store velfærdsgevinster, som det offentlige og private erhvervsliv samt ikke mindst borgerne kan høste, hvis der politisk og administrativt gøres en indsats for at udnytte de store muligheder, som digitalisering rummer.

Digital Sundhed er enig i Højhastighedskomiteens anbefaling om tværoffentlig samordning og standardisering på it-området, herunder at det nuværende fokus på samordning og standardisering på it-området bør fastholdes og skærpes for at sikre tværgående fælles løsninger. Det fremgår af den nationale strategi for digitalisering af sundhedsvæsenet 2008-2012, at der skal sikres en stærkere national ledelse, styring og koordination af digitaliseringen af sundhedsvæsenet. Med henblik på at styrke denne indsats har Digital Sundhed netop igangsat et initiativ, der har til formål at sikre en trinvis udvikling mod mere ensartede snitflader og standarder for kommunikation mellem sundhedsvæsenets forskellige aktører. Digital Sundhed ser derfor med tilfredshed, at de igangværende bestræbelser på sundheds-it området med at skabe tværoffentlig samordning og standardisering er på linje med Højhastighedskomiteens anbefalinger herom.

Der findes konkrete serviceområder, hvor det offentlige kan gå foran med nye tjenester. Som det påpeges i rapporten, så er telemedicin et godt eksempel på et sådant område. Der er allerede i dag gennemført en lang række pilotprojekter på telemedicinområdet i regi af bl.a. Digital Sundhed, regioner og kommuner. På sundhedsområdet er det forsat en udfordring, at opnå national udbredelse af nogle af de løsninger og koncepter, som tidligere pilotprojekter allerede har vist er velfungerende. Digital Sundhed er helt enig i Højhastighedskomiteens anbefaling om, at der skal sættes på øget brug af telemedicin i den primære sundhedssektor og ved behandlinger i eget hjem, hjemmemonitorering og egenomsorg, og herunder at få konsolideret resultaterne fra de mange pilotprojekter til egentlig drift i stor skala.

Hvis digitaliseringen af sundhedsvæsenet skal fremmes er der behov for at fokusere mere på de samlede samfundsmæssige gevinster i stedet for blot at fokusere på effekten hos den enkelte aktør. Udfordringerne ved at finde finansiering til nationale implementeringer i sundhedsvæsenet skyldes således, at gevinsten ofte ikke falder der, hvor investeringen foretages. Digital Sundhed finder, at der er behov for nye finansieringsmodeller, der kan løfte det

problem, som kendetegner digitaliseringsprojekter i sundhedsvæsenet. Nemlig at der ofte ikke er sammenfald mellem de aktører der afholder udgifterne, og de aktører som høster gevinsterne.

Rapporten peger i flere sammenhænge på den rolle, som den offentlige sektor kan spille som drivkraft for innovation. Den offentlige sektor er ofte underlagt lovgivningsmæssige bindinger, der hæmmer innovationen. Digitalisering af sundhedsvæsenet kompliceres ofte af, at digitaliseringsprojekter skal forholde sig til komplekse sammenhænge og krav i henholdsvis persondataloven, sundhedsloven og serviceloven. Eksempelvis giver det problemer i dagligdagen, at forskellige sundhedspersoner er underlagt forskellige retningslinjer for adgang til patienternes sundhedsoplysninger. Dette betyder, at det ofte bliver vanskeligt at udnytte de muligheder som moderne teknologi stiller til rådighed. På den anden side er det vigtigt, at borgerne kan stole på, at personfølsomme oplysninger bliver behandlet med den respekt, som forventes i et demokratisk samfund. Der er således en balance mellem på den ene side mulighederne for innovation og ibrugtagning af ny teknologi og på den anden side hensynet til beskyttelse af patienternes helbredsoplysninger. I relation til innovation skal denne sammenhæng fremhæves og ikke mindst den betydning, det har for karakteren af innovation i den offentlige sektor. F.eks. kan cloud computing være forbundet med såvel økonomiske som miljømæssige gevinster i hele den offentlige sektor, såvel som i sundhedsvæsenet. Hensynet til beskyttelse af personfølsomme oplysninger gør imidlertid, at anvendelse af cloud computing-tjenester i sundhedsvæsenet i en rum tid fremover vil være forbundet med meget store udfordringer i forhold til privacy og datasikkerhed.

It-og Telestyrelsen
tas@itst.dk

JOHAN SCHLÜTER

København, den 3. marts 2010

WWW.JSLAW.DK

Deres ref.:

Vores ref.: 04400-0065 psc/mbj

Partner Peter Schønning

Direkte telefon 32 71 21 76

psc@jslaw.dk

København:

Højbro Plads 10

1200 København K

Telefon +45 32 71 20 00

Fax +45 32 71 21 00

Århus:

Skovvejen 2B

Post Boks 37

8000 Århus C

Telefon +45 32 71 20 00

Fax +45 32 71 21 00

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

På vegne af IFPI Danmark, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, KODA, Nordisk Copyright Bureau, Dansk Artist Forbund og Dansk Musiker Forbund skal jeg hermed kommentere Højhastighedskomiteens rapport fra januar 2010.

Det er de ovennævnte rettighedsorganisationers opfattelse, at en fortsat udvikling af internettet, herunder i form af etablering af hurtigere bredbåndsforbindelser, giver fantastiske muligheder for samfundsudviklingen i såvel økonomisk som kulturel henseende. Som nævnt i rapportens pkt. 1.4 rummer digitaliseringen store potentialer, ligesom det er af væsentlig betydning, at danske børn lærer at benytte nye medier og teknologier.

Organisationerne er fuldt bevidste om, at den digitale udvikling udfordrer hidtidige forretningsmodeller. Der er da også efterhånden etableret mange lovlige netttjenester, både i form af salgs- og abonnementstjenester, hvor internetbrugere kan få adgang til musik, film, litteratur, spil og andre ophavsretsbeskyttede produkter. Det er rettighedsorganisationernes ambition fortsat at arbejde på udviklingen af nye forretningsmodeller, som er tilpasset højhastighedssamfundet.

Det bør imidlertid stå klart, at disse nye forretningsmodeller, de lovlige tjenester, er presset af unfair konkurrence fra ulovlige tjenester, herunder ulovlig fildeling og ulovlige streaming-websites, dvs. tjenester der benytter ophavsretsbeskyttet materiale uden tilladelse fra rettighedshaverne. Dette er et alvorligt samfundsproblem.

Det er rettighedsorganisationernes opfattelse, at det bør være et ikke uvæsentligt element i regeringens bestræbelser på at sikre det danske velfærdssamfund, at der er et velfungerende marked for distribution af kreativt indhold. Så længe dette marked, som det er i dag, kendetegnes ved en høj grad af ulovligheder, er dette it- og bredbåndsmarked ikke velfungerende. En stærk og effektiv ophavsretsbeskyttelse af kreativt indhold er og bør være et centralt rammevilkår for udbredelse og anvendelse af højhastighedsbredbånd. En stærk og effektiv ophavsretsbeskyttelse er således en af de vigtige betingelser for, at Danmark vil kunne tiltrække mange højteknologiske virksomheder og investeringer i nye digitale tjenester.

Hvis kunstnerne, producenterne og distributørerne bag kreativt indhold ikke får en rimelig betaling, f.eks. fordi de kreative indhold i stedet overvejende distribueres ulovligt og uden betaling af vederlag til rettighedshaverne, bidrager det til at tørre kilderne til ny kunstnerisk produktion ud. Det er således af afgørende betydning for samfundets økonomiske og kulturelle udvikling, at der sikres en fortsat betalingsstrøm til de kreative erhverv.

Efter rettighedsorganisationernes opfattelse bør regeringen gøre en aktiv og bredspektret indsats for at løse problemerne med ulovlig distribution af kreativt indhold. Rettighedsorganisationerne ønsker at pege på følgende muligheder:

- Regeringen bør tilvejebringe det lovgivningsmæssige og juridiske grundlag for at etablere en model, hvor internetudbydere inddrages i bestræbelserne på at informere de internetbrugere, som man kan konstatere har fildelt i strid med ophavsretten. Rettighedsorganisationerne foreslår, at der etableres et offentligt nævn, der kan udsende informationsbreve til disse slutbrugere i et samarbejde mellem rettighedshavere, internetudbydere mv.
- Regeringen bør allokere flere midler til politi og anklagemyndighed for at ruste dem bedre til at håndtere ophavsretssager. Der bør oprettes specialenheder f.eks. inden for rammerne af SØK, således som man har gjort i Sverige.
- Rettighedsorganisationerne er enige med rapportens pkt. 3.4 om, at unge bør undervises i bl.a. ophavsret. Rettighedsorganisationerne finder, at denne

undervisning ikke bør begrænses til rettigheder i forbindelse med Facebook mv., men bør udvides til at lære børn og unge om ophavsret, herunder ejerskab til og markedsføring af musik, film m.v. i skolen. I undervisningen bør indgå forklaring om, at ulovlig fildeling er skadeligt for incitamentet til at lave ny musik, film osv., og eleverne bør gennem aktiv inddragelse forholde sig til, hvordan de påvirkes af piratkopiering både som forbrugere og som kommende kunstnere mv. Rettighedsorganisationerne vil også opfordre regeringen til at etablere brede informationskampagner, som kan oplyse befolkningen om, hvad man må og ikke må rettighedsmæssigt på det digitale område og begrundelserne for denne regulering.

Disse emner indgår ligeledes i det arbejde, der foregår i Kulturministeriets udvalg om ophavsrettigheder på internettet. Rettighedsorganisationerne ønsker med dette høringssvar at fremhæve betydningen af, at en løsning på problemerne med retsstridig distribution af kreativt indhold ikke alene er en sag for Kulturministeriet, men er et samfundsproblem, som regeringen bør håndtere som led i bestræbelserne på at udvikle Danmark som Højhastighedssamfund.

Endelig vil rettighedsorganisationerne opfordre regeringen til aktivt at gå foran internationalt, når det gælder beskyttelse og håndhævelse af ophavsrettigheder. Som et it-foregangsland bør Danmark tage initiativer, som bereder vejen for et internationalt bredbåndssamfund med høj ophavsretssikkerhed. Dette er også i landets egen interesse.

Med venlig hilsen

Peter Schønning

på vegne af

IFPI Danmark, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, KODA, Nordisk Copyright Bureau, Dansk Artist Forbund og Dansk Musiker Forbund

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø
Sendt til mail: tas@itst.dk.
Kopi til: hkj@itst.dk
mkr@itst.dk

Den 3. marts 2010
Ref.
D.nr.2009/01104-006

Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede har med tak modtaget til høring Højhastighedskomiteens rapport "Danmark som højhastighedssamfund".

I august 2009 trådte [FN's konvention om rettigheder for personer med handicap](#) i kraft i Danmark. Formålet med konventionen er at sikre personer med handicap fuld og effektiv deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre. Tilgængelighed indgår som et af de generelle principper for konventionen, og artikel 9 i konventionen vedrører eksplicit spørgsmålet om tilgængelighed. I artikel 9 fremhæves det, at deltagerstaterne skal træffe passende foranstaltninger for at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre bl.a. har adgang til den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, samt de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden. Dette gælder ifølge artikel 9 g bl.a. i forhold til "*at fremme adgangen for personer med handicap til ny teknologi og nye systemer på informations- og kommunikationsområdet, herunder Internettet*".

Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede skal derfor som en generel bemærkning til rapporten opfordre til, at kravet om tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelse indarbejdes i den samlede rapport. Et eksempel på dette kan være komiteens anbefalinger for digitalisering i den offentlige sektor under punktet "*Brugerinvolvering*", hvor det anbefales, at det offentlige skal have en bevidst strategi for brugerinvolvering. Her er det vigtigt, at man i strategien også medtager brugere med funktionsnedsættelse. Som et andet eksempel kan nævnes komiteens anbefalinger for miljø, klima og grøn it under punktet "*Videokonferencer*", hvor der opfordres til, at der bredt set inden for det offentlige tages skridt til anvendelse af videokonferencer. Før der tages sådanne skridt, bør det undersøges, om de videokonferenceløsninger, der skal bruges i det offentlige, er tilgængelige for personer med funktionsnedsættelse, fx spørgsmålet om muligheden for fjerntolkeløsninger for personer, der er døve og hørehæmmede.

Højhastighedskomiteen udpeger i rapporten flere "brændende platforme", hvor it og bredbånd indgår som en væsentlig del af løsningen. Spørgsmålet om at sikre velfærd ved effektivitet og kvalitet i den offentlige sektor og sikring af demokrati, kultur og deltagelse for alle danskere er to af de "brændende platforme", der fremhæves. Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede er enige i, at it og bredbånd indgår som vigtige faktorer i denne sammenhæng. Men for at sikre, at personer med funktionsnedsættelse ikke hægtes af i forhold til deltage i samfundslivet og afskæres i forhold til digitaliseringen af den offentlige sektor, er det vigtigt, at man medtænker de særlige behov, som personer med funktionsnedsættelse har i forhold til anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi.

Center for Ligebehandling af Handicappede udgav i 2008 rapporten ["Digital forvaltning - også for personer med funktionsnedsættelse"](#), hvor det dokumenteres, at der mangler meget, før den offentlige digitale forvaltning og de selvbetjeningsfaciliteter, som udgør rygraden heri, er tilgængelige for personer med funktionsnedsættelse. Det er derfor vigtigt, at man følger de standarder og retningslinjer, der findes for tilgængelighed til forskellige former for teknologi. Overholdelsen af disse sikrer bl.a., at teknologien kan arbejde sammen med kompenserende teknologiske løsninger, som kan være med til at kompensere for en given funktionsnedsættelse. Dette kan fx i forhold til en person, der er blind, være en skærmlæser

Venlig hilsen

Lene Maj Pedersen

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

DR Jura Politik Strategi

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C
T +45 3520 3040
www.dr.dk

Maria Rørbye Rønn
D +45 3520 3663
F +45 3520 3600
E mrr@dr.dk

5. marts 2010

Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

DR har af Kulturministeriet fået tilsendt Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund. DR har med interesse læst rapporten og takker for muligheden for at kommentere.

DR er enig i, at udbredelsen af bredbåndsforbindelser er en afgørende faktor for at realisere ITK-udviklingens potentiale i Danmark.

Adgang til bredbåndsforbindelser af tilstrækkelig kvalitet og båndbredde er ligeledes en forudsætning for, at borgerne fuldt ud kan udnytte muligheden for interaktiv adgang til DR og andre danske kulturinstitutioners indhold.

DR vil i den forbindelse henlede opmærksomheden på DRs rolle som drivkraft for bredbåndsudviklingen. Netop muligheden for at få adgang til attraktivt public service indhold som nyheder, børneprogrammer, tv-drama og arkivstof må således forventes at være en væsentlig faktor for borgernes villighed til at investere i bredbåndsforbindelser.

DR finder desuden komiteens forslag om etablering af it-klynger med deltagelse af både private og offentlige aktører perspektivrigt. DR deltager gerne i sådanne regionalt funderede udviklingssamarbejder, hvori DRs digitale indhold kan medvirke på tværs af flere forskellige teknologiplatforme, der også kan fremme udbredelse og anvendelse af bredbåndstjenester.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn
Direktør, DR Jura Politik Strategi

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

tas@itst.dk, hkj@itst.dk, mkr@itst.dk, krbl@itst.dk

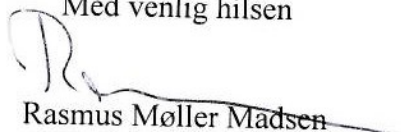
DATO: 3. marts 2010
J.NR.: 04-014102-10-0102
REF.: rmm-hfe

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Ved e-mail af 15. januar 2010 har IT- og Telestyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte høring.

Advokatrådet har ingen bemærkninger dertil.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

IT- og Telestyrelsen

04.03.10

Att.: Henrik Kjær (hkj@itst.dk),

Morten Kristiansen (mkr@itst.dk),

Kresten Bay (krbl@itst.dk),

Per Gade (pga@itst.dk).

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

Høringssvar vedr. Høj Hastigheds Kommisionens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund.

Banedanmark har aktiviteter i gang indenfor mindst 3 af de 7 områder, som HHK rapport beskriver.

Cloud computing

Banedanmark er ansvarlig for statens jernbaner i Danmark, og skal blandt andet sørge for køreplanlægning, trafikstyring og projektering af nye anlæg.

For at gøre trafikinformationerne om Danmarks offentlige transport mere tilgængelig for brugerne, arbejder Banedanmark på at flytte disse data ud i skyen. Formålet er at give en mere stabil adgang for brugerne.

Banedanmark holder styr på 38.000 togaftage i døgnet, og der er meget brugertrafik i form af passagerer, der vil se, hvornår afgangene er. Banedanmark har desuden nogle meget markante peaks i vores trafik, når det eksempelvis er dårligt vejr. Her strømmer brugerne til for at se aflysninger, ændringer og lignende.

Sådanne trafikinformationer vil vi meget gerne flytte ud i en sky, der er langt mere fleksibel, skalerbar og hurtigere end vores eksisterende struktur. Ved at anvende cloud computing vil vi meget hurtigt kunne skrue op for kapaciteten, når vi ved, at trafikken vil stige.

En øget skalerbarhed af systemet vil betyde, at en bruger ikke bliver afvist på websiden, hvis trafikken er for stor. Når vejret er dårligt og trafikken øges markant, så får presset på trafikinformationerne Banedanmarks hjemmeside til at gå i knæ. Dette problem får vi løst med cloud computing.

Kørselsinformationerne fra Banedanmark egner sig rigtig godt til cloud-teknologien, hvor der dog stadig er en række sikkerheds forbehold, man skal tage hensyn til og forholde sig til.

Denne type data er offentlig information, der skal kunne tilgås af alle brugerne, derfor er de fra et sikkerhedsperspektiv langt mere egnede til at flytte ud af huset end eksem-

pelvis informationer om personalet eller andre data som har et højere sikkerhedsniveau.

Det skal naturligvis ikke være muligt for andre end Banedanmark at ændre i disse data, så der går rod i informationerne til passagererne, men indholdsmæssigt er de ikke meget kritiske eller følsomme.

Vi arbejder i øjeblikket på at finde en løsning, hvor dette sikkerhedskriterium er opfyldt, men det ser ikke ud til at blive det store problem.

Miljø, klima og grøn it

Banedanmarks miljøstrategi skal medvirke til, at jernbanen fortsat udvikler sin position som en miljøvenlig transportform og dermed er et godt alternativ til andre transportformer.

Miljøstrategien skal sikre, at Banedanmark arbejder bevidst, fokuseret og struktureret med at reducere virksomhedens egne miljøbelastninger.

Indenfor energiområdet indeholder Banedanmark miljøstrategi følgende områder, hvor Banedanmark vil:

- efterleve nationale krav på energiområdet - som minimum
- indføre energistyring, som overvåger energiforbruget
- skabe incitamenter og grundlag for operatørernes optimering af eget energiforbrug

Senest har Banedanmark udviklet en ny type perron ure, hvor belysningen er baseret på LED teknologi, som kun bruger halv så meget energi som de nuværende ure. Opsætningen af de nye ure sker i løbet af 2010.

Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

Banedanmark råder over et landsdækkende transmissionsnet, som leverer transmissionsydelser i forskellige sammenhænge. Transmissionsnettet benyttes blandt andet til teletjenester, traditionelt datanet, fjernstyring af jernbanens signaler og sikringsanlæg, højttalersystemer, passagerinformationssystemer m.v.

Nettet følger i sin grundform den danske jernbanes geografi, og forbinder dermed de fleste større byer. Nettet er af varierende kapacitet og udstrækning, og afspejler den historiske udvikling i udbygningen af jernbanedriftens behov for transmission.

I forbindelse med GSM-R projektet og ERTMS projektet vil Banedanmarks transmissionsnet blive udbygget for at kunne dække de fremtidige behov fra den kommende radio- og signalsystemer.

banedanmark

Med venlig hilsen

IT chef
Kenneth Lau Rentius

tas@itst.dk
kopi til
hkj@itst.dk
mkr@itst.dk
krbl@itst.dk

DANSK METAL
Uddannelses- og IKT--sekretariatet
Nyropsgade 38
1780 København V
Tlf.: 3363 2000
Fax: 3363 2140
e-mail:
it@danskmetal.dk

København den 19. februar 2010

Vort ref. nr.: **DFT/TOA**
(Anføres ved besvarelser)

Journal nr.:

Vedr.: Høringssvar omkring Højhastighedskomiteens rapport

Dansk Metal fremsender hermed vores høringssvar til højhastighedskomiteens rapport. For overskuelighedens skyld har vi valgt at dele svaret op i nogle hovedområder, der dækker de i rapportens belyste emner.

Generelt

Dansk Metal hilser komiteens rapport velkommen. Som Dansk Metal de senere år har påpeget, har fokus på denne del af ministeriet arbejdsområde været alt for uambitiøst med det resultat, at Danmark ikke ret langt ude i fremtiden vil få problemer med at fastholde førertrøjen på internationalt plan. En førerposition, der stadig bliver mere vigtig i forhold til den generelle industris konkurrenceevne og fastholdelse af Danmark som produktionsland. 40 % af Danmarks eksport kommer fra IKT-industrien.

Som udgangspunkt finder vi rapporten udmærket, men den mangler den nødvendige politisk vægt og tilknytning. anbefalinger er i de fleste tilfælde fornuftige, men dog noget kortsigtede.

Hertil kommer også, at flere af anbefalingerne rækker langt ind i andre ministerier end Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Det betyder selvfølgelig, at ministeren skal sikre opbakning fra andre af regeringens ministre og bringe rapportens anbefalinger op på det niveau, der sikrer den politisk nødvendige bevågenhed, der er nødvendig for at kunne implementere anbefalingerne med den vægt de kræver for at kunne ændre nuværende forhold.

Dansk Metal mener, at en opdeling af rapportens enkelte dele og anbefalinger er nødvendige, ikke bare for overskuelighedens skyld, men også for at kunne ansvarliggøre de ministerier, der dækker de enkelte områder, samt for at kunne holde tråd med forløbet og arbejdet med anbefalingerne.

IKT- kompetencer

Allerede i dag sker der meget i ITST for at imødekomme de problemer, der er belyst i IT-Barometeret. Ligesom IT-Barometeret løbende tilpasses for at give et retmæssigt billede. Den udvikling støtter vi i Dansk Metal, og vi vil gerne bakke op om denne udvikling. Men der er punkter, der kræver mere opmærksomhed, end vi giver det i dag.

Lær mere netværk og IKT-færdigheder

Der skal gøres mere for at sikre borgernes mulighed for at kompetenceudvikle IKT-færdigheder. Der bør udfærdiges en national plan for IKT-kompetencer hos borgerne, såsom niveauer og læring mv.

- Der bør skabes rammemål for IKT-færdigheder i undervisning. Hvad skal en borger kunne og på hvilke niveauer? Mål og krav skal beskrives ved afgang fra folkeskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelser osv.
- Eftersom staten og kommuner i høj grad satser på borgerens egne muligheder for selvbetjening via offentlige hjemmesider (skat, borger.dk og kommunale hjemmesider osv.), bør der udarbejdes en plan for, hvilke it-kompetencer man bør have som borger i nutidens teknologiske samfund, og ikke mindst for de borgere der ikke umiddelbart kommer i yderligere kontakt med undervisningssystemet.
- De fleste steder i dag har kommunerne fået styr på skolernes it, men mange steder er fokus stadig på drift og ikke på de pædagogiske muligheder. Der bør derfor sikres en national strategi for it-pædagogik. Strategien skal sikre, at it bliver anvendt i de undervisningsformer, hvor der er god fornuft i it baserede løsninger, eventuelt gennem offentligt/privat samarbejde. It-pædagogik og pædagogiske løsninger kan med stor sandsynlighed blive en fremtidig eksportvare for danske it virksomheder.
- It baserede undervisningsmaterialer handler ikke bare om at digitalisere eksisterende materialer, men om at udvikle de bedste løsninger i pædagogisk undervisning med it som værktøj. Dansk Metal foreslår, at man opretter et nationalt råd til at sikre udbredelse og udvikling af undervisningsmaterialer baseret på og med it. Rådet bør bestå af branchefolk, lærergrupper og ministeriernes repræsentanter.

Sundhed og borger

På dette punkt mener Dansk Metal, at komiteens arbejde er alt for uambitiøst. Selv nu, efter mange års arbejde med digitale patientjournaler, er løsningen intet andet end en digitalisering af oplysningerne. Ingen steder har man gået skridtet videre og indarbejdet teknologiske løsninger i et helhedsforløb omkring borgerens sygdomsforløb, fra behandlerens første kontakt til patient, fra symptomer til behandling eller genoptræning.

Telemedicin er et buzzword fra midtfirserne, og handlede i sin enkelthed om at integrere sundhedsløsninger med it. Genoptræning via interaktivt webcam, lægekonsultationer via nettet, overvågning af blodtryk eller blodsukker. Disse ideer er for længst modnet, og det bør sikres, at der kan skabes de nødvendige rammer for, at branche og sundhedssystem kan få sat gang i forsøg og udvikling. Ikke kun for at sikre sundhedssektoren og dens udvikling i forhold til et stigende antal ældre, men i høj grad også for at skabe danske arbejdspladser inden for elektronik og it med henblik på fremtidige eksport muligheder.

Ved besøg hos læge eller anden sundhedssystem kan der i patientjournalen åbnes for at give råd og vejledning i aktuel sygdom ved at linke til f.eks. sundhed.dk og patient- og sygdomsforeninger. Der bør med andre ord skabes mulighed for at bruge alle offentlige tilbud for at tilstræbe en bedre behandling, og ikke kun i form af de foldere der tilfældigt er på lægens bord den pågældende dag.

Miljø og klima

På dette område har komiteen taget nogle af de forslag til sig, der allerede har været sendt ud blandt andet fra Dansk Metal. Men det virker som om behandlingen af disse emner mere har været noget der skulle overstås end at udvikles.

Intelligente elmålere bør afprøves og undersøges, lyder det i en af anbefalingerne, men det bringer os ikke videre. På det amerikanske el-marked har Google længe prøvet at få konservative leverandører til at spille med på innovative løsninger uden held. På den måde har leverandørerne nærmest tvunget Google til selv at oprette et energiselskab, der kan afprøve intelligente løsninger ude i markedet. Danske forbrugere har tidligere vist sig parate til at prøve nye grønne løsninger. Dette område kan derfor være oplagt at arbejde videre med, ikke bare intelligente målere, men også intelligent forbrug.

Intelligente varmestyringer er et af de forslag, Dansk Metal gerne så fik mere opmærksomhed. I dag producerer varmepumper varme ”on demand”. Det betyder, at der ikke tages højde for overkapacitet i elnettet, eller ekstra forbrug af grøn energi i forbindelse med produktionen af vindenergi. Et intelligent hjem med varmestyring vil kunne bruge data fra DMI, elseskabet o.l. til at producere varme, ikke bare når den er billig, men også inden der er brug for den. Ved at have varmetanke, kan en varmepumpe producere varme til en tank natten over til en hel uges forbrug per husstand. Både for at gøre det miljøhenseende bedst, men også for at sikre en konstant belastning på elnettet med der tilhørende prisfordele.

Multimedieskat er usundt for udbredelse af hjemmearbejde. Skatten tilskynder ikke til mere hjemmearbejde og fleksibilitet i arbejdsstyrken. CO² besparelser ved hjemmearbejdspladser forsvinder. Skattens relativt lave indtægtsgrundlag for statskassen opvejer på ingen måde de u hensigtsmæssigheder den skaber på arbejdsmarkedet. Skatten er dårlig for fleksibilitet, rentabilitet og produktivitet.

Komiteen bruger videokonferencer som eksempel på miljøforbedring ved mødeaktivitet, hvilket er en god idé. Dansk Metal foreslår endvidere, at man via f.eks. vækstcentre giver muligheden for, at mindre og mellemstore virksomheder har adgang til videokonferencefaciliteter af en kvalitet, der ligger i toppen. I dag vil de færreste SMV have råd eller behov for at investere i dette udstyr.

Intelligent trafikstyring med overvågning af aktuel trafiksituation med TMC i langt bedre kvalitet, er bare et af de bud Dansk Metal har til fremtidens miljøprojekter. Dansk Metal kunne godt have ønsket, at komiteen var mere visionær i deres anbefaling af området.

Forskning og innovation

Heri ligger mange gode forslag, men samtidigt bærer det præg af at større virksomheder vil være de eneste, der har mulighed for at udnytte anbefalingerne. Dansk Metal ønsker kortere afstand fra forskning til produkt, og en plan for hvilke initiativer, der skal sikre, at de mindre virksomheder også bliver en del af forskningspuljen.

Der bør afsættes forskningsmidler til at lave ”full scale” forsøg i afgrænset områder. Forskning har kun en reel værdi, hvis den kan dokumenteres, og

kun en reel salgsværdi, hvis den kan aktualiseres. Derfor bør der i strategien for forskningsmidler afsættes penge til at støtte forsøg, der kan/vil kunne afprøves i markedet.

Klynger ligger som en anbefaling fra komiteen. Dansk Metal mener, at klyngesamarbejde kan give nye muligheder, men det også kan være sværere at starte op. Det bør derfor vurderes, om en igangsætterfunktion er nødvendig til at starte klynger op, og få dem i drift.

Bredbåndsinfrastruktur

Dansk Metal er af den samme opfattelse som højhastighedskomiteén, nemlig at Danmark skal have en bredbåndsinfrastruktur, som er blandt de bedste i verden med hensyn til kvalitet, hastighed og mobilitet. Den centrale problemstilling er i Dansk Metals optik access til bredbåndsinfrastruktur. Derfor noterer vi med tilfredshed komitéens betragtninger om, at bredbåndsinfrastrukturen fuldt ud skal kunne understøtte en avanceret anvendelse af it hos borgerne og understøtte effektivisering, vækst og innovation i såvel den private sektor som den offentlige sektor.

Men uanset om en borger eller en virksomhed er beliggende på Frederiksberg eller i Thyborøn, skal der være lige muligheder for avanceret anvendelse af it hos borgerne og understøtte effektivisering, vækst og innovation i såvel den private sektor som den offentlige sektor. Derfor er det ganske afgørende, at alle har lige mulighed for adgang til den nødvendige bredbåndsinfrastruktur. Hvis vi også i fremtiden vil sikre, at det er attraktivt at bo og arbejde i udkantsområderne, og vil sikre de bedste muligheder for det eksisterende erhvervsliv i udkantsområderne og samtidig gøre det muligt, at nye virksomheder kan opstå uden for de større byer, så må der sættes ensartede mål for bredbåndshastigheder uanset geografi.

Dansk Metal anser det derfor som en eklatant fejltagelse allerede fra starten af at skabe et digitalt A- og B-hold, hvilket Dansk Metal frygter vil ske ud fra komitéens anbefalinger om, at kun 80 % af alle danske husstande i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50/10 Mbit/s, mens de sidste 20 % må nøjes med hastigheder på 10/5 Mbit/s. Det er simpelthen for uambitiøst, hvis man stadig ønsker, at Danmark skal være verdens førende it-nation.

Vi er af den overbevisning, at det godt kan lade sig gøre at dække Danmark 100 % med bredbåndsinfrastruktur med hastigheder på 50/10 Mbit/s, måske ikke i 2013, men så i 2015. Dette skal ske gennem anvendelse af mange

forskellige teknologier, f.eks. det rå kobber, fiber og LTE mv. Det er netop kendetegnende for Danmark, at vores eksisterende bredbåndsinfrastruktur er bygget op af mange forskellige teknologier. Det, der i vores optik bliver den store udfordring i de kommende år, er at binde de forskellige net sammen, således at det sikrer udbredelsen af de forskellige net, som i synergi kan sikre udbredelse af 50/10 Mbit/s målsætningen til hele landet. I den forbindelse kan det være nødvendigt at give de reguleringsmæssige aspekter et eftersyn. Vi anerkender, at nogle af de nævnte teknologier ikke kan håndtere den nævnte hastighed pt., men hvert eneste år sker der fremskridt i hastighedsmæssig henseende.

Dansk Metal er enig i komiteens betragtninger om, at stimulering af udviklingen af højhastighedssamfundet er en god idé. Som tilhænger af en markedsdrevet udvikling, er vi fuldt ud klar over, at det kan være mere omkostningstungt at etablere en tilstrækkelig bredbåndsinfrastruktur i udkantsområderne. Derfor er vi også åbne for, at man kan prisdifferentiere i forhold til geografien, det vigtigst for os er, at alle har lige muligheder. Allerede her ligger der et incitament for, at bredbåndsselskaber kan have lyst til at tilbyde højere hastigheder i udkantsområder.

Dansk Metal er endvidere enig i, at det er en god idé, at den offentlige sektor kan være katalysator for udbredelsen af bredbåndsinfrastruktur ved at efterspørge og anvende bredbåndsløsninger. Men med VK-regeringens alt for stramme rammer for kommunernes økonomi, kan vi dog frygte, at der simpelthen ikke er plads i kommunernes budgetter til at investere i udstyr der anvender bredbåndsinfrastruktur. Vi har dog med tilfredshed noteret os, at komiteens betragtninger om, at provenuet fra auktioner inden for området bør føres tilbage til sektoren til finansiering af aktivitetet, som kan stimulere udviklingen af højhastighedssamfundet. Dansk Metal har derfor et konkret forslag om, at der bør etableres en Højhastighedsfond.

Højhastighedskomiteen påpeger i sin netop offentliggjorte rapport, at udviklingen mod et højhastighedssamfund i Danmark forudsætter offentlig efterspørgsel efter indhold, tjenester og udstyr, som udnytter de muligheder for mere bæredygtig vækst og velfærd, som it og højhastighedsforbindelser giver. For at fremme udviklingen mod højhastighedssamfundet, skal den infrastrukturbaserede konkurrence fremmes. De teknologier som et højhastighedssamfund skal bygges på, skal være dem, som både det offentlige, private og erhvervslivet efterspørger. Der skal med andre ord tilskyndes langt mere til, at alle aktører på markedet, som investerer i infrastruktur, investerer i højhastighedsforbindelser.

Dansk Metals forslag om, at der etableres en målrettet Højhastighedsfond, har til formål at fremme udviklingen mod et ægte højhastighedssamfund i Danmark. Fonden skal have til formål, at understøtte den offentlige efterspørgsel efter indhold, tjenester og udstyr, som drager nytte af højhastighedsforbindelser. Højhastighedsfonden kan eksempelvis bruges til at understøtte udbredelse af telemedicin, digital ældrepleje, elektroniske tavler i folkeskoler og lignende initiativer indenfor ”velfærd 2.0”.

Finansiering af Højhastighedsfonden kan blandt andet sikres ved at midlerne fra den kommende LTE-auktion (2,5 Ghz auktionen) føres ind i Højhastighedsfonden. Yderligere midler f.eks. ved fremtidige auktioner mv., vil også kunne føres direkte ind i fonden, og vil sammen med midlerne fra LTE-auktionen kunne postes direkte tilbage for at fremme højhastighedssamfundet.

Fordelen ved forslaget er, at Højhastighedsfonden skaber en selvforstærkende effekt, idet der ved udbredelse af interaktive tavler, mobilt bredbånd i skolerne m.v. vil være en stigende efterspørgsel efter højhastighedsinfrastruktur. En infrastruktur, som vil blive leveret af aktørerne på markedet, og derved sikres det samtidig, at en stor del af pengene fra telebranchen ikke forlader it-området, men forbliver i cirkulation til gavn for alle, og navnlig efterspørgslen efter højhastighedsforbindelser.

Fokus på it som ”tungt” erhverv

Dansk Metal savner i komiteens rapport et svar på, hvordan IKT-branchen bringes op på niveau med andre brancher, når man taler erhvervspolitik. Alle anbefalinger er i en eller anden grad et skridt på vejen, men der mangler en egentlig erhvervspolitisk vurdering. Men i mangel på komiteens udrådelse, vil Dansk Metal se frem til ministerens bud på dette.

Danmark kan sikre sig mange arbejdspladser og meget eksport ved at sikre branchens muligheder, men mindst lige så vigtigt er det fortsat at have fokus på den samlede danske industri og dennes brug af intelligente løsninger som e-business.

Pædagogik og design er danske varemærker, kun ved at sikre offentlig udvikling og efterspørgsel på disse områder, har danske virksomheder mulighed for at udvikle og levere løsninger, der senere kan bruges til eksport.

Afslutningsvis

Dansk Metal vil gerne med ovenstående høringssvar rose ministerens og komiteens arbejde, men samtidigt sætte fokus på, at det nu er tid til at smøge ærmerne op og komme i gang. Strategier og analyser er værktøjer til arbejdet udførelse, men ikke løsningen.

Med venlig hilsen

Daniel Faber Threms
Faglig sekretær
Dansk Metal
daniel@danskmetal.dk

IT & Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København
Att. Per Gade, Strategisekretariatet
Mail: tas@itst.dk; hkj@itst.dk;
krbl@itst.dk; mrk@itst.dk

Danish ICT and Electronics Federation

Høringssvar vedrørende Højhastighedskomiteéns rapport om Danmark som Højhastighedssamfund.

DI ITEK takker for muligheden for at afgive svar på ovenstående høring. DI ITEK ser positivt på, at komiteén blev nedsat af Videnskabsministeren i foråret 2009 med det formål at komme med anbefalinger til, hvordan udvikling af Danmark som et højhastighedssamfund både teknologisk og anvendelsesmæssigt kan fremmes, således at Danmark kan vedblive at være ét af verdens mest konkurrencedygtige samfund. DI ITEK mener, at der i den forbindelse bør sættes på en mere tidssvarende telepolitik, der sikrer et bedre investeringsklima og skaber øget fokus på teleområdet. Således vil en mere innovativ og aktiv IKT politik vil være "sammenhængskraften" for resten af de initiativer, som rapporten peger på.

Der findes talrige eksempler fra rapporten, som beskriver en række nyttige cases med brug af informations- og kommunikationsteknologi (IKT). DI ITEK mener, at regeringen bør bakke op om udbredelsen af disse cases. Selv om en række af disse cases vil kræve investeringer på den korte bane, vil investeringerne være nødvendige for at opnå produktivitetsforbedringer. På den lange bane vil disse investeringer give Danmark det videnløft, der skal til, hvis vi fortsat skal være en relevant aktør i den globale IKT industri. DI ITEK mener især, at der inden for applikationsudvikling stadig er en rolle for Danmark at spille, og at det netop er de spidskompetencer, som regeringen bør fokusere på de næste 10 år.

Højhastighedskomiteen peger i sin rapport på en række muligheder for initiativer og aktiviteter, der kan bidrage til i praksis at realisere visionen om Danmark som højhastighedssamfund. DI ITEK bakker op om de "sigtelinier", der politisk er udpeget - og vil i den forbindelse gerne pege på en række konkrete initiativer, som vi finder relevante at igangsætte inden for de 7 hovedområder, som fremhæves i rapporten.

- **Digitalisering af den offentlige sektor**

Hvis Danmark skal opnå de nødvendige effekter ved anvendelse af ny teknologi (IKT) i offentlige tjenester, er det nødvendigt at sikre en sammenhængende it-anvendelse med en bedre tværoffentlig samordning, udvikling af fælles standarder og styrkede incitamenters til at anvende de digitale løsninger. DI ITEK anbefaler, at Danmark gennem netværk på tværs af alle regioner tilskynder kommunerne til at søge ABT-midler og dermed skabe projekter, der i langt højere grad udnytter det store potentiale i arbejdskraftbesparende teknologier. Især digital

Postadresse/Postal address

1787 København V (+45) 3377 3377 itek@di.dk
Danmark itek.di.dk

Besøgsadresser/Visiting addresses

H.C. Andersens Boulevard 18 Sundkrogskaj 20
København V København Ø

CVR: 16 07 75 93

signatur bør opprioriteres til at gøres "mobil" – således at man som borger – uanset tid og sted – vil kunne komme i kontakt med sin kommune, skattekontor ect. – også uden for åbningstiden. Og netop den digitale "selvhjælper" funktion vil give store besparelser og produktivitetsforbedringer for alle landets kommuner, hvilket rapporten også dokumenterer med en række eksempler.

- **Den offentlige sektor som platform for innovation**

Øget fokus på serviceorientering, open source software, åbne standarder og adgang til offentlige data samt tilvejebringelsen af øgede muligheder for brugerdrivet innovation er grundlag for vækst og innovation i erhvervslivet. DI ITEK anbefaler, at det offentlige indtager en "IKT-kompetence-lokomotiv" rolle. Med det mener vi, at det offentlige vil gå forrest i at efterspørge intelligente IKT-løsninger, der øger produktiviteten i det offentlige. Det handler derfor ikke kun om "bedst og billigst" – men også om "kompetence- og kvalitetsforbedring", set i lyset af, at vi stadig har 40 pct. af befolkningen, som ikke er it-kyndige. Netop i den forbindelse, finder DI ITEK det relevant at nævne, at der findes en lang række læringsmoduler som bl.a. kunne gøres tilgængelige for f.eks. ordblinde. Der findes idag ca. 300.000 ordblinde i Danmark. En stor andel af disse personer kan ved hjælp af nye nyttige IKT redskaber få mulighed for at fungere på lige fod med folk uden læseproblemer. Den digital rygsæk til ordblinde kunne derfor med fordel også tilbyde en række nye mobile læseredskaber, idet man hovedsagelig har fokuseret på PC'er og software der til. DI ITEK anbefaler derfor, at it-rygsækken for ordblinde bl.a. udvides til også at tilbyde de mobile læseredskaber, der i dag er til stede i markedet, således at folk med læsevanskeligheder/ordblinde - uanset tid og sted - vil kunne løse samme arbejdsopgaver som folk uden læsevanskeligheder. Dette vil også være endnu et redskab til at sikre mobiliteten på arbejdsmarkedet.

- **Cloud computing**

For at sikre både effektiviseringer og en mere miljørigtig it-anvendelse bør det offentlige satse massivt på cloud computing og bidrage til at løse udfordringerne i forhold til datasikkerhed, privacy m.v. Dette vil samtidig skabe et godt fundament for etablering af nye innovative virksomheder.

- **Informations- og it-kompetencer**

Der bør satses massivt på at styrke danskernes informations- og it-kompetencer for at understøtte og stimulere udviklingen og innovationskraften i erhvervslivet, i den offentlige sektor og blandt borgerne. Der bør satses specifikt på at styrke it i folkeskolen og i de videregående uddannelser. DI ITEK anbefaler at regeringen vil kæmpe for, at flere unge, navnlig kvinder, søger ind på ITEK-relaterede uddannelser og at flere skoler baserer deres undervisning på it didaktik, således at andelen af it-ukyndige reduceres markant fra dagens niveau på ca. 40 pct. DI ITEK foreslår derfor, at man øremærker flere projekter, der bygger kompetencebro imellem DI, Dansk Metal, HK og 3F. Her kunne midler fra det strategiske forskningsråd f.eks. være mere fokuseret på projekter af denne karakter.

- **Miljø, klima og grøn it**

It og bredbånd kan bidrage til at reducere energiforbruget og nedbringe CO2-belastningen. Væsentlige områder vedrører udvikling af intelligente trafikssystemer, intelligente elsystemer og øget anvendelse af videokonferencer. Rapporten

peger på, at flere offentlige organisationer med fordel kan tage videokonferencer i brug. Det gælder både i undervisning og kommunerne imellem. I rapporten peges ligeledes på, at især erfaringer fra videokonferencebrug i "kriminalforsorgen", har vist sig som en succes – hvor flere sager kan behandles hurtigere – samtidig med, at en væsentlig spin-off effekt af videokonferencer viste sig at være et markant fald i fangeflugt. Det er projekter af denne karakter, som DI ITEK gerne vil bakke op om.

Et andet væsentligt indsatsområde er brugen af ITS – Intelligente Transport Systemer, som både mindsker CO2 belastningen – men også konverterer "kø-tid" til "arbejds-tid". Der bør derfor arbejdes på at få samkørt fælles offentlige trafikinformationsdatabaser, således at man kan skabe det nødvendige fundament for, at netop disse trafikinformationer kan modtages uanset tid, sted og teknisk modtagerplatform (mobiltelefon, GPS-udstyr, radio ect.). Derudover kunne man med fordel etablere en række forsøg på "trafik-knude-punkter", med det formål at få flere konkrete erfaringer med ITS. Et projekt som DI ITEK gerne så igangsat er bl.a. "rampe-dosering" - hvor man vha. ITS fordeler køen på de tilstødende ramper til motorvejen - og på den måde får skabt mere flow på motorvejen (en spin-off effekt er også, at man informerer og kan lede trafikanter ned på motorveje, der hvor det er mest optimalt). Vejdirektoratet skal i perioden 2010-2014 udmonnte ca. 92 mio. om året – og netop i den forbindelse vil DI ITEK gerne pege på, at så mange af disse midler øremærkes til konkrete ITS projekter der har fokus på, hvordan mobiliteten i samfundet kan øges.

- **Forskning og udvikling på it-området (bro-bygning)**

Der bør ske et markant løft i mængden af it-forskning og en styrkelse af it-forskningsmiljøerne. Endvidere bør der satses på et styrket offentlig-privat samarbejde og sættes fokus på danske it-styrkepositioner, f.eks. intelligent energi- og trafikstyring, digitale medier og undervisningsmidler samt sundheds-it, blandt andet som grundlag for klyngedannelser. I den forbindelse anbefaler DI ITEK, at regeringen vil satse på at fremme effektive sundhedsløsninger, herunder velfærdsteknologier, telemedicin og ikke mindst implementere nye innovative digitale arbejdsrutiner og systemer, der sikrer, at patienter møder op på hospitaler til aftalte tid og sted (SMS-aftaler). Ligeledes bør der i implementeringsfasen af de nye super-sygehuse være tænkt ind, hvorledes IKT kan gøre en produktivitets- og effektivitetsforbedring på sygehuset. Således mener DI ITEK, at der ikke kun skal tænkes i fysisk infrastruktur og placering, men ligeledes skal der indtænkes en IKT strategi fra start af implementeringsfasen.

Når det handler om flere "bro-bygnings-projekter" imellem forskning og det private står Danmark overfor et kompetencegab når det gælder forskning og udvikling i teleindustrien. Danmark havde førhen en kompetencefordel qua. vores viden inden for bl.a. NMT og GSM telefonteknologi (udviklet i Danmark). Denne styreposition er ved at blive overhælet af Kina, USA, Sverige og Finland, når vi taler om næste generations mobiltelefoni/bredbåndsteknologi - LTE. DI ITEK mener derfor, at der er behov for at etablere et nyt Center of Excellence for trådløs teknologi - der kan udnytte de applikationserfaringer og den forskning vi har i miljøerne omkring Ålborg Universitet, CMI i Ballerup, Århus Universitet, DTU, ITU, CBS og KU. DI ITEK vil derfor opfordre til, at VTU forestår et konkret udbud af denne opgave/dette center – med inddragelse af industrien. DI ITEK del-

tager gerne i sådanne udbudsdrøftelser, da der er akut behov for sådanne drøftelse omkring et dansk "Silicon Valley" for trådløse teknologier.

- **Bredbåndsinfrastruktur i Danmark**

Der skal i Danmark sikres gode rammebetingelser for at investere og drive forretning på bredbåndsområdet, herunder lige og effektive konkurrencevilkår. I den forbindelse anbefaler DI ITEK, at det er en efterspørgselsdrevet markedsudvikling uden statslig indblanding og hvor brugen af ledige frekvenser optimeres til der, hvor de gør størst samfundsmæssig nytte.

Derudover anbefaler DI ITEK, at informationssikkerhed og privacy sættes på dagsordenen, som et særskilt emne der går på tværs af de valgte temaer. Tryghed for borgere og kunder er centralt for, at vi alle kan høste gevinsterne af informationssamfundet. Samtidig ser vi en stigende professionalisering inden for internetkriminalitet, som det er vigtigt at dæmme op overfor. Udviklingen betyder, at vi får teknologi i mange flere produkter end vi har været vant til f.eks. gennem RFID-chips. Samlet set er der derfor behov for en holistisk standardiseret tilgang til it-sikkerhed, anvendelse af privacy impact assessments skabeloner og privatlivsfremmende teknologier på privacyområdet.

DI ITEK står naturligvis til rådighed, såfremt der er behov for uddybning af ovennævnte synspunkter.

Med venlig hilsen

John Kristensen
Chefkonsulent
itek.di.dk

Region Syddanmark

Regional Udvikling

Kontaktperson:

Jeppe.Kristensen@regionsyddanmark.dk

regional.udvikling@regionsyddanmark.dk

Direkte tlf. 7663 1140

4. marts 2010

Journal nr. 10/2490

Side 1 / 3

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø
tas@itst.dk

Høringssvar Højhastighedsrapporten 2010

Højhastighedskomiteens rapport adresserer en række problematikker omkring digitaliseringen af den offentlige sektor og den offentlige sektor som platform for innovation. Disse udfordringer er særdeles relevante i forhold til udvikling og udbredelse af velfærdsteknologier og –service, som er et vigtigt fokusområde for Region Syddanmark.

Højhastighedskomiteen udpeger i sin rapport digitaliseringen af den offentlige sektor og den offentlige sektor som platform for innovation som to indsatsområder med en række underliggende anbefalinger af mere konkret karakter. Vi støtter fuldt ud komiteens anbefalinger i forhold til et øget fokus på den offentlige sektor som platform for innovation samt målsætningen om en øget inddragelse af brugerne i udformningen af offentlige tjenester. Dette arbejde understøttes konkret i Region Syddanmark blandt andet af Enheden for velfærdsinnovation, der som en del af Regional Udvikling arbejder på afdækning af brugerbehov for velfærdsteknologi på sundhedsområdet ved hjælp af web 2.0 og brugerdrevne innovationsmetoder.

Rapporten fokuserer i øvrigt på de positive resultater, som man i projektform har gjort sig med telemedicin og "digital pleje", og på udfordringerne i at gå fra enkeltprojekter til en bredere systematisk udbredelse af gode projekter og erfaringer. Det fremhæves blandt andet, at en af udfordringerne kan være, at de, der afholder udgifterne ved implementering af en besparende teknologi, ofte ikke høster gevinsterne, hvorved incitamentet forsvinder. En presset offentlig økonomi kan selvsagt også være en barriere for implementeringen af nye og – på sigt – serviceforbedrende og besparende teknologier, hvilket rejser presserende spørgsmål omkring mulighederne for dokumentation af effekt og potentielle serviceforbedringer og eventuelle besparelser.

Det er imidlertid også vigtigt at påpege, at nye innovative produkter på velfærdsområdet ofte og bedst udvikles i samarbejder mellem offentlige myndigheder og private virksomheder. Disse offentlig-private samarbejder om innovation er forbundet med egne barrierer og udfordringer. Det offentlige marked kan eksempelvis være vanskeligt at forstå og begå sig i for mange private virksomheder, og det kan være svært at danne sig et egentligt overblik over, hvem der tager indkøbsbeslutninger og på hvilken måde. På den anden side har offentlige parter ikke altid indsigt i betingelserne på det private marked, ligesom der kan være juridiske udfordringer omkring udbuds- og statsstøtteregler.

Vi finder derfor, at rapportens anbefaling om at supplere indsatsen omkring enkeltløsninger – eksempelvis i regi af ABT-fonden – yderligere bør suppleres med oprettelsen af et nationalt videnscenter for offentlig-privat innovation, som systematisk skal opsamle viden og erfaringer om det offentlige som marked samt med udvikling, dokumentation af effekt og implementering af nye teknologier udviklet i offentlig-private samarbejder.

I Højhastighedskomiteens rapport anbefales det i øvrigt at fremme anvendelsen af offentlige digitale løsninger ved hjælp af en motiverende kanalstrategi. Vi er meget enige i konklusionen, at der er et stort effektviseringspotentiale i at rette fokus mod tværoffentlig integration af systemer og it-løsninger. En kanalstrategi, der baseres på incitamenter i form af økonomiske gevinster ved brug af digitale selvbetjeningsløsninger, bør dog suppleres med et fokus på brugervenlighed og et intuitivt design, som sikrer at brugen af digital selvbetjening ses som en forbedrede og mere fleksibel service.

Vi er enige i, at digital effektivisering ikke alene skal omfatte administrative funktioner og processer, men derimod med fordel kan udbredes til kerneopgaverne indenfor eksempelvis social- og sundhedssektoren. I forlængelse heraf gør vi dog opmærksom på, at udviklingen mod større og relativt hurtig digitalisering af den offentlige sektor også indebærer et behov for at geare offentligt ansatte til de nye udfordringer ved hjælp af kompetenceudvikling.

Vi vil desuden opfordre til en højere grad af opmærksomhed på potentialet indenfor servicedesign, der omhandler brugen af designere til at optimere forskellige serviceydelser indenfor det offentlige.

Angående indsatsområdet informations- og IT-kompetencer støtter vi op om rapportens beskrivelse af den vigtige rolle, som folkeskolen spiller i forhold til at hæve danskernes generelle IT-kompetenceniveau. Rapporten har en række gode løsningsforslag til, hvordan folkeskolen styrkes på dette område. Det bør imidlertid fremhæves, at det er vigtigt også at indtænke elevers og læreres motivation. IT skal ikke blot være endnu en kompetence, som eleverne skal lære. Det skal være motiverende, inspirerende og vedkommende for både elever og lærere at integrere IT i undervisningen. Derudover skal opbygningen af et socialt fællesskab og elevernes læringslyst tænkes ind i IT-integreret undervisning. Som det også beskrives i rapporten, så skal der bygges oven på den energi, som børn har i forhold til brug af computeren i fritiden.

I forlængelse heraf ønsker vi at gøre opmærksom på vigtigheden af, at fokus i ligeså høj grad bør være på ungdomsuddannelserne, som skal tilgodeses på lignende niveau som folkeskolen. Der er også behov for på ungdomsuddannelserne at integrere IT i undervisningen gennem uddannelse af erhvervsskolelærere og gymnasielærere både i propædeutik og efteruddannelse. Der skal udvikles nyt undervisningsmateriale og metoder til IT-integreret undervisning. Og endelig skal der være fokus på at skabe inspirerende, vedkommende undervisning i et socialt meningsskabende fællesskab.

Derudover påpeges det, at hvis det skal lykkes at opkvalificere de kortuddannede med dårlige skoleerfaringer kræver det undervisning på arbejdspladsen, som er tæt knyttet til medarbejderens konkrete arbejdsopgaver. Her er det oplagt at gennemføre forsøg, der ved hjælp af brugerdriven innovation som metode søger at udvikle inspirerende og vedkommende IT-læringsforløb.

Endelig bør det i forhold til anbefalingen om professionelle IT-kompetencer understreges, at hvis de unge i større udstrækning skal søge IT-uddannelserne er det helt afgørende, at de kan se nogle attraktive fremtidsperspektiver efter endt uddannelse. Det kunne være fint at arbejde med rollemodeller som rapporten nævner, men andre tiltag kunne også tænkes.

Venlig hilsen

Carl Holst
regionsrådsformand

Kopi:

hkj@itst.dk

mkr@itst.dk

krbl@itst.dk

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
DK-2100 København Ø

4. marts 2010

Sag 10/00506-4

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

Vi har modtaget ovennævnte rapport og har følgende bemærkninger til anbefalingerne nævnt under afsnit 3.7:

Komiteen anbefaler, at der tages initiativer til, at gøre det muligt at binde forbrugere i længere tid end den gældende maksimale bindingsperiode. Der foreslås en bindingsperiode på f.eks. 12 måneder. Baggrunden for forslaget er, at dette vil fremme investeringerne i den nye teknologi.

Forbrugerombudsmanden er generelt skeptisk over for lange bindingsperioder, som svækker forbrugerbeskyttelsen og konkurrencen til skade for forbrugerne. Samtidig skaber lange bindingsperioder tvister, idet forbrugere, der er utilfredse med produktet, service eller lignende vil forsøge at hæve aftalen før tid. Kan aftalen opsiges, vil forbrugere, der er utilfredse, blot udnytte denne mulighed. Er forbrugeren derimod tilfreds med ydelser, vil han vedblive at være kunde, uanset at en evt. bindingsperiode er udløbet.

Samtidig forekommer lange bindingsperioder ude af trit med udviklingen på dette område. Vi kan i den forbindelse henvise til, at Folketinget for nylig har vedtaget en ændring af forbrugeraftalelovens § 25 og indført en generel maksimal bindingsperiode for aftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser, således at sådanne aftaler kan opsiges med en måneds varsel til udgangen af en måned, når der er gået 5 måneder fra aftalens indgåelse. Bestemmelsen gælder ikke, når opsigelsesvarsel eller bindingsperioden er reguleret i anden lovgivning. Efter § 25, stk. 4, gælder der en særregel for aftaler, hvor den samlede årlige betaling overstiger 20.000 kr., når den erhvervsdrivende skal afholde engangsomkostninger, der overstiger 6 måneders betaling.

Komiteen foreslår endvidere, at der indføres en varedeklaration på bredbåndstjenester, så forbrugerne får klare og sammenlignelige oplysninger om eksempelvis priser, abonnementsvilkår samt en garanteret minimumshastighed.

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Amagerfælledvej 56
2300 København S

Tlf. 32 66 90 00

Fax 32 66 90 45

CVR-nr. 10 29 48 19

forbrugerombudsmanden@fs.dk

www.forbrugerombudsmanden.dk

ØKONOMI- OG ERHVERVS MINISTERIET

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)

www.icpen.org

Forbrugerstyrelsen varetager
Forbrugerombudsmandens
sekretariatsopgaver

Forbrugerombudsmanden kan støtte, at der indføres et krav om varedeklaration, som beskrevet. Vi kan oplyse, at der i retningslinjer om god markedsføringsskik på teleområdet pkt. 3, som er forhandlet med branchen, fx stilles krav om, at der skal gives retvisende oplysninger om bl.a. den nominelle og effektive hastighed. Det har i praksis vist sig vanskeligt for selskaberne at give ensartede og retvisende oplysninger, som er let forståelige for forbrugerne. Vi er derfor indstillede på at tage disse retningslinjer op til revision.

Endelig foreslår komiteen, at tilslutningspligten til antenneforeninger ophæves, så der sikres konkurrence, og så forbrugerne frit kan vælge bredbåndsudbydere.

Forbrugerombudsmanden kan tilslutte sig dette forslag. Det forekommer endvidere urimeligt, at nogle forbrugere er tvunget til at aftage tjenester, som de ikke ønsker.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Tina Morell Nielsen
Chefkonsulent

tas@itst.dk

Cc. hkj@itst.dk, mkr@itst.dk

Det Frie Forskningsråd

Høringssvar fra Det Frie Forskningsråd vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Det Frie Forskningsråd (DFF) har modtaget Højhastighedskomiteens rapport og drøftet den i bestyrelsen og de relevante faglige råd. Nedenstående er rådets samlede høringssvar.

Generelt

DFF udtrykker sin støtte til rapportens grundlæggende ide om, at udviklingen af en avanceret IKT-struktur bør have høj prioritet. Denne er afgørende både for den generelle samfundsudvikling og for forskningsudviklingen.

Anvendelse og tværfaglighed

DFF udtrykker endvidere sin støtte til den opfattelse, at IKT-strukturerne herunder infrastrukturen bedst fremmes gennem støtte – især offentlig støtte - til avancerede anvendelser. Rapporten fremhæver bl.a. nødvendigheden af at styrke universiteternes it-specifikke og tværfaglige it-uddannelser.

I denne forbindelse vil DFF opfordre til, at der sættes øget fokus på tværfaglig forskning i avancerede tjenester og applikationer som grundlag for denne undervisning, samt ikke mindst for viden om og frembringelse af nye digitale tjenester. Udfordringerne fra digitale medier, grøn IKT, mobile applikationer mm kræver ukonventionelle forskningsprojekter omfattende sundheds-, natur- og samfundsvidenskabelige samt ingeniørmæssige og humanistiske kompetencer i forskellige konstellationer.

2. marts 2010

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fi.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler

Joakim Quistorff-Refn

Telefon 3544 6330

Telefax 3544 6201

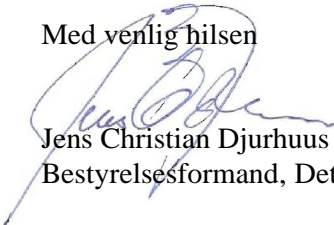
E-post jqr@fi.dk

Sagsnr.

Dok nr. 1245630

Side 1/1

Med venlig hilsen

Jens Christian Djurhuus

Bestyrelsesformand, Det Frie Forskningsråd

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund: Bidrag til høringssvar fra Center for IT Innovation og Datalogisk Institut, Københavns Universitet

1. Generelle bemærkninger

Rapporten belyser grundigt de muligheder, som den fortsatte udbredelse af bredbånd kan give Danmark i den globale konkurrence. Rapporten indeholder en lang række gode forslag til konkrete initiativer, som kan være med til styre udviklingen i en for Danmark gunstig retning – herunder løfte nogle af de udfordringer, som bredbåndsudviklingen medfører.

Der savnes dog en prioritering, samt en belysning af de nødvendige tidshorisonter for implementeringen af de mange forslag. Det er derfor afgørende, at det politiske system straks – og i dialog med komiteen og/eller andre interessenter – udarbejder konkrete handlingsplaner med udgangspunkt i rapportens anbefalinger.

2. Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Herunder fremhæver og kommenterer vi de punkter i rapporten, som vi mener er vigtigst.

Digitalisering af den offentlige sektor: Åbne standarder, åbne systemer og samordning er en forudsætning for den videre digitalisering af den offentlige sektor. Den politiske ledelse i den offentlige sektor skal have en bedre viden om de muligheder, som digitaliseringen giver – og de it-ansvarlige i den offentlige sektor skal have it-kompetencer, der kan give et tilstrækkeligt fagligt modspil til it-leverandørerne.

Den offentlige sektor som platform for innovation: Udstilling af offentlige data har et stort potentiale for at skabe innovation inden for den offentlige sektor. Igen er åbne standarder, åbne systemer og samordning en forudsætning for at dette kan gennemføres.

Cloud computing: En satsning på cloud computing inden for det offentlige er en god retning, som vil gavne Danmark ikke bare på 2-års, men også på 10-års sigt. Store offentlige institutioner, herunder Københavns Universitet, bør deltage i pilotprojekter omkring anvendelse af cloud computing.

Informations- og it-kompetencer: Udvikling af en it-baseret fagdidaktik i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne er et godt skridt i den rigtige retning.

Denne må dog suppleres med en målrettet forskningsindsats, således at både it-kompetencerne (digital literacy) såvel som fagdidaktikken får en forskningsmæssig forankring. Endelig bør it også styrkes som et selvstændigt – og helst obligatorisk – fag på ungdomsuddannelserne. Københavns Universitet er i gang med at integrere professionelle it-kompetencer i på alle videregående uddannelser. Udarbejdelse af en handlingsplan for styrkelse af danske it-spidskompetencer (herunder dansk offentlig it-forskning) inden 1. juli 2010 er et godt og absolut nødvendigt initiativ.

Miljø, klima og grøn it: Vi bifalder de konkrete anbefalinger vedrørende intelligent trafikstyring, intelligent energisystemstyring og brug af videokonferencer.

Forskning og udvikling på it-området: En anerkendelse af it som et grundforskningsfelt bydes meget velkommen. En styrkelse af offentlig dansk it-forskning vil i høj grad gavne it-udviklingen generelt i Danmark. Den skarpe konkurrence om de bedste hoveder gør, at den offentlige sektor må kunne tilbyde interessante karriereveje for de bedste it-forskere. Her bør det overvejes, om den nuværende portefølje af offentlige fonde og sammensætningen af deres beslutningsorganer i tilstrækkelig grad både understøtter it-grundforskning og anvendelsesorienteret it-forskning, herunder specielt samarbejde med små og mellemstore højteknologiske it-virksomheder. Specielt er det vigtigt at erkende, at it og it-relaterede emner kæmper en kulturkamp med ældre fag om, hvorvidt it-forskning hører ind under begrebet grundforskning. Uanset om der er tale om grundforskning i traditionel eller i en ny forstand, vil manglende finansiering af langsigtede, risikofyldte og grundlæggende it-forskningsprojekter udvikle sig til en alvorlig hæmsko for Danmarks konkurrenceevne i den globale og internetbaserede verden.

Bredbåndsinfrastruktur i Danmark: Vi bifalder de forslag, som gives i rapporten.

3. Bemærkninger til, hvordan anbefalingerne bør udmøntes

Der bør snarest muligt udarbejdes konkrete handlingsplaner med udgangspunkt i rapportens anbefalinger. Specielt foreslår vi, at it-grundforskning styrkes. Dette kan bl.a. gøres ved at øge antallet af it-repræsentanter i de frie forskningsråd (pt. har it 1/17 repræsentation i FTP, og 1/20 repræsentation i FNU) eller helt at oprette et nyt råd for it-forskning og -teknologi. Vi foreslår også, at it-innovation styrkes ved at skabe bedre rammer for små opstarts- og spinoff-virksomheder, f.eks. ved at gøre medfinansieringsmodellen i højteknologifonden mere favorabel for små virksomheder og samtidigt øge det positive incitament for universiteterne for at deltage i projekter med små virksomheder.

4. Andre ideer til at fremme udviklingen af Danmark som et viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund

I forhold til *Digitalisering af den offentlige sektor* og *Den offentlige sektor som platform for innovation* savnes anbefalinger i relation til etablering af de (arbejds-)organisatoriske og de kvalifikationsmæssige forudsætninger. Uden en forøget opmærksomhed på disse faktorer som en integreret del af de (ellers gode) forslag kan man ikke forvente at høste de kvalitative og kvantitative innovationspotentialer som højhastighedsteknologien tilbyder.

Notat

Til:

tas@itst.dk

Kopi til:

hkj@itst.dk; mkr@itst.dk; krbl@itst.dk

Dok. ansvarlig: TWO

Sekretær: JBA

Sagsnr: 10/21

Doknr: 2

02-03-2010

Svar på høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU) har den 15. januar 2010 udsendt Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund i høring og anmodet om bemærkninger til rapportens anbefalinger.

I overensstemmelse med opfordringen fra VTU, er Dansk Energis bemærkninger opdelt efter følgende:

1. Generelle bemærkninger
2. Bemærkninger til de konkrete anbefalinger og udmøntning heraf
3. Yderligere forslag til udvikling af Danmark som højhastighedssamfund

Ad. 1: Generelle bemærkninger

Dansk Energi finder det meget positivt, at Højhastighedskomiteen blev nedsat med det formål at pege på initiativer og indsatsområder til fremme af Danmark som højhastighedssamfund. Det er et initiativ, som Dansk Energi tidligere har efterspurgt, og det er glædeligt, at regeringen derved anerkender, at der er behov for øget fokus på udvikling af højhastighedsinfrastrukturen såvel som på anvendelsen af IKT i Danmark.

Dansk Energi mener, at komiteens rapport overordnet set udgør et væsentligt bidrag til en beskrivelse af de udfordringer, Danmark står overfor som IT-nation.

Med komiteens rapport står det klart, at højhastighedsforbindelser og anvendelsen heraf har et stort uforløst potentiale inden for stort set alle områder af samfundet, og at det offentlige skal spille en langt mere fremtrædende rolle i at drive denne udvikling, end tilfældet er i dag.

Komite-rapporten sætter således fokus på mange af de anvendelser inden for undervisning, forskning, e-handel, telemedicin, videokonferencer, digital forvaltning og social kommunikation, som vil kunne drage nytte af højhastighedsforbindelser.

Dansk Energi er enig med Højhastighedskomiteen i dens betragtning af, at det er tvingende nødvendigt, at der over de kommende år iværksættes en lang række initiativer og aktiviteter, som skal bidrage til at gøre Danmark til et førende højhastighedssamfund på verdensplan.

Hvis ikke IT og højhastighedsforbindelser gives markant større politisk opmærksomhed, som anbefalet af regeringens Højhastighedskomite, er der en overhængende fare for, at Danmark sættes markant tilbage i forhold til den lange række af OECD-lande, som de seneste år har iværksat en digital samfundsoprustning gennem handlingsplaner og lang række initiativer på det digitale område.

Det er i den sammenhæng aktuelt at fremhæve EU-Kommissionens udspil til de næste 10 års EU-politik - Europa 2020¹ - (afløseren for Lissabon-strategien), hvor den overordnede vision er at skabe en bæredygtig social markedsøkonomi samt en grønnere og mere intelligent økonomi.

Kommissionen anser skabelsen af "A Digital Agenda for Europe" som et centralt flagskip i Europa 2020-strategien, og Kommissionen fremfører blandt andet;

At national level, Member States will need:

- To draw up operational high speed internet strategies, and target public funding, including structural funds, on areas not fully served by private investments;*
- To establish a legal framework for co-ordinating public works to reduce costs of network rollout;*
- To promote deployment and usage of modern accessible online services (e.g. e-government, online health, smart home, digital skills, security)*

Dansk Energi anser det som afgørende, at Danmark spiller en central rolle i forhold til at vise vejen i Europa på det digitale område, og regeringen bør hurtigst muligt sikre en køreplan for, hvorledes man agter at støtte op om og iværksætte de tiltag, som er målrettet medlemsstaterne.

Det gælder særligt i forhold til at få en politisk vedtaget højhastighedsstrategi i Danmark.

Højhastighedsforbindelser ses af EU som en vital infrastruktur for EU-landene, og højhastighedsinfrastrukturen er i det 21. århundrede, hvad infrastrukturer som veje, broer og jernbaner var for industrisamfundet i det foregående århundrede.

Når Danmark skal udvikles til et højhastighedssamfund, er det fordi etablering og anvendelse af højhastighedsforbindelser bidrager væsentligt til vækst, innovation, velfærd og konkurrenceevne.

Tal fra EU² viser, at de lande, hvor befolkning og virksomheder i forvejen har vænnet sig til IT-teknologiens muligheder, høster de største gevinster (målt i procent af BNP) ved brug af bredbånd. For et land som Danmark svarer det til, at bredbånd i dag bidrager med cirka 0,89 % af BNP eller cirka 13-14 milliarder kroner.

¹ <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>

² http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/benchmarking/broadband_impact_2008.pdf

Samtidig har højhastighedsforbindelser et stort og endnu uforløst potentiale i form af effektivitetsforbedringer og øget produktivitet i samfundet. For så vidt angår effektivitetsforbedringer i den offentlige sektor, har Teknologisk Institut, på vegne af Dansk Energi, udarbejdet to analyser af de potentielle samfundsøkonomiske effekter ved henholdsvis digital ældrepleje og omsorg samt båndbredskrævende telemedicin.

Analyserne påviser trecifrede millionbeløb i potentielle besparelser indenfor både digital ældrepleje og telemedicin ved brug af videokommunikation over højhastighedsforbindelser. Der kan herigennem bl.a. frigøres flere hundrede årsværk inden for sundheds- og plejesektoren samt ældreplejen.

Det konkluderes, at forbindelser på op imod 13 Mbit/s downstream og 4-5 Mbit/s upstream er nødvendigt for at sikre kapacitet til den digitale videokommunikation og TV-modtagelse. Disse hastigheder er kun i begrænset omfang tilgængelige i samfundet i dag, hvilket understreger behovet for højhastighedsforbindelser, hvis det samfundsøkonomiske potentiale ved telemedicin, digital ældrepleje og omsorg skal realiseres.

I store dele af Europa sættes i disse år dedikerede midler af til at udvikle landene hen i mod højhastighedssamfund, senest illustreret ved Frankrig, som i 2010 har bekendtgjort at have afsat op imod 34 milliarder kroner til fremme af den "digitale økonomi".

Dansk Energi er ikke bekendt med, at der har været ført politiske drøftelser om tilsvarende initiativer i Danmark, og vi skal derfor opfordre regering og opposition til i samarbejde at finde modeller for midler, som på tilsvarende vis kan være med til at udvikle Danmark til et højhastighedssamfund.

Ad 2: Bemærkninger til de enkelte anbefalinger og udmøntning heraf

Dansk Energi vil i det følgende særligt fokusere på de konkrete anbefalinger i rapporten vedrørende udbygning af højhastighedsinfrastruktur (afsnit 3.7), eftersom en moderne og avanceret infrastruktur af højhastighedsforbindelser er en grundlæggende forudsætning for, at Danmark kan udvikle sig til et højhastighedssamfund.

Er infrastrukturen ikke på plads, giver det logisk ikke mening at tale om et højhastighedssamfund.

Nye telepolitiske målsætninger/sigtelinier

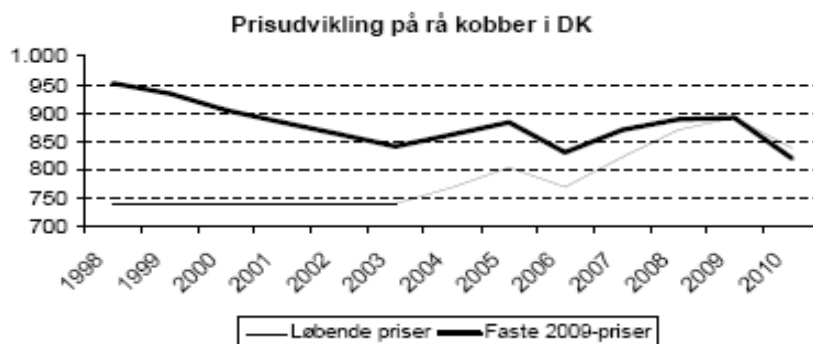
Højhastighedskomiteen anbefaler en opdatering af den telepolitiske aftale fra 1999, så aftalen i højere grad afspejler den teknologiske og markedsmæssige udvikling.

Et hovedmål i dansk telepolitik har gennem tiden været, at der skal være sund konkurrence på hele telemarkedet og ægte valgfrihed for alle forbrugere. I den politiske principaftale fra 1999 blev det fastslået, at det langsigtede mål for den telespecifikke konkurrenceregulering er opbygning af alternative infrastrukturer gennem understøttelse af investeringer i ny infrastruktur med henblik på at skabe infrastrukturbaseret konkurrence.

Målet blev fastsat i 1999, hvor der var politisk enighed om at igangsætte en regulering, der skulle bryde den monopol-lignende tilstand på markedet, hvor ét selskab (den tidligere monopoludbyder, nu TDC) både ejede en væsentlig del af det kabelbaserede access-net og rådede over de fleste af kunderne.

Det vigtigste instrument, der har været taget i brug for at nå dette mål, har været en regulering af priser for leje af fysiske infrastrukturstrækninger (TDC's access-net,) som skulle sikre, at prisen for leje af rå kobber ikke i uhensigtsmæssigt omfang hæmmer investeringer i ny access-net, idet en for lav pris på rå kobber udhuler forretningsgrundlaget for opbygning af ny infrastruktur.

Det kan imidlertid konstateres, at prisen for leje af TDC's access-net i en årrække har været støt faldende. Figuren nedenfor fra et notat fra IT- og Telestyrelsen om LRAIC fra 21. september 2009 viser, at LRAIC prisen (faste 2009-priser) har været faldende siden modellens indførelse, dog med variation fra år til år.

IT- og Telestyrelsen har for nyligt reguleret LRAIC prisen på rå kobber yderligere ned med ca. 6 procent, gældende fra 1. januar 2010. Det på trods af, at Danmark i forvejen har ligget blandt de billigste lande i EU (EU15) på leje af rå kobber, når man tager højde for forskelle i landenes forskellige købekraft, som er almindelig praksis ved internationale prissammenligninger.

Hertil kommer, at den LRAIC regulerede pris på rå kobber nu stiger betragteligt i andre lande, deriblandt Storbritannien og Italien (med ca. 10 procent). Dette vil yderligere cementere Danmarks position som et af de absolut billigste lande i EU på leje af rå kobber.

Denne prisudvikling understøtter kraftigt den tjenestebaserede konkurrence internt på TDC's kabelbaserede access-infrastruktur og modvirker dermed samtidig i praksis det langsigtede - og dermed primære - mål i dansk telepolitik om at skabe infrastrukturbaseret konkurrence.

Dansk Energi støtter ud fra disse betragtninger højhastighedskomiteens opfordring om, at telepolitikken i højere grad skal afspejle den markedsmæssige udvikling. Den infrastrukturbaserede konkurrence understøttes således ikke i fornøden grad politisk og regulatorisk, og markeds-koncentrationen er bl.a. som følge heraf fortsat særdeles høj i Danmark, hvor - i modsætning til hvad der er tilfældet i andre lande - den dominerende udbyder, TDC, ejer såvel kobbernet som kabel tv-net. Denne markeds-koncentration er blevet yderligere cementeret ved, at TDC i 2009 har erhvervet sig et fibernet i København og Nordsjælland.

IT- og Telestyrelsen har i flere sammenhænge forholdt sig til spørgsmålet om tjenestebaseret-versus infrastrukturbaseret konkurrence, senest i det stort anlagte "Strategisk eftersyn af tele-reguleringen" fra juni 2007, hvor IT- og Telestyrelsen bl.a. konkluderer følgende:

"Konkurrence baseret på flere konkurrerende infrastrukturer har en række fordele frem for tjenestebaseret konkurrence. Selskaberne bliver i stand til - og gennem konkurrencen presset til - at indrette forretningen mere effektivt og at se på hele værdikæden. Ved at basere konkurrencen på egen infrastruktur får virksomhederne større muligheder for innovation, da de ikke længere benytter helt eller delvist færdigproducerede tjenester fra det dominerende selskab. Forbrugerne får også glæde af et mere mangfoldigt udbud af produkter, der passer bedre til deres individuelle behov."

"Overgangen til infrastrukturbaseret konkurrence er derfor et langsigtet mål for reguleringen."

"I takt med opbygning af reelle alternative infrastrukturer gennem understøttelse af investeringer i ny infrastruktur, kan den telespecifikke konkurrenceregulering gradvis afvikles."

"For at fremme infrastrukturbaseret konkurrence er det derimod afgørende, at der er økonomiske incitamenter til at investere i infrastruktur."

Dansk Energi vurderer, at det vigtigste for fremtidens telepolitik i Danmark er at styrke den infrastrukturbaserede konkurrence. Dette vil, som det bekræftes i IT- og Telestyrelsens analyser, øge innovationen, give anledning til effektiviseringer og føre til et mere mangfoldigt produkt-udbud. Infrastrukturbaseret konkurrence kan derfor ses som helt grundlæggende for skabelsen af et højhastighedssamfund i Danmark.

Det bør derfor sikres, at der i Danmark er optimale rammebetingelser for at udbygge højhastighedsinfrastruktur. Optimale rammebetingelser forudsætter, at der er regulatorisk sikkerhed og

forudsigelighed, at der er fokus på at skabe og fastholde incitamenten for bredbåndsaktører til at investere i ny højhastighedsinfrastruktur, at der er lige konkurrencevilkår på distribution af bredbånd, tv og andre digitale tjenester, samt at der opstilles klare politiske visioner og pejlemærker, som synliggør de politiske prioriteter og ambitioner på området.

Nye mål på bredbåndsområdet

Dansk Energi støtter Højhastighedskomiteens anbefaling om, at der er behov for nye mål på bredbåndsområdet. For at opnå et ægte højhastighedssamfund er det således påtvungende nødvendigt, at have nogle konkrete mål at sigte efter.

Konkrete mål for hastigheder og tilgængelighedsgrader er således den samme tilgang, der ses i stort set hele Europa og i de internationale lande, som vi normalt måler os imod.

Dansk Energi har bemærket, at Højhastighedskomiteen har opstillet en målsætning om, at 80 procent af danskerne i 2013 skal have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream. Højhastighedskomiteen har desværre ikke redegjort for, hvorfor man lige præcis er landet på 80 procent. Hvilke økonomiske beregninger ligger bag denne målsætning?

Dansk Energi noterer sig, at målsætningen - på ingen måde - er mere ambitiøs end tilsvarende målsætninger i den lange række af OECD-lande, som allerede har iværksat initiativer og handlingsplaner til at fremme højhastighedssamfundet.

Det er efter Dansk Energis opfattelse svært at se, hvordan disse målsætninger skal sikre, at Danmark kan genvinde sin position som foregangsland på IT-området.

Ved at fastsætte målsætninger for det teknologiske og digitale Danmark, som i bedste fald blot svarer til målsætninger i andre lande, risikerer Danmark dels at gå glip af et betydeligt vækstpotentiale, dels at få svækket landets internationale konkurrencekraft betydeligt. Dette vil i givet fald betyde tab af arbejdspladser og sætte velfærden under pres.

At der er vækst og arbejdspladser på spil, viser tal fra EU-Kommissionen³, som estimerer, at bredbånd frem til 2015 vil kunne skabe mellem 1-2 million arbejdspladser i hele EU og bidrage med en økonomisk vækst på op til 1.000 milliarder Euro.

Dansk Energi noterer sig samtidig, at Højhastighedskomiteens målsætninger om hastigheder er markant forskellige - 50 Mbit/s downstream versus 10 Mbit/s upstream.

Dette står umiddelbart ikke i forhold til de vurderinger, som Gartner Group, efter bestilling fra Højhastighedskomiteen, fremkommer med i sin rapport "Vurdering af fremtidens behov for bredbånd".

Her peges der på, at en lang række af fremtidens kommunikations- og multimedietjenester og services vil kræve symmetrisk downstream og upstream hastighed.

³ http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/benchmarking/broadband_impact_2008.pdf

Brugen af internettet er således under massiv forandring i disse år. Tidligere har brugerne været passive modtagere af indhold (downstream). Udviklingen peger imidlertid hen imod, at brugerne i stigende grad tilfører værdi til internettet gennem brugergenereret indhold og bliver aktive med skabere. Dette vil naturligt stille krav om symmetriske hastigheder upstream og downstream.

Dansk Energi foreslår derfor, at den fremtidige tjenesteudvikling, som i betydeligt omfang forventes at basere sig på symmetriske hastigheder, i større omfang inddrages i de målsætninger, som opstilles for det forventede kapacitetsbehov de kommende år. Dette vil understøtte innovationskraften i samfundet og sikre en dynamisk tjenesteudvikling i såvel erhvervsliv og den offentlige sektor, som ikke er begrænset af asymmetriske hastigheders snærende bånd.

Det asymmetriske hastighedsmål, der opereres med i Højhastighedskomiteens rapport, afspejler de asymmetriske teknologier, som i dag er mest dominerende i markedet.

Dansk Energi mener, at målsætningerne i rapporten om asymmetriske hastigheder er et brud med den teknologineutralitet, som har været grundlæggende forudsætning for dansk telepolitik siden 1999 og går samtidig stik imod den teknologineutralitet, som Højhastighedskomiteen selv peger på bør være bærende for dansk telepolitik i fremtiden. Målsætningerne sættes samtidig ud fra laveste fællesnævner og ikke ud fra visioner om et ægte højhastighedssamfund. Dansk Energi støtter ikke det lille flertal i Højhastighedskomiteen, som anbefaler et opdelt Danmark, når det drejer sig om tilgængeligheden af disse hastigheder.

Ambitionerne bør ifølge Dansk Energi tilstræbe, at Danmark som højhastighedssamfund bliver for alle, og således ikke blot 80 procent af de danske husstande og virksomheder.

Ser man på regeringens Landdistriktsredegørelse 2009 (marts 2009) fra Velfærdsministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, så fremgår det, at 80 procent af befolkningen bor i hovedstaden eller i byer ned til 1000 indbyggere.

Her er det givet mest attraktivt at investere højhastighedsinfrastruktur.

De resterende ca. 20 procent bor i mindre byer og landdistrikterne. I alt repræsenterer landdistrikterne 745.000 indbyggere, og de mindre byer (200-999 indbyggere) tæller 427.000 indbyggere - tilsammen 20 procent af befolkningen, svarende til næsten 1,1 millioner borgere.

En målsætning om 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream til 80 procent af befolkningen i 2013 vil derfor ikke være rettet mod borgere og virksomheder i de mindre byer (200-999 indbyggere) og i de mange lokalsamfund i landdistrikter.

Med den opstillede målsætning risikerer man at så de første frø til en ny digital kløft i Danmark. Noget som EU-Kommissionen kraftigt advarer imod, og som en række brancheorganisationer, herunder Dansk Energi, Dansk Metal, Forbrugerrådet, Håndværksrådet, Landsbyerne i Danmark, Sammenslutningen af Danske Småøer samt FDIH tidligere har advaret Højhastighedskomiteen mod at foreslå.

Regeringen har derudover i sit eget notat til Folketinget, dateret 17. november 2009, om "Den danske regerings position vedrørende en ny europæisk IKT-strategi fra 2010" fremført, at det er *"vigtigt, at alle kan få adgang til højhastighedsinfrastrukturen"*.

Dansk Energi kan konstatere, at Højhastighedskomiteens målsætninger ikke lever op til regeringens egen målsætning om, at højhastighedssamfundet skal være for alle.

Generelt savner Dansk Energi en erkendelse af, at Danmark som højhastighedssamfund ikke bliver en realitet alene bygget på en markedsbaseret tilgang. Denne konstatering fremgår tillige af den rapport, som Højhastighedskomiteen har engageret Gartner Group til at udarbejde. Det fremgår af rapporten, at:

"Gartner konkluderer, at det vil være forbundet med betydelige udfordringer, hvis de frie markeds kræfter alene skal sikre en adgang til de fiberbaserede bredbåndsydelser, der er nødvendige for at matche udbuddet og efterspørgslen på fremtidens informationssamfund frem mod 2020."

Således mener Dansk Energi, at den danske telepolitik, som det er tilfældet i stort set alle andre EU-lande, bør basere sig på en markedsbaseret udvikling, men at offentlig involvering bør overvejes i de tilfælde, hvor markedet ikke kan eller vil levere.

Kommunernes rammer

Dansk Energi bakker op om Højhastighedskomiteens anbefaling om at sikre større klarhed over kommunernes muligheder for at bidrage til at udvikle højhastighedssamfundet lokalt og særligt i de tyndtbefolkede områder.

Dansk Energi finder, at kommunerne skal gives mulighed for at fremme etableringen af højhastighedsforbindelser til deres borgere ved bl.a. - i privat/offentligt samarbejde med teleoperatører - at etablere tomrørsinfrastruktur i de tyndtbefolkede områder. Som situationen er i dag, kan kommunerne ikke nedlægge tomrør alene med det formål at fremme borgernes adgang til højhastighedssamfundet. Dette bør efter Dansk Energis vurdering ændres.

Dansk Energi vil i denne forbindelse særligt fremhæve, at OECD i sin rapport fra maj 2009 "The Role of Communication Infrastructure Investment in Economic Recovery" gør opmærksom på, at en måde for regeringerne til at fremme konkurrencedygtige investeringer i telenet er ved selv at installere passiv infrastruktur i form af eksempelvis tomrør i jorden, som derefter kan anvendes af forskellige aktører til at trække fiberkabler igennem.

Regeringerne og kommunerne skal blot tage skridt til at sikre, at der er tilstrækkelig plads i tomrørene for flere operatører. OECD fremhæver, at dette er et område, hvor regeringerne let kunne investere og øge konkurrencen med minimal markedsforvridning.

Se i øvrigt Dansk Energis forslag om en ABC-guide til kommunerne samt forslag om en konference om kommunal involvering i etablering af højhastighedsnet.

Øget gennemsigtighed på højhastighedsmarkedet

Dansk Energi støtter Højhastighedskomiteens forslag om at øge gennemsigtigheden på bredbåndsmarkedet. Dansk Energi lancerede selv forslaget om en varedeklaration i marts 2009.

Dansk Energi har derudover i 2008 og 2009 fået lavet brugerundersøgelser, der viser, at danskerne gerne vil have en varedeklaration, og at danskerne aktivt vil bruge den til at sammenligne de mange bredbåndstilbud på markedet.

For gennemsigtigheden på markedet er det således vigtigt, at forbrugerne gøres klart, hvilke faktiske hastigheder forbrugerne kan forvente. For konkurrencen på markedet er det vigtigt, da udbydere af højere bredbåndshastigheder, fx 10-50 Mbit/s, fremover vil kunne konkurrere på kvaliteten og evnen til at levere en hastighed så tæt på den aftalte.

Dansk Energi mener, at indførelse af en varedeklaration på bredbånd baner vejen for, at udbydere i langt højere grad kan konkurrere på reelle hastigheder frem for blot markedsførte og teoretiske hastigheder, hvilket i høj grad er tilfældet i dag. Hermed åbnes der for en generel større konkurrence på kvalitetsforskelle, hvilket vurderes at fremme udbredelsen af de højere hastigheder på internet.

Dansk Energi er bekendt med, at Telekommunikationsindustrien i Danmark (TI) arbejder på en brancheaftale om en varedeklaration på bredbånd og afventer i skrivende stund dette udspil.

Fjernelse af tilslutningspligt til antenneforeninger

En vigtig forudsætning i dansk telepolitik har været at få så lave og så få adgangsbarrierer som muligt for nye aktører, der ønsker at etablere sig på det danske telemarked. Dette bør også være en hovedforudsætning i dansk telepolitik fremover.

Dansk Energi støtter derfor Højhastighedskomiteens forslag om, at sikre større konkurrence på bredbåndsmarkedet ved at ophæve tilslutningspligten til antenneforeninger. Tilslutningspligten findes særligt i kommunale lokalplaner, tinglyste villaservitutter, og gennem medlemspligt til en antenneforening via vedtægter i grundejerforeninger. Husstande pålagt medlemspligt til antenneforeninger er forpligtet til betaling af tilslutningsbidrag samt andelen af faste årlige udgifter (antennebidrag), uanset om de aftager produkter eller ej fra foreningen.

Dog er mange husstande i antenneforeninger forpligtet til at aftage en tv-pakke, uagtet at lovgivningen på området siger, at man ikke kan pålægge husstande pligt til at aftage og betale for radio/tv-modtagelse fra et fælles antenneanlæg.

Tilslutningspligten til antenneanlæg udgør i praksis et effektivt beskyttelsesværn mod nye aktører på bredbånds- og tv-markedet, hvilket hæmmer muligheden for udbygning af ny højhastighedsinfrastruktur. Konkurrenceuligheden er særlig udtalt i de situationer, hvor husstande er forpligtet til at aftage en tv-pakke fra antenneforeningen. En fjernelse af tilslutningspligten er afgørende for, at der sikres lige konkurrencevilkår på markedet, så forbrugerne frit kan vælge udbyder uden at have dobbelte betalingsforpligtelser.

Lettere graveadgang i landområder

Højhastighedskomiteens forslag om at undersøge grundlaget for at udvide kommunernes vejmyndighed til at omfatte privatveje i landzoner, støttes fuldt ud af Dansk Energi.

Forslaget vil efter Dansk Energis vurdering kunne fremme en hurtigere adgang til etablering af højhastighedsnet i landdistrikter, hvor der mange steder er utilstrækkelig adgang til hurtigt internet og andre digitale tjenester.

Som situationen er i dag, har kommuner ingen vejmyndighed over private fællesveje i landdistrikter (landzoner). Nedgravning af højhastighedsinfrastruktur i disse vejarealer forudsætter individuel accept fra lodsejere, dvs. ejere af vejareal. Det er en meget ressourcekrævende procedure at gennemføre. Og i nogle tilfælde nægter lodsejere at give accept. I andre tilfælde forlanger lodsejere økonomisk kompensation for gravning, selv om der ikke graves i afgrøder.

Konsekvensen er ofte en forsinket, og dyrere, udrulning af højhastighedsinfrastruktur. I værste fald kan det betyde, at husstande og virksomheder i landdistrikter helt afskæres adgang til højhastighedsinfrastruktur. Problemstillingen opleves bl.a. af de energiselskaber, der har fokus på at etablere højhastighedsinfrastruktur i landdistrikter.

Kommunernes vejmyndighed bør derfor udvides til også at omfatte private fællesveje i landzoner. Hermed sikres lige vilkår for gravning i vejareal i hhv. byområder og landdistrikter. Det vil sikre en hurtigere, og billigere, adgang til etablering af højhastighedsinfrastruktur i landdistrikter, således at den digitale kløft mellem by og land mindskes.

Der bør derfor i vejlovgivningen, konkret privatvejsloven, indføres en bestemmelse om, at kommunen som vejmyndighed for private fællesveje i landzoner skal godkende og meddele tilladelse til etablering, omlægning m.m. af forsyningsledninger i disse vejarealer.

Dansk Energi foreslår, at IT- og Telestyrelsen tager kontakt til Transportministeriet om sagen, som forventes at fremkomme med et udkast til ny privatvejslov senere i 2010.

Samgravning

Dansk Energi støtter komiteens anbefaling om, at der bør tages initiativer - i regi af kommunerne - til at fremme en bedre koordinering af fælles gravearbejder (samgravning).

Med de mange kabler og rør, der bliver gravet ned i vejarealer, som ofte sker i umiddelbar tidsmæssig forlængelse af hinanden, er der behov for, at der sker en mere systematisk afdækning af interessen for samgravning, end tilfældet er i dag. Samgravning betyder, at der opnås mulighed for billiggørelse af omkostningen ved gravning, at de trafikale gener for borgere og erhvervsdrivende begrænses, at placering af kabler og rør i samme grav sker mere hensigtsmæssigt, og at risikoen for efterfølgende graveskader på kabler og rør begrænses.

Dansk Energi er bekendt med, at mange bykommuner har udviklet en fast praksis omkring afdækning af interessen for samgravning ved brug af kontaktlister, faste koordineringsmøder mv. Mindre kommuner kan have svært ved at afsætte de fornødne ressourcer til denne aktivitet.

Dansk Energi finder, at gravearbejder bedst koordineres i regi af kommunerne. Samgravning vedrører ikke alene samtidig nedlægning af telekabler, men involverer ofte andre ledningstyper, herunder elforsyning, gadebelysning, gas, fjernvarme mv. Derudover har nogle kommuner interesse i en samtidig renovering af fortove, vejarealer mv. ved retablering. Kommunernes involvering er måske særligt udtalt i forbindelse med energiselskabernes nedgravning af fiber-net, hvor der typisk er tale om en zoneopdelt udrulning, hvor hver zone omfatter et større antal veje og husstande. Her er der tale om en relativ kompleks og længerevarende proces, hvor gravning og retablering sker i tæt dialog med kommunale forvaltninger.

Alle selskaber, som graver, skal først søge i LER (Ledningsejerregistret) for at indhente oplysninger om eksisterende ledninger mht. ejer og placering. Formålet er at undgå graveskader.

Dansk Energi vurderer, at en mulig løsning til at sikre en bedre koordinering af gravearbejder i regi af kommunerne kan opnås via LER. Dansk Energi er bekendt med, at LER allerede i dag indeholder et meldesystem, som indebærer, at der afsendes e-mails fra graveaktører til ledningsejere i forbindelse med gravearbejder og mellem graveaktører indbyrdes. Dansk Energi mener, at det bør undersøges, om LER systemet kan udbygges, så man sikrer en mere systematisk afdækning af interessen for samgravning via LER, inden gravearbejder iværksættes. Kommunerne har allerede godt kendskab til LER og anvender registret i deres behandling og tildeling af gravetilladelser.

Videokonferencer

Dansk Energi støtter komiteens anbefalinger om øget brug af videokonferencer i det offentlige.

Dansk Energi har i sin "Vision 2015: 100 megabit til alle" fremført, at private virksomheder i stigende grad anvender videokonferencer som erstatning for eller supplement til møder, der indbefatter tidskrævende transport. Herved spares ikke kun arbejdstid, men også transportomkostninger. Derudover har videokonferencerne et stort potentiale for en væsentlig reduktion af CO₂-udledning ved mindre brug af bil, bus og fly. Med over 800.000 offentligt ansatte holdes der i den offentlige sektor dagligt tusindvis af møder hver dag, der indbefatter transporttid til og fra møderne.

Den offentlige sektor kan ved brug af videokonferencer effektivt mindske spildtid og udgifter ved transport og samtidig fremme udrulning og udnyttelse af lynhurtige bredbåndsforbindelser.

Desværre indeholder Højhastighedskomiteens rapport udelukkende en estimeret besparelse ved brug af videokonferencer i staten.

Dansk Energi anbefaler, at estimatet udbygges med estimeringer i reduceret CO₂-udledning, samt den sparede arbejdstid, som fysisk transport ellers ville optage. Disse estimater vil være gavnlige, når staten og den offentlige sektor skal vurdere mulighederne ved brug af videokonferencer.

Dansk Energi foreslår, at regeringen kortlægger og udpeger 200 offentlige institutioner, som bruger meget tid på eksterne møder, eller som er geografisk spredt ud over landet. Det vil sige, institutioner som får størst tids-, økonomi- og miljømæssige gevinster ved digitale møder.

Det kunne eksempelvis være ministerier og styrelser, landets 30 skattecentre, udvalgte afdelinger i de 12 politikredse, miljøcentre eller forsvaret. Det foreslås, at videokonferencer implementeres i de pågældende institutioner som erstatning for eller supplement til fysiske møder. De statslige institutioner, som allerede benytter videokonferencer, kunne fungere som "best practice"-eksempler.

Investering i det intelligente elsystem og nye moderne målere

Der vil i fremtiden være behov for et mere "intelligent" elsystem for at kunne håndtere de øgede mængder energi fra kilder, der ikke kan kontrolleres f.eks. vind.

Mulighederne for at indpasse øgede mængder el fra vedvarende energikilder vil stige i takt med, at nye anvendelsesmuligheder vinder indpas. Særligt varmepumper og elbiler vil kunne stå for et øget forbrug, og samtidigt er disse anvendelser langt mere fleksible end det typiske elforbrug, vi i dag har i husstandene. Derfor bør disse anvendelser have særlig fokus.

Nye moderne elmålere, der aflæser med større frekvens, er et af elementerne i fremtidens energisystem, men de vil først og fremmest have en effekt, hvor forbruget er fleksibelt og af betydning, dvs. i husholdninger med varmepumper og elbiler. Målerne kan sikre forbrugerbevidsthed ved prissignaler, der ændres løbende over året, over døgnet, over den enkelte time, og samtidig kan en mere korrekt afregning sikres. Det kræver betydelige øgede informationer og mere intelligens i systemerne i forhold til i dag, hvis dette skal fungere optimalt.

I fremtidens hjem vil intelligente løsninger kunne bidrage til at sikre massive energibesparelser til gavn for både privatøkonomien.

Dansk Energi bakker således op omkring Højhastighedskomiteens kobling mellem det intelligente elsystem og den digitale infrastruktur og opfordrer til, at der sættes øget fokus på den digitale infrastrukturens betydning i forhold til smart grid. Det er i den forbindelse afgørende, at der igangsættes de initiativer, der gavner samfundsøkonomien bedst.

Ad 3: Yderligere forslag til udvikling af Danmark som højhastighedssamfund

Dansk Energi vil det i det følgende pege på forskellige initiativer, som bør iværksættes i forhold til at fremme udviklingen af Danmark som et højhastighedssamfund.

Styrkelse af den infrastrukturbaserede konkurrence

Dansk Energi vurderer, at det vigtigste for fremtidens telepolitik i Danmark er at styrke den infrastrukturbaserede konkurrence. Dette vil, som det bekræftes i IT- og Telestyrelsens egne analyser, øge innovationen, give anledning til effektiviseringer og føre til et mere mangfoldigt produktudbud.

Infrastrukturbaseret konkurrence kan derfor ses som helt grundlæggende forudsætning for skabelsen af et højhastighedssamfund i Danmark.

Det bør derfor sikres, at der i Danmark er optimale rammebetingelser for at udbygge højhastighedsinfrastruktur. Optimale rammebetingelser forudsætter, at der er regulatorisk sikkerhed og forudsigelighed, at der er fokus på at skabe og fastholde incitamentet for bredbåndsaktører til at investere i ny højhastighedsinfrastruktur, at der er lige konkurrencevilkår på distribution af bredbånd, tv og multimedieprodukter, og at der opstilles klare politiske visioner og pejlemærker, som synliggør de politiske prioriteter og ambitioner på området.

Reguleringen bør stimulere udviklingen og anvendelsen af højhastighedsteknologier

Ifølge EU-Kommissionen er det helt afgørende for EU's konkurrenceevne at få opgraderet EU-landenes digitale infrastruktur.

Den danske telepolitik bør indrettes således, at den - i overensstemmelse med udviklingen i andre lande og udmeldingerne fra EU-Kommissionen - fremmer overgangen fra tidligere tiders teknologier til højhastighedsteknologier som fibernet, opgraderede kabel-tv net og LTE-baseret mobilt bredbånd.

Etablering af en Højhastighedsfond

Der bør etableres en målrettet Højhastighedsfond, som har til formål at fremme udviklingen mod et ægte Højhastighedssamfund i Danmark. Fonden kan blandt andet have til formål, at understøtte den offentlige efterspørgsel efter indhold, tjenester og udstyr, som drager nytte af højhastighedsforbindelser. Højhastighedsfonden kan eksempelvis bruges til at understøtte udbredelse af telemedicin, digital ældrepleje, elektroniske tavler i folkeskoler og lignende initiativer indenfor "velfærd 2.0".

Fonden kan derudover bruges til at sikre udrulning af højhastighedsinfrastruktur til områder, hvor markedet ellers ikke kan eller vil levere uden offentlig støtte. Dette ud fra erkendelsen af, at et højhastighedssamfund for alle i Danmark ikke bliver en realitet uden offentlig involvering. Det være sig eksempelvis på de danske småøer og yderområderne.

Denne tilgang er brugt i en lang række europæiske lande. Eksempelvis er der i Storbritannien etableret en Next Generation Fund til yderområderne.

Finansiering af en Højhastighedsfond kan blandt andet ske ved:

- **Midlerne fra LTE-auktionen.** Dette forslag er tidligere fremført af Dansk Metal og støttet af Dansk Energi og TDC. Fordelen ved at bruge LTE-midlerne er, at Højhastighedsfonden skaber en selvforstærkende effekt i og med, at pengene fra auktionen føres tilbage til telesektoren og udbredelsen af højhastighedssamfundet. Højhastighedskomiteen har selv anbefalet, at *"Statens provenu fra afholdelse af auktioner inden for området bør føres tilbage i sektoren til finansiering af aktiviteter, som kan stimulere udviklingen af højhastighedssamfundet."*
- **Et månedligt bredbåndsbidrag på 10 kr. per bredbåndsforbindelse.** Per 30. juni 2009 var der omkring 2.050.000 faste bredbåndsabonnementer i Danmark. Det svarer samlet set til midler på 246 millioner kr. pr. år.
- **Statsobligationer til højhastighedsinfrastruktur.** I både Australien og Frankrig benytter man salg af statsobligationer til at finansiere udviklingen af højhastighedssamfundet. Den australske regering har blandt andet udtalt: *"The Aussie Infrastructure Bonds will provide an opportunity for households and institutions to invest in the national broadband network"*. Det bør undersøges nærmere, hvorvidt en tilsvarende model kan bruges i Danmark.
- **EU-midler (undersøgelse af puljer og muligheder for at søge).** Det forventes, at EU-Kommissionen bl.a. vil etablere en EU-Højhastighedsfond i forbindelse med deres kommende femårs-it-plan kaldet "Digital Agenda". Danmark skal være klar til at søge midler, og det anbefales derudover, at IT- og Telestyrelsen undersøger den generelle mulighed for, at Danmark søger midler fra EU, samt hvilke puljer der måtte være hertil.

Dansk Energi skal anbefale, at IT- og Telestyrelsen opstiller forskellige finansieringsmuligheder, eventuelt med udgangspunkt i ovenstående forslag.

Derudover vil Dansk Energi anbefale, at IT- og Telestyrelsen, sammen med andre relevante styrelser og ministerier, ser nærmere på de økonomiske muligheder, som er benyttet i andre lande til at fremme udrulningen af højhastighedsforbindelser til yderområder.

Lavrente lån ved etablering af højhastighedsinfrastruktur i yderområder

I blandt andet Frankrig⁴ og USA (Rural Development Loan Programme)⁵ har man givet bredbåndsudbydere mulighed for at optage lavt forrentede lån ved etablering af bredbåndsinfrastruktur i yderområder.

Denne tilgang kan være med til at sænke de omkostninger, som udbyderne har i forhold til at forsyne ellers økonomisk urentable områder med højhastighedsinfrastruktur.

Tilgangen vurderes at skulle suppleres med andre værktøjer, som eksempelvis en Højhastighedsfond eller lignende.

⁴ <http://www.usda.gov/rus/telecom/index.htm>

<http://www.telecomasia.net/content/french-govt-offers-28b-broadband-loans>

⁵ <http://jobs.tmcnet.com/topics/broadband-comm/articles/41138-rural-telcos-get-usda-loans-bolster-broadband-narrowband.htm>

Årlig kortlægning af Højhastigheds-Danmark

Det offentlige spiller en vigtig rolle for at udbrede højhastighedsdækningen til områder, hvor markedsoperatørerne ikke har planer om at investere.

For at få et politisk værktøj og bedre overblik over, hvor i landet der er behov for en særlig indsats - dvs. hvor markedet ikke selv vil levere højhastighedsforbindelser - kan der være brug for en deltageret kortlægning af Danmark.

IT- og Telestyrelsen laver allerede i dag en årlig bredbåndskortlægning. Der er dog behov for en betydelig opgradering og målretning af kortlægningen, så den ser mere fremad og kan bistå til at løse de udfordringer, der er i forhold til at skabe et højhastighedssamfund. Hovedformålet med kortlægningen bør være at bistå med dokumentation, der aktivt kan bruges til at fremme en bred og hurtig etablering af højhastighedsforbindelser i et konkurrencepræget marked.

EU-Kommissionen har i 2009 foreslået⁶, at man i forbindelse med udbredelse af højhastighedsforbindelser bør kortlægge såkaldte "hvide", "grå" og "sorte" områder. Det vil sige en kortlægning af de konkurrencedygtige områder ("sorte" områder), hvor der ikke er behov for en ekstra offentlig indsats, samt kortlægning af urentable eller underforsynede områder ("grå" og navnlig "hvide" områder), hvor det kan være berettiget, at det offentlige spiller en langt større rolle i at sikre dækningen.

Der bør laves en sådan kortlægning med årlige opdateringer på udviklingen, således at statens og det offentliges indsats kan målrettes de områder, som særligt har brug for et skub. Herunder kan sikres en målrettet brug af de midler, som indgår i en evt. Højhastighedsfond. Kortlægningen kan med fordel ske i forbindelse med den årlige Bredbåndskortlægning fra IT- og Telestyrelsen eksempelvis med et særligt kapitel omkring indsatsområder.

En af hovedårsagerne til, at det haster med at få kortlagt Danmark, er blandt andet, at der i forbindelse med EU-Kommissionens igangværende arbejde med de næste 5 års EU-plan for IT- og Teleområdet (kaldet "Digital Agenda") arbejdes på etablering af en højhastighedsfond i EU-regi.

Danmark bør være klar til at søge midler i denne fond, så snart den etableres, således at der ikke først igangsættes et kortlægningsarbejde på tidspunktet for den europæiske højhastighedsfonds etablering/lancering.

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:235:0007:0025:DA:PDF>
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/09/396&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>
http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf

Etablering af en statslig embedsmandsenhed

Udvikling og implementering af højhastighedstjenester, -løsninger og -projekter i den offentlige sektor involverer en lang række ministerier, ligesom en række af projekterne og løsningerne vil gå på tværs af de enkelte ministeriers ressortområder.

Der bør derfor etableres en tværgående og koordinerende specialenhed af embedsmænd fra relevante ministerier, som skal sikre den fornødne koordinering på ministerielt niveau.

Etablering af en Højhastighedstaskforce - One-stop-shopping

For at sikre en målrettet indgang ("one stop shopping") for kommuner, teleoperatører og eventuelle andre private og offentlige aktører, der indgår i projekter, som skal tilvejebringe højhastighedsforbindelser, bør der etableres en "Højhastighedstaskforce".

Taskforcen skal have til formål at facilitere kontakten mellem teleoperatørerne og kommunerne samt bistå med juridisk og anden relevant vejledning i forhold til udbredelsen af højhastighedsforbindelser.

Som situationen er i dag, er der ingen overordnet indgang, såfremt man som aktør på markedet har et problem i forhold til udbredelsen af højhastighedsforbindelser eller lignende. Det både forsinker og besværliggør opbygningen af Danmark som højhastighedssamfund.

Højhastighedstaskforcen kan derudover bistå med at initiere privat-offentlige samarbejder på højhastighedsområdet. Alle erfaringer med konkrete højhastighedsprojekter og anvendelse af nye tjenester og applikationer kan samtidig samles i en "best practice"-vidensbank, som alle aktører kan trække på.

Taskforcen kan med fordel udformes efter inspiration fra den nationale uafhængige organisation i Holland, "Nederland Breedbandland" (NBL), der har til formål at sikre samarbejde mellem regeringen, aktører i IT- og Telesektoren og erhvervslivet.
Se nærmere på: www.nederlandbreedbandland.nl.

EU-midler (undersøgelse af puljer og muligheder for at søge)

EU-Kommissionen har for nyligt uddelt ca. 2,7 milliarder kroner til bredbånds- og højhastighedsudviklingen i yderområder i Europa. Danmark var blandt de få lande sammen med blandt andet Malta, Bulgarien og Rumænien, som valgte ikke at søge del i midlerne til dette formål.

Højhastighedskomiteen anfører i sin rapport, at det kun forventes at være 80 % af danskerne, som vil få adgang til højhastighedsforbindelser på markedsvilkår. Det er på den baggrund bekymrende, at man fra Danmarks side hidtil har valgt ikke at søge midler til at give flere danskere, navnlig i yderområderne, adgang til højhastighedssamfundet.

Om end de mulige midler fra EU's pulje i første omgang har været begrænset, så ser Dansk Energi den manglende søgning som udtryk for en generel holdning til udviklingen af Danmark som højhastighedssamfund, der alene er funderet på en markedsbaseret tilgang.

Denne tilgang har tidligere været en succes, men som man samtidig har erkendt i store dele af Europa, OECD og i EU-Kommissionen, så vil overgangen til et ægte højhastighedssamfund for alle ikke kunne ske uden offentlig involvering. Denne fundamentale problemstilling mangler man således fortsat at tage stilling til i Danmark og finde alternative svar på løsningen.

Dansk Energi skal opfordre til, at der tages de fornødne skridt til sikring af, at Danmark ikke igen går glip af midler fra EU's milliardpuljer til højhastighedsforbindelser til yderkantsområderne.

Dansk Energi forventer, som ovenfor bemærket, at EU-Kommissionen vil etablere en europæisk højhastighedsfond i forbindelse med deres kommende femårs-it-plan kaldet "Digital Agenda".

Danmark bør her stå rustet til at kunne søge midler herfra, og såfremt udlodning af EU-midler forudsætter delvis brug af offentlige midler fra Danmark, kan det naturligt overvejes, om dette bør ske med brug af midlerne i den danske Højhastighedsfond.

Konkret skal Dansk Energi foreslå, at der udarbejdes en procedure for søgning og brug af EU-midler til udbredelse af højhastighedsforbindelser til underforsynede områder.

Samtidig bør der allerede nu iværksættes en kortlægning af de EU-puljer og midler, som kan søges til udbredelse af højhastighedsforbindelser, og staten bør bistå med at få gjort opmærksom på disse puljers eksistens samt bistå med søgningen.

ABC-guide til kommunerne vedrørende fremme af højhastighedsadgang

Det fremgår af Højhastighedskomiteens rapport, at der bør udarbejdes vejledninger og sikres rådgivning til kommuner om deres konkrete muligheder for, at kommunerne kan stimulere bredbåndsudviklingen. Samtidig bør der etableres show cases, som kan inspirere kommunerne og fremme udviklingen med fælles udnyttelse af de foretagne investeringer.

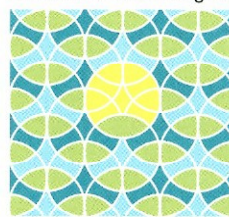
Dansk Energi opfordrer Videnskabsministeriet til at iværksætte dette arbejde hurtigst muligt med inddragelse af andre relevante ministerier/myndigheder og i tæt samarbejde med KL.

Derudover bør der i forlængelse af en sådan vejledning eller vejledninger afholdes en konference om emnet, hvor teleoperatører og kommunerne inviteres til at holde oplæg, netværke og udveksle erfaringer og "best practice"-løsninger. Såfremt ministeriet planlægger at afholde en sådan konference, indgår Dansk Energi gerne i et samarbejde omkring dette.

Til IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Kopi: Folketingets Økontaktudvalg

Sammenslutningen

af Danske Småøer

Strynø d. 4. marts, 2010

HØRINGSSVAR vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

Vi har med interesse læst højhastighedskomiteens anbefalinger for den fremtidige bredbåndsstruktur i Danmark. Og vi har følgende kommentarer til anbefalingerne:

1. Det er komiteens opfattelse, at mindst 80 % af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10Mbit/s upstream. Endvidere bør alle – eller næsten alle – have adgang til min. 10 Mbit/s downstream og 5 Mbit/s upstream i 2013.

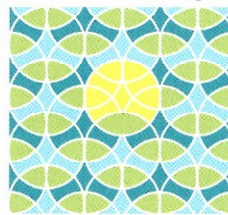
Vi mener, at det er for uambitiøst, at kun 80 % af danskerne skal have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10Mbit/s upstream. Og bekymrende at "næsten alle" skal have adgang til min. 10 Mbit/s downstream og 5 Mbit/s upstream i 2013. For vi kan ikke tro andet end at udkantsområder, som de små øer, ikke vil være blandt de prioriterede 80 %. Og vi har god grund til at frygte, at bag udtrykket "næsten alle", der vil netop de små øer være dem, der bliver glemt.

2. Om kommunernes rammer, anbefales det, at der sikres afklaring af rammerne for, hvordan kommuner og regioner kan forberede og implementere initiativer, som bidrager til at udvikle bredbåndsinfrastrukturen lokalt og særligt i de tyndt befolkede områder. Og komiteen anbefaler, at der sikres mulighed for, at kommuner i helt konkrete og særlige tilfælde – på eksempelvis småøer – kan støtte etablering af bredbåndsinfrastruktur.

Det er sympatisk, at der i disse anbefalinger tænkes på netop udkantsområder som de små øer. Men i virkelighedens verden, så ville kommuner med øer aldrig prioritere at udbygge bredbåndsstrukturen til små øer med. eks. 50, 100 eller 400 beboere. Vi ved fra egen krop, at vores fattige kommuner i forvejen gerne skærer i offentlig service på de små øer, når besparelser skal findes i de kommunale budgetter. Så at lade denne opgave være op til kommunerne, vil blot medføre, at der ikke gennemføres forbedringer af infrastrukturen. Så den anbefaling ser kun godt ud på papir, med mindre kommunerne får fuldfinansieret opgaven. Vi må se i øjnene, at vi ikke kan forvente, at de store kommercielle har interesse i at påtage sig opgaven med at opgradere bredbåndsinfrastrukturen på de små øer. Så måske skal man ligefrem pålægge selskaberne en forsyningspligt. Eller staten kunne lade provenuet fra frekvens-auktioner øremærkes udbygning af bredbåndsinfrastrukturen i kommercielt uinteressante områder, som eks. småøerne.

Hvorfor højhastighedsbredbånd på øerne?

Øboere er ikke anderledes end andre danskere. De har taget internettet til sig, ja, måske endda mere end gennemsnittet. Fyns Amt undersøgte i sin tid internet-vanerne på de fynske øer. Og Konklusionen var overraskende, idet det viste sig internet-brugen var lige så aktiv som det danske gennemsnit. Og det er overraskende, da demografien på de små øer er markant anderledes på de

små øer end Danmark som et hele. Ældre borgere er i overtal, og unge nærmest fraværende på de små øer. Så Fyns Amts konklusion tyder på, at de ældre borgere på øerne i højere grad end tilsvarende gruppe på landsplan har taget internet-værktøjet til sig. Og det er jo også som skabt til at ophæve de geografiske barrierer, der kan være forbundet med at bo på en ø. Og i en virkelighed, hvor den personlige postservice forsvinder, og hvor kontakten til offentlige myndigheder i stadig højere grad foregår via nettet, så internettet et uundværligt værktøj.

Flere og flere etablerer sig på de små øer med distancearbejdspladser, enten som ansatte med hjemmearbejdspladser eller som selvstændige iværksættere. Og der er netop internettet et vigtigt redskab. Denne trend anser vi som en vigtig mulighed for ø-samfundenes overlevelse. Med en meget bedre forbindelse, så kan vi forstærke den udvikling.

Telemedicin er allerede i det små i brug på de små øer. Og med en aldrende befolkning, og en stadig ringere fysisk tilstedeværelse af sundhedsprofessionelle på øerne, så har vi kun set begyndelsen på brugen af telemedicin. Men telemedicin kræver en stabil net-forbindelse.

De små skoler på øerne har stolte traditioner for at samarbejde. Og de gør også i stadig større brug af internettet til at udvide det sociale rum, og ikke mindst til udbygge de faglige tilbud. Det vil være f.eks. være oplagt, at man i de mere specialiserede fagområder etablerede egentlig fjernundervisning.

Som private borgere stiller vi i stadig højere grad stigende krav til bredbåndshastigheden. Og der er øboere ikke anderledes end gennemsnitsdanskeren. Den lokale bredbåndskapacitet er også et parameter, som familier vælger bosted efter. På øerne hører man allerede i dag potentielle tilflyttere spørge ind til den lokale bredbåndskapacitet. Og er øerne meget ringere stillet end landsgennemsnittet, så vælger disse tilflyttere ø-livet fra.

Afsluttende, så bakker vi helt op om mindretalsudtalelsen i rapporten. Der er bred politisk konsensus om, at de små ø-samfund er en vigtig del af dansk kultur og identitet, og at de skal bevares og udvikles som helårssamfund. En adgang til højhastighedsbredbånd er, som sagt, et vigtigt værktøj, der er som skabt til at ophæve de geografiske barrierer, som kan være forbundet med ø-livet. Derfor er vores anbefalinger, at man har større ambitioner på vegne af hele Danmark, og at den danske regering aktivt udnytter de tiltag, som EU tager med henblik på at støtte udviklingen af højhastighedsbredbånd i landdistrikter.

På vegne af Sammenslutningen af Danske Småøer

Med venlig hilsen

Claus Jensen

sekretariatsleder, Sammenslutningen af Danske Småøer

Strynø Brovej 12, Strynø

DK-5900 Rudkøbing

tlf. 62 51 39 93, fax 62 51 39 96

cj@danke-smaaer.dk

www.danske-smaaer.dk

Højhastighedskomiteens rapport

FTF vurderer, at Højhastighedskomiteens rapport er et godt grundlag for de fremtidige prioriteringer med mange fornuftige anbefalinger. Der savnes dog fokus på, at medarbejderne spiller en meget central rolle, hvis nye teknologier skal give maksimal effekt.

Generelt mener FTF, at rapporten indeholder mange gode elementer, og at den er et vigtigt bidrag til at fremme udviklingen af Danmark som et førende viden- og IKT-baseret samfund.

Digitalisering og ny teknologi kan være et væsentligt bidrag til at udvikle og effektivisere i både den offentlige og private sektor. Der er hårdt brug for nye og smartere måder at gøre tingene på i en tid, hvor de økonomiske rammer yderligere indsnævres i den offentlige sektor samtidig med, at der fortsat er tale om et demografisk pres på de offentlige velfrædsydelser, og hvor mange private virksomheder er tvunget ud i store tilpasninger og rationaliseringer pga. krisen. Samtidig kan IKT være med til at understøtte Danmarks konkurrenceposition på vækstmarkeder som cleantech og velfærdsteknologi.

FTF anerkender rapportens anbefalinger om åbne og fleksible teknologier. Det er af meget stor betydning, at brugen af åbne standarder og open source software tilskyndes stærkt i den offentlige sektor. Der ligger et meget stort besparelspotentiale for det offentlige ved overgang til disse teknologier, samtidig med at konkurrencen på it-ydelser skærpes.

Det er endvidere meget positivt, at rapporten har et selvstændigt afsnit om kompetencer. Det er helt afgørende, at uddannelsessystemet kan ruste medarbejdere og borgere til den hastige teknologiske udvikling. Det gælder både om at sikre de grundlæggende IT-færdigheder, men også om efteruddannelserne kan gøre medarbejderne parate til også at anvende nye teknologier som fx social IT.

I afsnittet om den offentlige sektor understreges det, at brugerinvolvering er vigtig. Det er FTF enige i, men der er behov for at forstå brugerbegrebet bredt som både slutbrugeren/borgeren og medarbejderen – og det gælder både i den offentlige og private sektor. Det er nemlig medarbejderne på virksomheder og institutioner, der har den nødvendige viden om arbejdsgangene, og hvad der kan forbedre dem, og det er dem, der skal bruge teknologien i det daglige. Det er derfor afgørende, at medarbejderne inddrages tidligt og systematisk i både

udviklingen og implementeringen af ny teknologi, så den bedre kan tage udgangspunkt i konkrete arbejdsituationer og styringsbehov. Hvis medarbejderne ikke inddrages risikerer teknologien af have negative effekter jf. Teknologirådets rapport fra 2009. Her var konklusionen, at medarbejderne risikerer at blive marginaliseret, hvis de ikke bliver inddraget i udviklingen og implementeringen af ny teknologi. De mister ofte selvbestemmelse og meningsfuldhed i arbejdet, hvis den teknologi som skulle være et hjælpemiddel i stedet fungerer som et kontrolmiddel.

FTF bakker ligeledes op om anbefalingerne vedrørende klima og grøn IT. Grøn vækst er en vigtig dagsorden, som skal understøttes med nye teknologiske løsninger. Det kan give en styring og effektivisering af energiforbruget, samtidig med at det kan medføre en arbejdsmæssig effektivisering. Det øgede energiforbrug til en øget digitalisering og styring af andre energikrævende processor, vil langt blive opvejet af den energibesparelse, der ligger i den samlede ændring af forbruget.

Endelig er det godt med øget forskning på området. Her savnes dog også et fokus på, hvilke samfundsmæssige konsekvenser anvendelsen af ny teknologi kan have. Iflg. en teknologirapport, som konsulentfirmaet New Insight udarbejdede i 2009 for FTF, er der behov for mere forskning i, hvad fx overvågningstendenserne og det grænseløse arbejdsliv betyder for arbejdsmiljøet. Det er vigtigt at indsamle og udbrede mere viden om, hvilke betingelser der skal være til stede for at teknologien har positive effekter for både kvalitet, faglighed, økonomi, arbejdsmiljø og medarbejdertilfredshed (se rapporten [her](#)).

Til
IT- og Telestyrelsen,
e-mail: tas@itst.dk,
c.c.: hkj@itst.dk, mkr@itst.dk
& krbl@itst.dk

Hvidovre, den 5. marts 2010

Sag 10/65 – Dok. 1258/10 SL/mol/kft

Høringssvar: Danmark som højhastighedssamfund

Danske Handicaporganisationer (DH) har fra IT- og Telestyrelsen modtaget ovenstående til høring. DH takker for muligheden for at fremkomme med vore synspunkter og har følgende bemærkninger:

1. Generelle bemærkninger til rapporten

Den 13. december 2006 vedtog FN's Generalforsamling konventionen om handicappedes rettigheder. Hermed er rækken af menneskerettighedskonventioner fuldendt, så de nu kommer til at omfatte alle. Ikke kun kvinder, børn, etniske minoriteter – men også mennesker med handicap. Konventionens hovedbudskab er, at alle menneskerettigheder også gælder for mennesker med handicap, og at regeringerne skal sikre, at de bliver effektivt overholdt. Konventionen skal sikre, at personer med handicap har ret til fuld og effektiv deltagelse i alle dele af samfundslivet på lige fod med alle andre.

Ved at ratificere FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap har Danmark forpligtet sig til at sikre tilgængelighed for personer med handicap. Det fremgår af konventionens artikel 9, at deltagerlandene skal træffe passende foranstaltninger for at sikre, at personer med handicap, på lige fod med andre, har adgang til den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åben for eller gives offentligheden. Desuden understregede Folketinget i forbindelse med ratifikationen af FN-konventionen, at tilgængelighed er et generelt princip for hele konventionen, og artikel 9 er rettet mod deltagerstaternes forpligtelser. Princippet om tilgængelighed har således en helt central plads i konventionen. Dermed anerkendes således til fulde, at tilgængelighed er et bærende princip i konventionen, og at tilgængelighed er en forudsætning for en fuld nydelse af de rettigheder, der er fastsat i konventionen.

Tilgængelighedsbegrebet er det overordnede nøglebegreb, der beskriver den mangeartede og komplekse proces, som handler om at tilpasse og tilrettelægge alle samfundsmæssige aktiviteter på en sådan måde, at de i udgangspunktet også inkluderer de behov, mennesker med handicap har.

Digitale løsninger skal udformes under hensyntagen til, at nogle grupper af borgere har særlige behov, der skal indarbejdes i de generelle løsninger. Dette gøres bl.a. ved at følge de standarder og retningslinjer, der findes for tilgængelighed til forskellige former for teknolo-

gi. Overholdelse af standarder og retningslinjer for tilgængelighed sikrer bl.a., at teknologien kan arbejde sammen med kompenserende teknologiske løsninger udviklet specielt for at give mennesker med handicap adgang til samfundet. Dette kan både dreje sig om software som talesyntese og talegenkendelse eller hardware som en pegepind og særlige tastaturer.

DH mener, at tilgængelighed skal indarbejdes i hele rapporten, som et gennemgående princip. Manglende tilgængelighed i højhastighedssamfundet vil risikere at udelukke mennesker med handicap fra at kunne deltage på lige fod med alle andre som borgere, ansatte, studerende o.l.

2. Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Udover de generelle bemærkninger til rapporten har DH nedenstående bemærkninger til de konkrete anbefalinger:

1. Digitalisering i den offentlige sektor

Tværoffentlig samordning og standardisering på it-området

DH mener, det er vigtigt at sikre, at standardiserede løsninger lever op til krav om tilgængelighed for mennesker med handicap.

Fremme anvendelsen af offentlige digitale løsninger

DH understreger, at mange mennesker med handicap har motivationen for at benytte de digitale løsninger, men kan ikke på nuværende tidspunkt pga. manglende tilgængelighed for mennesker med handicap.

Det offentlige skal være en professionel og krævende efterspørger af it

DH mener, der skal stilles krav om tilgængelighed for mennesker med handicap ved indkøb og udvikling af it-ydelser. Det skal ikke accepteres, at leverandører hævder, at dette ikke kan lade sig gøre. Den øverste administrative og politiske ledelse skal have større fokus på tilgængelighed for mennesker med handicap for at få dette til at forplante sig til hele organisationen.

Brugerinvolvering

DH mener, det er meget vigtigt med bevidst strategi for brugerinvolvering. Strategien skal være med til at sikre, at mennesker med handicap indgår som alle andre brugere ved brugerinddragelse. DH oplever for ofte, at mennesker med handicap glemmes ved brugerinvolvering.

Digitalisering og samordning på f.eks. sundheds- og socialområdet

DH mener, det er vigtigt at se på områder af betydning for mennesker med handicap i forbindelse med digitalisering og samordning. Igen er det vigtigt at sikre, at digitalisering bliver tilgængelig for mennesker med handicap.

2. Den offentlige sektor som platform for innovation

DH mener, der er problemer i, at man i nogle kommuner på nogle bosteder og lignende f.eks. lukker for adgangen til Facebook. Dette giver ikke borgerne disse steder mulighed for at følge denne platform, som både bruges fagligt og privat, og som i rapporten nævnes som et eksempel på innovation.

Udstilling af offentlige data

DH mener, det vil være meget frugtbart at give adgang til offentlige tjenester og data. Det skal sikres, at der i denne proces sikres tilgængelighed for mennesker med handicap.

Åbne fleksible teknologier

DH understreger, at fleksibilitet er af stor betydning for personer med handicap. Der skal stilles krav om tilgængelighed for personer med handicap, ellers vil DH's målgruppe ikke kunne drage nytte af de fleksible teknologier. Den sidst indgåede aftale om åbne standarder for dokumentformater viser desværre endnu en gang, at man ikke har indarbejdet krav vedr. tilgængelighed for mennesker med handicap.

3. Cloud Computing

DH fremhæver, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilstrækkelige erfaringer med eller undersøgelser af, hvorvidt Cloud Computing er tilgængelig for personer med handicap. DH mener derfor, at det er vigtigt at iværksætte projekter med Cloud Computing i den offentlige sektor, og at disse også undersøger tilgængelighed for mennesker med handicap i forhold til Cloud Computing.

4. Komiteens anbefalinger for informations- og it-kompetencer

DH mener, at det er vigtigt, at der i Videnskabsministeriets og Undervisningsministeriets strategi og handlingsplan for udbygning af de danske it-spidskompetencer naturligt også tænkes på mennesker med handicap. Denne gruppe af mennesker er lige så heterogen, som resten af Danmarks befolkning. Der findes mennesker med handicap med stærke it-kompetencer og ligeledes mennesker med handicap, der ikke har de nødvendige it-kompetencer. Desuden findes der grupper af personer med handicap, der har behov for undervisning i særlige it-kompenserende hjælpemidler, der bygger bro mellem de it-systemer, der benyttes af den brede befolkning, og personens handicap. I denne forbindelse er det også afgørende, at disse kompenserende programmer sikres videreudvikling (dvs., at den nødvendige økonomi er til stede) for at mennesker med handicap kan sikres de nødvendige it-kompetencer. Endelig skal det nævnes, at al undervisning, der udvikles for at give Danmarks befolkning de relevante it-kompetencer, skal være tilgængelig for mennesker med handicap. Her tænkes især på E-læring, elektroniske test, intranet og fjernundervisning.

5. Komiteens anbefalinger for miljø, klima og grøn it

DH mener, der ingen tvivl er om, at der er store fordele i at indføre videokonferencer. DH mener, at dette arbejde skal ske i samarbejde med det arbejde, der sker i forbindelse med at indføre fjerntolkning for mennesker med tegnsprog som modersmål. Det vil være af afgørende betydning, at den løsning, der benyttes til fjerntolkning, ikke er en særlig løsning, der skal vedligeholdes særskilt. Det skal derfor undersøges, om de videokonferenceløsninger, der skal bruges i det offentlige, kan indfri de krav, døve og hørehæmmede har til fjerntolkningsløsninger. Desuden skal der undersøges, om videokonferencesystemer er tilgængelige for mennesker med handicap.

6. Komiteens anbefalinger for forskning og udvikling på it-området

Øget dansk it-forskning

DH mener, der skal være fokus på de særlige programmer, der er behov for til personer med handicap, når der oprettes Ph.d.-stillinger og udvikles forskermiljøer. Mange it-kompenserende hjælpemidler for mennesker med handicap viser sig også at være nyttige i andre sammenhænge for den brede befolkning. Der er f.eks. behov for at få udviklet en dansk talegenkendelse, der kan fungere sammen med et hvilket som helst styresystem, da dette vil give en bred anvendelse af talegenkendelse i Danmark.

Flere strategiske midler til forskningen

DH kan kun være enig i komiteens betragtninger på dette punkt.

Klynger

Der er behov for at få oprettet et Center of Excellence for tilgængelighed til teknologi for mennesker med handicap.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, kan disse rettes til konsulent for tilgængelighed til informations- og kommunikationsteknologi, Monica Løland, på tlf.: 3638 8524 eller e-mail: mol@handicap.dk.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand

5. marts 2010

Høringssvar vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund fra Foreningen af Danske Interaktive Medier, FDIM

Foreningen af Danske Interaktive Medier (FDIM) skal hermed kvittere for muligheden for at bidrage med høringssvar til Højhastighedskomiteens rapport.

FDIM finder at det er vigtigt med en diskussion om muligheder for adgang til højhastighedsforbindelser fremover. Rapporten er et glimrende udgangspunkt herfor. Infrastruktur, muligheder for adgang, priser mm. er væsentlige emner i diskussionen.

Samtidig er det FDIMs opfattelse at udbredelsen og anvendelsen af højere adgangshastigheder til internettet vil være afhængigt af indholdet. Indholdet på internettet skal drive udbredelse og anvendelse.

Dét kunne Højhastighedskomiteen med fordel have beskæftiget sig mere med i rapporten. For hvad skal drive værket? Hvad skal få borgere og brugere til at betale mange penge for en højhastighedsforbindelse, hvis ikke der er nyttigt, relevant og underholdende indhold på internettet?

Danmark som højhastighedssamfund giver mulighed for at Danmark kan fungere som laboratorium for udvikling af innovative tjenester og ydelser og ikke mindst dansk-sproget indhold. Men danske udbydere af indhold står overfor store udfordringer fremover i det omfang annoncerer går til store, udenlandske hjemmesider. I længden gør det det sværere for udbydere af dansk-sproget indhold på internettet at udvikle originalt indhold og kan dermed på sigt være en udfordring for udbredelsen af højhastighedsforbindelser til internettet.

FDIM lægger vægt på Højhastighedskomiteens beskrivelser og analyser af klynger og særligt på beskrivelsen af medieklyngen. I det omfang en sådan klynge kan beskrives og initiativer iværksættes hvor aktører indenfor medier, spil, undervisningsmaterialer mm. kan finde sammen på kryds og tværs i konkrete, innovative projekter kunne det være en styrkelse af dansk konkurrenceevne generelt og af Danmark som højhastighedssamfund. Den offentlige sektor kan virke som katalysator som efterspørger af den type innovative tjenester og ydelser. FDIM gør i den forbindelse opmærksom på behovet for en digital fond til støtte af den type projekter, se også FDIMs mediepolitiske udspil på <http://bit.ly/aGD1bm>

FDIM mener i øvrigt at komiteens glimrende rapport kunne have været styrket ved at anbefalingerne var mere konkrete, også i forbindelse med konkrete tidsangivelser for hvornår de givne satsninger kan implementeres.

FDIM ser frem til den fortsatte diskussion om Danmark som højhastighedssamfund.

Med venlig hilsen

Morten Helveg Petersen
Direktør
Foreningen af Danske Interaktive Medier
Bredgade 33A
1260 København K

ITST
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

E-post: tas@itst.dk

5. marts 2010

apj

Høring vedr. Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

TDC ønsker i forbindelse med ovennævnte høring at bidrage med nedenstående generelle bemærkninger til rapporten.

TDC hilser rapporten varmt velkommen og er meget glad for den opmærksomhed, der her gives til telekommunikationsbranchen.

Rapporten påviser, hvorledes den danske bredbåndsinfrastruktur er af afgørende betydning for udviklingen af bæredygtig vækst og velstand i det danske samfund. Som leverandør af infrastrukturen bag syv ud af ti bredbåndsforbindelser er TDC bevidst om sit ansvar for udviklingen af Danmark som højhastighedssamfund.

Rapporten dokumenterer, at Danmark på mange måder er blandt de førende bredbåndsnationer i verden, og at kapaciteten i den danske bredbåndsinfrastruktur generelt er langt foran efterspørgslen. Rapporten anbefaler på den baggrund at fastholde en markedsdrevne bredbåndsudvikling og en teknologineutral regulering, der balancerer hensyn til både den tjenestebaserede og den infrastrukturbaserede konkurrence. Rapporten konkluderer, at det helt afgørende for den videre udvikling af Danmark som Højhastighedssamfund, er at såvel den private som den offentlige sektor er i stand til at anvende alle de nye teknologier til at effektivisere forretningsgange, fremme innovation, skabe nyt værdifuldt indhold og levere bedre tjenester.

TDC deler denne grundlæggende analyse af, hvordan udviklingen af Danmark som højhastighedssamfund bedst sikres. Bredbåndsmålsætningerne i rapporten er meget ambitiøse, men TDC udbygger generelt sine netværk med hen-

TDC A/S
Teglholmsgade 1
0900 København C
Tlf. 66 63 77 77

Jura og Regulering
Teglholmsgade 1
0900 København C
Tlf. 66 63 72 51

Internet:
www.tdc.dk
E-post:
regulering@tdc.dk

blik på at være foran kundernes behov. Jo større efterspørgsel vi oplever, des højere kapacitet vil der være grundlag for at investere i.

Rapporten påviser en række centrale områder, hvor samfundet gennem bedre udnyttelse af IKT-løsninger ville kunne løse velfærdsopgaver bedre for borgerne og samtidigt mere effektivt, således at udgiftspresset på de offentlige budgetter lettes.

TDC deler også denne analyse, hvor det eksempelvis på sundhedsområdet er vores vurdering, at telemedicinske løsninger, hvor patienter kan klare lægekontakt og sygdomsmonitorering hjemmefra, kunne anvendes i stort omfang til fordel for både patienter og de offentlige budgetter, hvis de administrative og praktiske barrierer herfor blev ryddet af vejen politisk.

Rapporten indeholder en lang række anbefalinger til udviklingen af Danmark som højhastighedssamfund herunder også anbefalinger om at styrke befolkningens it-kompetencer, som TDC finder yderst vigtige.

Som helhed er rapporten en understregning af telebranchens centrale betydning for udviklingen af et moderne velfærdssamfund og Danmarks konkurrenceevne. Det er derfor vigtigt til stadighed at arbejde for at sikre branchen stabile og favorable investeringsvilkår.

TDC vil opfordre regeringen til at lægge Højhastighedskomiteens rapport til grund for regeringens politik. Idet anbefalingerne vedrører mange forskellige områder af samfundet og ikke kun det, der ligger inden for Videnskabsministeriets ressort, vil TDC opfordre til, at alle de relevante ministerier fremlægger handlingsplaner, der sikrer maksimal udnyttelse af de IKT-baserede muligheder for at øge vækst og velfærd.

Danmark har en af verdens bedste bredbåndsinfrastrukturer. Udfordringen er, at vi også bliver verdensmester i at udnytte it og telekommunikation til at skabe bæredygtig vækst og velfærd.

Med venlig hilsen

Anders Thomsen
Afdelingsdirektør

Valby, 5. marts 2010

IT- og Telestyrelsen

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

CSC har med stor interesse læst og behandlet høringen vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund.

Det er en godt gennemarbejdet rapport, og CSC ser med stor glæde, at der efter års pause igen er kommet en væsentlig rapport om digitaliseringen af det danske samfund. Med udgangspunkt i CSC's arbejde med en lang række væsentlige offentlige systemer har vi dog en række forslag og kommentarer til rapporten. Kommentarerne følger nedenfor og knytter sig til rapportens første 4 områder.

Digitalisering af den offentlige sektor

Det er CSC's erfaring, at væsentlig fremdrift i digitaliseringen af den offentlige sektor kun sker gennem en centralt styret strategi og tilgang. Det er ikke tilstrækkeligt, at det overlades til den enkelte institutions initiativ. Bankernes effektivisering er et godt eksempel herpå. Effektiviseringen blev ikke besluttet eller styret i filialerne, men var konsekvensen af en centralt forankret strategisk satsning.

Vi anbefaler derfor, at:

- Der satses hårdt på centralt forankrede standardløsninger
- Der iværksættes projekter og initiativer fra centralt hold på tværs af myndighederne, og den nuværende "høste-så" problematik ophæves
- Der etableres en slagkraftig organisation, der understøtter dette.

Vi foreslår bl.a. følgende centralt forankrede fællesoffentlige initiativer:

Fællesoffentlige komponenter

Der er behov for en øget indsats omkring etablering af fællesoffentlige infrastrukturkomponenter. I dag findes der små tekniske komponenter, som f.eks. fælles login og underskriftskomponenter for OCES certifikater, men der savnes større komponenter som f.eks. rammeværk for hhv. integration og sagsbehandling. Sådanne større komponenter bør etableres fælles for alle offentlige myndigheder på baggrund af konkrete udbud og gerne f.eks. som Cloud løsninger, der også fysisk deles af alle myndigheder.

Der bør etableres en incitamentsordning, der kan tilskynde og belønne offentlige institutioner som lægger løsninger og komponenter på softwarebørsen. Når et stykke programmel er færdigudviklet mangler der ofte et vist niveau af finpudsning før kildetekst, systemdokumentation og brugerhåndbøger er i en sådan stand, at de kan deles med andre. Der vil f.eks. ofte være behov for at dele af dokumentationen tilrettes, så den afspejler den generelle anvendelighed af løsningen. Vi vil derfor foreslå, at der etableres en tilskudspulje, som offentlige institutioner kan søge, så de kan få betalt deres omkostninger ved at dele software komponenter med andre.

Vi har set situationer, hvor man som leverandør pålægges at benytte visse softwarekomponenter fra softwarebørsen i sin løsning – men også påtvinges at stå inde for og vedligeholde denne komponent. Vi vil foreslå, at der generelt etableres en mulighed for at offentlige institutioner kan købe support og vedligeholdelse af softwarebørsens komponenter. Dette vil gøre det lettere for alle at benytte komponenterne på softwarebørsen, og dermed formindske risici og omkostninger ved at benytte disse.

Højt serviceniveau på offentlige webservices

Den stadig større anvendelse af SOA-baserede arkitekturer betyder, at de offentlige it-systemer i stigende grad bliver afhængige af, at de nationalt udstillede webservices har et højt serviceniveau - som minimum svarende til den konkrete anvendelse.

Vi har desværre set flere eksempler på nye vigtige it-systemer i den offentlige sektor, hvis serviceniveau påvirkes i negativ retning af et for ringe serviceniveau fra de bagvedliggende dataudbydere. Konkret betyder det, at det bliver nødvendigt at etablere lokale kopier af data, samt systemfunktionalitet, der opdaterer disse - så kopidata kan anvendes, når den aktuelle service ikke er tilgængelig. Visse dataleverandører forbyder dog denne praksis for at være sikker på at få betaling for alle transaktioner mod "deres" data. Det ringe serviceniveau øger omkostningen ved udviklingen af nye it-systemer og reducerer den oplevede servicekvalitet hos brugerne. Den svingende og uforudsigelige kvalitet af sådanne webservices er således et ganske alvorligt problem, som hæmmer udviklingen af integrerede offentlige systemer på tværs af institutionerne.

Vi vil foreslå, at der fra VTU's side etableres en standard Service Level Agreement (SLA), som sikrer et meget højt serviceniveau for sådanne (kritiske) webservices. Man kunne f.eks. sætte krav om en tilgængelighed på 99,5 % inden år 2011, og indenfor en fem års periode øge dette krav til 99,9 %. Der bør i SLA'en være et betydeligt element af incitament for dataleverandøren til at opretholde det høje serviceniveau. Vi foreslår, at det fra centralt hold sikres – eventuelt via lovgivning – at offentlige webservices er dækkede af en sådan SLA.

Det kan overvejes, om det offentlige skulle etablere en fælles tjeneste, der udstiller de kritiske data for alle institutioner hos en driftsleverandør, der kan levere det påkrævede høje serviceniveau – og lade de enkelte dataleverandører overføre deres data til et datavarehus hos denne driftsleverandør.

Den offentlige sektor som platform for innovation

CSC støtter anbefalingen om udstilling af offentlige data ved hjælp af åbne, fleksible teknologier, men mener det er væsentligt også at tage stilling til, på hvilke vilkår dette foregår, jf. afsnittet ovenfor. Mange offentlige myndigheder ligger inde med data, som muligvis udstilles via services i et vist omfang, men dette er sjældent et fokusområde for myndigheden, der kun sjældent har en egen interesse eller positiv business case forbundet med dette. Hvis data skal skabe værdi, er det væsentligt, at der enten skabes en incitamentsstruktur for de offentlige myndigheder til at dele data med den brede offentlighed via veldefinerede, pålidelige og højt tilgængelige snitflader, eller at der etableres et centralt initiativ, som varetager dette.

Rapporten beskriver fint, hvorledes værdien af offentlige data langt overstiger det aktuelle offentlige provenu ved salg af disse data. Man kan supplere med, at værdien af data er relativ og i virkeligheden afhænger af, i hvilken udstrækning de anvendes og hvilken værdi, der skabes gennem denne brug. Vi mener, at man bør se data som et offentligt gode i tråd med den almene definition af offentlige goder. I lighed med anerkendte offentlige goder, aftager værdien af data ikke fordi der er flere der bruger dem. Tværtimod forholder det sig typisk sådan at værdien stiger. Smiley-ordningen er et eksempel på data, som har en samfundsmæssig værdi, i og med, at færre bliver udsat for fordærvede fødevarer eller dårlig hygiejne. FindVej løsningen bruger disse data, og det bliver nu endnu nemmere at undgå dårlige fødevarer. Dette er et eksempel på, at den samfundsmæssige nytte af de indsamlede data stiger, fordi de gøres frit tilgængelige.

Jo højere pris data har, des mindre sandsynligt er det, at de bliver benyttet. Selv om værdien af data overstiger statens provenu ved at sælge data, så er det samtidig evident, at den samfundsmæssige værdi ville være langt højere, hvis der slet intet provenu var. Selv når data bruges kommercielt, bidrager de til samfundsværdien.

Det er derfor vores samlede anbefaling, at data bør stilles til rådighed for offentligheden:

- I større omfang end før
- Via veldefinerede og ikke mindst stabile snitflader
- Være gratis.

Den offentlige sektor anvender i høj grad standardisering og digitalisering som midler til innovation. Der er stort fokus på at digitalisere og ensrette arbejdsprocesserne i det offentlige. Breve erstattes af digitale dokumenter, kuverter erstattes af e-mails, informationsfoldere erstattes af portaler og skemaer erstattes af elektroniske blanketter. Det er en fornuftig platform for moderne forvaltning, men udtømmer slet ikke de effektiviseringspotentialer, der eksisterer i den offentlige sektor.

Der vil kunne opnås andre radikale effektiviseringsgevinster, hvis man i stedet for at optimere på eksisterende processer, fokuserer på de samfundsmæssige gevinster, der er målet med processerne.

Domstolsstyrelsen har gennem eTinglysning vist, hvordan man kan opnå enorme rationaliseringsgevinster ved at gentænke hele processen fra vugge til grav med inddragelse af alle interessenter. Det er vores overbevisning, at eTinglysning blot er et eksempel på, hvad man kunne gøre mange andre steder.

Dog er denne type projekter forbundet med så stor risiko og kræver særlige kompetencer, som man ikke kan forvente, at samtlige offentlige myndigheder besidder, hvorfor det er vores anbefaling, at der fokuseres meget mere på innovation i det offentlige, således at:

- Man i større grad nytænker i stedet for at optimere
- Man genbruger koncepter/løsningsmønstre fra én forvaltning i andre med lignende processer eller udfordringer, også selv om det er helt andre ressortområder
- Man opretter et centralt kontor som kan tage ansvaret for disse projekter og koordinere på tværs.
- Tager ansvaret for at udvikle de fælles infrastrukturkomponenter, som er fundamentet for moderne forvaltning (automatiseringsmotor, regelsamling, integrationsplatform osv.).

Disse fælles initiativer bør ikke være afskærmet fra den private sektor, men bør stilles til rådighed, for at sikre fundamentet for verdens mest digitale nation. F.eks. kunne den digitale signatur indeholde kontooplysninger og give adgang til private sites, så netbutikker og offentlige sites kunne deles om én sikker betalingsløsning med integration til pengeinstitutterne via eNettet. Underskriftmappen i eTinglysning kunne bruges til at håndtere en hvilken som helst juridisk aftale, også mellem to virksomheder eller to privatpersoner. NemLog-in kunne give single sign-on til alle sites, også private websteder. Der kunne nævnes mange andre eksempler, men samlet set giver disse løsninger nye muligheder til virksomheder og privatpersoner – med den effekt, at den samfundsmæssige værdi af de udviklede komponenter stiger.

Cloud computing

CSC savner mere konkrete forslag til, hvorledes Danmark bliver en førende cloud-nation. Dette kunne kobles til de to foregående temaer, således at det offentlige selv etablerede og udbyggede en cloud – en såkaldt "National Cloud". Forskellige leverandører kunne bygge fællesoffentlige komponenter og løsninger til denne cloud.

Den Nationale Cloud kunne f.eks. indeholde:

- Faciliteter til at sikre, at nogle data (typisk personfølsomme) kan ligge lokalt, mens andet data kan ligge "i skyen", uanset om de dermed fysisk ligger udenfor Danmark
- En fælles integrationsplatform for offentlige løsninger, således at der bliver en ensartet måde at integrere forskellige offentlige løsninger
- Fælles offentlige løsninger.

På sigt vil en sådan National Cloud således kunne indeholde løsninger i alle 3 kategorier af cloud-tjenester, og skulle selvfølgelig kunne integreres med andre, typisk kommercielle, cloud tjenester.

Der bør ydermere nedsættes et panel, der har til formål at bane vejen for en øget brug af cloud-løsninger i det offentlige. Dette indebærer bl.a. at kigge på den nuværende lovgivning omkring placering af data og på de kontrakter, der anvendes ved indkøb af offentlige it-løsninger.

Informations- og it-kompetencer

Som én af landets væsentlige it-arbejdspladser støtter CSC anbefalingen om at øge antallet af it-faglige specialister bl.a. indenfor digitalisering og systemintegration.

Det er desuden en væsentlig forudsætning for øget digitalisering og automatisering af den offentlige sektor, at den brede befolknings it-kompetencer styrkes.

CSC er enig i de angivne anbefalinger for rapportens resterende tre emner og har derudover ingen yderligere kommentarer eller bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Fritjof Lind
Direktør, Nordic Public Sector
CSC Danmark A/S

IT- og Telestyrelsen
Att: Per Gade
Holsteinsgade 63
2100 København Ø.

København, 3. marts 2010

Høring vedr. Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

Ingeniørforeningen, IDA har pr. mail af 18. januar 2010 modtaget høringen vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund, og Ingeniørforeningen har følgende bemærkninger:

Ingeniørforeningen er meget enig i ambitionen om, at Danmark skal være et højhastighedssamfund og hilser derfor Højhastighedskomiteens arbejde meget velkomment. Ingeniørforeningen håber derfor også, at det arbejde vil blive brugt aktivt og at deres anbefalinger vil blive fulgt.

Ingeniørforeningen er i særdeleshed glad for, at rapporten fokuserer på, at den offentlige sektor i langt højere grad skal efterspørge IT løsninger, samt selv stille informationer til rådighed.

Ingeniørforeningen mener det er vigtigt, at der sikres adgang til offentlige data. Da det vil skabe grundlag for innovation. I forbindelse med, at gøre offentlige data tilgængelige, er det dog også vigtigt, at der samtidig oprettes en "telefonbog" eller et register, så man kan orientere sig i forhold til hvilke informationer der er tilgængelige. Samt at der tages stilling til privacy og rettigheder.

Ingeniørforeningen er også enig i, at cloud computing skal benyttes i langt højere grad, og her er det helt oplagt, at det offentlige går forrest. Fx kunne alle uddannelsesinstitutioner gå over til, at benytte cloud computing. Det vil spare institutionerne for en masse vedligeholdelse og problemer med at IT'en ikke virker, når den skal bruges.

Højhastighedskomiteen peger på, at bredbåndsinfrastrukturen skal være markedsdrevet, og at det offentlige således ikke skal koste en masse på at udvide infrastrukturen. I Ingeniørforeningen er vi naturligvis enige i, at der skal sikres konkurrence på markedet. Vi mener dog sagtens man kan sikre fri konkurrence selvom det offentlige investerer i infrastruktur.

For at sikre, at infrastrukturen styrkes er det nødvendigt, at det offentlige investerer i infrastrukturen. Det vil give langt mere innovation og udvikling, samt sikre at beboere i yderkantsområderne også for en god adgang til nettet uden, at skulle betale i dyre domme for det selv. Det offentlige skal naturligvis sørge for, at lave konkurrencedygtige udbud, så flere forskellige udbydere kan

byde ind på forskellige strækninger. Og dertil kommer naturligvis at det er helt nødvendigt at forskellige udbydere kan benytte sig af samme bredbåndsstrækning.

Det er vigtigt at der handles nu. Vi skal ikke sætte os tilbage og vente på at tingene kommer af sig selv.

Med venlig hilsen

Anne Høgdal Larsen

København d. 5. marts 2010

Til IT- og Telestyrelsen

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

IT- og Telestyrelsen har sendt Højhastighedskomiteens rapport med anbefalinger til at fremme udviklingen af Danmark som et videns- og IKT-baseret højhastighedssamfund i høring.

PROSA – Forbundet af it-professionelle, har som interesseret part valgt at lave et høringssvar om dele af rapporten og takker i den forbindelse styrelsen for, at materialet har været sendt ud i så bred en høring.

PROSA vil på det overordnede plan medgive, at der i rapporten er en række relevante og gode forslag som tilsammen kan bidrage til at fremme et såkaldt højhastighedssamfund.

I det væsentligste ønsker PROSA dog at pege på tre fundamentale problemstillinger i rapporten, nemlig om skævriddningen af samfundet som følge af stigende teknologisk marginalisering i befolkningen, det faktum at uddannelserne bredt set ikke er gearret til at løfte hele befolkningen og endelig at der fortsat er en række forudsætninger for digital forvaltning, der skal forbedres væsentligt.

Derudover har PROSA nogle mere specifikke kommentarer til rapporten, som fremføres sidst i dette høringssvar.

Indledningsvist skal PROSA fremføre, at der er en stor risiko for, at processen med at lave digitale løsninger går i stå på grund af et ensidigt og kortsigtet fokus på besparelser - i stedet for en langsigtet strategisk satsning på at forbedre service og effektivisere den offentlige sektor. PROSA bakker op om en satsning på at bruge digitaliseringen til at forbedre den offentlige service generelt og frigive ressourcer til en bedre personlig borgerbetjening dér, hvor de digitale tjenester ikke kan og ikke bør benyttes.

Teknologisk marginalisering

Der er et pres fra den offentlige forvaltning om at opnå effektivitetsgevinster og besparelser gennem digitalisering af forvaltningen, ligesom der fra mange borgere er et voksende krav til kvaliteten af den digitale service i kommunikationen og udvekslingen af informationer med det offentlige. Den offentlige sektor er allerede langt bagefter i forhold til at følge med disse krav – både hvad angår effektiviseringer og hvad angår øget kvalitet i borgerservicen. En højere opfyldelse af disse krav vil dog - i et samfundsmæssigt perspektiv - øge spændet imellem de avancerede og dygtige digitale borgere, og de 40% af befolkningen der p.t. ikke evner eller ønsker at være med i denne udvikling. Det er en helt central udfordring at løfte disse 40% til et niveau hvor de kan være med i udviklingen, og samtidig en forudsætning for at samfundet for alvor kan høste produktivitetsgevinsten.

Et samfund hvor 60% er med i udviklingen, mens 40% af befolkningen hastigt sakker bagud er på alle måder en usund samfundsudvikling. Det er nødvendigt med en målrettet indsats for at få kortlagt, hvem det er som sakker bagud, og tilrettelægge indsatser som gør det muligt, at løfte de forskellige grupper, som ellers vil sakke bagefter. Regeringen bør have nogle konkrete

målsætninger for, hvor stor en del af befolkningen, som skal være på et fagligt niveau, der gør dem til fuldgældige medlemmer af højhastighedssamfundet. Målsætningen bør naturligvis være så tæt på 100% som overhovedet muligt!

Uddannelse

PROSA anerkender, at der er et stort behov for, at det faglige niveau højnes over en bred kam. PROSA efterlyser i den forbindelse en målrettet indsats særlig på folkeskoleseminarierne. For at sikre, at fremtidens borgere får de nødvendige it-kompetencer, skal uddannelsen til folkeskolelærer indeholde den fornødne viden om it, således at lærerne aktivt kan bruge og udvikle undervisningsmetoder, der på en pædagogisk forsvarlig måde inddrager it i undervisningen i folkeskolerne. Ligeledes skal der sættes ind overfor videre- og efteruddannelse af de nuværende folkeskolelærere, ligesom det vil være gavnligt at folkeskolen og it-professionelle arbejder tættere sammen om at drive systemerne og udvikle nye løsninger, der matcher behovet i folkeskolen.

På de højere uddannelsesniveauer findes der allerede i dag en række gode uddannelser, der imødekommer dele af behovet for viden indenfor it-området. Der spores dog også en tendens til flere kombinationsuddannelser, hvor it blandes med andre fagområder. Det kan der være store fordele i, men det kræver en styring der sikrer, at der også findes relevante jobs indenfor de arbejdsfelter, som folk uddannes til. Dette mener PROSA ikke i tilstrækkeligt omfang er tilfældet i dag.

Digital forvaltning

PROSA er meget enig i, at der er behov for et nyt gennembrud i den offentlige sektor, hvor der tages fat på at få systemer til at spille sammen på tværs af nuværende barrierer. Det gælder ikke mindst på sundhedsområdet, hvor det ikke giver mening at EPJ udvikles og opretholdes i en række forskellige formater og systemer. Der bør kun være ét samlet system, der kan understøtte behandlingen af patienten, uafhængigt af, i hvilken del af sundhedssektoren patienten befinder sig. Der skal arbejdes med at få implementeret fælles standarder på en lang række af eksisterende som kommende offentlige it-systemer.

PROSA er også enig i, at der skal findes en løsning på den digitale signatur, som virker i praksis. Det er ganske enkelt en forudsætning for at komme videre med de næste gennembrud i forsøget på at benytte it i mødet mellem borgeren og det offentlige.

PROSA foreslår at fremtidens digitale Danmark baseres på en serviceorienteret arkitektur, som kan benyttes af alle. I dag er det sådan, at en række store (offentlige) dataudbydere ønsker betaling for brug af deres data. Dette betyder allerede nu, at der ikke laves de teknisk mest optimale løsninger - men at der optimeres imod at reducere brugerbetalingen mest muligt. Det kommer i vid udstrækning til at betyde administration af betalinger blot for at flytte vores skattepenge rundt mellem forskellige offentlige kasser. Da det er en hindring for udbredelsen af digital forvaltning, bør data gøres til en gratis service - helt på linje med Internettet i dag.

En anden barriere drejer sig om det teknologisk miljø. En række af de foreslåede teknologier til at realisere den servicebaserede arkitektur er relativt nye. Og der er ikke den store erfaring med at skabe interoperabilitet mellem forskellige leverandørers systemer. Det er naturligt, at offentlige institutioner er tilbageholdende med at være de første, som sætter tåen i vandet - der er jo ofte en pris at betale for at høste de første erfaringer.

Derfor bør der etableres en investeringspulje, som kan skubbe den digitale forvaltning i gang. Den skal finansiere etablering af nøgleservices, skabe gratis tilgængelighed af data, finansiere pilotprojekter for etablering af digitale sagsgange på tværs af forvaltningsenheder og afprøve interoperabilitet mellem forskellige leverandørers systemer.

PROSA opfordrer IT - og Telestyrelsen til at overveje en struktur, hvor bidrag til softwarebørsen belønnes, meget gerne suppleret med en tilskud, så det udviklede programmel gøres helt færdigt til genbrug.

Andre bemærkninger

Rapporten ofrer nogen opmærksomhed på Cloud Computing. PROSA er enig i, at det er en spændende vej for udviklingen, men PROSA gør samtidig opmærksom på, at der er en række forhold som der skal drøftes og findes løsninger på, inden Cloud Computing bør udbredes som generel metode i det offentlige. Her tænkes på forhold om sikkerhed og om privacy – altså om hvem der ejer data, hvem der har adgang til data på hvilke vilkår og i hvilke sammenhænge? Det handler om data om den enkelte borger, som det offentlige er i besiddelse af. Ejendomsretten til disse data skal afgøres. I Tyskland har en forfatningsdomstol netop afgjort en sag om retten til logget data om borgerne og her slog domstolen fast, at det er borgerne selv der ejer data om dem. Danmark bør på samme måde få klarhed på dette område. Særligt bør der fokuseres på, hvordan det undgås, at personhenførbare data kan bruges uden godkendelse fra den berørte borger.

PROSA mener der skal sættes kraftigt ind overfor forskning og udvikling af it-området, så andelen af FoU indenfor it-området kommer op på mindst det samme niveau som det offentliges generelle forbrug af FoU. Altså en stigning fra de nuværende 10% til 33%. PROSA mener samtidig, at initiativer som samler strategiske forskningspuljer til færre, større puljer ikke nødvendigvis er en fordel som vil fremme forskningen indenfor it. Gennem tiden har vi kunnet konstatere, at it-området har haft svært ved at få tildelt store puljer i åben konkurrence med andre områder.

Afslutningsvis ligger det PROSA meget på sinde, at gøre opmærksom på vigtigheden af at inddrage borgerne og slutbrugerne i processen frem mod højhastighedssamfundet og en øget digitalisering. Det er slutbrugerne, som skal leve med de systembeslutninger der træffes undervejs i et projekt. Hvis ikke slutbrugerne er markant involveret i løsningernes udformning, kan vi med sikkerhed se frem til endnu en lang række it-skandaler og fiaskoer. Det er dyrt og ineffektivt og det sætter tilliden til offentlige løsninger på en hård prøve. It-projekter skal udarbejdes i iterationer og man skal på forhånd turde indse, at de bedste løsninger ikke kendes på forhånd, men erkendes undervejs i projekterne. Derfor er det helt essentielt, at den måde it-projekter sendes i udbud på, fremmer muligheden for at erkende og ændre projekterne undervejs. PROSA bidrager gerne til en debat om, hvordan fremtidens udbudsforretninger kan indrettes, så de i højere grad passer ind i den bedste praksis for god it-udvikling.

Det er vores vision, at den fortsatte digitalisering sker på menneskelig, demokratisk og bæredygtig vis.

Med venlig hilsen

Niels Bertelsen
Formand

Ringkøbing-Skjern Kommune

Til

IT- og Telestyrelsen

Kopi

Fra

Martin Thimes på vegne af Iver Enevoldsen, borgmester i Ringkøbing-Skjern Kommune

Emne

Høringssvar - Højhastighedskomiteens rapport 2010

Viden & Strategi
Kommunikation

Telefon

9974 1776

E-post

martin.thimes@rksk.dk

Dato

4. marts 2010

Sagsnummer

2010030524A

Høringssvar fra Ringkøbing-Skjern Kommune om Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Generelt finder Ringkøbing-Skjern Kommune det positivt, at der sættes fokus på digitalisering, it-infrastruktur og innovation i Danmark, og vi kan derfor tilslutte os mange af de konklusioner, som komiteen drager i rapporten.

Mobil og bredbåndsinfrastrukturen har særlig interesse for Ringkøbing-Skjern Kommune, hvor fokus på bosætning og udvikling i landdistrikterne er i højsædet. Vi ser infrastruktur som et nationalt anliggende, der skal sikre et Danmark i balance. Og eksempelvis bredbåndsdækning og mobilforbindelser er en nødvendighed for at sikre det. Det er især dette fokus hos kommunen, der har givet anledning til vores bemærkninger til rapporten.

Digitalisering i den offentlige sektor

I relation til de borgervendte løsninger bør Højhastighedskomiteen overveje, hvordan der i fremtiden kan skabes scenarier, hvor borgeren får en reel fordel af at bruge digitale løsninger. Eksempelvis ved at flere tjenester af både offentlig og privat karakter, der vedrører det samme område, livssituation eller lignende, er samlet i en sammenhængende løsning. Dette hænger også tæt sammen med anbefalingerne under punktet Innovation.

Der er grænser for, hvor stor en gevinst kommunerne fortsat kan hente i administration, da den kun udgør en lille del af det samlede offentlige budget. Udover det borgervendte, som der ofte er meget fokus på, bør man også se på det udførende niveau i fagområderne.

Højhastighedskomiteen kan overveje at gøre flere digitale løsninger obligatoriske, således at den digitale vej er den eneste vej til nogle tjenester. Her vil der dog være en politisk overvejelse omkring lige adgang til offentlige tjenester.

Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

I kommissoriet for Højhastighedskomiteen er det blandt andet anført, at "Danmark bør over de kommende år udvikle sig til et egentligt højhastighedssamfund, hvor borgere og private og offentlige virksomheder, hvor som helst og når som helst kan få adgang til internethastigheder, der kan håndtere de mest avancerede bredbåndstjenester."

Derfor undrer det os, at komiteen anbefaler, at kun "mindst 80 procent" af befolkningen skal have adgang til højhastighedssamfundet.

Ringkøbing-Skjern Kommune finder, at højhastighedssamfundet skal være en mulighed for alle. Desuden finder vi komiteens indstilling i modstrid med øvrige nationale udmeldinger om udvikling i lokalsamfundene, landdistrikterne og mulighederne for at etablere digitale arbejdspladser i alle områder af Danmark. Altså skabe et Danmark i balance.

Hvis det fortsat skal være muligt at drive virksomhed i landdistrikter og yderområder, og at borgerne, der bor der, eksempelvis skal have mulighed for at arbejde hjemmefra, er det altafgørende, at der er adgang til højhastighedssamfundet i hele landet.

IT-diskrimination af 20 procent af den danske befolkning efter geografisk placering, vil være ødelæggende for al udvikling i disse områder. Især i Ringkøbing-Skjern Kommune, hvor en stor del af borgerne bor i landdistrikterne.

Målsætningen bør ændres til:

- At 100 procent af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit downstream og 10 Mbit upstream.

Mobildækning

Ringkøbing-Skjern Kommune har aktuelt store problemer med dækningen primært på mobilområdet, men også på mobildata og almindelige bredbåndstjenester.

Adgangen til højhastigheds bredbånd bør ses på linje med adgangen til andre infrastrukturelle tilbud, såsom el, vand, veje og telefon. Som udgangspunkt er disse infrastrukturer ikke blevet udbredt på markedsnæssige vilkår.

I tyndt befolkede områder, landdistrikter, yderområder og på øer, kan det ikke altid betale sig for de private aktører at investere i udstyr, som eksempelvis master til brug for mobiltelefoni-kommunikation.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er der således stadig mange områder, hvor der er for stor afstand mellem masterne, hvilket giver store problemer med mobilhuller – geografiske områder, hvor det ikke er muligt at bruge mobiltelefon.

Mobilhullerne giver problemer for både borgere, virksomheder og det offentlige. Der kan ikke ringes 112, der er problemer for hjemmeplejen og alarmsystemer fra maskiner og udstyr virker ikke, hvis de har behov netforbindelse for at fungere.

Den markedsbaserede tilgang har således ikke sikret, at der overalt i Danmark er mulighed for at kunne anvende mobiltelefon.

Staten har ikke i aftalerne med udbyderne af mobiltelefoni forpligtiget dem til en 100 procent dækning af Danmarks geografiske område.

Såfremt der fortsat vælges en markedsbaseret tilgang, bør staten i aftalerne med udbyderne af mobilt luftbåret højhastighedsbredbånd og mobiltelefoni forpligte udbyderne til en 100 procent geografisk dækning af Danmark.

Herved vil man sikre, at udbyderne også i de tyndt befolkede områder af Danmark opsætter det nødvendige antal master, så virksomheder og borgere i disse områder også har mulighed for at få mobilt højhastighedsbredbånd og kan anvende mobiltelefon.

Alternativt foreslås det, at staten betaler for opsætning af det antal ekstra mobilmaster, der er nødvendig, for at der også i tyndt befolkede områder er mulighed for at anvende mobiltelefon.

Iver Enevoldsen
Borgmester, Ringkøbing-Skjern Kommune

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Region Nordjyllands høringssvar vedr: Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Overordnede betragtninger:

Som udgangspunkt er Region Nordjylland enig i det overordnede anbefalinger, men ønsker ang. bredbåndsinfrastrukturen i Danmark, at der er en anbefaling af, at alle skal have adgang til de bedste forbindelser.

At øge digitaliseringen i den offentlige sektor er fornuftigt, rigtigt og også nødvendigt for, at kunne leve op til fremtidens forventninger om god og effektiv borgerbetjening. Såvel inden for sundhedssektoren som samfundets øvrige sektorer.

Yderligere er den øgede digitalisering et nødvendigt tiltag, såfremt målet om en mere kosteffektiv offentlig sektor skal nås.

Rapporten beskriver da også en række scenarier der viser, hvorledes forskellige tiltag indenfor blandt andet sundhedssektoren vil hjælpe med til at opnå målene.

Rapporten beskriver ikke, eller kun i ringe omfang de ulemper, der kan være ved den øgede digitalisering. Her tænkes for eksempel på den fremmedgørelse der kan risikere at opstå, når den personlige kontakt til (sags)behandleren ikke længere er så hyppig.

Generelt kan der stilles spørgsmål til om det offentlige skal være "first mover" i forbindelse med indførsel af meget komplekse nye teknologier, dette kan stille sig hindrende for et ønske om effektiv, hurtig, sikker og stabil borgerbetjening.

Med hensyn til komiteens anbefalinger for digitalisering af den offentlige sektor og tværgående samarbejde er disse i tråd med de tanker vi har i Region Nordjylland for samme.

Cloud Computing

Cloud Computing som begreb er forholdsvis nyt, og en interessant, kommende, metode at benytte IT på.

Region Nordjyllands overvejelser vedrører modenhedsgraden af de nødvendige teknologier i forhold til hvorvidt det er muligt at basere store dele af den offentlige digitale infrastruktur på teknologierne.

IT-Afdelingen / Regional Udvikling

Niels Bohrs Vej 30
Postboks 8300
9220 Aalborg Øst
Tlf.: 96 35 10 00
Fax. 98 15 20 09
www.rm.dk

IT-chef
Lise Wormstrup
Direkte: 7213 7575
lise.wormstrup@rn.dk

Sektorchef Regional Udvikling
Henning Christensen

Ref.:

5. marts 2010

Yderligere er der en række sikkerhedsmæssige udfordringer der endnu ikke er løst i forbindelse med Cloud Computing, hvilket og så er kort nævnt i rapporten men uden det nødvendige fokus.

Endelig er der en række andre teknologier, der først skal tages i brug, og mestres, inden det fulde udbytte af Cloud Computing kan realiseres, blandt andet vil det være en stor fordel at alle, eller en meget stor del af de systemer der benyttes i det offentlige, baseres på en Service Orienteret Arkitektur (SOA) inden Cloud Computing tages i anvendelse. Dette vil give mulighed for effektiv kommunikation både mellem de forskellige offentlige systemer indbyrdes samt mellem offentlige og private aktører.

Rapporten forholder sig i øvrigt ikke til den kompleksitet anvendelse af Cloud Computing vil medføre. Dette både med hensyn til den daglige drift og med hensyn til den offentlige IT infrastruktur.

Miljø, klima og grøn IT:

Rapportens behandling af "Miljø, klima og grøn IT" vurderes ikke at være så fyldestgørende som ønskværdigt – og kommer langt fra ind på alle aspekter og fordele ved indførsel af, eller overgangen til grøn IT.

Det ville være ønskeligt med en mere præcis vision for grøn IT i den offentlige sektor. Der nævnes ganske kort, at IT står for 2% af den samlede CO2 udledning på verdensplan. Man kunne med fordel have forholdt sig til de hjemlige forhold, hvor stor er andelen herhjemme? Dette ville hjælpe med til at sætte initiativerne i perspektiv.

Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

I den regionale udviklingsplan for Region Nordjylland er det en vision, at

"Det er muligt alle steder i Nordjylland at koble sig på et fælles netværk til udveksling af information. Anvendelsen af IKT er øget betydeligt på alle områder i samfundet: i uddannelsessystemet, i erhvervslivet, i foreningslivet osv. Særligt i de tyndt befolkede områder giver mulighederne for IKT-anvendelse til f.eks. fjernmøder, fjernundervisning og hjemmearbejdspladser store fordele. Samtidig er det omkostningseffektivt og medfører reduceret miljøbelastning."

Nordjylland er som resten af landet præget af befolkningstilbagegang i landdistrikter, landsbyer og mindre byer. Tiltrækning af højtuddannede og kreative til de tyndt befolkede områder er nødvendig for at vende fraflytningen og skabe nye kreative jobs.

Set i lyset heraf virker komiteens anbefaling af, at "mindst 80 procent af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream." ikke ambitiøs nok.

Hvis op til 20% af befolkningen – givetvis i de tyndt befolkede områder - ikke har adgang til disse løsninger vil områderne være meget dårligt stillet i forhold til ny bosætning og erhvervsudvikling. Skal Region Nordjylland have mulighed for at få opfyldt sine visioner bør de bedste højhastigheds løsninger være tilgængelige for alle.

Sekretariatschef Per Gade
IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Høring om Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Lundtoftevej 266
2800 Kgs. Lyngby

ATV har den 15. januar 2010 modtaget komiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund. Akademiets faggruppe Elektro- og informationsteknologi har drøftet rapporten og har følgende bemærkninger:

Tel. 4588 1311

Fax. 4588 1351

atvmail@atv.dk

www.atv.dk

Generelle bemærkninger

ATV skal indledningsvis kvittere for en god og velskrevet rapport. ATV mener, at rapportens anbefalinger udgør et vigtigt bidrag til diskussionen om Danmark som et højhastighedssamfund.

De vigtigste forhold, som omtales mere detaljeret, er Digitalisering af den offentlige sektor og Informations- og IT-kompetencer samt International perspektivering. Derudover har ATV behandlet en række andre interessante spørgsmål.

ATV hæfter sig ved, at det ikke af rapporten fremgår, hvem målgruppen for rapporten er, og i den forbindelse, hvem der skal arbejde videre med anbefalingerne. Det anbefales, at disse forhold klargøres.

Digitalisering af den offentlige sektor

ATV støtter rapportens anbefaling om, at det offentlige kan drive udviklingen som storforbruger og indkøber af ydelser og systemer. Det vil også fremme innovationen, hvis det muliggøres at købe fra små og mellemstore virksomheder og samarbejde med disse om udvikling. Hvad angår de store systemer, skal introduktionen styres langt mere professionelt og med fokus på brugernes behov, f.eks. med større interaktiv, adaptiv og intuitiv indgang til systemerne. Både administration, plejeområdet og specielt sundhedsvæsenet er i rapporten nævnt som oplagte fokusområder, som dog gennem årene har været og er præget af mange uforudsete problemer.

Informations- og IT-kompetencer

IT er en basal kompetence på linje med at kunne regne og skrive. IT tegner sig i forskellige undersøgelser for 20-30 % af væksten i den danske (og andre udviklede) økonomier. Men IT har ikke en position noget sted i uddannelsessystemet, der modsvare denne store betydning. IT udgør eksempelvis kun nogle få procent af uddan-

nellesvolumen på de danske videregående uddannelser. Dette står i skærende modsætning til IT's betydning for den økonomiske udvikling.

Den danske befolknings generelle IT-brugerkompetencer er et af de vigtigste områder for at opnå et rationaliseringspotentiale i både den offentlige og private sektor og dermed et væsentligt bidrag til at øge den underliggende økonomiske vækst i samfundet. Det kræver imidlertid en langsigtet strategi, og det er vigtigt for målførelse, at en besluttet kurs på dette område fastholdes uafhængigt af økonomiske konjunkturer.

International perspektivering

ATV savner en tydelig international perspektivering i forhold til de beskrevne udfordringer. Der er ikke nogen klar vurdering af, hvorledes den globale udvikling forventes at påvirke Danmarks muligheder og vilkår for at kunne blive et højhastighedssamfund. På hvilke områder kan og bør Danmark være i front, og på hvilke områder bør vi blot følge de internationale tendenser?

Rapporten peger ikke direkte på indsatser, der vil styrke Danmarks evne til at deltage i løsningen af globale udfordringer. Det kunne eksempelvis være forslag til, hvordan rapportens anbefalinger kan styrkes gennem globalt samarbejde. Rapporten anbefaler dog, at der satses på etablering af klynger. Klynge dannelse kunne være et vigtigt element for at klare sig globalt. Men det ville næppe være gavnligt at pege på en enkelt specialisering eller et enkelt geografisk område som centrum for en IT-klynge. I stedet kunne en anbefaling være, at de danske forskningsmiljøer inden for IT - både private og offentlige - går sammen om at danne en national dansk IT-klynge, som skulle arbejde for en styrkelse af den samlede danske IT-forskning og dens værdiskabelse.

Opgraderingsstrategier

Det er bemærkelsesværdigt, at de internettjenester, der virkelig har grebet om sig, og som er ganske kapacitetskrævende, er tjenester, som næsten ingen havde tænkt på for bare fem til 10 år siden. Det antyder, at vi umiddelbart heller ikke har fantasi til at forestille os, hvilke nye tjenester, som vil vinde frem de næste 10 år. Derfor må det ud fra et samfundsmæssigt synspunkt være væsentligt at sikre fleksible bredbåndsinstallationer, der tillader en gradvis og kraftig opgradering af bredbåndskapaciteten - som det eksempelvis er muligt i passive optiske net. Et godt supplement til rapporten ville derfor være en beskrivelse af forskellige opgraderingsstrategier.

Den offentlige sektor som platform for innovation

Det er oplagt, at Højhastighedskomiteen peger på den offentlige sektor som platform for innovation. Men det forhold, at den drivende kraft i innovationen har været og må antages fortsat at være underholdning i forskellige former, er der ikke nogen

brugbar analyse af. Det kunne være et godt supplement i en kommende politisk debat om, hvilke rammer den offentlige sektor kan forvente at have adgang til.

Cloud Computing

Rapporten har viet et helt kapitel til Cloud Computing. Det skal indledningsvis nævnes, at uanset hvor interessant denne nye anvendelse er, truer kapitlet dog med at bringe rapporten lidt ud af balance i betragtning af, at der trods alt kun er tale om én bredbåndstjeneste blandt mange andre.

Det er ATV's vurdering, at Cloud Computing passer godt til danske virksomheder. Den danske virksomhedsstruktur med mange små og mellemstore virksomheder vil med stor fordel kunne udnytte koncepter som Cloud Computing/Virtualization/Software-as-a-Service. Driften af IT i små og mellemstore virksomheder bliver konstant udfordret af nye krav om beskyttelse mod hackere, spam, vira og orme samt håndtering af back-up og disaster recovery. Det vil være oplagt for mange små og mellemstore virksomheder helt eller delvist at købe deres IT-ydelser i "skyen" i stedet for selv at opretholde en IT-funktion.

En forudsætning for effektivt at kunne anvende Cloud Computing er en pålidelig bredbåndsinfrastruktur med høj kapacitet, sandsynligvis baseret på optiske fibre for at kunne imødekomme de store båndbreddekrav, f.eks. fra remote back-up.

ATV støtter komiteens anbefaling om at satse på Cloud Computing, bl.a. ved at offentlige institutioner anvender dette koncept og ved at støtte forskning i relaterede emner, f.eks. de sikkerhedsmæssige aspekter af Cloud Computing.

Miljø, klima og grøn IT

I forordet nævnes det under processen, at komiteen har afholdt 10 møder. På baggrund af diskussion og anbefalinger i afsnit 3.5 "Miljø, klima og grøn IT" ville det have givet stor troværdighed for komiteen, hvis det f.eks. var blevet nævnt, at et eller flere af de 10 møder var afholdt over videokonference eller som "on-line" møder. Det ville være et godt foregangseksempel.

Forskning og udvikling på IT-området

En større del af store offentlige IT-projekter har været præget af forsinkelser, større omkostninger og lavere funktionalitet end planlagt. Dette indgår ikke i rapportens afsnit om forskning og udvikling på IT-området. Det burde ud fra en nationaløkonomisk og en realpolitisk vurdering være højt prioriteret.

Bredbånds-infrastruktur i Danmark

Rapporten lægger megen vægt på høje datarater, men nævner ikke vigtigheden af mobilitet: "always-on". Vi kender alle sloganet fra mobiltelefonerne "Anywhere -

anytime". Med smart-phones, USB-mobilmodem og netbooks er "always-on" sandsynligvis et af de hurtigst voksende områder inden for bredbåndsinfrastrukturen, både internationalt og i Danmark. I denne sammenhæng har Danmark ikke tid til at vente på, at LTE udrulles i 800MHz-båndet. HSPA giver mindre datarater, men det findes her og nu og giver datarater, der langt overstiger definitionen på bredbånd. Det vil give en langt større effekt, hvis man hurtigst muligt får gjort 900MHz- og 1800MHz-båndene teknologineutrale, således at UMTS900 kan indføres. Med hensyn til tilgang af offentlige IT-services er det langt vigtigere, at den er tilgængelig overalt ("always on"), end at den er tilgængelig med for eksempel 10Mbit/s downstream og 5Mbit/s upstream.

En diskussion af samspillet mellem den trådløse og trådbundne kommunikation mangler i rapporten. Hvor stor en del af abonnentforbindelserne bliver trådløse, og hvilke muligheder åbner der sig, hvis man bruger væsentligt højere frekvenser end det nævnte 800 MHz-frekvensbånd? Hvorledes skal bredbåndssignalerne, eksempelvis HDTV, fordeles internt i hjemmene? Via elektriske ethernetkabler eller lavpris fibre - eller er det mere hensigtsmæssigt med trådløs adgang, som har vist sig meget fleksibel og bekvem, især når brugergrænsefladen sættes op automatisk overalt, hvor man færdes?

De fremtidige TV-formater berøres kun lidt i rapporten. Ud over HD-formatet, som i dag bruges ved datahastigheder omkring 8-15 Mbit/s, kan det forudses, at 3D TV kommer i handlen allerede i indeværende år. Hertil kommer, at nogle fremtidige videoformater vil blive brugt også til spil, hvor der kræves lille forsinkelse og dermed mindre komprimering, således at datahastigheden bliver større. Alt dette betyder, at nye video- og TV-formater vil medvirke kraftigt til at drive kapacitetsbehovet yderligere i vejret. HD TV er inkluderet i figur 6 i rapporten; men figuren viser også 3D video streaming med en minimumsbåndbredde på næsten 300 Mbit/s allerede i 2013. Rapporten tager imidlertid ikke stilling til, hvorledes et sådant kapacitetsbehov skal dækkes, men der tales andre steder om et generelt, tilstrækkeligt behov på ca. 50 Mbit/s eller mindre for de enkelte hjem.

Andre ideer til at fremme udviklingen af Danmark som et viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund.

Etablering af stærke lokomotiver for bredbånds- og tjenesteudviklingen

Teleselskaberne JTAS/KTAS og senere TDC udgjorde de væsentlige lokomotiver for udbygningen af bredbåndsinfrastrukturen i Danmark op gennem 1980'erne og 90'erne. Laboratorierne ved teleselskaberne var i samarbejde med universiteterne væsentlige bidragsydere til forskningen inden for IKT, såvel i Danmark som internationalt. Teleselskaberne foretog væsentlige strategiske investeringer i infrastrukturen, der var drevet af en langsigtet vision. Disse aktiviteter udgjorde grundlaget for etablering af en stærk dansk teleindustri inden for optisk kommunikation med et cluster i Københavnsområdet omkring DTU og inden for mobiltelefoni med et stærkt cluster i Nordjylland omkring Aalborg Universitet. I dag er disse clusters

stærkt reducerede, og de danske industrielle styrkepositioner er eroderet kraftigt, jf. Ingeniøren den 5. februar 2010: "Danmarks teleindustri ligger i ruiner".

Udviklingen hos teleselskaberne går i dag mere i retning af at tilfredsstille det umiddelbare behov i markedet. Derved opnår vi ikke den stimulering af markedet, som tilstræbes f.eks. i Korea. Vi får heller ikke skabt arbejdspladser i den danske teleindustri, da de samarbejdsprojekter mellem teleselskaberne og industrien, der tidligere dannede grundlaget for udvikling af avanceret teleteknologi og nye virksomheder, nu stort set er ophørt. Langt den største del af infrastrukturen leveres i dag af udenlandske leverandører. Det bør overvejes, om udvikling og udbygning af en bredbåndsinfrastruktur og de tilhørende tjenester, der sikrer det danske samfund et stærkt konkurrencemæssigt udgangspunkt, kan etableres alene på basis af markedskræfterne som anbefalet i rapporten. Rapporten nævner bl.a., at man såvel i EU som i USA vil subsidiere udbygningen af bredbånd med støtte fra det offentlige.

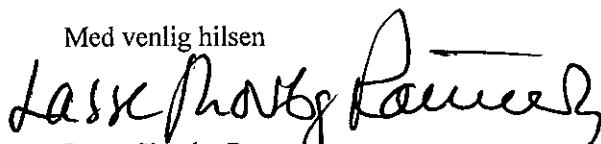
Spørgsmålet er, hvem der kan være lokomotiver for de næste trin i udviklingen. Rapporten peger på øget offentlig-privat samarbejde som en mulig vej frem, bl.a. inden for sundhedssektoren. Hvis det skal lykkes, er det vigtigt, at initiativet bakkes op politisk, og at de deltagende offentlige myndigheder accepterer, at de deltager i innovationsprojekter med de omkostninger og risici, der altid følger med innovation.

En anden mulighed er at stimulere teleselskabernes interesse for tjenesteudvikling i samarbejde med private virksomheder ved f.eks. at allokere en del af provenuet fra en kommende 4G (LTE)-auktion til investering i nye virksomheder, der anvender internettet.

Danmark har en meget veludbygget fiber-infrastruktur – lad os gøre den mere tilgængelig

Optiske fibre er, ifølge Gartner, den eneste teknologi, der kan håndtere båndbreddebehovet på sigt. Danmark har et spændende udgangspunkt, når der ses på den samlede fiberinfrastruktur, dels hos de traditionelle teleselskaber som TDC, Telia og Telenor, dels hos el-selskaberne og sidst, men ikke mindst, hos nye spillere som f.eks. Global Connect. Ved at gøre den samlede fiberinfrastruktur tilgængelig for nye tjenester på tværs af netværksoperatører ville der kunne skabes en unik situation i Danmark.

Med venlig hilsen

Lasse Skovby Rasmussen
Direktør

Fremsendt pr. mail:

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade

2100 københavn Ø

Att. Afdeling for Strategi og Koordinering

ComX Networks A/S
Herstedvang 8
2620 Albertslund
Denmark
Tel. +45 70 25 74 74
Fax. +45 70 25 73 74
info@comx.dk
www.comx.dk

Albertslund

Den 5. marts 2010

**Høringssvar på "Høring vedrørende Højhastighedskomiteens
rapport om Danmark som Højhastighedssamfund"**

Hermed fremsendes ComX Networks' sit høringssvar på "Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund", idet vi gør opmærksom på at ComX's fokus er koncentreret omkring afsnit 3.3 "Cloud Computing" samt afsnit 3.7 "Bredbåndsinfrastruktur i Danmark".

Vi står naturligvis til disposition, hvis der skulle være spørgsmål til indsendte.

Med venlig hilsen
ComX Networks A/S

 Finn Helmer

ComX Networks A/S
Adm. Direktør
Mobil: +45 20 15 65 10
E-mail: finn@helmer.com

 Per Skovgaard Rosen

ComX Networks A/S
CTO

Mobil: +45 60 40 55 10
E-mail: per.rosen@comx.dk

ComX høringssvar på "Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund"

Executive Summary

Den teknologiske udvikling i Danmark har på it området for alvor taget fart, efter 1995/1996 hvor telemarkedet stod overfor liberalisering og det at være ledningsejer og eje infrastruktur på tværs af kommune og landegrænser, blev muliggjort.

Fem store koncerner med relationer til transport og telesektoren satte sig sammen i et forsøg på at skabe en landsdækkende telekommunikations infrastruktur som et reelt alternativ til det daværende TeleDanmark. Mange modstridende synspunkter blev dette initiativs endeligt og flere store nyetablerede teleselskaber tog chancen og skabte hvert deres alternative transmissionsselskab. Således er f. x. GlobalConnect, Telia og Nianet alle funderet i denne tid. Flere selskaber bl.a. ComX, energiselskaberne m.fl. er siden kommet til og har bidraget med yderligere infrastruktur.

Stærke regulatoriske kræfter og indsats fra Forskningsministeriet, Telerådet, Telestyrelsen osv. muliggjorde anlæggelse af "informationsmotorveje" i Danmark, og der er i dag reel konkurrence mellem markeds aktører i transportnettet.

"Tilkørselsramperne til informationsmotorvejene" er i denne forbindelse blot ikke blevet udbygget i samme grad og således består accessnettet af forældede kobberkabler som giver meget begrænset hastighed og kapacitet, forsøgt kompenseret for med diverse DSL teknologier primært med asymmetrisk up-download hastighed. Asymmetrisk, fordi det var hvad der i 90'erne og 00'erne var brug for til simpel informations søgning via web-browsing. Tiden er imidlertid løbet fra dial-up modemets afløser, ADSL, og andre simple DSL transmission former i accessnettet, ligesom asymmetri begrebet ikke længere kan ses at have sin berettigelse.

Det synes særdeles uambitiøst når Højhastighedskomiteens rapport om "Danmark som højhastighedssamfund" i afsnit 3.7 "Bredbåndsinfrastruktur i Danmark" konkluderes at båndbreddebehovet i 2013 – dvs. om 3 år – hos en stor del af forbrugerne kan imødekommes ved et 10Mbits/5Mbits abonnement og for den avancerede husstand med et 50Mbits/10Mbits abonnement. Vi skal senere redegøre for at der allerede i dag er brug for mindst 10Mbit/s symmetrisk båndbredde – alene til internet tjenesten.

Også uambitiøst set i lyset af at man i rapportens afsnit 3.3. om Cloud Computing anbefaler at "Det offentlige bør satse massivt".

Det formodes i denne forbindelse at produkter og services som udbydes via "The Cloud", skal gøres massivt tilgængelige i realtid, for den almene forbruger. Det er en grundlæggende forudsætning for massiv satsning på Cloud Computing at bredbåndsinfrastruktur i accessnet udbygges mindst lige så massivt.

Det er ingen tilfældighed at alle backbone net er baseret på optisk teknologi. Det er ComX's synspunkt, at man alene i forbindelse med produktion over fiber, kan sikre fremtidens Bredbåndsinfrastruktur i Danmark.

Det er ComX Networks stærke anbefaling, at komiteen i meget høj grad genovervejer sine anbefalinger og tager sit ansvar alvorligt. 1Gbit/s symmetrisk båndbredde baseret på optisk kommunikation er ikke morgendagens teknologi, men dagens udbud. ComX leverer allerede

1Gbit/s symmetrisk teknologi til mere end 2.500 danske hjem og 100Mbit/s symmetrisk i øvrigt.

Vi må også se i øjnene at udenlandske net går imod meget højere hastigheder end tilfældet er i Danmark, hvor 100Mbit/s allerede er helt almindeligt, 1Gb installeres i øjeblikket og 10G installeres inden for de næste par år. Et godt eksempel på dette er Googles nylige udmelding om leverance af 1Gbit/s symmetriske forbindelser til private forbrugere i flere amerikanske byer...

Om ComX Networks

ComX udvikler og leverer fiberbaserede totalløsninger inden for bredbånd, VOIP telefoni, TV og IPTV, mobiltelefoni og andre løsninger til privat og erhverv. ComX distribuerer sine services og tjenester via fibernetværk

ComX privatkunder er beboere i alle slags bolig- og grundejerforeninger og med vort eget fiber netværk giver det os stor grad af sikkerhed i leverancen, hastighed, kapacitet og stabilitet. ComX har mere end 42.500 slutkunder tilkoblet i eget net og samarbejder med en række partnere om ydelser og indhold til yderligere ca. 15.000 private husstande i Danmark. ComX har et betydeligt kendskab til kunders behov og adfærdsmønstre ligesom vi har investeret i omegnen af 300Mdkr i infrastruktur og udvikling af produkter og services. Hos ComX mærker vi tydeligt behovet for symmetri i up/download hastigheder – de faktiske målinger blandt ComX's kunder viser, at *upload* og *udgående* trafik faktisk ligger ca. 20% foran download og ankommande data trafik.

Hos ComX kan vi konkludere, at når mulighederne for høje båndbredder i nettene er tilstede, så benyttes de. Det er vort synspunkt at ADSL teknologien er fint til lidt browsing på Internettet, men brugerne er kommet langt videre og har meget større behov allerede på nuværende tidspunkt.

Generelle bemærkninger til rapporten

ComX's fokus er koncentreret omkring vore ekspertise områder, som er afsnit 3.3 "Cloud Computing" samt afsnit 3.7 "Bredbåndsinfrastruktur i Danmark".

Ad 1 - "Danmark som højhastighedssamfund"

Vi er generelt meget enige i de beskrevne synspunkter og især enige i, at it og bredbånd er en væsentlig løsning til at sikre Danmark som et højhastighedssamfund men mener, at det er en forfejlet opfattelse at især kabel-tv-net, og til dels udbygningen af kobbernettet, vil bidrage til udviklingen og anvendelsen af it i erhvervslivet. Disse teknologier er ganske enkelt ved at være udtjente.

Ad 2 - "Muligheder og udfordringer i højhastighedssamfundet"

Bredbåndskapacitet er hurtigt stigende og samtidig falder priserne. Hos ComX ser vi månedlig bruttovækst i ren IP produktion på 4-5% (eksponentielt voksende måned efter måned) og der er en helt naturlig sammenhæng mellem anvendelse af bredbånd og tilgængelighed, kapacitet og hastighed.

Således ser vi en proportionalitet mellem tilgængelig og faktisk anvendelse af bredbåndskapacitet hos vore kunder.

Der er ComX's opfattelse at manglende it-modenhed alene kan adresseres ved at stille it og bredbånd til rådighed i rigelige mængder og ikke køre snæver beregning på, f.eks. hvad man kan presse kobbernettet til og hvor lidt båndbredde man kan klare sig med. Rapporten bærer præg af sidstnævnte omend man erkender at manglende kendskab til anvendelsen af fremtidig teknologi, ikke må være årsag til begrænsning i udviklingen

Ad 3.3 - "Cloud Computing"

Cloud Computing er ikke et nyt fænomen. Begrebet er nyt, men det har i en hel del år været muligt at erhverve sig fysisk eller logisk infrastruktur for kortere eller længere tid. F.X. har selskabet "The Planet" baseret i Houston Texas, i årevis udbudt Cloud tjenester. Mange danske virksomheder tilbyder lignende hosting og Housing tjenester. ComX er én af disse udbydere.

En ting som rapporten ikke gør meget ud af i den forbindelse, er muligheden for danske virksomheders anvendelse af Cloud Computing i udlandet – eller udenlandske virksomheders anvendelse af Danske Cloud Sites til udbud af bredbåndstjenester i Danmark.

Det er fint set, at offentlig anvendelse kan styrke sikkerhed og privacy, ligesom det kan være med til at sikre en mere grøn it produktion.

Det er en ComX antagelse at Virtualisering på moderne produktionsplatforme og Cloud Computing kan reducere strømforbrug med op til 75%.

Cloud Computing fordrer imidlertid solid infrastruktur, idet mange services samles på begrænset geografi. Også i forhold til brugeres adgang til Cloud Computing services er det vigtigt at sikre god infrastruktur mellem de forskellige datacentre og udbyderne af bredbåndstjenester.

Ad 3.7 – Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

Den indledende kommentar må være den at man tilsyneladende overser kapacitet som et væsentligt parameter. Der tales således alene om kvalitet, hastighed og mobilitet.

Hele afsnittet bærer præg af generel enighed om omfang af problemer med nuværende access infrastruktur (læs: primært baseret på kobber), men det er tilsyneladende en politisk varm kartoffel, at pege på fiber som eneste reelle mulighed for at sikre kvalitets leverance på nuværende og fremtidig efterspørgsel på bredbåndstjenester.

Dernæst tager man i afsnittet tilsyneladende udgangspunkt i, hvad der i landet generelt udbydes (læs: over kobbernettet) og det ses ikke afspejlet i rapporten, at visse selskaber, herunder visse energiselskaber og bredbåndsselskaber så som ComX, har formået at tilbyde som alternativ til f. x. ADSL.

Medens der i afsnit 3.3 om Cloud Computing anbefales meget massiv satsninger på det offentlige brug af Cloud Computing vil langsomme bredbåndsforbindelse udgøre en væsentlig "bottleneck" i distribution/access nettet, som igen betyder forringelse i anvendelsen af centralt placeret CPU kraft.

Den generelle vækst i brugen af bredbåndstjenester vokser eksponentielt i disse år. Det hænger naturligvis sammen med hvad der kan udbydes til den enkelte forbruger. Services produceres ikke med mindre de kan udbydes til forbrugerne. Det er således en misforståelse at udbredelsen af bredbånd i Danmark, alene skal baseres på markedsudbud og efterspørgsel. Markedet skreg ikke på liberalisering på Teleområdet, da Tele2 og Telia i 1996 lancerede 1001 og 1010.

Det var politisk bestemt.

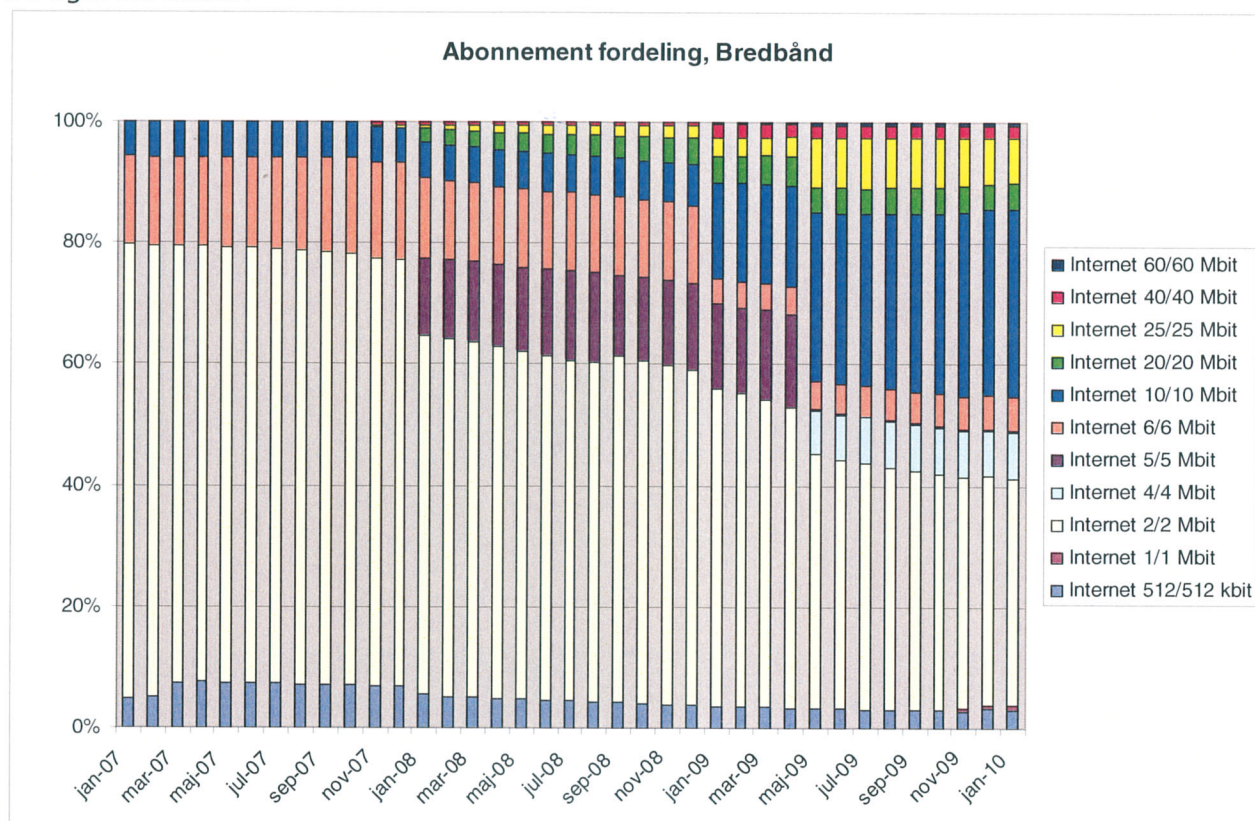
Hvis det er ambitionen at Danmark skal ligge forrest i feltet som Højhastighedssamfund, skal der således fortsat sikres fri konkurrence i områder, hvor offentlige investeringer er anvendt

til udbygning af infrastruktur såsom tilfældet er ved elseskabernes anlægning af fiberinfrastruktur og services og f. x. i DONG nettet som nyligt er opkøbt af TDC.

Båndbredde

ComX producerer alene symmetriske bredbåndstjenester. Der ses voldsom vækst i antallet af bredbåndsforbindelser ligesom udbud af nye interaktive tjenester frem for konventionel web-browsing samt tilgængelighed kapacitet driver markedets behov for højere båndbredde. ComX udbyder i dag abonnementer på 100Mbit/s (ikke ill.) og markedet går mod 1Gbit/s.

Se figur herunder:

Som det kan aflæses af grafen herover, aftager knap 50% af ComX's samlede kundebase bredbåndsforbindelser på mindst 10Mbit/s. For blot 2 år siden abonnerede under 5% af kundebasen på over 10Mbit/s.

Selskabet Google har netop offentliggjort sine ideer om at udbyde 1Gbit/s til hjemmet i flere amerikanske storbyer. ComX har til Google erklæret sin store interesse i dette projekt og forespurgt til muligheden af at være første prøveinstans for disse typer bredbåndstjenester i Google regi, udenfor USA. ComX har mere end 2.500 kunder, der allerede i dag kan tilbydes 1Gbit/s forbindelser og en væsentlig andel af ComX's øvrige kunder som alle i dag har 100Mbit/s til rådighed, kan forholdsvis enkelt opgraderes til 1Gbit/s.

ComX nøgletal viser at et gennemsnits-bredbåndsabonnement hos ComX er vokset fra symmetriske 3,3Mbits i december 2007 til 8,5Mbit/s i december 2009.

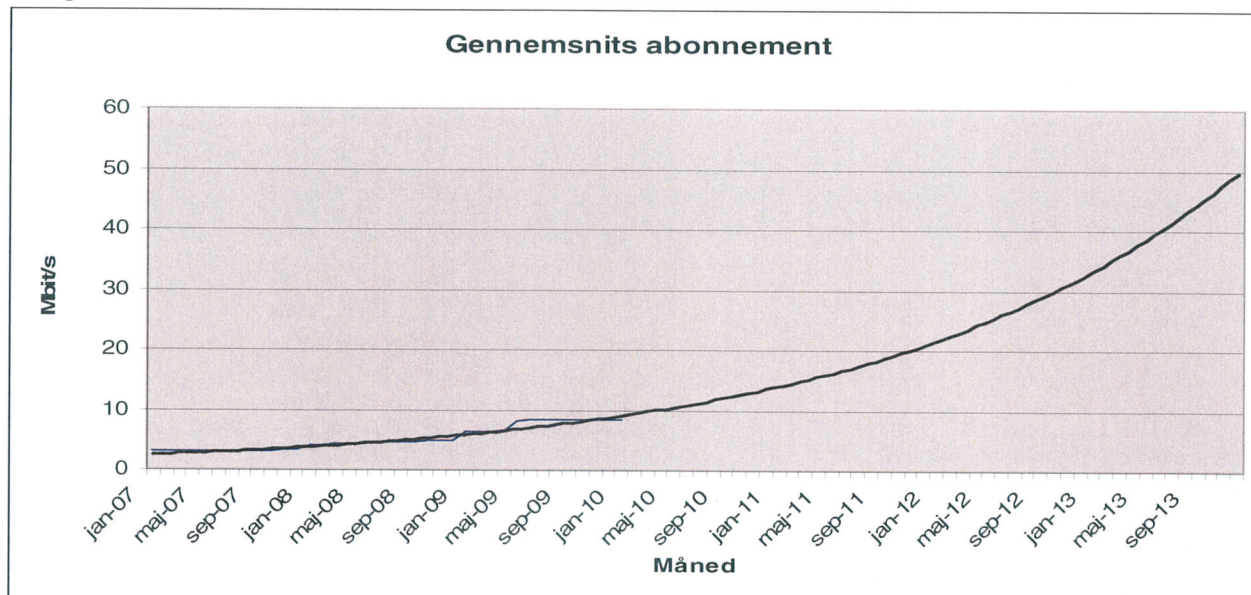
Ved forsigtig lineær ekstrapolation af nuværende nøgletal til 2013, kan forventes et ComX gennemsnit på bredbåndsabonnementer omkring 20Mbits symmetrisk båndbredde. Dette alene for Internetkapacitet, det vil sige rensat for kapacitetsbehov til TV m.v.

Nu viser faktiske ComX vækst tal imidlertid ikke en lineær vækst, men nærmere "hockey-stick" eksponentiel vækstkurve.

Hvis nuværende vækstrate fremskrives til år 2013, forventes et ComX gennemsnit på bredbåndsabonnementer at ligge omkring 50/50Mbits. Hvortil kommer kapacitet til TV og HDTV kanaler.

Dette til sammenligning med rapportens vurdering på 10Mbit/s downstream og 5Mbit/s upstream.

Se figur herunder.

TV og HDTV

Der er i disse år stor vækst i antallet af tv kanaler og antallet af HDTV kanaler forventes at vokse kraftigt over de næste par år.

Kvaliteten af bredbåndselskabernes produktion af TV programmer svinger voldsomt. Nogle udbydere har meget svært ved at styre den meget sporadiske natur, som TV signaler har. Populært sagt er båndbreddeforbruget per TV kanal proportionalt med antal punkter på skærmen som ændres over tid.

På grund af "true HDTV" opløsning (1920*1080 punkter) svarende til den dobbelte opløsning i bredden og højden sammenlignet med SDTV (Standard TV) fylder HDTV signaler 4 gange mere end en "normal" TV kanal.¹

For at opnå så høj kvalitet i distribution af TV som muligt (billedkvalitet), er der bl.a. brug for meget høj båndbredde til forbrugerne, da det ellers er nødvendigt at komprimere TV strømmen hårdt, hvilket både kræver dyrt udstyr (hvilket giver højere priser for forbrugerne) men også giver degradering af billedkvaliteten. Kompression i "rimelig grad" bevirker, at et digitalt SDTV signal i dag fylder 5-8Mbits/s og et HDTV signal 10-30Mbit/s.

En moderne familie med 2-3 TV skal derfor anvende 15-90Mbit/s hvis 3 forskellige kanaler ses på samtidig. Disse 90Mbits kan man lægge oveni tidligere 50Mbit/s som der er brug for til en husstand, og behovet overstiger nu 10 fold anbefalingerne i komiteens rapport.

I rapporten skrives endvidere: "Af de teknologier, som vi i dag har kendskab til, vil det umiddelbart kun være fiber, som kan levere forbindelser med sådanne hastigheder." Det kan undre at komiteen 13 linjer senere i rapporten ikke "kan pege på bestemte teknologier, der fremadrettet bør sættes mere på end andre".

Konklusion

Kun i forbindelse med produktion over fiber, kan fremtidens kapacitets, kvalitets og hastighed behov opretholdes.

Det er således ingen tilfældighed at alle backbone net er baseret på optisk teknologi, at servere, disklagerplads, switche osv. osv. alle har optiske interfaces, selv forbruger elektronik spækkes i disse år med optiske interfaces for at sikre kvalitet og kapacitet.

Daværende Minister for Videnskab Teknologi og Udvikling, Hr. Helge Sander stod i foråret 2009 for den officielle indvielse af Danmarks til dato største "1Gbit/s til hjemmet" installation i Værebroparken i Bagsværd. Denne installation er et udmærket eksempel på, at 1Gbit/s til hjemmet baseret på ren fiber er en realitet allerede nu.

Det er ComX Networks stærke anbefaling, at komiteen i meget høj grad genovervejer sine anbefalinger og tager sit ansvar alvorligt.

1Gbit/s baseret på optisk kommunikation er ikke morgendagens teknologi, men dagens udbud. ComX leverer allerede 1Gbit/s til mange danske hjem.

¹ Allerede på nuværende tidspunkt er morgendagens Super-HDTV i støbeskeen. Denne standard baseres tilsyneladende på 4000*2000 pixels eller 4 gange HDTV standarden.

Sendt pr. e-mail den 5. marts 2010 til: tas@ists.dk
c.c.: hkj@ists.dk
mkr@ists.dk
krbl@ists.dk

Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 70 11 45 45
Fax 33 30 44 99
www.hk.dk/privat

Høringssvar vedrørende Højhastighedskomiteens rapport

Generelle bemærkninger til rapporten

HK/Privat er enig med Højhastighedskomiteens anbefalinger på en lang række områder, hvor teknologien er med til at kombinere serviceforbedringer og effektiviseringer. It griber stort set ind i alt i det danske samfund nu og fremover, derfor er det også uhyre vigtigt, at det digitale Danmark og Højhastigheds-samfundet tænkes sammen på alle niveauer.

Derfor bekymrer det, at der indenfor det politiske område findes regler og love, som direkte modarbejder digitaliseringen og udbredelsen af det digitale samfund. Det vil i sig selv være en barriere for digitaliseringen, som HK/Privat opfatter som den reelle drivkraft til højhastighedssamfundet. Multimedieskatten er den senest vedtagne lov, der er med til at begrænse tusindvis af it-ansatte og andre ansatte og arbejdsgivere i deres arbejde ved at pålægge indskrænkninger i anvendelsen af teknologien og samtidig øge ikke værdiskabende kontrol med den faktiske anvendelse af teknologien. Det er ikke hensigtsmæssigt, og det modarbejder digitaliseringen af Danmark samt fleksibiliteten på både det private og det offentlige arbejdsmarked.

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

I det følgende anvendes den samme struktur og overskrifter som i Højhastighedskomiteens rapport. Hvert enkelt afsnit indeholder HK/Privats bemærkninger.

Digitalisering af den offentlige sektor

HK/Privat anbefaler i forlængelse af Højhastighedskomiteens rapport, at der iværksættes et arbejde med at fjerne lovgivningsmæssige og politiske barrierer for digitaliseringen af den offentlige sektor. Der er love og regler – såvel politiske som administrative – der forhindrer mange offentlige serviceydelser i at kunne foregå på Internet. Derfor vil dette udredningsarbejde skulle tage servicemæssige, lovmæssige og administrative hensyn, så borgere og virksomheder også oplever digitale serviceydelser som forbedringer af servicen.

HK/Privat er meget enig med Højhastighedskomiteens anbefalinger i, at digitale serviceydelser skal "sælges" som en lettere adgang til de offentlige myndigheder, samt at nytteværdien skal tydeliggøres.

Samarbejdet mellem de enkelte myndigheder skal styrkes på tværs af disse ved at gøre det mindre bureaukratisk og mere fleksibelt, og samarbejdet på tværs af myndighederne skal involvere flere it-professionelle kompetencer som grundlag for det ledelsesmæssige og politiske arbejde.

En it-kompetent ledelse vil anvende løsninger baseret på de it-professionelles anbefalinger af, hvad der er muligt økonomisk og tidsmæssigt forsvarligt at gennemføre. Det er sjældent hensigtsmæssigt at tilpasse it-professionelles anbefalinger til en politisk/økonomisk model. Dette medfører ofte dårligere kvalitet i projektet og dette bør undgås, alternativt skal det synliggøres hvilke konsekvenser og risici der kan forventes.

Den offentlige sektor som platform for innovation

Ved at anvende de 4 milliarder kroner, som er kommet ind fra salg af telefrekvenser siden 2001 og gennem en fond målrette disse midler til it-udvikling, så det digitale Danmark fremmes, bliver den offentlige sektor en platform for innovation, der kan være med til at sikre opbygningen af et højhastighedssamfund med offentlige digitale serviceydelser, og selvbetjening gennem anvendelse af ny teknologi til borgernær og virksomhedsrettet service.

Det er en afgørende pointe ved overgangen til digital selvbetjening også at tænke udefra og ind. Forstået på den måde, at det ikke kun er det offentlige, der bestemmer hvordan ydelser fremover skal se ud. Eksterne brugere, som borgere og erhvervslivet skal involveres for at afdække behovene hos slutbrugerne.

I dag er der mindst 400 forskellige selvbetjeningsydelser i det offentlige, og mange af dem fungerer ikke hensigtsmæssigt eller optimalt, og borgere og virksomheder har vanskeligt ved at gennemskue de mange forskellige løsninger, og derfor bliver de stort set ikke brugt.

Det er præcis her, at indtægterne fra salg af telefrekvenser skal målrettes til at give de digitale serviceydelser et løft til mere hensigtsmæssig selvbetjening. Men det kræver som nævnt – at eksterne brugere – forstået som borgere og erhvervsliv og it-brugere og it-professionelle i det offentlige – også får mulighed for at give det offentlige viden om, hvad der er behov for, så udviklingen af digitale serviceydelser kan ske mere målrettet og få et servicemæssigt og brugerorienteret udgangspunkt frem for udelukkende et administrativt.

Brugerindflydelsen vil forbedre det offentliges muligheder for at levere bedre service og ikke kun på administrative effektiviseringer ud fra et økonomisk perspektiv. Det er vigtigt at have de visionære briller på og have en strategi for brugerinvolveringen.

At udbyde offentlige data gratis, eller næsten gratis vil øge anvendelsen af digital selvbetjening og dermed løfte innovationen på området. Jo mere en brugervenlig, digital løsning anvendes, desto bedre bliver den og desto mere vil den blive brugt.

Det skal sikres, at digitale serviceydelser ikke kun udvikles af profitmæssige hensyn. Det offentlige skal have fokus på nonprofit løsninger, der forbedrer service ved hjælp af nye teknologier.

Cloud Computing

For HK/Privat er cloud computing et buzz-word hentet fra it-branchen. Dybest set mener HK/Privat, at cloud computing ikke hører hjemme i Højhastighedskomiteens rapport, da det ikke umiddelbart kan være et mål i sig selv for rapporten at pege på bestemte teknologier.

Det må efter HK/Privats opfattelse være de indkøbsansvarlige og it-professionelles opgave til enhver tid at tage stilling til sikkerheden omkring personhenførbare data og fortrolige oplysninger i virksomhederne, som er registreret hos det offentlige, og der ud fra vurdere, hvilken teknologi eller hvilken platform, som ud fra de teknologiske og økonomiske overvejelser kan sikre dette.

Højhastighedskomiteen bør undlade at specificere en bestemt platform til dette. Det valg bør foretages af it-professionelle i det offentlige på markedsmæssige vilkår.

I det tidligere afsnit har vi beskrevet den offentlige sektor som platform for innovation. Det er vigtigt at understrege, at den offentlige sektor ikke skal være så innovativ, at den bliver et slags forsøgsværksted i stor skala for cloud computing eller andre teknologier, således at datasikkerheden og andre sikkerhedsmæssige hensyn ved personlige og virksomhedsrelaterede informationer risikerer at blive tilsidesat.

Informations- og it-kompetencer

HK/Privat er meget enig i, at der et stort behov for professionelle it-kompetencer i Danmark til at fremme digitaliseringen. Omvendt er det også tydeligt, at især nyuddannede it-kandidater har svært ved at få job, og derfor udtrykker vi en vis skepsis overfor den anbefalede massive indsats for at uddanne flere højtuddannede på it-området. Det vil være formålsløst, hvis de uddannes til ledighed.

Der kan være en sammenhæng mellem, at der i 18 måneder er blevet ansat et stadigt større antal udenlandske it-specialister på jobkort ordningen til en lavere løn end danske kandidater, og derfor anspores de danske virksomheder til ikke at ansætte nyuddannede danske it-kandidater på området.

HK/Privat mener som fagforening for it-professionelle – der primært har mellem- og videregående uddannelser – at Danmark som nation allerede besidder mange af de nødvendige it-kompetencer til at fremme digitaliseringen i Danmark.

Dermed har Danmark allerede et meget vægtigt kompetencegrundlag til at bygge et højhastighedssamfund.

Derfor ser HK/Privat et stort potentiale i videre- og efteruddannelse af den eksisterende arbejdskraft, frem for udelukkende at opruste på nye, længerevarende videregående it-uddannelser.

HK/Privat er dybt involveret i udviklingsarbejdet omkring professionsbacheloruddannelserne og de nye brobygningsforløb, der kan sikre, at it-uddannede har mulighed for at videreuddanne på højere læreanstalter. HK/Privat er desuden i gang med at gennemføre et større projekt omkring realkompetencevurdering, der sikrer de mange autodidakte it-specialister et bevis, der kan blive adgangsgivende i forhold til videre- og efteruddannelserne.

Alt i alt anbefaler HK/Privat mere fokus på de eksisterende it-kompetencer og en bedre anvendelse af disse.

Sidst men ikke mindst mener HK/Privat, at multimedieskatten er en hindring til udvikling af almindelige brede it-kompetencer.

Miljø, klima og grøn it

Med udvikling af flere digitale selvbetjeningsydelser i det offentlige, samt en generel udbredelse af digitaliseringen, mener HK/Privat, at højhastighedssamfundet vil blive mere klima- og miljøvenligt end det nuværende.

Samtidig bakker HK/Privat helt og fuldt op om øremærkning af midler til "Grøn it", som både vil sikre nye klimavenlige arbejdspladser og gøre Danmark til et globalt miljømæssigt foregangsland.

Omkring drift af it er det vitalt for vores samfund at energieffektivisere it-driften i forhold til de anbefalinger, som allerede ligger fra Elsparefonden, og at anvende it på en miljørigtig måde, så der kan spares almindelig transport. Digitale selvbetjeningsydelser, video- og telekonferencer, hjemmearbejdspladser samt fjernundervisning er vigtige skridt i den retning, som også vil føre til stigende trafik på netværket.

HK/Privat ønsker også at vurdere "Grøn it" efter vugge-til-grav princippet, der miljømæssigt indretter it-anvendelsen med den højeste grad af genanvendelse af hardware og virtualisering af it-drift gennem mere intelligent udnyttelse af sine investeringer.

Virtualisering vil ligeledes øge mængden af trafik på infrastrukturen, og derigennem øge efterspørgslen på bedre forbindelser. Dermed kan et højhastighedssamfund indrettes, så det informationsmæssigt medvirker til det mest åbne samfund med den størst mulige grad af genanvendelse af software og hardware, og hvor brugere og virksomheder ikke udelukkes fra at få informationer fra det offentlige, fordi der stilles særlige krav til teknologien.

Alt i alt vil der kunne skabes nye it-arbejdspladser på miljøområdet og mere energieffektiv anvendelse af it vil føre til lavere CO₂-udslip.

Multimedieskatten er også ud fra en miljøbetragtning forfæjlet. Beregninger foretaget af HK/Privat viser, at ansatte på vagtordninger, som står til rådighed udenfor normal arbejdstid, risikerer en længere køretur til arbejdet for at løse en it-opgave i stedet for at kunne løse den hjemme fra. Køreturen sker udelukkende for at undgå at betale multimedieskat af de nødvendige arbejdsredskaber.

Ifølge hjemmesiden, www.1tonmindre.dk, hvor der findes en CO₂-regnemaskine, har HK/Privat regnet ud, at en 164 km. køretur i en miljøvenlig bil svarer CO₂-mæssigt til, at en miljøvenlig computer kan være tændt i 72 timer. Vores anbefaling er at fjerne multimedieskatten, fordi den åbner op for miljømæssige problemer og kan føre til tabt produktivitet.

Forskning- og udvikling på it-området

HK/Privat anbefaler, at videncenter for "Grøn it" styrkes for at udvikle Danmark til et globalt, miljørigtigt foregangsland, som giver et bidrag til ved hjælp af ny teknologi, både i anvendelse og gennem udvikling at tackle globale udfordringer indenfor klimaområdet.

HK/Privat anbefaler, at Danmark på vidensområder indenfor en række nicher, hvor Danmark gør det godt i global sammenhæng, igangsætter en række indsatser, som er med til at fremme digitaliseringen af samfundet. Danmark har internationale styrker indenfor energi, medicinal, fødevarer og biotekområder, hvor it-discipliner som design, kommunikation og brugervenlighed bliver afgørende for nyttiggørelse og digitalisering og som kan skabe fremtidige it-arbejdspladser med åbenlyse muligheder for eksport af viden.

I den forbindelse vil et digitalt højhastighedssamfund sætte en god ramme for applikationsudvikling, idet det er muligt at sammensætte og koordinere udvikling via netværk, og det vil ligeledes øge efterspørgslen af båndbredde.

HK/Privat mener også her, at de eksisterende it-kompetencer står med et betragteligt uudnyttet potentiale for design og udvikling af brugervenlige løsninger.

Bredbåndsinfrastruktur

I forbindelse med rapporten "Infosamfundet år 2000" fra 1994 var et af de væsentligste hovedbudskaber, at infosamfundet ikke måtte føre til en opsplittning af samfundet i et A-hold og et B-hold.

I denne rapports anbefalinger findes der ingen krav til dækningsgraden, og derfor må risikoen for at skabe geografiske A-hold og B-hold – borgere og virksomheder, som kan få adgang til bredbåndsinfrastrukturen som A-hold, og tilsvarende et geografisk B-hold, hvor der ikke er adgang til bredbåndsinfrastrukturen.

HK/Privat mener ikke, at bredbåndsinfrastrukturens udbredelse alene skal overlades til markedsvilkår, da etableringen af et højhastighedssamfund med digitale serviceydelser og tilhørende infrastruktur også er en samfundsopgave.

Komiteen understreger i den forbindelse, at den ikke kan pege på bestemte teknologier, der fremadrettet bør sættes mere på end andre. Dette skal dels ses i lyset af den hastige teknologiske udvikling og dels, at markedet, udbyderne og forbrugerne er de nærmeste til at bestemme hvilke teknologier, der er behov for, og hvilke tjenester, der kan opfylde efterspørgslen, og til hvilken pris.

HK/Privat er enig, at der ikke skal peges på bestemte teknologier. Men det er meget afgørende, at der ikke skabes geografiske B-hold på grund af markedskræfterne. Derfor anbefaler HK/Privat, at staten bliver en vigtig aktør i udviklingen af infrastrukturen for at sikre en landsdækkende udbredelse af den.

Komiteen anbefaler, at frekvenserne på 800 MHz båndet anvendes til mobilt bredbånd. Frekvenserne forventes at kunne tages i brug i 2013 efter afholdelse af en auktion eller et offentligt udbud.

Disse frekvenser er særligt velegnede til at sikre en høj geografisk dækning af mobilt bredbånd. Det er komiteens opfattelse, at et initiativ til sikring af bedre bredbåndsdækning vil kunne stimulere anvendelsen af f.eks. mobilteknologi i ældreplejen og hjemmeplejen i kommunerne.

Provenuet fra en sådan auktion/udbud anbefales af HK/Privat at blive anvendt til at investere massivt i den offentlige sektors it-udvikling.

Bemærkninger til, hvordan anbefalingerne bør udmøntes

Staten har siden 2001 opnået et provenu på 4 mia. kroner ved salg af telefrekvenser. HK/Privat anbefaler at bruge dette provenu målrettet til udvikling af offentlige selvbetjeningsydelser på Internet, så Danmark bliver et samfund, der formår at digitalisere offentlig service på Internettet bedst muligt og mest effektivt til gavn for borgere og virksomheder.

Ved at bruge provenuet fra salg af telefrekvenser på 4 mia. kr. til forbedringer af eksisterende offentlige digitale serviceydelser og til at udvikle nye offentlige digitale serviceydelser vil der dels skabes beskæftigelse blandt it-professionelle i Danmark, dels ske serviceforbedringer for borgere og virksomheder, dels effektivisere sagsgange i den offentlige sektor.

I HK/Privat er der støtte til "auktionsmodellen", og til at føre indtægterne fra salg af telefrekvenser ind i en offentlig fond, der sikrer, at midlerne fordeles målrettet til videreudvikling af offentlige digitale tjenesteydelser. Det er kongstanken, at efterspørgslen vil komme naturligt på kommende højhastighedsnetværk, som følge af nye digitale serviceydelser. Det er således afgørende for et digitalt højhastighedssamfund, at de digitale serviceydelser kommer **før** infrastrukturen, frem for at bygge infrastrukturen først for siden at markedsføre digitale serviceydelser.

Det skal ikke forstås på den måde, at HK/Privat finder infrastrukturen er underordnet. Infrastrukturen er altafgørende for, at et digitalt højhastighedssamfund vil fungere effektivt. Det er ikke hensigtsmæssigt at bygge et digitalt højhastighedssamfund op ved at starte med infrastrukturen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Pia Brade', with a long horizontal flourish extending to the right.

Pia Brade
Formand for SAM-DATA/HK

IT- og Telestyrelsen

Dato: 4.3. 2010

Sagsnummer:

Region Sjælland IT

Alléen 15

4180 Sorø

Jens Henning Rasmussen

jhr@regionsjaelland.dk

Tlf.: 401038 40

Vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

IT- og Telestyrelsen har for Videnskabsministeriet d. 15. januar 2010 udsendt Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund til en bred høring omkring rapportens indhold og de anbefalinger, som komiteen er nået frem til.

1. Generelle bemærkninger.

Den udarbejdede rapport spænder emnemæssigt meget bredt og dækker både i bilagsmaterialet og i det centrale kapitel 3 mange forskellige aspekter af den digitale udvikling. Det spænder lige fra overvejelser omkring IT-ledelse/governance og anbefalinger omkring anvendelse af nye teknologier over kulturelle/uddannelsesmæssige forhold, klima-/miljøbetragtninger, forskningsindsatser til målsætninger omkring bredbånds-/højhastighedsnet i de kommende år.

Generelt forekommer mange af rapportens betragtninger og anbefalinger - specielt for den offentlige sektors vedkommende - at være sammendraget fra andre eksisterende strategier og planer på de forskellige faglige områder. For nogle områder er anbefalingerne meget overordnede og dermed ikke videre præcise.

Dette kan måske have sammenhæng med Højhastighedskomiteens sammensætning, som overvejende har deltagelse fra IT- og Telebranchen. For det offentlige optræder kun universiteterne samt Århus Kommune. Der spores i rapporten en god vilje og indsats i retning af at tematisere den offentlige sektors mulige bidrag til udviklingen af højhastighedssamfundet. Men fraværet af repræsentanter fra de berørte offentlige fagområder kan muligvis være årsag til nogle af uklarhederne i rapporten.

2. Den offentlige sektor som platform for innovation

En af de centrale vinkler i rapporten er Videnskabsministeriets projekt om "Offentlige Data i Spil", som omsættes i anbefalinger af, at den offentlige sektor etablerer åbne standardiserede grænsesnit for "Udstilling af offentlige data".

Tankegangen i dette er angiveligt, at det offentlige med en sådan åbenhed for dataadgang kan være grundlag for private initiativer omkring udvikling af nye informationstjenester som "value-added" services.

Vi skal ikke hermed udelukke, at der findes områder i den offentlige sektor hvor der med en sådan åbenhed vil kunne udvikles nye digitale tjenester.

Men set ud fra et regionalt perspektiv finder vi ikke at dette er muligt. Regionernes digitale datalagre består for over 95 %'s vedkommende i følsomme personoplysninger, som er beskyttet af både Persondataloven og Sundhedsloven. En åbning af adgang til regionernes data er udelukket p.g.a. gældende lovgivning. Og ideen om "Udstilling af offentlige data" som platform for supplerende erhvervsudvikling vil formodentlig ikke være tilstrækkelig argument for ændring af dette. - Vi antager iøvrigt, at det samme gør sig gældende også for de store kommunale social- og sundhedsområder.

3. Konkrete anbefalinger

Blandt de mere konkrete anbefalinger til den offentlige sektor skal følgende kommenteres:

3.1. Digitalisering og samordning på f.eks. sundheds- og socialområdet.

Anbefalingen nederst s. 24 indeholder en del uklarheder, som gør den mere eller mindre uforståelig.

At der skal - og faktisk også bliver det - satses på øget brug af telemedicin er en god pointe.

Men hvordan dette tænkes i forhold til "den primære sundhedstjeneste" er uklart og ikke nærmere oplyst i rapporten. Det er tilsvarende uklart, hvad der tænkes på m.h.t. "en samordning af den primære sundhedssektors aktiviteter med hospitalssektoren med henblik på at optimere datafangst- og sygdomsforløb."

Den "primære" og den "sekundære" sundhedssektor er ikke blot to ret forskellige områder, men berører i hovedsagen også to forskellige befolkningsgrupper, som med en grov opdeling kan kaldes "de sunde" og "de syge". Hvorledes og med hvilket formål der kan være overlap og fællesskab omkring telemedicinske løsninger på tværs af disse sektorer i denne sammenhæng er uoplyst.

Denne anbefaling er måske ikke tænkt som det er formuleret. Eller også er den - men savner i så fald forklaring. Her kan den tidligere nævnte svaghed omkring Højhastighedskomiteens sammensætning muligvis spille ind.

3.2. Åbne, fleksible teknologier

Vi er i regionerne på ingen måde uenige i behovet for anvendelse af åbne og fleksible teknologier.

Tværtimod. Der har gennem de sidste 15-20 år været en kontinuerlig standardiseringsproces i sundhedssektoren omkring etablering af åbne og fast strukturerede snitflader for tværgående kommunikation af informationer på tværs af sektorer og enheder - jf Medcom-samarbejdet. Dette standardiseringsarbejde fortsætter og intensiveres nu også via etableringen af styringsorganer som f.eks. Arkitekturrådet under Digital Sundhed.

Problematisk ved rapportens formuleringer af dette emnefelt er mellemkomsten af begrebet "open source" - dette introduceres s. 14, 27, 29 og indgår i anbefalingen s. 30

"Open source"-konceptet er problematisk som bærende strategi for store komplekse IT-arkitekturer som i det danske sygehusvæsen, da det vil kræve en meget betragtelig udvidelse af kompetencer og ressourcer i de regionale IT-afdelinger. "Open source"-løsninger kan godt indgå i IT-landskabet for mindre og afgrænsede funktionaliteter. Men for store og komplekse IT-løsninger som f.eks. sammenhængende EPJ-løsninger, røntgen-, laboratorium- eller kritiske overvågningssystemer er det ikke realistisk at kunne udvikle dette i "open source"-sammenhæng.

Det afgørende er ikke "Open source", men derimod - som rapporten i øvrigt også rigtigt påpeger - åbne, standardiserede snitflader og fleksible teknologier til at etablere kommunikation.

3.3. Cloud computing

Rapporten anbefaler Cloud computing og bringer det i sammenhæng med Outsourcing som en strategi for den offentlige sektor.

Vi kan naturligvis ikke benægte, at en sådan strategi vil understøtte efterspørgslen efter højhastighedsnet og give grundlag for forretningsudvikling i den private sektor.

Dog har vi et par bemærkninger til dette perspektiv.

For det første har flere af regionerne allerede konsolideret deres IT-drift og etablerede centrale IT-driftscentre, som baseres på virtuelle servermiljøer og kan betegnes som "private clouds". Hvor dette er sket er der allerede høstet gevinster omkring bedre serverøkonomi, mere effektiv energianvendelse etc.

For det andet kan en mere åben Cloud-strategi ikke heller anvendes lige nemt på alle områder. Der er i sygehusvæsenet en række IT-løsninger, som beror på omfattende og komplekse integrationer med andre systemer, medicoteknisk udstyr o.a. Sådanne løsninger kræver for at virke driftsikkert en snævert tilpasset IT-infrastruktur. Og de kan ikke omlægges fra den ene dag til den anden - sådan som "public cloud"-strategien forudsætter.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

IT- og Telestyrelsen

Sagsnr.:
Arkiv:
Sagsbeh.: Vibeke Høeg
Mobil 26 50 22 11
Mail: vh@regionh.dk

Dato: 5. marts 2010

HØRINGSSVAR vedr.**Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som
Højhastighedssamfund**

Region Hovedstaden har med interesse gennemgået Højhastighedskomiteens rapport. Vores bemærkninger fremgår af det følgende.

Vi har disponeret bemærkningerne, så de følger rapportens syv områder. Vi har ingen bemærkninger til område 4, som vi anser for i vidt omfang at falde inden for kommunernes regi.

Med venlig hilsen

Vibeke Høeg
Chefkonsulent

For opklaringsspørgsmål til høringens indhold, kontakt venligst:
Chefkonsulent Vibeke Høeg, mobil 26 50 2211, vh@regionh.dk

For konkrete opklaringsspørgsmål til område 3, Cloud Computing, kontakt:
Driftschef Martin Wood, mobil 6038 2840, martin.wood@regionh.dk

Generelle bemærkninger til rapporten

- Det er en udmærket rapport som fokuserer på nogle relevante udviklingsområder
- Rapporten er "krydret" med interessante fakta, som gør den mere læsbar og interessant
- Generelt tenderer der mod at være for meget fokus på offentlige effektiviseringsmuligheder og gevinster uden at der gives et beskrevet incitament for private leverandører og private interessenter
- Der er fokus på det offentlige som udbyder af data, men ikke af forretningsprocesser. Man kunne overveje at udvide konceptet til services i stedet for data.
- Rapporten er temmelig ambitiøs og fokuseret på det innovative. Man kan blive lidt bekymret for, hvor realiserbare disse tiltag er -

Bemærkninger for område 1: "Digitalisering i den offentlige sektor"

Generelle bemærkninger til rapporten

- At muliggøre egne kopier af egne data til borgeren, som selv herefter kan arkivere egne data med viewere. Data arkiveres enten som fil-download i læsbart format eller som strukturerede data, udlæst gennem interfaces. Det væsentlige er, at data kan stilles til rådighed for arkivering på borgerens egen backup-disk, og at denne backup er let at opdatere.
- At udbyde funktionalitet med digital signatur, kodbart over services, så der kan udvikles borgernære applikationer på tværs af det offentlige system. Dette vil muliggøre erhvervslivets direkte udvikling og salg af brugbare applikationer til borgere, som anvender de offentlige data. Den store udfordring vil hér være at sikre sammenhængen på tværs! *Eksempler* kan være en personlig økonomi-applikation (bank, skat, pension etc. i en applikation med web-access til de offentlige systemer) eller en privat, elektronisk patientjournal, hvor data samles af patienten selv under anvendelse af digital signatur. Eller man kunne forestille sig en personlig digital assistent i en PDA/mobil form, som kan opdatere hver gang, man køber ind, og som kan regne ud, hvad skattevirkningen er ved et bilindkøb, eller opdatere formuen ved aktiekursændringer?
Denne strategi kunne gøre det mulig for kunden/ borgeren selv at vælge mellem alternativer, ikke bare at acceptere én og kun én applikation. Den store udfordring vil være, at der samtidig skabes sammenhæng mellem de relevante komponenter og applikationer.
- At finde en ny digital sikkerheds- og identitetsmodel, som kan overleve disse mange, nye udfordringer. Digitale sikkerhedskontekster som kan uddelegeres og deles i grupper. Digitale signatur-paradigmer som kan dække børn og værger - etc-etc. Den nuværende stærke fastholden og konvergens mod den digitale signatur kan vise sig uproduktiv og bør i så fald løbende opdateres.

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Generelle bemærkninger til "Digitalisering i den offentlige sektor".

Afsnittet digitalisering i den offentlige sektor har et klart og godt fokus på Kanalstrategier, brugerinvolvering og telemedicin (i forståelsen flytning af patientaktiviteter fra hospital til eget hjem).

En bevidst strategi for brugerinvolvering og bevidste kanalstrategiske overvejelser er hovedelementer heri. Mens brugerinvolveringen er et centralt element i RegionHs sundheds-it strategi og omdrejningspunkt for megen aktivitet, er det kanalstrategiske element en vanskeligere ting at opfylde, idet kommunikationen fra sygehusene er mangeartet både mht. indhold, involverede systemer, og kontekst for kommunikation (enkeltsystem /Region H /sundhed.dk).

Region Hovedstaden tilslutter sig Højhastighedskomiteens anbefaling vedr. øget anvendelse af telemedicin. I efteråret 2009 blev der gennemført en kortlægning af det telemedicinske område i Region Hovedstaden og i forhold til andre parter i regionen. Kortlægningen omfattede fire anvendelsesområder:

- a) internt i hospitalsvæsenet
- b) det præhospitale område
- c) det tværsektorielle samarbejde
- d) læge og patient (hjemmemonitorering)

Med afsæt i denne kortlægning er det besluttet, at der skal etableres en ad hoc gruppe, som – *med frist medio 2010 - skal udarbejde en samlet strategi for det telemedicinske område i Region Hovedstaden*. Strategien vil omfatte de fire anvendelsesområder anført ovenfor, hvilket falder fint i tråd med Højhastighedskomiteens anbefaling.

I forbindelse med brugerinvolvering, kanalstrategier og telemedicin kunne man savne en problematisering af Højhastighedsrapportens enkeltstående eksempler i forhold til det generelle løft i it-"stammen" i det offentlige og til den samordning, som de mange initiativer genererer. Telemedicinske løsninger er ofte specialemæssigt ganske smalle og genererer samlet en masse forretningsprocesser, data og værdi for en patient. Men der er ingen steder at gemme disse, da behandler-applikationen bagved endnu ikke eksisterer...

Bemærkninger for område 2: "Den offentlige sektor som platform for innovation"

Generelle bemærkninger til "Den offentlige sektor som platform for innovation."

Et udmærket afsnit med mange gode pointer, hvor det dog springer i øjnene, at der er et kraftigt fokus på det offentlige som udbyder af data, men ikke af forretningsprocesser.

Man kunne forestille sig at *udvide konceptet til services i stedet for data*, således at der kunne arbejdes på f.eks. borgerrettede eller B2B funktioniteter som direkte involverer de offentlige processer, til brug for udvikling af tilsvarende direkte borgerrettede eller B2B understøttende IT værktøjer.

Tilsvarende vil rå data kunne indkapsles i services i tilfælde af, at man vil have dem brugt på en bestemt måde. Der arbejdes i Danmark meget på åbne kommunikationsstandarter indenfor sundhedsvæsen (MedCom), som understøtter udvikling af mange værktøjer til patientbehandling mellem sektorer og bygger på understøttelse af arbejdsprocesser og informationsudveksling snarere end på udstilling af data. Dette arbejde har Danmark nyligt høstet international berømmelse for i forbindelse med international karaktergivning af vores sundheds-it arbejde, og det vil aktivt blive udbygget i de kommende år. I denne forbindelse oplever man i forretningsproces-sammenhæng netop et behov for samordning, strukturering og simplificering af udstillede services, som kan løfte niveauet fra data til forretning.

Endelig kunne det overvejes, om den offentlige sektor skulle indstille sig på at lade egne værktøjer sætte under konkurrence - eller rettere på at fastholde "kernen" og åbne for udvikling af special-applikationer. Det kunne samtidig åbne for en mangfoldighed, som offentlige brugere ofte efterlyser.

Store udbud kontraheret af en større leverandør, som herefter i vidt omfang overtager initiativet på det pågældende område flere år frem. Konsekvensen ses i form af manglende fleksibilitet både udviklingsmæssigt og økonomisk. Der findes eksempler på disse initiativer, der hver for sig er glimrende og fungerer som lanterner i markedet. De store platforme kan midlertid have svært ved at forblive tilstrækkelig opdateret i længere tid, og at repræsenterende den mangfoldighed, der uundgåeligt vil blive efterspurgt i deres kølvand.

Hér vil åbne, offentligt tilgængelige service-specifikationer kunne hjælpe. De vil skabe mulighed for, at der løbende, i tillæg til de store og større systemer kan udvikles mindre special-applikationer. Den store udfordring vil da blive, at skabe en reel sammenhæng – at det af brugeren opfattes som sammenhængende systemer.

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger for "Den offentlige sektor som platform for innovation".

Anbefalingen "udstilling af offentlige *data*" skulle - som konsekvens af ovenstående tekst - ændres til "services", teksten ligeså. Eksisterende og fremtidige services skulle ligeledes internationaliseres, så leverandørmarkedet bliver større, og muligheder for tværnational udveksling (specielt indenfor EU) muliggøres.

Bemærkninger til hvordan anbefalingerne bør udmøntes

En væsentlig faktor i muliggørelsen af åbne services er at kunne opretholde sikkerheden for hvem, hvornår og til hvad, der opnås tilgang til services. Det vil derfor være væsentligt at have betydeligt fokus på sikkerhedsmønstrene, f.eks. som udviklet i den offentlige standard "Den gode webservice". Disse skulle ligeledes videreudvikles fra den nuværende digitale signatur til nye modeller, som vil kunne understøtte værger, gruppesamarbejde, flere sikkerhedsniveauer (læs / skriv ret), osv.

Bemærkninger for område 3: Cloud Computing

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger indenfor Cloud Computing

- God opdeling af forskellige cloud services (software, platform og infrastruktur)
- Rapporten nævner ikke mulighed for "internal cloud". F.eks. en måde hvorpå forskellige offentlige institutioner kunne dele applikationer eller infrastruktur uden at skulle outsource eller rekvirere eksterne ydelser. Internal cloud er en måde at rationalisere infrastruktur, strøm og køl ved at deles om udgifter og kapacitet.
- Hvilke (internationale) love gælder når man lagrer dansk data på et SAN i USA hos amazon? Danske eller amerikanske love? En relevant problematik ift. personfølsomme data og datatab / nedbrud.
- Rapporten nævner ingen danske udbydere af cloud computing - nok fordi de endnu ikke eksisterer i relevant omfang. Dette gør det svært for den offentlige sektor at gå forrest ift. ibrugtagning af cloud computing. Måske skal man derfor se på mellemfaser i form af internal cloud eller joint ventures mellem private og offentlige virksomheder.
- Region Hovedstaden kan se et potentiale i commodity ydelser såsom "infrastructure as a service", dvs. virtuelle servere, virtuelt SAN storage og off-site backup. Services såsom hosted exchanged (nævnt i rapporten) udgør ligeledes et potentiale for (mindre) offentlige virksomheder. Det er dog regionens vurdering at der på nuværende tidspunkt ikke er tilstrækkelig kompetencer og incitament for private leverandører til at udbyde relevante specialiserede cloud applikationer, især på området for større kliniske applikationer og komplekse integrationer. Indtægter på service og support aftaler, implementering af nye releases, konsulentomkostninger og outsourcet drift ville i et vidt omfang bortfalde og systemernes kritikalitet og opetidskrav ville kræve end-to-end service garanti.
- Det vurderes ikke at der bør stilles yderligere sikkerhedskrav til cloud computing, end der i dag bliver stillet til ASP'er eller eksterne driftsleverandører. *Det er dog vitalt, at dataejere forbliver kunden og ikke cloud provideren.*

Bemærkninger til hvordan anbefalingerne bør udmøntes

Der bør ske et mere koordineret samarbejde med private leverandører. F.eks. kan man som start indgå aftaler om decentral storagelevering fra virksomheder som EMC, IBM og Hitachi.

- En kortlægning af danske cloud udbydere og en vurdering af kvaliteten på deres services.

Bemærkninger område 5. Miljø, klima og grøn it

5 A. Generelle bemærkninger til klima og miljø

Rapporten nævner indenfor klima og miljø nogle få indsatsområder, hvilket er fuldt forståeligt. Der er imidlertid en lang række andre områder, hvor en samlet digital løsning, vil bidrage til et mere bæredygtigt samfund. Disse er beskrevet nedenfor.

Intelligent styring af den kollektive trafik.

En samlet løsning med intelligent styring af den kollektive trafik, hvor alle former for kollektiv trafik inddrages, og hvor den kollektive trafik flyttes fra en stiv køreplanlagt drift til en intelligent behovsstyret model vil tilgodese, at udbuddet hænger sammen med behovet. I dag kører eks. busserne afhængig af tidspunktet på dagen enten overfyldt eller halvtomme. Det samme gælder S-togsnettet.

Intelligent styring af samkørsel

En meget stor bidragsyder til CO² udledningen i bl. a. Region Hovedstaden er hjem-arbejdsstedtrafikken. Såfremt der i højere grad i samfundet blev satset på samkørsel vil det medføre en væsentlig besparelse i CO² udledningen. En af hindringerne i dage for samkørsel er, at den beror på bilaterale aftale, men kunne samkørsel ske i en samlet IT-løsning, ville det være muligt for ansatte i virksomhederne, at finde netop den transportmulighed, der er den mest optimale. Denne form for samkørsel kan være uafhængig af virksomhederne og eneste krav vil være at de geografisk ligger relativt tæt placeret i forhold til hinanden. Der eksisterer i dag allerede spæde tiltag.

Andre energiformer end el:

Jordvarme

- I enfamiliehusene vinder jordvarme mere og mere indpas som varmekilde, og denne varmeform har som regel en backup i form af olie/gasopvarmning. Ligesom ved el-produktionen kan varmetilskuddet styres på tværs af det enkelte parcelhus og derved kan især gasproduktionen styres mere optimalt.

Solenergianlæg

- Disse anlæg vinder også mere og mere indpas. Solenergianlæggene er blevet betydeligt mere effektive end de var ved fremkomsten, og vi har for længst passeret at solenergi kun var noget man kunne udnytte i de sydlige lande.
- I dag bruges solenergianlæg i enkeltstående bygninger og i nogle tilfælde sendes overskydende strøm ud i det samlede el-net. Jo mere der satset på solenergi jo mere er der også behov for en samlet It-løsning

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

til styring heraf således at den samlede el-produktion kan optimeres mest muligt.

5B. Generelle bemærkninger til grøn it.

Fra strategi til handling: Hvordan skabes besparelser af energiforbruget til it-drift?

Region Hovedstaden var i 2009 blandt de nominerede til en grøn it-pris for sit ambitiøse mål om at reducere CO₂-udslippet med 50 % inden 2013. Prisen uddeltes af DANSK IT, IT-Branchen og Videnskabsministeriet for første gang i 2009.

Reduktion af maskinstuer, virtualisering af servere, samling af it-systemer og en systematisk måling af strømforbruget er blot nogle af de helt konkrete tiltag, som Region Hovedstadens it-afdeling, Koncern IT, har iværksat for at reducere udledningen af CO₂ med 50 procent inden 2013. Og det er disse tiltag, som gjorde, at Koncern IT sammen med DONG og COWI var blandt de tre endelige finalister i kampen om Grøn it-prisen.

"Klart mål"

"At stræbe mod at halvere CO₂-udslippet inden for en overskuelige årrække er et meget flot og klart mål, og det var da også den primære årsag til, at Koncern IT blev nomineret. Der foreligger et strategisk miljøarbejde inden for it, som har en realistisk chance for at blive ført ud i livet.

Mere miljøvenlig it-drift

Med et stærkt ønske om både at effektivisere it-driften og ikke mindst at tage det størst mulige hensyn til miljøet besluttede Koncern IT i 2008 at tage det første skridt mod en mere miljøvenlig og grønnere it-drift i Region Hovedstaden. Initiativet er en naturlig del af *Region Hovedstadens miljøstrategi*, som blandt andet skal sørge for en reduktion af den generelle miljøbelastning samt udvikling af regionens it-drift i en bæredygtig retning.

Reduktion af datacentre

Et af Koncern IT's primære mål er at reducere regionens datacentre fra 11 til først 3 og siden hen 2 højteknologiske datacentre. Derudover skal it-systemerne konsolideres, mens 25 procent af hospitalernes servere til it-drift skal virtualiseres i 2009. Samtidig skal storage-moderniseringen være en realitet også i 2009, så data i Region Hovedstaden opbevares på den mest hensigtsmæssige måde både ud fra et effektivitets- og et energimæssigt synspunkt. Derudover skal de fremtidige datacentre bruge de eksisterende kølefaciliteter på de øvrige hospitaler, ligesom Koncern IT i højere grad vil benytte muligheden for frikøling.

Måling af strømforbrug sikrer strategien

Det har været helt centralt at holde fokus på den overordnede målsætning om at halvere CO₂-forbruget i 2013. Der er sat måleudstyr op som løbene kan følge udviklingen af de aktiviteter der er sat i gang.

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

I 2009 har dette resulteret i en total målt besparelse på 12% af strømforbruget på datacentrene. Dette er vel at mærke inklusiv opsætning af nyt it-udstyr.

I 2010 er der planlagt aktiviteter der skal give en besparelse på yderligere 20%. De løbene målinger skulle gerne være med til at målsætningerne nås.

Bemærkninger til område 6: Forskning og udvikling på it-området

Generelle bemærkninger til Forskning og udvikling på it-området

Det er væsentligt ved udvikling af værktøjer til understøttelse af offentlige arbejdsprocesser, at disse til en vis grad vil generere forandringskrav. Disse kan i mange tilfælde være provokerende eller ligefrem umuligt at realisere under udvikling. En introduktion i mindre kontekst i form af et innovationsprogram eller en "pilot" implementering i smal skala, både mht producent, organisation og bruger vil kunne lette i mange sammenhænge. For at inspirere og drive dette arbejde er samarbejde med universiteterne med deres anderledes forretningsmodel og direkte adgang til kompetent men "uskolet" arbejdskraft en stor styrke.

En p.t. næsten uafprøvet mulighed er at koncentrere EU midler til udvikling af tværnationale servicestandarder mellem medlemslandene. Der vil naturligvis være sprogbarrierer, der skal overvindes, men der kan ligeledes være store potentielle udviklingsmuligheder. Det kan fx være indenfor sundhed, som er begyndt i det små med teletolkning af kliniske prøver, udveksling af patienter til fx kræftbehandling, og udvikling af standarder til udveksling af medicinoplysninger (EPSOS-projektet)

Erhvervsområdet – og det nye Vækstforum Hovedstaden.

Målet om at fremme IT i Danmark som et vigtigt rammevilkår for vækst samt de erhvervsrelaterede vinkler i rapporten er på linje med det, som Hovedstadsregionen har arbejdet mod, jf. udmøntningen af regionens erhvervsstrategi for 2007-2009. Dette afspejles bl.a. i, at rapporten henviser til projekter, som Region Hovedstadens Vækstforum har været med til at finansiere og igangsætte. Det gælder fx Copenhagen Cleantech Cluster og CFIR. Som supplement kan det nævnes, at RegionH også har været med til at iværksætte "Oplevelseszonen", der skal fremme spil- og computerindustrien i DK, så det bliver til Nordeuropas førende.

Det nye Vækstforum Hovedstaden vil gerne deltage i aktiviteter og tiltag, der kan bidrage til realiseringen af målsætninger, der skitseres i handlingsplanen.

Bemærkninger for område 7: Bredbåndsinfrastruktur

Generelle bemærkninger til rapporten.

Det er en rigtig god og gennearbejdet rapport. Det er første gang, vi har set sådant et overblik over de teknologiske muligheder i Danmark og samtidigt hvilke krav til båndbredde, som kræves af de forskellige services.

Generelle bemærkninger til bredbåndsinfrastruktur

Hovedparten af komiteens anbefalinger vedr. infrastruktur ligger udenfor regionens opgaveområde. Specielt de initiativer, der kan gøre det lettere at få udbredt infrastruktur i form af gravetilladelser og tilladelser til op-sætning af mobilmaster m.v. ligger indenfor kommunernes ansvarsområde.

Men man kan sige, at hvis kommunerne kan bidrage til etablering af mere infrastruktur, og hvis kommunerne øger udbredelsen af elektroniske løsninger til borgerne – så kommer denne investering regionerne til gode, når borgerne skal i kontakt med f.eks. hospitalerne.

Regionerne kan selvfølgelig være med til at stimulere markedets lyst til at udvikle nye løsninger og infrastruktur. Eksempel: Hvis der besluttet en særlig satsning på telemedicin, vil det understøtte leverandørernes interesse i at tilbyde bredbåndsløsninger til borgerne. Særligt i de tyndt befolkede områder er der behov for en indsats. I region Hovedstaden eksisterer der dog næppe de samme problemer som i det øvrige land – måske lige bortset fra på Bornholm.

----- 000-----

- > Biblioteks
- > Chef
- > Foreningen

Den 5. marts 2010.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.
It- og Telestyrelsen

Høringsbidrag til højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Bibliotekschefforeningen deler langt hen ad vejen visionerne i Højhastighedskomiteen anbefalinger i rapporten "Danmark som højhastighedssamfund". Det øgede fokus på serviceorientering, open source, åbne standarder, adgang til offentlige data og øgede muligheder for brugerdrevet innovation er netop centrale områder for de senere års udviklinger i bibliotekssektorens IT-strategier. Med baggrund i det forhold at bibliotekssektoren allerede er en af de mest digitaliserede offentlige sektorer med selvbetjeningsløsninger og hjemmesidekomplekser, der har meget høje benyttelsesgrader, er de mest interessante områder for bibliotekssektoren derfor afsnittet om den offentlige sektor som platform for innovation og afsnittet om befolkningens informations- og it-kompetencer.

I forhold til afsnittet om den offentlige sektor som platform for innovation har bibliotekerne gennem en årrække demonstreret evne til i et konstruktivt samspil at udvikle nye digitale services, f.eks. Netbibliotekerne, hvor litteratursiden.dk har brugerne som medproducenter gennem web 2.0 features, der gør det muligt selv at anmelde, kommentere, tagge og rate de værker og forfatterskaber, der omtales. Siden er bygget i open source software, Drupal CMS. Alle brugere, der måtte være interesserede i at arbejde med koden og skabe deres eget community i stil med litteratursiden.dk benytter den frit. Litteratursiden.dk er det mest benyttede site for fiktionslitteratur. Det laves af 79 kommunale biblioteker og brugerne i fællesskab, <http://www.litteratursiden.dk/om-litteratursiden/litlab>.

Et andet vigtigt udviklingsområde, der støtter op om Højhastighedskomiteens anbefalinger vedrørende infrastruktur, er initiativet "TING". Dette initiativ baserer sig på det forhold, at bibliotekerne har rigtig mange data - 70-100 mill. poster om bøger og artikler, indhold i databaser, e-bøger og andre materialer, masser af transaktionsdata og brugerdata. Data ligger i lokale bibliotekssystemer, i statslige services som bibliotek.dk og i eksterne databaser. Formålet med TING er at frigøre data og informationerne, synliggøre data og brugernes viden, skabe relationer imellem data og placere data i en kontekst, der giver mening for brugerne. Kort fortalt er der lavet en "databrønd", et sæt af web-services og API'er (Application Programming Interface) grænseflader til pc'er, storskærme, mobiltelefoner etc. - alt lavet i open source og i SOA (Service Oriented Architecture), som Telestyrelsen anbefaler. Det sker i et samarbejde mellem nogle større kommunale biblioteker og Dansk BibliotekCenter a/s. En af mange fordele ved konceptet er, at det fremover bliver meget nemmere at bygge nye e-services. Perspektivet for TING er, at konceptet vil kunne anvendes inden for hele den offentlige sektor, blandt andet til nye og mere brugervenlige

selvbetjeningsløsninger.

I forhold til afsnittet om befolkningens informations- og it-kompetencer er Bibliotekschefforeningen tilfreds med, at der i den beskrivende del af afsnittet lægges vægt på mulighederne for at styrke demokratiet og den offentlige debat. Den offentlige sektor er jo andet end blot en service- og velfærdsleverandør, men også myndigheds- og "demokrati"- leverandør, hvor netop interaktionen med borgerne er helt central. Bibliotekschefforeningen noterer endvidere med tilfredshed, at bibliotekerne anerkendes som borgernær kanal i de konkrete anbefalinger. Bibliotekerne spillede landet over hovedroller i formidlingen af de tre store kampagner i 2009: "Netsikker nu" i uge 40, "Borger.dk" i uge 43 og IT- og Telestyrelsens "Lær Mere IT"-kampagne i uge 44.

Bibliotekschefforeningen har sammen med Danmarks Biblioteksforening og Bibliotekarforbundet givet håndslag på, at man vil gøre en særlig indsats for at gøre borgerne kompetente – også på det digitale område. I den sammenhæng er det værd at nævne, at bibliotekerne er strategiske partnere for såvel Borger.dk som for DR og med sine lovfæstede public service forpligtelser vil være en helt naturlig scene for fremtidige kampagner og folkeoplysende aktiviteter på it-området.

Bibliotekschefforeningen er dog også den opfattelse, at potentialet for udnyttelse af mulighederne i den it-læring, der finder sted uden for uddannelsessystemet og arbejdslivet, er noget underbetonet i afsnittet. Her spiller f.eks. de mange internet-introduktioner på bibliotekerne en betydelig rolle i forhold til befolkningens generelle it-parathed, ligesom grupper med særlige behov bliver adresseret ad denne vej. Man bør også bemærke, at der i betydeligt omfang sker en individuel, kontekstbaseret vejledning af borgerne i benyttelse af forskellige, offentlige it-løsninger. Vi noterer os dog med tilfredshed, at der afslutningsvis gives udtryk for, at mulighederne i uformel læring bør inddrages i overvejelser omkring den grundlæggende kompetenceudvikling af befolkningen.

Samlet set er bibliotekssektoren således en vigtig partner både i forbindelse med udbredelse af digitale løsninger og læring i forhold til udnyttelse af disse.

Med venlig hilsen

Mogens Vestergaard
Formand
Bibliotekschefforeningen

IT- og Telestyrelsen

tas@itst.dk

Kopi: hkj@itst.dk, mkr@itst.dk, krbl@itst.dk

Martin Salamon

Dok. 91472/ps

5. marts 2010

Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

IT- og Telestyrelsen har den 15. januar 2010 sendt Højhastighedskomiteens rapport med anbefalinger til at fremme udviklingen af Danmark som et viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund i høring (sagsnr. 10-077134).

Forbrugerrådet finder den opgave, Højhastighedskomiteen er blevet stillet, særdeles vigtig, og komiteen har på flere af sine områder bidraget med nyttige pejlemærker for den videre udvikling. Imidlertid er komiteen i sin sammensætning domineret af repræsentanter for erhvervsinteresser og er uden forbruger-, udkants-, fagforerings- eller anden repræsentation af andre grupper i samfundet.

Dette bliver tydeligt, når det kommer til komiteens bidrag til sikring af fortsat udvikling i den grundlæggende infrastruktur i kapitel 7. Sammensætningen af komiteen slår her igennem på anbefalingerne, der på visse punkter har karakter af et industripolitisk partsindlæg. Forbrugerrådet håber, at den efterfølgende debat kan sikre, at de generelle samfundsinteresser bliver tilgodeset.

Nye telepolitiske målsætninger/sigtelinjer

Som det fremgår af komiteens anbefalinger af nye målsætninger/sigtelinjer, peges der alene på erhvervslivets rolle i en mulig reformulering af telepolitikken. Ydermere fremgår det, at denne bør ”i højere grad tage et erhvervspolitisk sigte”.

Det hidtidige fokus på resultater, der gavnede forbrugerne og pressede virksomhederne til at yde deres bedste til de laveste priser (”bedst og billigst”), skal nu tydeligvis erstattes med et fokus på virksomhedernes isolerede interesser. Et så kraftigt skift væk fra en – også i komiteens egen beskrivelse – succesrig politik, der har ført Danmark frem på verdenskortet, ville være bemærkelsesværdig og efter Forbrugerrådets skøn forfejlet.

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

Fremtiden stopper ikke ved 2013

Som led i sit arbejde har Højhastighedskomiteen fået udarbejdet en analyse fra konsulentfirmaet Gartner, der skulle vurdere fremtidens behov for bredbånd.

Det er Gartners vurdering, at det allerede er efter 2013-14, at fiberen bliver ”afgørende for opnåelsen af en signifikant mer-kapacitet på ‘bredbåndet’”. Analysen fortsætter: ” Kun fiber helt til hjemmet og virksomheden vil kunne skabe den nødvendige udbuds- og efterspørgselsdynamik, når vi ser ud over år 2013.”

På trods af denne analyse løfter rapporten ikke for alvor blikket ud over 2013 og tager ikke fat i det presserende spørgsmål om, hvordan vi får fiberteknologien udbredt, så Danmark bliver klar til det reelle højhastighedssamfund. Det er yderligere beklageligt, al den stund Gartner konkluderer, ”at det vil være forbundet med betydelige udfordringer, hvis de frie markeds kræfter alene skal sikre en adgang til de fiberbaserede bredbåndsydelser, der er nødvendige for at matche udbuddet og efterspørgslen på fremtidens informationssamfund frem mod år 2020.”

Efter udarbejdelsen af Gartners analyse er der med TDC’s opkøb af DONG’s fibernet reelt slukket for den spinkle mulighed, der var for en markedsbaseret udrulning af fibernet til hele Danmark.

Forbrugerrådet finder det på den baggrund afgørende for udviklingen af et reelt højhastighedssamfund, at der med udgangspunkt i det af Højhastighedskomiteen indsamlede materiale udarbejdes en langsigtet plan for etableringen af en højhastighedsinfrastruktur.

Forbrugerrådet skal pege på tre forslag fra komiteen, der i lyset af deres forbrugerbeskyttende karakter bør fremmes, og et, der bør afvises.

Varedeklaration på bredbåndstjenester

Forbrugerrådet kan støtte forslaget til en varedeklaration på bredbåndstjenester, et marked der i dag er vanskeligt gennemskueligt for forbrugerne. En sådan varedeklaration bør omfatte alle spillere på markedet og alle teknologier, inklusive fiberbaseret bredbånd. Derudover bør mindst følgende krav være opfyldt:

1. DSL-baseret bredbånd bør markedsføres ud fra det, forbrugeren faktisk får, så det nu anvendte fradrag i den reelle hastighed på 15 % til ”overhead” bør fjernes – det vil også lette virksomhedernes markedsføring. En 10MB-forbindelse i dag vil så hedde det, den reelt er, nemlig 8,5MB, i fremtiden. Pga. den vedvarende opgradering af forbindelserne vil ingen tabe på en sådan ændring.
2. Den hastighed, der sælges, skal være hastigheden mellem forbrugeren og internettet – ikke mellem forbrugeren og selskabets net. Forbrugerne køber adgang til internettet – ikke til selskabets knudepunkt.
3. Selskaberne bør enes om ét målepunkt i internettet, uden for alles net – det giver sammenlignelighed mellem produkterne. Eventuelt kan IT- og Telestyrelsens måler anvendes.

4. Kombinationsprodukter (triple play, såsom Home trio) bør også omfattes af deklARATIONEN, fordi de medfører en særlig form for nedgradering af bredbåndet, når der ses tv.

International dataroaming

Komiteen foreslår yderligere initiativer på EU-niveau, der kan sikre lavere priser på international dataroaming. Sådanne initiativer bør støttes, herunder fastsættelsen af en maksimalpris på forbrugerpriserne for dataroaming. På trods af en generel engrospris inden for EU for dataroaming på 1 Euro (ca. 7,50 kr.) ligger detailpriserne som opleves af danske forbrugere i andre EU-lande på op til 31 kr. pr. MB. Da priserne uden for EU ligger yderligere væsentligt højere (op til 115 kr. pr. MB), er der også behov for at få beskyttet forbrugerne, når de benytter dataroaming uden for EU.

Fjernelse af tilslutningspligt

Forbrugerrådet finder, at det bør undersøges, hvordan lovgivning og praksis i kommunerne kan ændres, så alle forbrugere frit vil kunne vælge bredbåndsudbydere og tv-udbydere.

Bindingsperioder

I lyset af udviklingen over de seneste par år, må det undre stærkt, at komiteen anbefaler en udvidelse til 12 måneder af den periode, teleselskaberne kan binde forbrugerne. For det første er næsten alle andre brancher fra januar 2010 blevet omfattet af det generelle loft på 6 måneders binding. For det andet viser erfaringen fra telesektoren, at flere nye teknologier er blevet hurtigt udbredt blandt forbrugerne inden for de eksisterende regler. Det drejer sig fx om 3G-telefoner og senest ”dongles” til mobilt internet. En yderligere forlængelse af bindingen betyder en overvæltning af selskabernes investeringsrisiko på forbrugerne og må afvises som en unødvendig forringelse af forbrugernes vilkår.

Forbrugerrådet foreslår, at IT- og Telestyrelsens kompetence til at forlænge den gældende binding på 6 måneder fjernes, så sektorens forhold normaliseres.

Net-neutralitet

Komiteen undlader at tage fat i et væsentligt emne, der hvis det ikke løses på for-kant, vil medføre en fundamental ændring af internettets karakter, hæmme udviklingen af nye tjenester og samtidig fratage forbrugerne kontrollen med og adgangen til et reelt åbent internet.

Kampen om adgangen til forbrugerne med IP-TV, IP-telefoni, avancerede sociale tjenester etc. på de forholdsvis begrænsede båndbredder, Højhastighedskomiteen forudser vi får i fremtiden, betyder, at internetudbydere vil give nogle tjenester bedre vilkår end andre. Hvis fx en internetudbyders egen IP-tv-løsning bliver sat under konkurrencepres fra et andet IP-tv-selskab, er der i dag ingen hindringer for, at internetudbyderen kan forringe de tekniske forhold for konkurrentens tjeneste.

Der gælder i dag ingen regler om, at sådan skjult styring skal oplyses, eller at forbrugeren skal kunne frabede sig det. Hvis fremtidens internet skal være åbent og

brugerstyret – ikke manipuleret og styret af store indholdskoncerner eller televirksomheder – skal der etableres et regelsæt for det åbne, neutrale internet – Net-neutralitet.

Forbrugerrådet foreslår, at et sådant bindende regelsæt bliver udformet under opsyn af og efterfølgende overvåges af en myndighed som fx IT- og Telestyrelsen.

Nye mål på bredbåndsområdet

Forbrugerrådet skal henvise til den fælles henvendelse, en række organisationer, herunder Forbrugerrådet, sendte komiteen under dens arbejde for at appellere til, at der ikke blev lavet målsætninger for dækning af Danmark med højhastighedsforbindelser, som kun vil omfatte en vis procentdel af befolkningen, og ikke alle i samfundet. Komiteens anbefalinger sætter desværre et sådant skel op. Det bør justeres under det videre arbejde med endelige politiske målsætninger for området.

Med venlig hilsen

Mette Boye
Afdelingschef

Martin Salamon
Chefkonsulent

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S
tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

5. marts 2010

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Håndværksrådet takker for modtagelse af ovennævnte rapport og lejligheden til at kommentere den.

Håndværksrådet bakker overordnet set op om rapportens anbefalinger om, at anvendelsen af it og bredbånd er afgørende for fortsat sikring af økonomisk vækst, velfærd, demokrati og et bedre klima – alt sammen elementer, der skal sikre udviklingen af det danske samfund.

Desuden mener vi, at det er vigtigt, at rapporten følges op med en række konkrete initiativer og aktiviteter således, at Danmark placerer sig som et af verdens førende højhastighedssamfund. Det er i den sammenhæng væsentligt at fremhæve ambitionen for den kommende EU 2020-strategi, der ligeledes finder det afgørende, at EU investerer i bæredygtige højhastighedsnet. *"EU har brug for 100 % bredbåndsdækning så hurtigt som muligt og må sikre udbredelse af højhastighedsadgang til internettet gennem et massivt program for investeringer i fibernet og trådløst bredbånd."*

Digitalisering af den offentlige sektor

Håndværksrådet finder det positivt, at det offentlige går foran, når det gælder om at bidrage med digitale løsninger, der kan effektivisere den offentlige sektor. Eftersom virksomhederne er hyppige brugere, er det efter vores mening meget væsentligt at se på, hvordan man inddrager erhvervslivets ønsker i forbindelse med udviklingen af løsninger. I den sammenhæng er det også vigtigt at sikre, at der iværksættes en særlig strategi for brugerinvolvering af især de små og mellemstore virksomheder, som har særlige behov for at trække på en række offentlige tjenester og information, fx i relation til indberetninger og det at være leverandør til det offentlige.

Håndværksrådet mener, at man i højere grad bør fokusere på at udnytte de teknologiske muligheder for at skabe forbedrede arbejdsgange på tværs af den offentlige sektor og ud mod virksomhederne frem for primært at fokusere på de løsninger, der alene "sætter strøm til" eksisterende forretningsgange og organisatoriske opdelinger. Håndværksrådet finder det i den sammenhæng helt centralt, at det offentlige prioriterer arbejdet med fællesoffentlig standardisering af data og sikrer en klart defineret ansvarsfordeling i forhold til, hvem der ejer, genbruger og vedligeholder data. Derved vil der blive skabt en sammenhæng i de digitale tjenester og en bedre oplevelse for virksomhederne, der i sidste ende vil opleve betydelige tidsbesparelser, da indberetningerne kun vil ske ét sted. I modsat fald mister både den offentlige og private sektor de fordele, der følger med den digitale tidsalder.

Den offentlige sektor som platform for innovation

For at sikre bedst, billigst og nemmest tilgængelighed for små og mellemstore virksomheder finder Håndværksrådet det væsentligt, at den offentlige sektor i højere grad fokuserer på serviceorientering, open source software, åbne standarder og adgang til offentlige data samt arbejder for tilvejebringelsen af øgede muligheder for brugerdreven innovation.

Håndværksrådet vil i den forbindelse anbefale, at man ser på, hvordan man kan sikre, at de mindre virksomheder inddrages i udviklingen af løsninger, således at man gør brug af den store innovationsressource og uudnyttede effektiviseringsgevinster, som virksomhederne kan bidrage med. Denne tættere integration mellem den offentlige og private sektor, hvor virksomheder kan være med til at udvikle og udbyde tjenester, er fundamentet for den fortsatte vækst og innovation i både den offentlige sektor og i erhvervslivet. Interaktionen bør ikke nødvendigvis kun omhandle det private-offentlige samarbejde. Håndværksrådet mener, at man fra politisk hold skal arbejde for, at virksomhederne også oplever en merværdi i deres system-til-system-integration med hinanden.

Cloud computing

Håndværksrådet mener, at cloud computing også bør udbredes til erhvervslivet, og i den forbindelse bør man ikke udelukkende fokusere på det offentlige som bruger af denne service, men også se på, hvordan små og mellemstore virksomheder kan høste frugterne af cloud computing.

Informations- og it-kompetencer

Håndværksrådet bakker op om, at der skal satses på at udvikle danskernes it-kompetencer, og det gælder i hele uddannelsessystemet – herunder også i erhvervsuddannelserne. I de små og mellemstore virksomheder er der også stor mangel på it-kompetencer, som fremadrettet kan blive en eksklusionsfaktor. Derfor mener Håndværksrådet, at man bør iværksætte en særlig indsats over for denne målgruppe, fx i form af en øget rådgivnings- og uddannelsesindsats over for små og mellemstore virksomheder.

Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

Håndværksrådet er ikke enig i, at man kun skal udbrede højhastighedsforbindelser til 80 % af befolkningen. Det vil efter rådets opfattelse være til stor skade for samfundet og bidrage til at skabe et A- og B-hold i den digitale verden. I den forbindelse bør man lade sig inspirere af Sverige, hvor man fremover vil bruge en del ressourcer på at sikre bredbånd i udkantsområder. Det er også budskabet i et brev til Højhastighedskomiteen, som Håndværksrådet har været medunderskriver af.

Med venlig hilsen

Thea Gade-Rasmussen
Erhvervspolitisk konsulent

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Svar sendt pr. e-mail til: tas@itst.dk med kopi til hkj@itst.dk, mkr@itst.dk
og krbl@itst.dk

5. marts 2010
lh/

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Dansk Fjernvarme har den 15. januar 2010 fået Højhastighedskomiteens rapport i høring.

I afsnit 3.5, Miljø, klima og grøn it noteres, at der er brug for et intelligent elsystem, for at skabe større tilpasning mellem forbrug og produktion. Ud over incitamenter til forbrugere, er det vigtigt at samtænke energisektoren, og herunder fjernvarmens mulighed for at balancere overskydende vindenergi.

Dansk Fjernvarme har herudover ikke bemærkninger til høringsudkastet.

Med venlig hilsen
Dansk Fjernvarme

Lone Hansen

NOTAT

Finansrådets bemærkninger til Højhastighedskomiteens rapport: "Danmark som højhastighedssamfund"

5. marts 2010

Finansrådet ønsker med dette høringssvar at give sine synspunkter til kende om Højhastighedskomiteens rapport: "Danmark som højhastighedssamfund".

Kontakt Christian Michelsen
Direkte 3370 1144
cm@finansraadet.dk

1. Generelle bemærkninger til rapporten

Der er store samfundsmæssige potentialer i en øget brug af it i både den offentlige og private sektor. Finansrådet deler ganske Højhastighedskomiteens vurdering af, at der ved en øget digitalisering kan høstes effektiviseringsgevinster i det offentlige. Endvidere, at det offentlige med fordel kan indgå i partnerskaber med og lære af de dele af det private erhvervsliv, der er kommet længst med brugen af it.

Journalnr. 245/01
Dok. nr. 248673-v1

2. Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Blandt anbefalingerne for *digitalisering i den offentlige sektor* hæfter Finansrådet sig især ved anbefalingen om at "fremme anvendelsen af offentlige digitale løsninger", herunder spørgsmålet om udvikling af en egentlig kanalstrategi for den offentlige service. I Finansrådets optik er dette et vigtigt skridt at tage, ikke mindst fordi det vil give flere borgere mulighed for at betjene sig selv på nettet og dermed opnå en hurtigere service. I den forbindelse skal SKAT's indsats for at få borgerne til at klare deres skatteforhold over nettet fremhæves.

Blandt anbefalingerne om *den offentlige sektor som platform for innovation* fremhæver Finansrådet især spørgsmålet om offentlige data. Det er Finansrådets synspunkt, at offentlige data bør gøres tilgængeligt videst muligt og billigst muligt. En eventuel pris relateret til offentlige data bør alene afspejle omkostningerne. Endvidere ser Finansrådet positivt på anbefalingen om "digitalisering af dansk erhvervsliv og besparelser gennem bedre og mere effektiv it" hvis det indebærer flere og bedre muligheder for indberetninger (mest oplagt via virk.dk-løsninger). Mere overordnet bør det være et princip, at data kun skal testes én gang og herefter skal kunne videreformidles digitalt i et læsbart format, også til private virksomheder, eksempelvis i den finansielle sektor.

Blandt anbefalingerne om cloud computing ønsker Finansrådet at bemærke, at der med fordel kan sættes forskningsmæssigt på at afdække potentialet

for både virksomheder og det offentlige, men at sikkerhedsspørgsmål, herunder privacy, også skal tages med i betragtningerne.

Side 2

Blandt anbefalingerne om *informations- og it-kompetencer* deler Finansrådet ønsket om, at der bliver uddannet flere dimittender fra de videregående uddannelser inden for it (inden for både Undervisningsministeriets og Videnskabsministeriets område). Derfor deler Finansrådet ønsket om, at de to ministerier snarest skal udarbejde en handlingsplan for styrkelse af danske it-spidskompetencer.

Journalnr. 245/01

Dok. nr. 248673-v1

Samtidig oplever virksomheder i den finansielle sektor, at der i stigende grad er behov for kvalificeret arbejdskraft, der kan kombinere it-kundskaber på højt niveau specifikt med finans. Denne udvikling svarer til den, der opleves inden for andre fagdomæner, fx sundheds-it¹. Således er der også brug for flere kombinationsmuligheder, enten ved at oprette helt nye uddannelser eller ved at tilbyde specialiseringsmuligheder inden for eksisterende uddannelser.

For at sikre, at befolkningens generelle it-kompetencer får et løft er det oplagt at arbejde med en kvalifikationsramme for it, således at læringsmålene inden for it er klart beskrevet på uddannelsesniveauer. Det er for Finansrådet vigtigt, at it bliver integreret i undervisningen og eksamen på alle niveauer og i alle fag, hvor det er relevant.

Især i forhold til folkeskolen er det vigtigt at definere, hvilke it-kompetencer de unge skal have ved folkeskolens afgangsprøve. It-kompetencer er allerede på nuværende tidspunkt en så grundlæggende del af at kunne begå sig i samfundet, at de bør betragtes som grundlæggende kundskaber på niveau med læsning og regning. Finansrådet har derfor igangsat et arbejde for at formulere et bud på en it-kvalifikationsramme for folkeskolens afgangsklasse og stiller sig til rådighed i forbindelse med arbejdet med at højne befolkningens it-kompetencer.

Blandt anbefalingerne om *forskning og udvikling på it-området* hilser Finansrådet det for det første velkomment, at der med udmøntningen af UMTS-midlerne nu sker en saltvandsindsprøjtning til dansk it-forskning. Finansrådet ser dernæst gerne yderligere satsninger på it-forskning, men understreger samtidig, at det bør ske i direkte sammenhæng med kendte erhvervsmæssige styrkepositioner, fx finans og it. Finansrådet er således stærk tilhænger af forslaget om etablering af facilitering af klynger og etablering af "Centres of Excellence", der skal bygge bro mellem erhvervslivets anvendelse af it som kilde til innovation og vækst og universiteternes forskning.

Endelig kvitterer Finansrådet for, at rapporten fremhæver initiativet "Copenhagen Finance IT Region" (som Finansrådet har taget initiativ til at etab-

¹ Se fx rapporten "Rigtige it-uddannelser" udarbejdet af DI ITEK og Københavns Universitet

lere) som et eksempel på, hvordan en klyngeorganisation kan etableres i et givent krydsfelt. Det er Finansrådets opfattelse, at der med fordel kan sættes endnu mere fra statens side på at udvikle og støtte spirende klynger, blandt andet ved at gennemføre forskningsmæssige satsninger.

Side 3

3. Bemærkninger til, hvordan anbefalingerne bør udmøntes

Finansrådet efterspørger en samlet national satsning, der skal løfte Danmark ind i den it-mæssige fremtid ved at fremme anvendelsen af it i uddannelserne, i den offentlige sektor og i det private erhvervsliv.

Journalnr. 245/01

Dok. nr. 248673-v1

Satsningen kan tage udgangspunkt i en afdækning af effektiviseringspotentialerne ved en øget offentlig anvendelse af it samt i de samfundsøkonomiske gevinster, der kan hentes ved en forstærket offentlig forskningsindsats inden for de områder, hvor der er erhvervsmæssige styrkepositioner.

Det er vigtigt, at en sådan satsning tager en bred erhvervspolitisk tilgang, og således fokuserer på både uddannelse, forskning, innovation samt generel erhvervsfremme.

Tanja Søndergaard

Fra: Ole Gregersen [OG@sfi.dk]
Sendt: 5. marts 2010 15:17
Til: Tanja Søndergaard
Cc: Henrik Kjær; Morten Kristiansen; Kresten Bay; arkiv
Emne: Høring vedr. Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund
Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført
docId: <http://vtu.fsd.csc.dk/vtukoncp/DOK1255221>
SJ: -1

Tak for høringen. SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd har ingen bemærkninger til rapporten.

Venlig hilsen
Ole Gregersen

OLE GREGERSEN
FORSKNINGSDIREKTØR

SFI • DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD
HERLUF TROLLES GADE 11 • 1052 KØBENHAVN K
TEL 3348 0870 • WWW.SFI.DK • og@sfi.dk

OLE GREGERSEN
EXECUTIVE DIRECTOR OF RESEARCH

THE DANISH NATIONAL CENTRE FOR SOCIAL RESEARCH
HERLUF TROLLES GADE 11 • 1052 COPENHAGEN K
TEL +45 3348 0870 • WWW.SFI.DK • og@sfi.dk

IT- og Telestyrelsen

tas@itst.dk

cc hkj@itst.dk, mkr@itst.dk og krbl@itst.dk

5. marts 2010

Høringssvar vedr. Højhastighedskomiteens rapport "Danmark som højhastighedssamfund"

IT- og Telestyrelsen har den 15. januar 2010 udsendt høring over Højhastighedskomiteens rapport "Danmark som højhastighedssamfund" (i det følgende "rapporten").

DANSK IT finder, at rapporten er et væsentligt bidrag til debatten om og planlægningen af fremtidens Danmark, og foreningen kan i store træk tilslutte sig rapportens præmisser og anbefalinger.

Rapporten indeholder 40 interessante anbefalinger, der dækker over et bredt spektrum af billedet af fremtidens højhastighedssamfund. Der er i meget vidt omfang tale om velkendte anbefalinger, men de er så tilpas konkrete og realiserbare, at fokus hurtigt bør kunne drejes over mod den egentlige implementering.

Idet rapporten peger på digitale forbedringsmuligheder på mange ministerområder, er den afgørende manøvre, at der nu sker en klar prioritering af initiativerne og at ansvaret for at føre dem ud i livet placeres hos de relevante ministre, som umiddelbart kan påbegynde de nødvendige skridt til implementering. Det betyder ikke nødvendigvis, at rapportens anbefalinger alle kan realiseres i løbet af meget kort tid, men det væsentlige er ansvarsplaceringen, således at arbejdet kan igangsættes, da der vil være tilfælde, som indebærer lovændringer, høringsprocedurer og bevillingsmæssige spørgsmål m.v., som uundgåeligt vil kræve tid. For en række anbefalinger gælder det i øvrigt, at der først er behov for en central udvikling af standarder, principper, løsningsmodeller m.v., inden den egentlige implementering i de enkelte fagministerier kan påbegyndes.

Desuden skal det tilføjes, at det ikke er de udpegede ministerier alene, der kan/skal have ansvaret for at realisere anbefalingerne. Også det private erhvervsliv og en lang række organisationer vil skulle spille væsentlige roller for at sikre en succesfuld implementering.

De konkrete anbefalinger

Som allerede nævnt kan DANSK IT i store træk tilslutte sig Højhastighedskomiteens anbefalinger – dog med den væsentlige undtagelse, der handler om forlængelse af bindingsperioder for teleabonnementer (se nærmere herom nedenfor).

I det følgende fremgår DANSK IT's bemærkninger til en række af rapportens anbefalinger. Kommentarerne er i de fleste tilfælde holdt på et forholdsvist generelt plan, hvilket skal ses i sammenhæng med anbefalingernes karakter på nuværende tidspunkt. Desuden er kommentarerne i vidt omfang koncentreret om at beskrive de oplagte næste skridt at tage. Når det kommer til den konkrete realisering af anbefalingerne, står DANSK IT, foreningens forskellige fagråd og grupper såvel som foreningens øvrige medlemmer naturligvis til rådighed for yderligere uddybning og it-fagligt input generelt – enten over for Videnskabsministeriet eller over for de relevante fagministerier.

Komiteens anbefalinger for digitalisering i den offentlige sektor

Anbefaling: *Tværoffentlig samordning og standardisering på it-området. Det nuværende fokus på samordning og standardisering på it-området bør fastholdes og skærpes for at sikre tværgående fælles løsninger.*

DANSK IT kan fuldt ud tilslutte sig initiativer, der skaber øget samordning og standardisering på it-området i den offentlige sektor. Der bør samtidig være fokus på etablering af en governance-struktur til styring og opfølgning på initiativerne.

DANSK IT vil desuden pege på behovet for, at man i den offentlige sektor skaber større sammenhæng mellem forretningsstrategien og it-strategien. Med inspiration fra den private sektor bør der foretages forretningsudvikling og jævnlige "proceseftersyn"; hertil bør det overvejes at oprette egentlige "business process management" funktioner.

Endelig opfordrer DANSK IT til, at der fokuseres på den domænebaserede tilgang til digitaliseringen, der blev knæsat i digitaliseringsstrategien 2007-10 men endnu ikke er implementeret. Etablering af domænebestyrelser vil sikre mere klare mandater og beslutnings- og handlekraft.

Anbefaling: *Fremme anvendelsen af offentlige digitale løsninger. Der skal i det offentlige arbejdes mere fokuseret på en bevidst kanalstrategi, hvor borgere motiveres til at anvende de digitale løsninger – f.eks. ved at borgere opnår forbedret service eller økonomiske fordele.*

For at fremme anvendelsen af de offentlige digitale løsninger foreslår DANSK IT, at der udarbejdes en række overordnede principper og et katalog over løsningsmodeller, som de enkelte institutioner kan finde inspiration i. I denne forbindelse kan der stilles krav til alle ansvarlige for borgerservices om stillingtagen til, hvordan digitaliseringen udnyttes og hvordan det kan bringes til borgernes kendskab.

DANSK IT efterlyser desuden, at der gives tydelig politisk opbakning til, at der reelt differentieres til fordel for de borgere og virksomheder, der benytter digitale løsninger ved kontakten med det offentlige. For at demonstrere viljen til en omfattende digitalisering bør der identificeres et antal "quick wins" – enkle digitale løsninger med stor effekt – hvis implementering prioriteres højest.

Endelig er det væsentligt at etablere de nødvendige governance-strukturer til sikring af ensartethed og genbrug af løsninger.

Anbefaling: *Det offentlige skal være en professionel og krævende efter-spørger af it. Der skal fokus på at sikre, at det offentliges it-ydelser er effektive og af høj kvalitet, og at de danske it-leverandører er på internationalt niveau. Den øverste administrative og politiske ledelse skal have større forståelse for udnyttelsen af de digitale muligheder i det offentlige – særligt på de store serviceområder (social-, sundheds- og uddannelsesområdet).*

Med henblik på at øge topledelseernes kendskab til it's muligheder, kunne man efter DANSK IT's opfattelse overveje at gøre "forståelse for udnyttelsen af de digitale muligheder" til et væsentligt kriterium ved nyansættelser. Med toplederen som rollemodel, også når det gælder digitalisering, vil der være basis for at skabe et aktivt ejerskab vedrørende digitaliseringsprojekter i hele organisationen.

Der bør desuden sættes større fokus på gevinstrealisering og performance management i forbindelse med større it-investeringer frem for – som det ofte er tilfældet – at der primært fokuseres på, om budget og tidsplan overholdes. (Se herom "5 holdninger til statslige it-understøttede forretningsprojekter" afsnit 5.2 om værdigenerering.)

Endelig bør der følges op med en større grad af koordinering af it-strategier i ministerierne.

Anbefaling: *Brugerinvolvering. Brugerne oplever digitale tjenester som en serviceforbedring. Samtidig er brugerne en stor innovationsressource. Det offentlige skal have en bevidst strategi for brugerinvolvering.*

Som en del af strategien for brugerinvolvering anbefaler DANSK IT udarbejdelse af overordnede principper og et katalog over løsningsmodeller for brugerinvolvering, som umiddelbart kan implementeres i de enkelte institutioner. Da det i mange tilfælde kræver en holdningsændring at indføre denne form for brugerinvolvering, er der behov for at fremvise konkrete eksempler med fokus på innovative pilotprojekter, hvor man har afprøvet nye veje og vender tingene på hovedet. Alle offentlige projekter bør arbejde aktivt og kreativt med kundeanalyser og referencegrupper og hvad der skaber værdi for "kunderne", således at ethvert løsningsdesign er baseret herpå.

Anbefaling: *Digitalisering og samordning på f.eks. sundheds- og socialområdet. Der skal sættes på øget brug af telemedicin i den primære sundhedstjeneste og ved behandlinger i eget hjem, hjemmemonitorering og egenomsorg. Der ligger generelt et stort potentiale i en samordning af den primære sundhedssektors aktiviteter med hospitalssektoren med henblik på at optimere datafangst i pleje- og sygdomsforløb.*

Der bør efter DANSK IT's mening sættes yderligere fokus på at få samspillet mellem alle sundhedsvæsenets parter - herunder Sundhedsministeriet, regionerne og kommunerne - til at fungere mere effektivt. Målet er at forbedre koordineringen og udviklingen af sundhedsvæsenets digitale understøttelse i forpligtende rammer. Denne indsats bør efter DANSK IT's mening tage afsæt i en revideret organisering som har en opdateret digitaliseringshandlingsplan for hele sundhedsvæsenet som arbejdsramme. Fokus bør være på standardisering og opbygningen af fællesoffentlige registre for patientdata. DANSK IT anbefaler i forlængelse heraf, at der generelt tages et fællesoffentligt ansvar for udbredelsen af "best practice" vedr. it-anvendelsen, udbygningen af rammer og retning for digitaliseringen samt koordinationsansvaret for tværgående og/eller betydningsfulde digitaliseringsprojekter. Med andre ord, at der arbejdes mere systematisk med at udvikle og modne sundhedsvæsenets digitaliseringsindsats.

Komiteens anbefalinger for den offentlige sektor som platform for innovation

Som det fremgår af rapporten, kan den offentlige sektor i vidt omfang fungere som katalysator og drivkraft i nye typer af løsninger, herunder løsninger til gavn for den private sektor, fx NemKonto og digital signatur m.v. DANSK IT savner dog tilsvarende tilfælde, hvor det samlede danske erhvervsliv tager nogle tværgående initiativer – elektronisk fakturering kunne i princippet lige så vel være etableret på privat initiativ. DANSK IT mener, det bør overvejes, om erhvervsorganisationerne mangler incitamenter til selv at igangsætte denne slags initiativer.

Specifikke bemærkninger til enkelte af rapportens anbefalinger:

Anbefaling: *Udstilling af offentlige data. Offentlige data er en innovationsressource for borgere og virksomheder. Det offentlige skal løbende udvide mængden af offentligt tilgængelige, maskinlæsbare data med henblik på at understøtte innovation og udvikling af nye tjenester til demokratiske eller kommercielle formål. Komiteen anbefaler, at der i forlængelse af det aktuelle "Offentlige data i spil"-projekt arbejdes målrettet på, at private aktører kan anvende offentlige tjenester og fremstille netsteder og andre brugerflader med henblik på såvel udstilling af offentlige data som datafangst på vegne af offentlige myndigheder.*

Efter DANSK IT's opfattelse er den afgørende faktor på dette område, at der skabes en holdningsændring. Man skal således ikke frygte et provenutab for det offentlige, men i stedet fokusere på, hvad samfundet som helhed vinder ved en effektiv udnyttelse af offentlige data.

Der bør formuleres et principkrav om, at alle offentlige data gøres elektronisk tilgængelige, medmindre særlige grunde taler imod (fx hensynet til den enkelte borger). I den forbindelse skal der skabes overblik over, hvilke data der i dag findes i det offentlige, samt oplysninger om dataformater, grænseflader m.v. Prioriteringen af den rækkefølge hvori data gøres tilgængelige bør i videst muligt omfang være styret af efterspørgslen. Endelig bør der etableres fælles sikkerhedsløsninger og -tilbud til borgerne.

Anbefaling: *Åbne, fleksible teknologier. Brug af åbne standarder, open source og åbne maskinlæsbare data understøtter innovation og konkurrence. Samtidig understøttes frit leverandørvalg og konkurrence på it-ydelser.*

Efter fastlæggelse af standarder m.v. i Videnskabsministeriet bør der af Finansministeriet (og diverse puljer m.v.) alene bevilges midler til it-projekter, der anvender standarderne. Der skal desuden sikres samarbejde med SKI for at sikre, at alle relevante krav vedr. standarder m.v. indgår i indkøbsaftaler.

Anbefaling: *Offentlig information bør gives, hvor den er relevant, og offentlig datafangst bør ske ved kilden. It i det offentlige skal være åben it. Det betyder, at det offentlige i væsentligt højere grad skal lade private virksomheder udstille og benytte offentlige data. Hvor transaktioner mellem virksomheder indbyrdes eller mellem virksomheder og borgere nødvendigvis, at oplysninger afgives til det offentlige, skal data kunne høstes og overføres til det offentlige direkte i den private transaktion.*

Der bør udvikles standarder, modeller og retningslinjer for nationale registre med henblik på at undgå redundans og gentagen afgivelse af samme data. Et godt eksempel til efterfølgelse er eIndkomst. I denne forbindelse forudsættes samordning af fælles (OIO) XML-modeller.

Anbefaling: *Digitalisering af dansk erhvervsliv og besparelser gennem bedre og mere effektiv it. Der bør formuleres en ambitiøs plan for at fremme en udvidet, kosteffektiv og robust erhvervs-it-infrastruktur. Den offentlige sektor bør gå foran ved at udvikle infrastruktur-komponenter. Den konkrete udformning bør ske i tæt dialog mellem erhvervslivet og staten.*

DANSK IT opfordrer til, at opsættes konkrete delmålsætninger i stil med eDage samt etableres yderligere tiltag a la OIOUBL, eIndkomst, eFaktura m.v. Der forudsættes desuden et fælles repository for infrastruktur-komponenter til udnyttelse og genbrug.

Komiteens anbefalinger for cloud computing

DANSK IT stiller sig undrende over for det særlige fokus på cloud computing i rapporten. Foreningen betvivler ikke, at cloud computing i forskellige former kan byde på en lang række fordele, men det er ret beset én måde – blandt flere – at organisere drift- og serviceleverancer på, som næppe har nogen national-strategisk betydning. Det må derfor som udgangspunkt være den enkelte it-afdelings afgørelse fra sag til sag, om man benytter cloud-løsninger eller ej, frem for at denne afgørelse bliver baseret på en overordnet cloud-begunstigende politik for hele den offentlige sektor.

Som det ganske rigtigt nævnes, er der stadig en række udfordringer og uklarheder i relation til cloud computing, bl.a. omkring sikkerhed, kompatibilitet, dataportabilitet, aftaleforhold, betalingsmodeller m.v. DANSK IT er således enig i, at der er behov for afklaring og udbredelse af information og anbefalinger om disse forhold.

Komiteens anbefalinger for informations- og it-kompetencer

Befolkningens it-kompetencer er et af de ofte oversete temaer, når der tales om digitalisering af samfundet. At der er tale om et væsentligt tema illustreres tydeligt af bl.a. rapportens referencer til It-barometeret 2009, hvorefter det kan udledes, at 40 procent af danskerne i alderen 16 til 89 år har dårlige eller slet ingen it-kundskaber.

Det er derfor af afgørende betydning, at der arbejdes på at skabe et markant kompetenceløft, hvis Danmark som samfund skal formå at udnytte de fordele, som it giver og som bl.a. skal spare samfundet for økonomiske og menneskelige ressourcer. Hvis ikke kompetenceproblemet løses, samtidig med at der udbydes nye offentlige, it-baserede tjenester, vil disse tjenester ganske enkelt ikke blive udnyttet i det tiltænkte omfang. Forventede effektiviseringsgevinster forsvinder dermed, idet man samtidig er nødt til at opretholde analoge tjenester parallelt med de nye digitale. På den anden side vil en befolkning med et højt it-kompetenceniveau i sig selv skabe en yderligere efterspørgsel efter digitale tjenester. DANSK IT finder derfor, at der er behov for et decideret folkeoplysningsprojekt vedrørende it-kompetencer. Et sådant projekt kunne eksempelvis tage udgangspunkt i det allerede eksisterende "Lær Mere"-netværk.

Specifikke bemærkninger til enkelte af rapportens anbefalinger:

Anbefaling: *It i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne. Anvendelsen af it i undervisningen bør fremmes ved at stimulere lærerne ledelsesmæssigt og med efteruddannelse og støtte til udviklingen af en it-baseret fagdidaktik.*

Som supplement til anbefalingen mener DANSK IT, der bør stilles fælles minimumskrav til bl.a. skolernes it-niveau og lærernes uddannelse og anvendelse af it i undervisningen. I relation til netop lærernes it-anvendelse er det også relevant at fremhæve de allerede setede negative effekter af multimedieskatten, der flere steder har fået lærere til at takke nej til muligheden for at bringe en pc med hjem.

Anbefaling: *Elevernes it-kompetencer. Der bør sættes mål for elevernes informations- og it-kompetencer via it-faglige mål- og fagbeskrivelser. Der bør etableres gymnasiale uddannelser med fokus på it og gives støtte til skoler, der opretter datalogihold. For at sætte fokus på it-kompetenceniveauet bør Danmark deltage i den internationale komparative undersøgelse ICILS.*

I relation til de it-faglige mål- og fagbeskrivelser skal DANSK IT påpege vigtigheden af, at man undgår krav, der må betragtes som produkt- eller leverandørspecifikke, men at man holder sig til krav om mere generelle kompetencer. DANSK IT støtter i øvrigt fuldt ud dansk deltagelse i ICILS.

Anbefaling: *Undervisningsmateriale. Udvikling og produktion af innovativt, it-baseret undervisningsmateriale bør understøttes ved at uddannelsessystemet fungerer som marked for private producenter af digitale undervisningsmidler, læringsspil m.v.*

DANSK IT anbefaler, at der herunder arbejdes med promovering af lærebøger (der udgør et notorisk budgetproblem i mange skoler) som e-bøger.

Anbefaling: *Infrastruktur. Der bør ske udvikling af en sammenhængende it-infrastruktur med standardiserede digitale undervisningsplaner, evalueringssystemer og undervisningsmateriale. Der bør endvidere sikres en stabil og professionel it-drift i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne, herunder etableres hurtige bredbåndsforbindelser og trådløs dækning.*

Det er DANSK IT's opfattelse, at stabil og professionel – og mest økonomisk – it-drift opnås ved anvendelse af konsoliderede (nationale) løsninger frem for at de enkelte skoler har egne serverrum m.v. I relation til bredbåndsforbindelser til skolerne opfordrer DANSK IT til, at det overvejes at opstille minimumskrav vedrørende båndbredde.

Anbefaling: *Professionelle it-kompetencer. Der bør i alle højere uddannelser ske integration af it, således at der skabes et fundament for innovation og udvikling i it-anvendelsen inden for de forskellige fagområder.*

DANSK IT ser en direkte kobling mellem niveauet af it-kompetencer inden for de forskellige fagområder og landets fremtidige konkurrenceevne inden for de pågældende fagområder. Et højt it-kompetenceniveau vil give en arbejdsstyrke, der kan skabe værktøjer og ressourcer med it, forske i it, udvikle organisationer og skabe forretninger ved hjælp af it.

Anbefaling: *De specialiserede it-kompetencer. Der bør uddannes flere it-faglige specialister på højt niveau på universiteterne. I løbet af de kommende fem år bør Danmark forøge sin produktion af it-kandidater, så vi kommer til at ligge blandt de tre bedst placerede europæiske lande med hensyn til produktion af sådanne kandidater. Der bør inden 1. juli 2010 i samarbejde mellem Videnskabsministeriet og undervisningsministeriet udarbejdes en handlingsplan for styrkelse af danske it-spidskompetencer.*

I forbindelse med udarbejdelse af en handlingsplan for styrkelse af it-spidskompetencer finder DANSK IT det vigtigt, at der indgås en tæt dialog med private virksomheder med henblik på at identificere, hvad der skal være de særlige danske it-spidskompetencer. Desuden lægger DANSK IT stor vægt på, at alle videregående uddannelsesinstitutioner har en tæt dialog med erhvervslivet om dettes behov og ønsker til nyuddannede kandidater.

Komiteens anbefalinger for miljø, klima og grøn it

En række områder, der ikke traditionelt tiltrækker sig opmærksomheden som specielt it-tunge, indeholder alligevel meget store potentialer for kvalitetsforbedringer og effektiviseringer m.v. ved digitalisering. Hermed er der desuden endnu et argument for den ovenfor omtalte anbefaling om styrkelse af it-kompetencerne inden for alle fagområder.

Specifikke bemærkninger til enkelte af rapportens anbefalinger:

Anbefaling: *Intelligent trafikstyring. Komiteen ser store perspektiver i en investering i en åben digital infrastruktur, der skal understøtte intelligent trafikstyring.*

DANSK IT betragter dette som en satsning, der kan få afgørende betydning for samfundets ressourceanvendelse og den daglige pendlerspildtid. Som et yderligere forslag anbefaler DANSK IT, at der stilles krav til alle transport-udbud om offentliggørelse af detaljerede trafikdata; dette skal ses i sammenhæng med rapportens anbefaling om udstilling af offentlige data.

DANSK IT opfordrer dog også til, at der tænkes videre end til styring af eksisterende transportformer. Ved at tænke i alternative transportformer – fx i stil med projektet RUF (www.ruf.dk) – vil man kunne foretage teknologiske kvantespring frem for alene at øge kapaciteten i de nuværende transportsystemer.

Anbefaling: *Investering i det intelligente elsystem og nye moderne elmålere. Der bør investeres i et fleksibelt og effektivt energisystem, som giver mulighed for øget anvendelse af vedvarende energikilder. Komiteen anbefaler, at man undersøger behovet for tiltag, der kan sikre, at den nødvendige infrastruktur samt de rigtige digitale enheder for udveksling af digital energi-information er til stede. Samtidig bør der investeres i at udvikle intelligent udstyr til hjemmet.*

I relation til opgradering af elsystemet med "intelligente" funktioner opfordrer DANSK IT til, at der bl.a. iværksættes informationstiltag over for borgerne om de muligheder, der findes i et intelligent elsystem, hvorved der vil kunne skabes efterspørgsel blandt elkunderne. En sådan efterspørgsel må anses for en forudsætning for en succesfuld udrulning af det intelligente elsystem – og dermed mulighed for at opnå de samfundsmæssige fordele herved.

Anbefaling: *Videokonferencer. Der bør bredt set inden for det offentlige tages skridt til anvendelse af videokonferencer. Der skal sikres størst mulig interoperabilitet i de offentlige videoløsninger. Komiteen anbefaler, at staten, regioner og kommuner udarbejder konkrete planer for, hvordan videokonferenceudstyr kan anvendes til at effektivisere kommunikation og reducere rejseaktiviteter og dermed CO2-udledning.*

I relation til videokonferencer skal DANSK IT opfordre til, at man ikke alene tænker på omfattende videokonferencefaciliteter i særligt indrettede lokaler, men også simple løsninger fra enkelt-pc'er med tilsluttede webkameraer, som i mange situationer vil være fuldt tilstrækkelige.

Desuden bør videokonferencer både anvendes i den interne offentlige kommunikation og i kommunikationen med borgere og virksomheder. Der kunne eksempelvis formuleres krav om, at alle borgerservice-kontorer har en plan for, hvornår man kan henvende sig via video.

Endelig bør anvendelsen af videokonferencer samtænkes med andre samarbejdsunderstøttende værktøjer (i stil med fx Microsoft OCS eller Google Wave).

Komiteens anbefalinger for forskning og udvikling på it-området

Danmark som et laboratorium for nye it-løsninger er ikke nogen fremmed tanke for DANSK IT. Med en generelt højtuddannet og it-parat befolkning er der eksempelvis et godt grundlag for at positionere Danmark som stedet

at afprøve selve anvendelsen af ny viden og teknologier til at udvikle nye produkter og løsninger, der møder forbrugernes og brugernes behov på nye og bedre måder.

Specifikke bemærkninger til enkelte af rapportens anbefalinger:

Anbefaling: *Øget dansk it-forskning. Der bør oprettes flere seniorforsker- og ph.d.-stillinger samt udvikles stærkere forskningsmiljøer og skabes interessante karriereveje inden for it på universiteterne.*

Hertil skal DANSK IT særligt opfordre til, at der lægges vægt på erhvervs-ph.d.-ordningen som middel til at fremme den umiddelbart anvendelige forskning til danske virksomheder.

Anbefaling: *Klynger. Der bør etableres en eller flere klynger og Centers of Excellence inden for danske it-styrkepositioner såsom intelligent energi- og trafikstyring, digitale medier, spil og undervisningsmaterialer samt sundheds-it med henblik på at øge gennemslagskraften og optaget af it-forskningen både nationalt og internationalt.*

I forbindelse med identifikation og etablering af klynger skal DANSK IT opfordre til, at man – bl.a. af hensyn til prioritering af knappe ressourcer – er opmærksom på, om de udpegede klynger også har de nødvendige styrker til at konkurrere i en international sammenhæng. Desuden bør man undgå at tænke på klynger i en snæver dansk sammenhæng, men i høj grad åbne muligheder for at klyngerne etableres på tværs af landegrænser.

Komiteens anbefalinger for bredbåndsinfrastruktur i Danmark

Som det er fremgået af rapportens foregående kapitler, er bredbåndsinfrastruktur langt fra den eneste forudsætning for at skabe et højhastigheds-samfund. Udbud af relevante tjenester og borgernes it-kompetencer er blandt de mindst lige så vigtige forudsætninger. DANSK IT ønsker derfor at kvittere for, at komiteen har bredt diskussionen så meget ud. Samtidig vil DANSK IT påpege, at en for snæver debat om den ene kontra den anden båndbredde primært tjener til at forskyde fokus fra de langt mere afgørende faktorer.

Specifikke bemærkninger til enkelte af rapportens anbefalinger:

Anbefaling: *Markedsbaseret udvikling. Det er komiteens opfattelse, at udviklingen på markedet fortsat skal baseres på en markedsbaseret og teknologineutral tilgang.*

DANSK IT er enig med komiteen i, at bredbåndsudrulningen som udgangspunkt skal ske på markeds-mæssige og teknologineutrale vilkår men for eningen anerkender samtidig – lige som komiteen – at der kan være helt særlige tilfælde, hvor kommunerne med fordel kan deltage aktivt i at fremme etablering af infrastrukturen. I sådanne tilfælde må det dog sikres, at kommunernes aktiviteter begrænses til det allermest nødvendige, som forstyrrer markedet mindst muligt, ligesom kommunerne må træde ud af disse aktiviteter igen, når markedets kommercielle udbydere kan tage over.

Anbefaling: Der bør opsættes nye mål på bredbåndsområdet. Det er komiteens opfattelse, at mindst 80 procent af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream. Endvidere bør alle – eller næsten alle – danske husstande og virksomheder i 2013 have adgang til bredbånd med en hastighed på 10 Mbit/s downstream og 5 Mbit/s upstream. Dette vil efter komiteens opfattelse kunne nås med en markedsbaseret udvikling i kombination med, at der fra det offentlige side investeres i anvendelse af it og bredbånd i alle dele af landet. En øget offentlig anvendelse vil skabe øgede incitamenter i markedet til at foretage investeringer i infrastruktur.

DANSK IT mener ikke, at det giver nogen væsentlig værdi at opstille denne type specifikke mål for båndbreddeudbygningen, da det jf. ovenfor bør være markedsbaseret og staten under ingen omstændigheder skal investere direkte i infrastruktur. Målene vil således alene være udtryk for ikke-bindende ønsker til andre aktørers handlinger.

Det er DANSK IT's generelle opfattelse, at den tilgængelige båndbredde i langt de fleste områder af landet vil følge den overordnede efterspørgsel. Særligt mener DANSK IT, at i takt med at der kommer et udbud af mere båndbreddekrævende indholdstjenester, vil det fremme efterspørgslen efter båndbredder, og markedet vil reagere herpå. På nuværende tidspunkt tales der primært om HDTV som den særligt båndbreddekrævende indholdstjeneste. Uagtet fordelene ved at transmittere tv gennem bredbåndsforbindelsen er det DANSK IT's opfattelse, at HDTV ikke har en så væsentlig national-strategisk betydning, at det i sig selv kan begrunde offentlige indgreb i den markedsbaserede udvikling.

For så vidt angår spørgsmålet om en 100 procents tilgængelighed til bestemte (høje) båndbredder for danske husstande er det DANSK IT's opfattelse, at man med et sådant nationalt krav risikerer at gøre sig selv en bjørnetjeneste. Efter DANSK IT's opfattelse vil man nå længere ved i en indledende fase at fokusere ressourcerne på at sikre fuld dækning med superhurtigt bredbånd i nogle mindre geografiske områder. Det vil være med til at stimulere udviklingen af tjenester, der udnytter de høje båndbredder, og opmærksomheden om dette vil efterhånden skabe en reel efterspørgsel efter båndbredde i en større og større del af landet. En sådan tilgang synes også at ligge bag Googles nyligt annoncerede tiltag med at etablere 1 Gbs netværk i udvalgte forsøgsområder.

Anbefaling: Mobilt bredbånd. Frekvenserne i 800 MHz-frekvensbåndet (790-862 MHz) bør anvendes til mobilt bredbånd. Der bør være øgede muligheder for netdeling mellem udbydere, således at kapaciteten i de mobile net kan udnyttes optimalt. Endelig bør der tages yderligere initiativer på EU-niveau, der kan sikre lavere priser på international dataroaming.

DANSK IT bakker op om, at der gives tilladelser til infrastruktursamarbejde i mobilsektoren i yderområderne med henblik på at opnå bedre mobil højhastighedsdækning. For så vidt angår internationale roamingpriser, herunder for data, bakker DANSK IT ligeledes op omkring at Danmark spiller en aktiv rolle med henblik på at påvirke EU.

Anbefaling: Provenu fra auktioner føres tilbage til sektoren. Statens provenu fra afholdelse af auktioner inden for området bør føres tilbage i sektoren til finansiering af aktiviteter, som kan stimulere udviklingen af højhastighedssamfundet.

DANSK IT finder, at det kun er rimeligt at auktionsprovenuet bliver anvendt inden for sektoren. Det skal dog ikke være i form af decideret erhvervs-/branchestøtte men fx til finansiering af initiativer som nævnt i denne rapport.

Anbefaling: Bindingsperioder. Der skal tages initiativer til også overfor forbrugerne at muliggøre længere bindingsperioder på teleområdet på f.eks. 12 måneder.

DANSK IT kan ikke støtte, at denne anbefaling bliver fulgt.

Efter DANSK IT's opfattelse er lange bindingsperioder ødelæggende for gennemsigtigheden, idet teleselskaberne skaber en kunstig og unødvendig kobling mellem betaling for teleudstyret og for det løbende abonnement. Det bliver dermed vanskeligere for forbrugerne at sammenligne priser på henholdsvis udstyr og abonnement mellem forskellige udbydere, når det hele blandes sammen i vanskeligt gennemskuelige slagtilbud. I sidste ende er den manglende gennemsigtighed med til at skabe mistillid til branchen.

Komiteens anbefaling om længere bindingsperioder står i modsætning til den følgende anbefaling om større gennemsigtighed på bredbåndsmarkedet. Desuden finder DANSK IT det paradoksalt, at forslaget om længere bindingsperioder på teleområdet kommer kort tid efter, at forbrugeraftalelovens generelle regel er ændret, så der er i de fleste løbende kontraktforhold gældende en maksimal bindingsperiode på nu seks måneder mod tidligere 12 måneder.

DANSK IT's opfordring til teleselskaberne lyder, at de hellere skal koncentrere sig om at tilbyde tjenester og vilkår, der i sig selv er så interessante, at kunderne har lyst til at fortsætte som kunder efter bindingsperiodens på seks måneder ophører.

Anbefaling: Øget gennemsigtighed på bredbåndsmarkedet. Der bør etableres en ordning med en varedeklaration på bredbåndstjenester, der beskriver de pågældende tjenester, herunder faktiske hastigheder.

DANSK IT bakker som udgangspunkt op om ethvert tiltag, der øger gennemsigtigheden på telemarkedet.

Anbefaling: Nye telepolitiske målsætninger/sigtelinjer. Det er tid til at formulere nye telepolitiske målsætninger der i højere grad tager et erhvervspolitisk sigte og har fokus på, hvordan it og bredbånd skaber samfundsmæssig værdi. Der bør i telepolitikken sættes yderligere fokus på mulighederne for fremadrettet at sikre gode muligheder for tjenestebaseret konkurrence. Nye telepolitiske målsætninger bør formuleres i tæt samarbejde med branchens aktører.

DANSK IT tilslutter sig anbefalingen om at drøfte nye telepolitiske målsætninger, herunder at der i den forbindelse sættes fokus på sikring af den tjenestebaserede konkurrence.

For så vidt angår formuleringen om, at telepolitikken i højere grad skal tage et "erhvervspolitisk sigte" ønsker DANSK IT at sikre, at der hermed henvises til erhvervslivet generelt, herunder også den offentlige og non-profit-sektorerne. Ret beset er det jo erhvervets udnyttelse af teleinfrastrukturens muligheder, der skal være med til at sikre landets velfærd.

Hvis der derimod henvises til et snævert tele-industripolitisk sigte, vil det til gengæld stå i skarp modsætning til det hidtidige fokus, hvor der har været lagt vægt på at skabe konkurrence til gavn for både private og erhvervsmæssige brugere. Et fokus, der efter DANSK IT's opfattelse klart bør fastholdes.

Venlig hilsen

Anders Sparre
Afdelingschef

Mogens Ritsholm
Gribskovvænget 50
3400 Hillerød

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 Kbh. K.

e-mail: vtu@vtu.dk , tas@itst.dk genpart til: hkj@itst.dk , mkr@itst.dk og
krbl@itst.dk

Høringssvar vedrørende høring af 15. januar 2010 over højhastighedskomiteens rapport.

Hermed følger personligt høringssvar i ovennævnte høring. I høringssvaret er der lagt vægt på forhold vedrørende tele- og bredbåndsudviklingen.

Bemærkningerne er baseret på Højhastighedskomiteens kommissorium, hvorefter der ”skal fremlægges anbefalinger om, hvordan udviklingen af Danmark som et højhastighedssamfund både teknologisk og anvendelsesmæssigt kan fremmes, således at Danmark kan vedblive at være et af verdens mest konkurrencedygtige samfund.”

Overordnede bemærkninger.

Man kan næppe kalde ovennævnte ambition ydmyg. Selvfølgelig er der andet og mere end højhastighedssamfundet, der skal sikre Danmarks fremtidige konkurrenceevne, som det da også fremgår af regeringens netop fremlagte handlingsplan ”Danmark 2020”.

Men det er givetvis rigtigt, at Tele og IT er vigtige områder for sikringen af konkurrenceevne og effektiv forvaltning af samfundet. I hvert fald lægger andre lande i uformindsket omfang vægt på, at Tele og IT med høj kvalitet er alment tilgængeligt og udnyttes bedst muligt af såvel private, den offentlige sektor og den private sektor.

Det er således med stor spænding, man første gang læser rapporten.

Indledningen fastholder da også et højt ambitionsniveau. Der tales om, at det er ”tvungende nødvendigt” at iværksætte initiativer og ”krav til nytænkning”. Det udloves endvidere, at rapportens forslag er ”oplagte muligheder for initiativer og aktiviteter”, der ”uden videre kan iværksættes”.

Så efter indledningen stiger spændingen, selv om der sikkert også er mange, der får behov for en lille åndelig pause.

De næste mange sider er imidlertid præget af generelle beskrivelser uden synlig ansats til observationer, der kan danne grundlag for en sammenhængende analyse.

For den professionelle iagttager venter et lille chok på side 13. Det hævdes her, at der ”kom farver og grafik på internet” i 1990’erne.

Internet er ideologisk baseret på en simpel og helt transparent netværksprotokol – også kaldet IP (Intenet Protocol). Det er netop nettets styrke, at anvendelserne kan udvikle sig helt frit uden nye krav til nettet ud over de krav, som følger en samlet stigende trafik. De frie anvendelsesmuligheder er således en helt afgørende forudsætning for internets udvikling såvel historisk som i fremtiden. At sige, at der ”kom farver og grafik på internet” svarer derfor til at sige, at der kom farver på postvæsenet, da farvebilleder i postomdelte reklamer blev udbredt. For den professionelle indikerer udsagnet en mangel på kontakt med internettets hovedfilosofi. Der kom ikke farver og grafik på internettet, men derimod farver og grafik på terminaler, og det kunne med internettets åbne struktur umiddelbart udnyttes for kommunikation via nettet.

Sådan vil det også være fremadrettet. Der kommer ikke 3D video på internettet. Men hvis apparater med 3D video bliver udbredte, vil det straks blive brugt til kommunikation via internettet.

Men i øvrigt lægger rapporten helt korrekt vægt på anvendelserne af internettet, og disse foreslås fremmet med forskellige former for initiativer. Man går også ind for cloud computing, som er det seneste buzzword på IT-området, og vi skal selvfølgelig være en førende cloud-nation. Man leder imidlertid forgæves efter en vurdering af de netmæssige krav og konsekvenser for cloud computing. Man skulle ellers tro, at cloud anvendelser ville stille store krav til kapacitet, QoS og sikkerhed, som ikke opfyldes af en almindelig internetforbindelse i dag.

Først i rapportens sidste afsnit berøres bredbåndsinfrastrukturen, der er selve motoren for hele højhastighedssamfundet.

Kort fortalt er kommissionens vurdering, at denne motor vil udvikle sig i nødvendigt og ønskeligt omfang ”markedsbaseret”, som det kaldes. Det betyder, at der ikke er behov for særlige initiativer lovgivningsmæssigt eller på anden måde for at sikre denne motors udvikling. Det tilføjes yderligere, at der er en usikkerhed om den teknologiske udvikling, som vil gøre det præmaturligt at vurdere herskende netteknologier i fremtiden. Man mener med andre ord, at vi bare kan læne os tilbage og vente. Så skal vi nok få et bredbåndsnet i verdensklasse, hvis bare efterspørgslen efter bredbånd fremmes.

Derfor kan det undre, at man samtidigt sætter mål for bredbånd til almindelige brugere i 2013. Man mener åbenbart, at der på dette tidspunkt vil være behov for en almen udbredelse af tilbud om 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream, og det gøres dermed til en målsætning.

Det passer jo ikke rigtigt med hovedkonklusionen om en markedsbaseret udvikling. Hvis man mener, at bagerens udbud af flødeskumskager er markedsbaseret, er der jo ikke grund til at sætte mål for antallet af producerede napoleonskager om søndagen.

Og hvorfor lige 2013 ?

En større televirksomhed har rullende planer for infrastrukturens udbygning, som rækker mere end 3 år ud i fremtiden. Eventuelle ændringer i grundbetingelser har dermed alligevel ingen mulighed for at få virkninger på så kort sigt.

Komiteen erkender da også, at der frem mod 2020 vil være behov for markant større båndbredder – måske helt op til 1 Gb/s - men man afstår fra at vurdere konsekvenserne heraf med henvisning til teknologisk usikkerhed, herunder en henvisning til mulig udvikling for mobilt bredbånd.

Med blot en smule indsigt kan det helt afvises, at mobilt bredbånd bliver den primære kanal for fremtidens bredbåndstjenester. Jeg skal her henvise til mit høringssvar af 8. september 2009, selv om dette høringssvar af en eller anden grund ikke er offentliggjort (ITSTs offentlige høring af 17. juli 2009 over materiale til 2,5 Ghz auktion).

Den herskende internationale professionelle vurdering er helt anderledes.

Her har der længe været enighed om, at udviklingen vil kræve fibertilslutning til den enkelte inden for de næste 10 år, da ingen anden teknologi fremadrettet kan imødekomme de stigende båndbreddekrav på en økonomisk holdbar måde.

Opgaven er derfor at opbygge en fiberbaseret accesstruktur, som kan drives effektivt og danne basis for den fortsatte udvikling af eksisterende og nye tjenester. Det er ikke kun et spørgsmål om tilslutning til internet for private. Fibernet skal også – og måske vigtigst - benyttes til erhvervslivets interne kommunikation. Den rigtige opbygning giver også helt nye muligheder for telemetri mv. Accesnettet skal være åbent på flere niveauer, både af hensyn til konkurrence og af hensyn til udviklingen af helt nye tjenester, som fiberens store transmissionsevne vil skabe mulighed for. Alle tjenester, der i dag udbydes via kobbertråde skal naturligvis kunne udbydes tilsvarende og bedre via fiber. For det er ineffektivt at drive både et kobbernet og et fibernet parallelt gennem en længere periode.

Alle betydende store nationale teleoperatører har i årevis arbejdet målrettet på gennemførelse af denne transformation. I de fleste lande er planerne ikke kendt offentligt i detaljer. Det foregår indtil videre internt hos den nationale operatør i dialog med industrien, i standardiseringsorganisationer osv. Men i for eksempel UK og Holland er planerne til offentlig debat og løbende diskussion i sektoren. Noget tyder på, at flere lande vil hæve opmærksomheden for denne transformation såvel politisk som fagligt. Senest har FCC målsat 100 Mbit/s til 100 mio. brugere som et delmål. Google har samtidigt fremlagt planer om et net med 1 Gb/s til mellem 50.000 og 500.000 kunder.

Så vi står lige på tærsklen til fuld erkendelse af hovedtræk af den fremtidige udvikling. Hvorfor er det ikke afspejlet i rapporten?

I Danmark er vi i en ganske særlig situation.

- TDCs ejere agter inden for kort tid at overdrage selskabet til nye ejere med størst mulig fortjeneste. Selvsagt præger dette selskabet, og man kan næppe forvente interesse for at erkende, at der i det kommende år er behov for store langsigtede investeringer i en ny fiberbaseret accesstruktur.
- Fiberacces domineres i Danmark af elselskaberne, der primært har interesseret sig for massetjenester til private (tv, internet og telefoni). Det er derfor mindre klart, om opbygningen gavner tjenester til erhvervslivet og fremtidige nye tjenester. Dermed er det også uklart, om elselskabernes net i overskuelig fremtid kan erstatte kobbernettet i områder med fuld dækning.
- Som noget enestående ejer TDC både kabel-tv og det generelle telenet. Oprindeligt var der intet sammenfald mellem ydelser via kabel-tv og ydelser fra det generelle telenet. Men nu tilbyder de to adgangsformer stort set de samme massetjenester. 1,5 mio. danske hjem har både et telefonstik og et kabel-tv-stik, som kan yde det samme. Hvad er det så, der skal investeres i fremadrettet? Man kan ikke prøve at se 10 år frem uden at tage stilling til dette spørgsmål, og en afgørelse vil have omgående konsekvenser for den løbende modernisering og udbygning af både kabel-tv og det almindelige telenet.

Der er derfor specielt for Danmark god grund til at vurdere, om den fremtidssikre effektive og åbne fiberbaserede infrastruktur vil opstå på linie med udviklingen i andre lande.

Komiteens flertal mener, at efterspørgslen skal være bestemmende for infrastrukturens udvikling, mens infrastrukturen som katalysator for anvendelser afvises. Det sidstnævnte er der imidlertid mange eksempler på.

SMS blev i sin tid alene defineret i GSM fordi arkitekturen og signaleringen gav mulighed for dette. Men ingen troede egentlig på det. Det er i øvrigt årsagen til, at tjenesten er så mangelfuldt opbygget i sine end-to-end elementer. Den fortsatte historie kender vi alle.

Internet er slet ikke opbygget til WWW, der i dag er den dominerende anvendelse. Men Internettets arkitektur og åbne protokoller åbnede muligheden for, at WWW mange år senere kunne etableres ovenpå den basale datagramtjeneste i Internet.

På tilsvarende vis vil en åben infrastruktur med høj kapacitet mod brugerne blive grundlaget for helt nye tjenester og applikationer, som vil overraske os alle.

Jeg er derfor mest enig med mindretallets udtalelse. Der bør være selvstændige ambi-

tioner for en moderne, åben og sammenhængende infrastruktur, hvortil så mange som muligt har adgang med kapaciteter, der kun kan opnås via fiber. Selvfølgelig kan 100% ikke nås uden meget betydelige omfordelinger. Sådanne omfordelinger var mulige for telefoninettet inden for eneretten og for elnettet via de lokale distributionselskaber. Men det er ikke muligt for et fremtidigt fibernet, selv om nogle elselskaber opretholder en ambitionen om at nå alle. Med de alternative muligheder kommunikation med lavere hastigheder er det næppe heller samfundsøkonomisk ønskværdigt at nå ud til alle med fiber. Så vigtig er højhastighedskommunikation trods alt heller ikke.

Men det er naivt at tro, at markedsmekanismen helt af sig selv skaber en infrastruktur, som er samlet optimalt med god dækning af samfundet. Specielt i Danmark ser netudviklingen meget forvirrende ud med overflod af konkurrerende adgange nogle steder og en meget begrænset udvikling de fleste steder. Fra min private sfære kan jeg nævne, at der i nu flere år har været fiber i vejen ved mit sommerhus. Mig bekendt har ingen tilsluttet sig, mens flere har fået telefonkabler af kobber gravet ind til standardpriser. På min helårsadresse er der tilsyneladende ikke udsigt til fiber, da flere lokale initiativer mislykkedes. Er det et Danmark på vej til højhastighedssamfundet ?

Konkurrence skal føre til effektivitet. Men uden nænsomme og gennemtænkte rammer bliver resultatet let det modsatte.

Som jeg også angav i mit høringssvar af 8. september 2009 har fleroperatørmodellen på mobilområdet kostet over 20 mia. kr. ekstra, og den fremtidige udvikling af mobilt bredbånd i et fortsat fleroperatørmiljø vil hurtigt koste 20 mia. yderligere, fordi fleroperatørmiljøet bliver stadig mere ineffektivt.

Hvis læseren her ryster på hovedet, vil jeg henvise til TDCs pressemeddelelse af 25. november 2009. Her angives en fremadrettet besparelse på 15 mia. kr. ved at sammenlægge to schweiziske mobilselskaber, der hver havde en national markedsandel på ca. 20 %. Besparelsen er større end selskabernes samlede omsætning i 2008. Det er mildt sagt temmelig dramatiske tal, der burde initiere eftertanke, med mindre man mener, at naturlovene er anderledes i Schweiz.

På fastnetområdet kan omkostningerne på tilsvarende måde blive urimeligt høje, hvis konkurrencen ikke sker inden for rammer, der tilgodeser et helhedssyn.

Alt for høje omkostninger rammer ikke kun teleselskabernes aktionærer. Det sinker til syvende og sidst teleudviklingen og fordyrer tjenesterne. Det rammer hele samfundet og det vil i sig selv udelukke, at Danmark bliver et førende højhastighedssamfund.

Specifikke bemærkninger til andre anbefalinger.

Lov om private fællesveje

Så vidt jeg forstår, foreslås en ændring til loven om private fællesveje med henblik på, at Kommunerne får en særlig beføjelse i relation til veje, der ikke forvaltes efter lovens byzoneregler.

Problemet er ikke nøjere beskrevet. Men omtalte lov er en af Danmarks ældste og mest gennemarbejdede. Man kan næsten sige, at loven er en del af Danmarks kulturarv og demokratiske tradition. Det forekommer derfor helt ude af proportion at foreslå brud på de generelle principper i lovens balancer mellem hensynet til den enkelte og hensynet til fællesskabet.

Mig bekendt giver loven ikke rettighedsmæssige problemer i forhold til andre forsyningstjenester såsom vand, el og kloak, selv om der er mange sager om reetablering af vejene osv. Jeg er da heller aldrig blevet kontaktet for de private fællesveje, som jeg formelt ejer, i relation til nyanlæg.

Opmærksomheden henledes også på, at kommunerne kan beslutte, at byzonereglerne skal finde anvendelse for specifikke veje, og min erfaring er, at denne mulighed udnyttede ret vidtgående.

Der er imidlertid et andet underliggende problem.

Den særlige ret til at føre anlæg over andres ejendom hørte oprindeligt til statens eneret på teleområdet i 1897-loven, og den blev i praksis udøvet af staten og de koncessionerede telefonselskaber.

Med liberaliseringen blev retten til at grave anlæg over andres ejendom i princippet givet til alle teleudbydere, idet ekspropriationsreglerne kunne påberåbes i enkeltsager efter ITSTs nærmere vurdering.

Graveadgang blev dermed nærmest en "allemandsret". Efter ophævelsen af 1897-loven hviler denne "allemandsret" alene på lov om graveadgang.

Der følger ingen særlige pligter med graveadgangen såsom dækning af alle husstande, åben adgang for andre udbydere osv. Selv forsyningspligtjenester på teleområdet giver ikke en særlig adkomst, og man kan i princippet forestille sig en bruger, der på den ene side kræver forsyningspligt og på den anden side helt lovligt modsætter sig ledninger hertil anbragt på sin ejendom.

Det tjener telesektoren og danskerne til ære, at det hidtil har kunnet fungere uden store konflikter på trods af den underliggende wild-west lovgivning.

Selfølgelig bør særlige rettigheder gå hånd i hånd med særlige pligter, og det foreslås derfor, at forslaget i stedet gøres til et forslag om specificerede grundkrav af hensyn til almenvellet, som kan stilles af kommuner og vejere i relation til tilladelse til nedgravning af kabler. Det kan medvirke til større orden, større holdbarhed og store besparelser ved opbygningen af den fremtidige infrastruktur.

Bindingsperioder

Oprindeligt var der for GSM forudset et frit og operatøruafhængigt marked for mobil-terminaler. SIM-kortet skulle leveres af operatøren, mens terminalen kunne købes i

detailhandelen, i udlandet eller pr. postordre.

Operatørerne satte sig imidlertid på kontrollen med terminalmarkedet via tilskud, og der blev derfor indført regler om maksimale operatørtilskud på 1300 kr.

Det viste sig umuligt at sikre overholdelsen af disse regler. En ejer af en operatør oprettede f.eks. et særligt handelsselskab med det hovedformål at sælge terminaler billigt til samme ejers operatør. Derfor introduceredes regler om maksimal bindingsperiode som alternativ til et loft over markedsføringstilskud, og disse regler blev udstrakt til fastnettjenester, selv om der her ikke var et tilsvarende problem.

Almindelige mobilterminaler er nu så billige, at de i stigende omfang sælges separat via den almindelige detailhandel. Opretholdelsen af reglerne om binding i udbudsbekendtgørelsen beror derfor på en motivforskydning i forhold til den oprindelige begrundelse.

Nu er hovedmotivet, at der skal sikres mest mulig konkurrence gennem kundernes ret til nemt og billigt at afslutte et abonnement efter 6 mdr.

Men bidrager det egentlig til en sund konkurrence? Er det i kundernes, sektorens og samfundets interesse?

Reglerne bidrager til en høj churn uden at det samlet flytter markedsandele på kortere sigt. Men det betyder også, at kunder og udbydere ikke kan dele de økonomiske fordele, der ligger i et længerevarende kundeforhold. Man kan godt sige, at de stabile kunder betaler for de ustabile kunder inklusive den massive markedsføring disse afføder.

I Sverige er markedet præget af bindingsperioder mellem 0 og 36 måneder. Den enkelte forbruger vælger sin udbyder såvel ud fra bindingsperiode som andre parametre, og det er iøjnefaldende, at de svenske priser er betydeligt lavere end de danske. Jeg er sikker på, at den svenske håndtering af bindingsperioder er medvirkende til denne prisforskel. For sammenlignelige tjenester er prisen i Sverige ofte ca. den halve af de danske priser.

Det foreslås derfor, at der åbnes mulighed for bindingsperioder op til 36 mdr. på teleområdet uanset den herskende generelle regel om 1 år. Hvis telesektoren i en periode kunne have skærpede regler, er der vel heller ikke noget til hinder for lempeligere regler, når dette kan begrundes.

Tilslutningspligt til fællesantenneanlæg

Det er vel stadig tilladt ikke at have fjernsyn. Så det er svært at forstå, at der skulle praktiseres en tilslutningspligt til fællesantenneanlæg. Jeg har også svært ved at forstå, at en beboer ikke skulle have ret til IP-TV med programpakker via en ADSL-tilslutning.

Derimod er der mig bekendt en praksis i beboelsesejendomme, hvorefter beboere skal bidrage til fællesantenneanlæg inklusive disses mulighed for levering af must-carry programmer, der ikke er betalingskanaler. Samtidigt er det almindeligt, at der er forbud mod at opsætte egne antenner og paraboler til programmodtagelse.

Grundbetalingen til fællesantenneanlægget er på linje med betaling til andre fællesfaciliteter såsom vaskekælder, legeplads osv.

I 2004 blev boligtilskudsreglerne ændret, således at bidrag til fællesantenneanlæg og andre teleanlæg ikke længere kunne medregnes i grundlaget for beregning af boligstøtten. I den forbindelse blev spørgsmålet om beboeres ret til helt at undgå betaling af bidrag til fællesantenneanlæg også berørt med socialministeriet. Men det er ikke ligefrem i god overensstemmelse med stolte danske andelstraditioner at pålægge boligforeninger mv. snævre begrænsninger fælles aktiviteter. Så kunne man jo også tage fat på legepladser, vaskekældre og parkeringspladser.

Jeg bemærker, at der i sagen om ”tvangstilslutning” er stillet et §20 spørgsmål til erhvervsministeren (S3097) i efteråret 2009, men jeg kan ikke finde spor af svaret. Det er da på ovennævnte baggrund også det forkerte spørgsmål stillet til den forkerte minister.

Komiteen begrundet forslaget med sikring af konkurrence. Men hvis forslaget blev gennemført ville det undergrave videreførelsen af ganske effektive og prisbillige anlæg uden at overføre tilsvarende dynamik til indtrængende alternative net. Vejen frem er i stedet at kræve åbenhed for eksterne udbydere af teletjenester via det fælles net. Kun derved kan både effektivitet og konkurrence sikres.

De ejendomsinterne net er formentlig en vigtig brik i højhastighedssamfundet. Det er da også primært via sådanne net, at Sydkorea har opnået en førerposition på bredbåndsområdet. En stor del af landets befolkning bor nemlig i store ejendomskomplekser, hvor beboerne forsynes via interne højhastighedsnet..

Komiteens udtalelse vedr. frekvensauktion.

I en særudtalelse støtter komiteen en hurtig gennemførelse af 2,5 Ghz auktionen, formentlig baseret på hidtidige oplæg fra ITST.

Men det afsløres ikke hvilken tankegang og hvilket rationale, der ligger bag dette. Som omtalt er hørings svar og konklusioner heraf ud fra ITSTs oplæg af 17. juli 2009 heller ikke offentliggjort.

Det er bemærkelsesværdigt, at komiteen ikke har forslag til ændring af auktionen, da komiteen selv i rapporten støtter muligheden for fællesudnyttelse af lavere frekvenser fra den digitale dividende med særlig henblik på effektiv dækning af landområder. Da national roaming allerede er muligt, sigtes der formentlig til pooling af frekvenser i fælles net, hvortil aktørerne f.eks. får adgang via roaming eller anden form for samdrift. Det er dybest set udtryk for en erkendelse af, at samdrift er billigere og mere

frekvens effektivt, hvormed bedre dækning af landområder bliver realistisk.

Men hvorfor omfatter Komiteens forslag om samdrift kun disse lave frekvenser?

Som omtalt er fleroperatørdriften af mobile net rystende kostbar med dårligere og dyrere tjenester til forbrugerne til følge. Så åbning af mulighed for samdrift af andre frekvenser vil med forslaget egen logik føre til endnu større besparelser og bedre tjenester.

Herudover kan man pege på det forhold, at en stor operatør kan vinde flere frekvenssæt i auktionen og efterfølgende drive dem i samdrift. Hvorfor skal to mindre operatører med hver sine begrænsede frekvensressource ikke have samme mulighed ?

Afsluttende bemærkninger

Danmark var det klart førende land i EU på teleområdet for 20 år siden. Vi havde de mest udbredte, de mest moderne og de billigste tjenester i medlemskabet. Man kan sige, at denne position blev opnået på bekostning af hensynet til dansk industri, og man kan også sige, at vi havde gode konjunkturmæssige og demografiske forudsætninger. Og så var Finland og Sverige endnu ikke var medlemmer i EU.

Men det var nu også udtryk for gode kompetencer, operativ forståelse og høj håndværksmæssig standard.

Vi er nu faldet ned i ”mellemfeltet” og især for det fremadrettede sagter Danmark bagud.

Jeg tror stadig, at de nødvendige kvaliteter er til stede i sektoren for en forbedring af vores position.

Men hvis det skal lykkes, kræver det gennemtænkte rammer som er baseret på fuld forståelse for sektorens udfordringer.

Som jeg forhåbentlig tydeligt har vist, savner rapporten det analytiske grundlag for de foreslåede tiltag. Den fremstår derved snarere som medianen mellem forskellige interessegruppers markedsførte synspunkter. Og måske er det i virkeligheden også ambitionen.

Men det er ikke sådan det danske velfærdssamfund er skabt. Det er heller ikke sådan vort velfærd fastholdes. Og så tror jeg heller ikke, det er det, som vore politikere ønsker som beslutningsgrundlag.

Gadevang den 5. Marts 2010

Mogens Ritsholm
Gribskovvænget 50
3400 Hillerød

Så for at sige det kort: ”det er en ommer”.

Med venlig hilsen

Mogens Ritsholm, civ. ing.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

IT- og Telestyrelsen
tas@itst.dk

Kopi: hkj@itst.dk, mkr@itst.dk, krbl@itst.dk

**Danmarks Forskningspolitiske
Råd**

5. marts 2010

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Lars Johannsen
Telefon 3395 4019
Telefax 3544 6201
E-post lajo@fi.dk

Sagsnr. 10-077842

Dok nr. 1245649
Side 1/1

Danmarks Forskningspolitiske Råds svar på høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Danmarks Forskningspolitiske Råd takker for brev af den 15. januar 2010 om høring af Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund.

Rådet har med interesse læst Højhastighedskomiteens rapport.

Rådet har med sin årsrapport 2007 påbegyndt en forskningspolitisk gennemgang af de videnskabelige hovedområder. Rådet står over for en gennemgang af hovedområdet "Teknisk Videnskab". I den forbindelse vil Rådet også forholde sig til forskningen på IT-området. Rådet vil derfor nu vælge ikke at fremkomme med generelle eller specifikke kommentarer til rapporten, men vil henvise til en senere kommende rådgivning fra Rådets side med hensyn til "Teknisk Videnskab", herunder IT-området.

Med venlig hilsen

Asbjørn Børsting
Formand for Danmarks Forskningspolitiske Råd

Dato: 26-02-2010 /AP

Til
Per Gade
Chef for Strategi sekretariatet

Høringssvar vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) takker for muligheden for at fremsende høringssvar til rapporten om Danmark som Højhastighedssamfund

Generelle bemærkninger til rapporten

BKF vil gerne understrege, at vi ser komiteens arbejde og dermed rapporten som et vigtigt bidrag. Et bidrag til at skabe endnu mere fokus på et centralt redskab i bestræbelserne på at opnå øget produktivitet og innovative løsninger i og på tværs af den offentlige og private sektor med borgeren som omdrejningspunkt.

Foreningen har følgende kommentar til anbefalingerne

Digitalisering i det offentlige.

BKF bakker op om øget samarbejde, samordning samt standardisering. Dette for at skabe effektive og bæredygtige løsninger på tværs af kommuner, stat og regioner. Foreningen understøtter, at der her er en potentiel udfordring, da standardiseringer kan opleves som tab af autonomi - frihed til at vælge. Foreningen vurderer, at det i den forbindelse er centralt, at de løsninger, der påtænkes iværksat, udvikles og gennemtestes af en række repræsentative organisationer, herunder kommuner og regioner. Desuden bør resultatet i form af innovations- og effektiviseringspotentialer nøje præsenteres og motiveres.

BKF er enig i, at brugerdriven innovation er en afgørende driver og udfordring. Foreningen bakker op om, at der bør være en bevidst strategi for brugerinvolvering og ser kanalstrategi og CRM-tankegange som centrale elementer i udmøntningen af strategien.

Informations- og it-kompetencer

BKF er enig i, at der er behov for en særlig strategi i forhold til at sikre IT-kompetencer generelt, og at læreruddannelsen, folkeskolen og ungdomsuddannelserne er centrale omdrejningspunkter i en sådan strategi. BKF er således meget enig i vigtigheden af, at der skal

ske en styrkelse af den IT-baserede fagdidaktiske kompetence både på læreruddannelsen og i efteruddannelsen.

BKF ser driftssikkerhed som en særlig udfordring, da usikkerhed på dette punkt kan forhindre en undervisningsmæssig satsning i at få tilstrækkelig gennemslag i hverdagen.

BKF finder, at det er vigtigt, at IT i undervisningsmæssig sammenhæng ikke isoleres til bestemte fagområder eller en isoleret kompetence, men at IT medtænkes i alle fag. Derfor skal det være nøje gennemtænkt, hvis der skal opstilles mål for elevernes IT-kompetencer på forskellige niveauer. Af samme grund kan anbefalingen vedrørende udvikling af undervisningsmateriale vise sig for snæver, hvis der tænkes på undervisningsmateriale i gængs forstand.

I henhold til at læring knytter sig tæt på IT, ser BKF på den ene side, at vi risikerer at ende med et IT-fokuseret paradigme, som styres af, hvad vi kan med IT. På den anden side anerkender BKF, at der opstår nye og innovative vinkler og ideer, når lærer og elever anvender IT. Det er således centralt, at vi finde ud af, hvad vi ønsker at opnå, og hvordan IT kan anvendes som redskab. I forhold til de to perspektiver anbefaler BKF eftertænkksomhed, før vi sætter i gang, kombineret med solide evalueringer og læringsfællesskaber mellem de involverede aktører før, under og efter forløb for at opsamle resultater i forhold til målene, samt opsamling af de uforudsete innovative elementer der opstår i læringsrummet.

I forhold til anbefalingerne vedrørende undervisningsmateriale ønsker BKF, at materialet bliver mere innovativt. Det der foreligger finder BKF i for stort omfang er en fortsættelse af, hvad vi allerede gør speedet op med ny teknologi.

BKF har følgende ideer til at fremme udviklingen af Danmark som et viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund

- At der arbejdes med langsigtede mål for området, og at disse understøttes af økonomisk, faglige og ledelsesmæssige incitamenter for at gøre det mere attraktivt, at gå forrest i udviklingen af nye løsninger. Tendensen til, at det er fordelagtigt først at deltage, når de værste børnesygdomme er væk, skal minimeres.

- At der udvises eftertænkksomhed, før initiativer sættes i gang, kombineret med solide evalueringer og læringsfællesskaber mellem de involverede aktører eks. kommuner, staten, produktionshøjskoler og forsknings- og evalueringsinstitutioner før, under og efter forløb for at opsamle resultater i forhold til målene, samt opsamling af de uforudsete innovative elementer der opstår i læringsrummet.

Børne- og kulturchefforeningen har ikke derudover bemærkninger til udkastet.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Klaus Majgaard, Tlf. 65 51 50 01, klm@odense.dk

Anna Marie Illum, Tlf. 76 29 30 01, buami@horsens.dk

Anders-Peter Østergaard, Tlf. 20 33 89 66, apoe@lolland.dk

Med venlig hilsen

Anders-Peter Østergaard
Børne- og Kulturchefforeningen

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

IT- og Telestyrelsen

Att.: Per Gade (pga@itst.dk)Cc.: Henrik Kjær (hkj@itst.dk), Morten Kristiansen (mkr@itst.dk),Kresten Bay (krbl@itst.dk)

Holsteinsgade 63

DK-2100 København Ø

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Att.: Peter Uffe Meier (pum@fi.dk)

Bredgade 40

DK-1260 København K

Blegdamsvej 17

DK-2100 København Ø

Danmark

Tel +45 3532 5453

Fax +45 3532 5016

E-post info@dcsc.dkWeb www.dcsc.dk

CVR 29979812

EAN 5798000422490

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

2. marts 2010

/RB

Dansk Center for Scientific Computing (DCSC) er i henvendelse af 15. januar 2010 blevet anmodet om et høringsbidrag i forbindelse med Ministeriets behandling af Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund. DCSC fokuserer primært sit bidrag på de fem af syv hovedområder som er indenfor eller mest relevant for DCSC's virksomhedsområde. Kommentarer fremføres endvidere i prioriteret rækkefølge, med højst prioriteret først.

• Forskning og udvikling på it-område

DCSC er meget enig i rapportens vurdering af, at der bør ske et markant løft i mængden af it-forskning og en styrkelse af it-forskningsmiljøerne. Frem for alt anbefalingen om at der bør oprettes flere seniorforsker- og ph.d.-stillinger, samt udvikles stærkere forskningsmiljøer på it området, opfattes af DCSC som vigtig. Herunder bør der navnlig foretages en målrettet styrkelse af den danske forskningskompetence indenfor it infrastruktur, it instrumentudvikling, infrastrukturstyrende software (*middleware*) samt metodeudvikling hertil. Dette passer godt sammen med anbefalingen om, at det forskningsbevilgende system skal være mere opmærksom på it-forskningens tværdisciplinære karakter, og at uddelingen af midler bør ske fra færre puljer med større volumen og klarer strategisk sigte. DCSC støtter således også anbefalingen om udvikling og integrering af universiteternes højhastighedsinfrastruktur og elektroniske ressourcer, der forstås som integrering uden centralisering. Men også her er middlewareudvikling helt afgørende, og omfatter fagområder kendt som *authentication*, *authorization*, *accounting* (AAA), samt *user management* (UM), som rapporten også berører.

Det bør i denne forbindelse bemærkes at middlewareudvikling skal være målrettet og middlewar'en driftssikker, hvilket er en udfordring som ikke kan forventes varetaget af den frie forskning alene. Softwareudvikling såvel til forskningsinfrastruktur som til den offentlige sektor generelt, er et strategisk vigtigt satsningsområde, der styres for ad-hoc baseret og er svær at finde finansiering til.

• Cloud computing

DCSC finder at *cloud computing* anbefalingerne er nært beslægtet med anbefalingen om udvikling og integrering af universiteternes højhastighedsinfrastruktur og elektroniske ressourcer. Eventuelt at kunne nyttiggøre *cloud computing* betragtes også som en middleware-udfordring, med stabilitet og sikkerhed i centrum. Men til forskel for rutinepræget it driftsopgaver (web- og mailservere etc.), hvor cloud computing har bevist sit værd, er nytten af *cloud computing* som forskningsinfrastruktur væsentlig mere uprøvet. Men uanset finder DCSC det korrekt at Danmark bør gøre privacy og datasikkerhed til et særligt strategisk satsningsområde.

• Miljø, klima og grøn it

DCSC er enig i behovet for en styrket indsats indenfor *grøn it*. DCSC bruger p.t. i størrelsesordenen af DKK 25 millioner årligt alene til strøm til sine

supercomputere. DCSC har derfor, sammen med nordiske søsterorganisationer engageret sig i et fællesnordisk pilotprojekt, der har til hensigt at afprøve om Danmark kan have glæde af supercomputing, hvor kompetencen og kontrollen, men ikke selve computerhardwaren, befinder sig på dansk grund, såfremt betragtelige driftsbesparelser kan opnås gennem nær gratis strøm i udlandet. Et afgørende element i projektets mulighed for succes vurderes dog at være den software som gør det muligt for forskere at have fuld kontrol med fjerntliggende (danske) computerinstallationer. Således er der i denne forbindelse igen meget som taler for at prioritere anbefalingen om udvikling og decentral integrering af universiteternes højhastighedsinfrastrukturer og elektroniske ressourcer (supercomputere i DCSC regi), samt anbefalingen om investering i en åben digital infrastruktur, der skal understøtte intelligent (data) trafikstyring.

DCSC finder at anbefalingerne om grøn it særligt bør knyttes til de strømudgifter den danske offentlige sektor samlet har til it drift, samt den u hensigtsmæssige miljøbelastning dette omfattende og fortsat stigende strømforbrug afstedkommer. Således bør anbefalinger om grøn it knyttes til anbefalinger om cloud computing, samt decentral integrering af højhastighedsinfrastrukturer og elektroniske ressourcer, således at dansk it drift på sigte i stigende grad kan ske der hvor strømmen er grøn, og langt billigere, samtidigt med, at videnstunge it arbejdspladser forbliver og flourerer i Danmark. Dette gælder såvel offentlig som privat it drift, samt såvel almen it drift (servere etc.) som forskningsinfrastruktur (fx supercomputere) der er noget ganske andet rent driftmæssigt.

- **Informations- og it-kompetence**

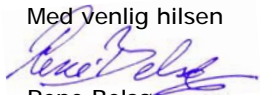
DCSC er enig i at der bør satses massivt på at styrke danskernes informations- og it-kompetencer. Sigtet skal være at facilitere et generelt dansk strategisk skift fra produktions- og serviceøkonomi til vidensøkonomi. DCSC er enig i at en sådan satsning bør strække sig fra i folkeskolen (hvis ikke børnehaven) helt frem til de videregående uddannelser.

- **Bredbåndsinfrastruktur i Danmark**

Det er i rigt omfang Danmarks stærke bredbåndsinfrastrukturs historik, som har muliggjort og fortsat muliggør en høj grad af it anvendelse på tværs af danske befolkningsgrupper. En tidlig introduktion for godt 25 år siden, af nemt tilgængelig og "gratis" Internet på skoler og universiteter har nu sat sine tydelige spor i den danske befolknings it kompetence. Det at børn finder det naturligt at arbejde med selv kompliceret it er også afgørende for, at de få som vælger en forskerkarrierer, er mere kompetente til at arbejde med fx videnskabelige beregninger, simulering og modeludvikling. Dette er afgørende for at positionere Danmark i toppen af den moderne globaliserede forskningsverden. Således støtter DCSC målet om at få langt flere danske husstande til at benytte langt højere bredbåndshastigheder og de produkter og tjenester som gør brug heraf. Det er dog centralt herfor, at økonomiske incitamentsstrukturer i dansk afgifts- og beskatningspolitik ikke direkte modvirke dette vigtige strategiske sigte, som tilfældet syntes at være i dag.

Generelt finder DCSC Højhastighedskomiteens rapport relevant, velskrevet, og med mange nyttige anbefalingerne, hvorfra særligt de som er berørt ovenfor vurderes som afgørende for at Danmark på sigt kan sikre sin økonomiske konkurrenceevne baseret på en vidensøkonomi, der et langt stykke ad vejen skal være baseret på dansk forskning og udvikling, som i sidste ende oftest er tæt forbundet med it, herunder særligt de mange it fagområder, som rapporten belyser godt.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Rene Belsø".

Rene Belsø
Centerleder, DCSC

Hellerup 5. marts 2010

Microsoft's høringssvar til rapport fra Højhastighedskomiteen

Microsoft vil gerne afgive et høringssvar til ovenstående rapport. Microsoft anerkender behovet for, at der gives anbefalinger til, hvordan udvikling af Danmark som et højhastighedssamfund både teknologisk og anvendelsesmæssigt kan fremmes.

Microsoft mener som DI, at IT-branchen har en rolle for Danmark at spille, og at det netop er de spidskompetencer der er brug for i den branche, som regeringen bør fokusere på de næste 10 år.

Højhastighedskomiteen peger i sin rapport på en række muligheder for initiativer og aktiviteter, der kan bidrage til i praksis at realisere visionen om Danmark som højhastighedssamfund. Microsoft bakker generelt op om de "sigtelinier", der politisk er udpeget – men vil gerne udtrykke forbehold til en enkelt af anbefalingerne.

Open source

Det er Microsoft's vurdering, at der desværre i afsnit 3.2 om *Den offentlige sektor som platform for innovation* gengives en hypotese omkring anvendelse af en bestemt forretningsmodel som særlig egnet til skabe innovation, der ikke har teoretisk eller empirisk belæg for.

Det drejer sig om anbefalingen på side 30 i rapporten:

"Åbne, fleksible teknologier. Brug af åbne standarder, open source og åbne maskinlæsbare data understøtter innovation og konkurrence. Samtidig understøttes frit leverandørvalg og konkurrence på it-ydelser."

Man kan undre sig over, at en så håndfast konklusion om et yderst kompliceret emne som, hvordan innovationspolitik indrettes, er helt udokumenteret.

Værre er imidlertid, at det er faktisk forkert, at open source understøtter innovation, konkurrence og sikrer frit leverandørvalg:

- Open source kan hæmme innovation, fordi det bliver sværere at monetarisere investeringer i ny software.

De klassiske teoretiske udredninger om innovation og investeringer lægger vægt på, at det skal være muligt at beskytte viden, der genereres i virksomheder, fordi det giver det højeste investeringsniveau.

De empiriske erfaringer med software modsiger også anbefalingen.

Innovationstakten er større i USA end i Europa, på trods af, at det er muligt at tage software patenter i USA, men ikke i Europa. Google – der i øvrigt undersøges af konkurrencemyndighederne i flere lande i øjeblikket - beskytter i allerhøjeste grad sin helt centrale søgealgoritmer. Amazon benytter muligvis open source til dele af deres forretning, men baserer også deres innovation på kommerciel software, og fx netop indgået en licensaftale om brug af Microsoft's teknologi. Der findes utrolig mange andre eksempler på at de mest innovative virksomheder beskytter den viden der er genereret i virksomhederne – også fra dansk erhvervsliv

Open source er en måde at licensere software på som ofte fører til en bestemt forretningsmodel. Der er intet belæg for, at denne forretningsmodel har særligt gunstige egenskaber for Danmark, den offentlige sektor eller IT-branchen i Danmark.

Microsoft anvender også open source og en lang række af Microsofts partnere anvender open source på linje med andre forretningsmodeller, der anvendes til kommerciel software. De fleste større IT-leverandører benytter sig i dag således af den såkaldte mixed source forretningsmodel.

Hvis der enøjtes satses på open source vil innovationstakten efter al sandsynlighed blive lavere end hvis der anvendes flere forskellige forretningsmodeller.

- Generelt øger Open source ikke konkurrencen, fordi mange softwareløsninger må specialudvikles til den enkelte kunde under open source. Den specialudviklede software kan i praksis kun vedligeholdes og videreudvikles af en eller ganske få leverandører. Der findes eksempler på danske offentlige institutioner, der er kommet galt afsted, fordi specialudviklingen under open source betød leverandør-afhængighed.

Komiteen bør tage afstand fra denne anbefaling, der ikke er funderet i fakta.

Det Digitale Råd

Rapporten tager derudover tilløb til at diskutere, hvordan velfærdsteknologi kan bringe Danmark fremad. Som medlem af Det Digitale Råd er det i den forbindelse interessant, at rapporten refererer til Det Digitale Råds analyser. Microsoft håber, at Højhastighedskomiteen fremhæver, at de services der skal udvikles i og til den offentlige sektor bør drøftes, og i høj grad være styrende for, hvordan investeringerne i infrastruktur tilrettelægges.

I rapporten er Det Digitale Råd nævnt to steder - på side 20 er Det Digitale Råd citeret for udsagnet om, at "F.eks. udgør administrative funktioner kun 10 procent af de personaleressourcer, som kommunerne i dag råder over." På side 23 er der en faktaboks, som illustrerer, hvordan "Digitale løsninger kan støtte ældre i eget hjem", som angiver Det Digitale Råd som kilde. I rapportens bilagssamling er angivet et link til Det Digitale Råds hjemmeside.

Derudover er der tale om en velskrevet rapport som forhåbentlig kan sætte gang i debatten om, hvordan IKT kan være motoren, der kan drive Danmark fremad.

Microsoft står naturligvis til rådighed, såfremt der er behov for uddybning af ovennævnte synspunkter.

Med venlig hilsen

Jacob Schaumburg-Müller

Direktør, politik og strategi, Microsoft Danmark

NOTAT

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

**DANSKE
REGIONER**

04-03-2010

Sag nr. 10/525

Dokumentnr. 11730/10

Kristoffer Lange

Tel. 35298385

E-mail: kla@regioner.dk

Danske Regioners høringssvar til højhastighedskomiteens rapport 2010

Med henblik på at skabe en bred debat om Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling sendt rapporten i høring, før der tages stilling til det videre forløb.

Generelle bemærkninger

Rapportens udgangspunkt er, at anvendelse af it og bredbånd er afgørende for udviklingen af det danske samfund og for fortsat sikring af økonomisk vækst, velfærd, demokrati og et bedre klima. Det er derfor et område, der skal satses på og investeres i. Dette gælder både for det private erhvervsliv såvel som den offentlige sektor.

Danske Regioner kan tilslutte sig rapportens overordnede betragtninger om vigtigheden af, at det danske samfund som helhed er i stand til at anvende nye teknologier til at øge service til borgerne, forbedre opgavevaretagelse, fremme innovation, skabe nyt værdifuldt indhold og levere bedre tjenester til borgerne. Dette gør sig bl.a. gældende i forhold til sundhedsvæsenet og den regionale udvikling.

Vi mener, at it er et område der skal satses på og investeres i som led i udviklingen af det danske samfund, herunder også sundhedsvæsenet. Dette bl.a. med henblik på at digitalisering kan bidrage til fastholdelse af økonomisk vækst og velfærd.

Rapporten peger på, at der er en mulighed for at forstærke indsatsen for at høste gevinster i hhv. stat, regioner og kommuner. Det skal i den anledning bemærkes, at regionerne i en længere årrække har anvendt it som et led i den løbende effektivisering og produktivitetsstigning på sygehusene.

Senest har regionerne etableret Regionernes Sundheds-it Organisation (RSI) som skal styrke den fællesregionale digitaliseringsindsats gennem forpligtende samarbejde. Etableringen af RSI er blandt andet svar på fremtidens udfordringer, som det danske sundhedsvæsen i de kommende år står over for. Der bliver flere ældre og flere nye behandlingsmetoder samtidig med, at det økonomiske råderum bliver mindre. Hvis det danske sundhedsvæsen fortsat skal forblive i verdensklasse skal der fremover satses massivt på it.

Efter Danske Regioners opfattelse er det ligeledes vigtigt at anvende it til at skabe øget sammenhæng mellem stat, regioner, kommuner og det private erhvervsliv til gavn for borgerne.

Endelig er vi enige i, at det er afgørende for udviklingen, at digitaliseringsindsatsen knyttes op på klare politiske visioner.

Digitalisering af den offentlige sektor

Komiteen kommer med en række anbefalinger til digitalisering i den offentlige sektor.

Det anbefales, at man fastholder og skærper den tværoffentlige standardisering og samordning på it-området.

Standardiseringsarbejdet er højt prioriteret i sundhedsvæsenet. Der har gennem en længere årrække været en løbende standardiseringsproces omkring etablering af åbne og fast strukturerede snitflader for tværgående kommunikation af informationer på tværs af sektorer og enheder. Dette er sket gennem MedCom-samarbejdet. Med etableringen af den fællesoffentlige samarbejdsorganisation Sammenhængende Digital Sundhed i Danmark (SDSD) er samarbejdet om standardisering og samordning styrket.

Ligeledes anbefales det, at der fortsat sker digitalisering og samordning på sundheds-området.

Danske Regioner mener det er vigtigt at fastholde den udvikling som digitaliseringen bidrager til på sundhedsområdet. Digitale værktøjer kan således bruges til at klæde patienterne på til at være en aktiv medspiller i forebyggelses- og behandlingsforløbet. Desuden kan værktøjerne medvirke til at patienterne i visse tilfælde kan behandles og plejes i deres hjem. Endelig kan værktøjerne medvirke til at læger og sygeplejersker får de rette infor-

mationer på det rette tidspunkt i behandlingsforløbene uanset om de befinder sig på sygehuse eller i praksissektoren.

Side 3

Den fortsatte digitalisering og samordning sker dels i regi af SDSD, og dels gennem regionale samarbejder, herunder også gennem Regionernes Sundheds-it Organisation (RSI), som skal styrke den fællesregionale digitaliseringsindsats gennem forpligtende samarbejde. Disse samarbejder sigter bl.a. på at udbrede en række af de digitale løsninger, som rapporten peger på i relation til sundhedsområdet, herunder fx telemedicin.

Endelig anbefales det, at det offentlige i stigende grad skal anvende kanalstrategier for hvordan borgerne motiveres til at anvende digitale løsninger. Danske Regioner er enig i, at borgerne skal tilbydes stadig bedre digitale kanaler til det offentlige, herunder også sundhedsvæsenet. Bl.a. derfor har regionerne i flere år arbejdet med sundhed.dk som den digitale indgang til sundhedsvæsenet. Via denne fællesoffentlige portal tilbydes borgere og patienter en række selvbetjeningsløsninger samt relevant information om sundhedsvæsenet, som bidrager til at gøre dem til aktive medspillere i forebyggelses- og behandlingsforløbet.

Rapporten peger på at det er vigtigt, at man som led i den løbende udvikling af den offentlige sektor bør tage nye teknologier i anvendelse. Dette støtter Danske Regioner. Det skal dog bemærkes, at det offentlige ikke i alle tilfælde bør gå forrest i forbindelse med indførsel af meget komplekse nye teknologier, da dette kan stille sig hindrende for et ønske om effektiv, hurtig, sikker og stabil borgerbetjening. Introduktion af ny teknologi bør således ske under hensyn til at de nye teknologier har det rette modenhedsniveau.

Danske Regioner har stor sympati for at den offentlige sektor anvendes som en platform for innovation, herunder at data udstilles. Gov 2.0 konceptet rummer således store perspektiver i forhold til at udbyde nye services til borgere. Det skal dog i denne anledning bemærkes, at regionernes data i høj grad består af personoplysninger, som er beskyttet af både Persondataloven og Sundhedsloven.

Ligeledes anbefaler rapporten, at åbne standarder anvendes. Dette er Danske Regioner enig i. Det skal dog bemærkes, at kompleksiteten af regionernes it-landskaber sammenholdt med modenheden af markedet for sundheds-itsystemer på mange områder vanskeliggør anvendelsen af åbne standarder. Der er dog et stort fokus på dette område

Rapporten fremhæver Cloud Computing som et koncept, der har et stort potentiale. Som rapporten dog også anfører, så er der i relation til Cloud Computing en række udfordringer, som nødvendigvis må afklares, herunder forhold vedr. sikkerhed, privacy og interoperabilitet. Ligeledes fremstår det ikke klart, hvor modne de nødvendige teknologier er i forhold til, hvorvidt det er muligt at basere store dele af den offentlige digitale infrastruktur på teknologierne.

På den baggrund støtter Danske Regioner at der iværksættes projekter som kan skabe de nødvendige erfaringer.

Informations- og it-kompetencer fremhæves i rapporten som en forudsætning for effektiv udnyttelse af digitaliseringspotentialer. Danske Regioner mener, at særligt de professionelle it-kompetencer er nødvendige for at få det fulde udbytte af digitaliseringen. På sundhedsområdet gælder dette fx ifm introduktion af ny teknologi, hvor uddannelse og træning er centrale elementer i implementeringsforløb.

Ligeledes finder Danske Regioner, at det kan være hensigtsmæssigt at man integrerer it i undervisningen og i faget på uddannelser som fx medicinstudiet.

Miljø, klima og grøn it

Rapporten peger på, at grøn it kan give et væsentligt bidrag til løsningen af klimaudfordringen. Danske Regioner finder, at det på flere områder er muligt at anvende principper for grøn it til at forbedre miljøet og effektivisere driften, fx ift at mindske strømforbruget. Ligeledes er der et væsentligt potentiale i at anvende videokonferencer til at reducere rejseomkostninger, hvilket regionerne i høj grad gør brug af.

Forskning og udvikling på it-området

Rapporten peger på behovet for at styrke indsatsen for forskning og udvikling på it-området. Danske Regioner er enig i, at der er potentialer på dette område, herunder også at sundheds-it er et område der bør sættes på. Danmark er internationalt set er langt fremme på sundheds-it området.

Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

Rapporten peger på dette område som særdeles vigtigt for udviklingen. Danske Regioner finder, at det er afgørende at der opbygges en infrastruktur som kan bære de services der er omtalt i rapporten. I sundhedsvæsenet

spiller udviklingen af en fælles infrastruktur en vigtig rolle, og der er arbejdet med dette igennem flere år. Ligeledes mener vi, at det er relevant at se it og bredbånd som en del af indsatsen for regional udvikling.

Side 5

IT- og Telestyrelsen
Att.: Per Gade
Holsteinsgade 63
2100 København

Sendt pr. e-mail: itst@itst.dk, pga@itst.dk

5. marts 2010
IMT/SUP

Høring vedrørende Højhastighedskomiteéns rapport

Telekommunikationsindustrien i Danmark (TI) takker for invitationen til at kommentere Højhastighedskomiteéns rapport, som blev offentliggjort den 14. januar 2010.

TI var meget tilfreds med, at der med nedsættelse af komitéen i 2009 kom fokus på IT og tele som væsentlige parametre for den fortsatte vækst i Danmark. Tilsvarende vurderes det, at komitéen med sin rapport har gennemført en bredt anlagt og væsentlig undersøgelse, som er suppleret med klare anbefalinger af, hvad der kan bringe det danske samfund i en positiv udvikling i forhold til den skærpede internationale konkurrence og den økonomiske krise.

TI vil i denne sammenhæng benytte lejligheden til at understrege vigtigheden af, at der bliver tale om en markedsdrevet udvikling med gode rammebetingelser for investering i infrastruktur som båndbredde og mobilitet samt sikring af lige og effektiv konkurrence. Det er endvidere af stor betydning, at udviklingen understøttes af en udvidet og koordineret efterspørgsel på IT- og teleydelser fra såvel statslige som regionsmæssige og kommunale instanser, ligesom en styrkelse af uddannelse og forskning inden for IT og tele anses som væsentlig.

Endelig støtter TI rapportens anbefaling af, at der politisk indgås et nyt og tidssvarende teleforlig, der vil sikre teleområdet en væsentlig placering i samfundets bestræbelser på at øge konkurrencedygtigheden og den videnstunge udvikling, og som vil sikre et bedre investeringsklima indenfor området.

Med venlig hilsen

Ib M. Tolstrup
Direktør

Tanja Søndergaard

Fra: Charlotte H C Lind Gravsén
Sendt: 8. marts 2010 09:51
Til: Tanja Søndergaard
Emne: VS: [IT-Pol Best] Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

docId: <http://vtu.fsd.csc.dk/vtukoncp/DOK1255648>
SJ: -1

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Niels Elgaard Larsen [mailto:elgaard@agol.dk]
Sendt: 5. marts 2010 12:07
Til: I-ITST - enhedspostkasse; Charlotte H C Lind Gravsén
Emne: Re: [IT-Pol Best] Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Hermed IT-Politisk Forenings svar:

IT-Politisk Forening finder rapporten fremsynet.

Vi mener, at der kan gøres mere tydeligt opmærksom på de områder hvor eksisterende systemer, love og regler spænder ben for nødvendige udviklinger.

IT-Politisk forening anser patenter på software som den største trussel mod innovationen på IT-området især for mindre virksomheder. I forbindelse med det kommende EU patentsystem bør det sikres at softwarepatenter ikke bliver indført ad bagvejen. Det skal sikres, at virksomheder ikke kan krænke patenter ved at fremstille, distribuere eller sælge software.

Privatlivet er indskrænket som følge af især europæiske og statslige projekter, som fx logningsbekendtgørelsen. Intelligente trafiksystemer, der baseres på overvågning vil også underminere borgernes privatliv.

IT-Politisk Forening finder det vigtigt, at der skabes flere licensfri frekvensområder. Og gerne med en højere tilladt sendestyrke end de nuværende. Det vil give mindre provenu fra auktioner, men skabe mere vækst og innovation. Bluetooth og trådløst internet er eksempel på anvendelser af ulicensierede frekvensområder, der været til stor gavn på trods af at de ulicensierede frekvensområder er meget små.

IT-Politisk forening er enig tankerne om borgernær teknologi og adgang til offentlig data og services, men må konstatere at vi er langt fra målet, selv når det gælder ret nye systemer. Fx tvinges borgerne til at logge ind på E-boks for at læse meddelelser fra offentlige myndigheder, dvs en borger kan ikke engang få automatisk adgang til meddelelser, der er stilet til ham eller hende fra det offentlige. Borgere og virksomheder skal ligeledes autorisere sig med DatID, som gemmer private nøgler i PBS's edbssystemer.

Det ser ikke ud til, at IPv6 bliver udbredt af sig selv. Vi er langt fra "the tipping point". Det bliver derfor en barriere for overhovedet at teste IPv6 i hjemmet eller i mindre virksomheder. For at fjerne denne barriere bør det offentlige skubbe markedet igang med skiftet til IPv6. Det kan f.eks. ske ved, at det offentlige fremmer, at deres internetleverandører skal tilbyde IPv6 til alle deres kunder.

Udover at afhjælpe mangelen på IP-adresser vil IPv6 også fremme udviklingen af tingenes internet.

IT-Politisk forening mener at netneutraliteten bør sikres så borgere og virksomheder frit kan bruge deres bredbåndsforbindelser, til det som de selv mener bedst tjener deres behov. Dvs, internetudbydere må ikke kunne bruge deres gatekeeper funktion til at til at diskriminere bestemte former for indhold eller kommunikationsformer i det data,

som de transporterer for deres kunder.

Det anføres at "Virtualisering har været i anvendelse i flere år.". Det ville være mere korrekt at skrive "flere årtier" eller "ca 50 år"

--

Niels Elgaard Larsen
Formand, IT-Politisk Forening

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Sendt til: tas@itst.dk krbl@itst.dk
 hkj@itst.dk mkr@itst.dk

8. marts 2010

Vedrørende høring over Højhastighedskomiteens rapport om "Danmark som Højhastighedssamfund"

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-post af 18. januar 2010 har IT- og Telestyrelsen på vegne af Højhastighedskomiteen anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til rapporten.

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Højhastighedskomiteens rapport indeholder forslag til, hvordan anvendelse af it kan øges og bidrage til økonomisk vækst, velfærd, demokrati og et bedre klima. Højhastighedskomiteen peger bl.a. på digitalisering i den offentlige sektor, udstilling af offentlige data og cloud computing.

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

1. I den anledning skal Datatilsynet understrege behovet for også at være opmærksom på den grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger.

J.nr. 2010-19-0042
Sagsbehandler
Henrik Rubæk
Jørgensen
Direkte 3319 3246

2. Datatilsynet skal i den forbindelse fremhæve betragtning 2 i EU's generelle databeskyttelsesdirektiv¹, som har følgende ordlyd: "*databehandlingssystemer er til for menneskets skyld; de skal være i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der gælder for fysiske personer, uanset statsborgerskab og bopæl, herunder retten til privatlivets fred, og bidrage til at sikre økonomiske og sociale fremskridt og til at fremme samhandelen og det enkelte menneskes velfærd.*"

Retten til beskyttelse af personoplysninger er anerkendt som en selvstændig grundlæggende rettighed i artikel 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union. Denne rettighed er nært beslægtet med retten til privatliv i henhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Med Lissabon-traktaten har retten til databeskyttelse fået endnu større vægt. Ikke alene bliver Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union bindende. Men også artikel 16 i traktaten om Den Europæiske Union (TEUF) indføres som et nyt retsgrundlag for databe-

¹ EU-parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF om af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

skyttelse, der gælder for al behandling af personoplysninger i den private og i den offentlige sektor.

Myndighedernes behandling af personoplysninger skal også overholde bestemmelserne i Europarådets konvention nr. 108 af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med databehandling af personoplysninger samt tillægsprotokollen (nr. 181) til konvention 108 vedrørende tilsynsmyndigheder og grænseoverskridende dataudveksling.

Der findes mere præcise bestemmelser i bl.a. EU's direktiver om databeskyttelse og de danske love, herunder persondataloven², der gennemfører disse.

I forhold til digitalisering i den offentlige sektor må persondatalovens regler anses som så væsentlige, at der på et tidligt tidspunkt i ethvert digitaliseringsprojekt bør indgå en vurdering af, hvordan løsningen udformes, således at loven og de hensyn, den varetager, tilgodeses.

3. Den teknologiske udvikling, som givetvis vil eskalere fremover – også som oplægget er i Højhastighedskomiteens rapport – indebærer en øget risiko i forhold til personers ret til privatliv og databeskyttelse.

Der er efter Datatilsynets opfattelse behov for, at digitaliseringsprojekter også har fokus på at imødegå denne risiko. Der må tilstræbes opretholdt et fortsat højt niveau for beskyttelse af personlige data og privatlivets fred. Dette må også anses for en grundlæggende forudsætning for borgernes fortsatte tillid til den offentlige sektors behandling af borgernes personlige data.

Beskyttelse af personoplysninger og privatliv bør derfor efter Datatilsynets opfattelse indgå som en integreret del af ethvert digitaliseringsprojekt. Med andre ord skal der anvendes "Privacy by design". I den forbindelse skal Datatilsynet endvidere pege på brugen af privatlivsfremmende teknologier eller "Privacy Enhancing Technologies".

4. Højhastighedskomiteen kommer med anbefalinger om cloud computing og foreslår, at Danmark skal være førende på dette område. Det anføres, at det offentlige bør satse massivt på cloud computing, og at den offentlige sektor i kraft af sin størrelse er en attraktiv kunde for udbydere af cloud computing, som dermed har en interesse i at være med til at løse udfordringer i forhold til privacy, datasikkerhed mv.

Datatilsynet skal i tilknytning hertil bemærke, at en stor del af det offentliges databehandlinger omfatter fortrolige personoplysninger. En fortsat sikring af den fornødne høje sikkerhed omkring de personoplysninger, som myndighederne behandler, er efter Datatilsynets opfattelse af afgørende betydning.

² Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

5. Højhastighedskomiteen lægger stor vægt på informations- og it-kompetencer. Dels generelt i befolkningen, dels i form af professionelle it-kompetencer.

Datatilsynet bemærker i den forbindelse, at der sammen med behovet for it-kompetencer også er behov for kompetencer og viden om beskyttelse af personoplysninger og privatliv. Dette gælder såvel generelt i befolkningen som hos de personer, der som ansatte i virksomheder og myndigheder udformer løsninger eller håndterer personoplysninger i det daglige.

Særligt i forhold til virksomheder og myndigheder er Datatilsynet bekymret over udviklingen, hvor tilsynet har konstateret et stigende antal sikkerhedsbrister i de senere år.

Hertil kommer, at tilsynet har oplevet tilfælde, hvor myndigheder har udviklet løsninger eller sat systemer i drift uden at have sikret sig, at persondatalovens krav om datasikkerhed mv. er iagttaget.

Der synes således at være behov for instrumenter til dels at sætte beskyttelse af persondata – herunder overholdelse af gældende lovgivning herom – på dagsordenen i alle større projekter – dels at gøre projekterne i stand til rent faktisk at udvikle løsningerne i den ønskede retning.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef

Fra: Gitte Holm

Sendt: 5. marts 2010 15:14

Til: Bibliotekarforbundet

Emne: SV: Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

Kære Charlotte Lind Gravsén

Bibliotekarforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Gitte Holm

Chefsekretær

Bibliotekarforbundet

Lindevangs Allé 2

DK-2000 Frederiksberg

Telefon: 3888 2233

Telefontid: Kl. 9.00 - 15.00

Fax: 3888 3201

Web: www.bf.dk

Direkte telefon: 3838 0620

E-mail: gh@bf.dk

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Att.: Henrik Kjær, Morten Kristiansen, Kresten Bay

Pr. e-mail: tas@itst.dk, hkj@itst.dk, mrk@itst.dk, krbl@itst.dk

8. marts 2010

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som Højhastighedssamfund

FRR takker for muligheden for at kommentere Højhastighedskommissionens rapport.

Overordnet finder vi rapporten visionær i sit anlæg. Den behandler en række relevante og spændende temaer på en oplysende og problematiserende facon. Nogle af emnefeltene ligger det imidlertid lidt uden for nærværende organisations scope at kommentere. Jeg nøjes derfor med at fokusere på nogle helt konkrete forhold inden for områderne "Digitalisering af den offentlige sektor" og "Den offentlige sektor som platform for innovation".

FRR's medlemskreds består af revisionsvirksomheder, som på egne og kunders vegne benytter sig af især statslige it-løsninger. Medlemmernes erfaringer med disse er blandede, men ønskerne til dem er forholdsvist klare.

Regeringen har som sin målsætning at digitalisere sin kommunikation med erhvervslivet i 2012. Hvis denne målsætning skal nås, vil det imidlertid være nødvendigt, at staten påtager sig en ganske anden rolle end hidtil. Det forstår vi, at der også lægges op til i Højhastighedskommissionens anbefalinger.

Konkret er det vigtigt, at staten lærer at involvere sine brugere i udviklingen af fælles it-løsninger, som sætter brugerne i stand til at håndtere relationerne til det offentlige uden at skulle forlade de kontekster, brugerne er vant til at arbejde i. Løsningerne skal bidrage til effektiviseringer også hos virksomhederne samt til at øge viden og kvalitet, der hvor det er muligt.

Den nye rolle vil få betydning for, hvordan staten vurderer sit ressourceforbrug. I dag synes løsningerne oftest tænkt indefra og ud og som nogle, der skal hjælpe det offentlige med at løse sine opgaver. Fremadrettet bør der ses mere på den samfundsmæssige nytte i det erhvervsliv og i det civilsamfund, det offentlige er sat til at betjene.

Digitalisering af kommunikationen mellem erhvervslivet og det offentlige

Ideen med at kræve digitalisering af kommunikationen mellem virksomheder og det offentlige er grundlæggende sund. I og med, at mange virksomhedsdata er digitalt født, er der god fornuft i, at de forbliver digitale, i stedet for at de skal indrapporteres på papirblanketter med alt det ekstraarbejde, det medfører. Frygten er imidlertid, at staten bare fedter en række af sine administrative opgaver af på virksomhederne i kraft af den måde, staten typisk digitaliserer indberetninger på.

Ingen kan være imod, at det offentlige effektiviserer og udnytter de muligheder, der ligger i et så gennemdigitaliseret samfund som det danske. Centrale og præcise registre over personer, virksomheder bygninger osv. var en stor fordel i de første digitaliseringsbølger i 70'erne. I den anden bølge, da pc og internet blev hvermandseje, åbnede der sig mange muligheder for direkte dialog og transaktioner med slutbrugerne. Det offentlige har benyttet disse muligheder til at stille en række webbaserede indtastningsløsninger til rådighed for virksomhederne. Det offentliges digitalisering består oftest i at erstatte blanketter med webbaserede indtastningsløsninger, som virksomhederne skal genindtaste i.

Arbejdet med at bruge disse er ikke mindre end arbejdet med at udfylde papirblanketter. Hvis virksomheden benytter software, der indeholder oplysningerne, som skal genindtastes i statens web-løsninger, er denne genindtastning udelukkende ekstraarbejde, idet virksomhedens software ellers kan udskrive blanketten. Der er samtidig en tendens til, at i takt med, at det er virksomhederne, som skal genindtaste oplysningerne, beder det offentlige om flere oplysninger, end der før var på blanketten.

Mens vi sidder og genindtaster oplysninger til det offentlige, er den tredje digitaliseringsbølge startet i den omgivende verden. Her interagerer systemer i den private sektor med hinanden på vegne af virksomheder. Det gælder lige fra lagersystemer, faktureringsystemer, bankbetalinger og løn. Systemerne her er bygget til at kunne tale med en ukendt række af fremmede systemer gennem klart beskrevne snitflader og standarder. Det letter en masse overflødig manuelt arbejde og sikrer kvalitet i data, som er uberørt af menneskehånd igennem deres processer. Denne bølge er staten desværre ikke rigtigt med på. Statens systemer kan oftest kun snakke med hinanden.

Eksempel:

For en revisor er det at udarbejde et regnskab meget mere end skat, selvom skat naturligvis er en meget vigtig del. Ud over at regnskabet for skatteyderen opgør den skattepligtige indkomst og indeholder tallene til selvangivelsen, så vil regnskabet – for selvstændigt erhvervsdrivende – også blive afleveret i banken som en forudsætning for driftskredit i banken. Regnskabet, som revisoren udarbejder, har også det formål at give klienten et kvalificeret overblik over dennes økonomiske situation.

Derfor benytter revisorer til udarbejdelse af regnskaber og selvangivelser særlig revisorsoftware, der tilgodeser netop revisorens behov. Når regnskabet og selvangivelsen er udarbejdet, ligger alle tal og oplysninger til selvangivelsen i revisorens edb-program, og edb-programmet kan også udskrive en færdig udfyldt selvangivelse. SKAT har på www.skat.dk lavet indtastningsløsninger, hvor revisoren på skatteyderens vegne kan genindtaste selvangivelsen. For revisoren er dette imidlertid ikke nogen lettelse. Der er i stedet brug for en digital løsning, således at revisorens tal og oplysninger kan overføres direkte fra revisorens edb-program til SKAT.

Ligeledes vil det være naturligt, at det også tilbydes revisorerne at kunne modtage SKATs R75, personlige skatteoplysninger fra skattemappen, i digitalt format. Herved kan revisorens edb-program foretage en maskinel udfyldelse af løn, renter, fagforeningskontingent, fradrag for pensionsordning, køb og salg af værdipapirer mv.

Digitaliseringen for revisor er ikke kommet længere end, at revisoren manuelt flytter tal og oplysninger imellem SKATs TastSelv-løsning og revisorens edb-program. Dette er ikke en tidssvarende digitalisering.

SKAT har allerede i dag teknisk mulighed for at håndtere tovejskommunikation om virksomhedsselvangivelser og R75-oplysninger. Investeringerne for at komme videre herfra behøver ikke at være store. De samfundsmæssige gevinster vil under alle omstændigheder overstige dem. Men hidtil har SKAT af budgetmæssige årsager fravalgt at skabe denne lettelse.

Hvis digitaliseringen skal være effektiv for andre end staten selv, er det vigtigt, at statens institutioner begynder at tænke længere end til deres egne grænser og kommer med på tredje bølge. Det kan lettest ske ved, at staten åbner sine virksomhedsrettede systemer op gennem klart beskrevne og åbne it-snitflader, som udstilles for den digitale omverden. Den private sektors it-leverandører vil så indarbejde adgangen til de offentlige systemer, der hvor det giver praktisk mening.

På sigt vil det åbne for en egentlig digital dialog, hvor virksomhederne også kan hente og bruge de data fra offentlige registre, de konkret har adgang til - uden at medarbejderne skal forlade de systemer, de kender og er fortrolige med. Dermed vil andre end staten selv få glæde af den indsats, som både den og virksomhederne skal lægge i at digitalisere arbejdsgangene.

Opfordring

Vil opfordrer til, at der kun må stilles krav om digitalisering af statens kommunikation med erhvervslivet, hvis der samtidig stilles åbne snitflader til rådighed for erhvervslivets systemer, således at indberetninger kan ske fra virksomhedernes egne systemer.

Vi opfordrer samtidig til, at det offentlige udvikler sine it-løsninger på baggrund af en bred interessentanalyse og på baggrund af viden om arbejdsprocesser og it-systemer i erhvervslivet. Løsningerne skal sikre maksimal nytte og effektivitet for alle involverede.

Med venlig hilsen

Michael Rugaard
erhvervspolitisk direktør

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 KBH Ø
tas@itst.dk
hkj@itst.dk
mkr@itst.dk
krbl@itst.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. Højhastighedskomiteens rapport om "Danmark som Højhastighedssamfund"

Landbrug & Fødevarer (L&F) er enig i anvendelsen af IT og bredbånd er afgørende for udviklingen af det danske samfund, og at det er afgørende for erhvervslivet at kunne anvende de nye teknologier til at effektivisere og fremme innovation.

Rapportens anbefalinger er ikke på alle områder sammenfaldende med L&Fs holdning og vision - ikke mindst i forhold til geografisk udbredelse af bredbånd og lige vilkår i tættere og tyndere befolkede områder.

Bemærkninger til de konkrete anbefalinger er i det følgende struktureret efter først 2 generelle kommentarer og dernæst efter rapportens opdeling i 7 hovedområder.

Bredbånd ønskes mere i fokus

For at drive virksomhed inden for landbrug er det afgørende, at IT-infrastrukturen er til rådighed - og specielt landbruget er et erhverv, der kommer i klemme i den geografiske forskelsbehandling, som Højhastighedskomiteen tegner. Med regeringens vision bag nedsættelsen af en Højhastighedskomite siger alene navnet "højhastighed", at det er infrastruktur og tilgængeligheden af bredbånd der skal mere i fokus. Man kunne ønske Komiteen var mere visionær og ambitiøs også på det punkt.

I forhold til investering i infrastruktur til bredbånd finder L&F det nødvendigt at se længere frem end 2013, og opstille behov og visioner for herfor. Behovet for udbredelse og hastighed / kapacitet vil stige fortsat efter 2013, og dette skal tænkes ind i beslutningerne nu.

IT-sikkerhed

L&F mener, at med valget af disse 7 områder overses IT-sikkerhed som den dominerende trussel. Der bør tages initiativ til en IT-risikoanalyse på Danmarks anvendelse af internettet, både på det tekniske niveau og på at sikre borgerne troværdig information på nettet.

Digitalisering af den offentlige sektor

L&F er enig i, at der bør tages initiativ til, at sikre at de offentlige IT-ydelser er effektive og af høj kvalitet, men det bør særligt præciseres, at det skal ske under hensyn til brugerne, således at servicen fra den enkelte myndighed til borgere og virksomheder leveres via brugervenlige og tidssvarende systemer.

Den offentlige sektor som platform for innovation

Ingen kommentarer.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svinproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Cloud computing

For at styrke Danmark som højhastighedssamfund, som er hovedmål i kommissoriet, indgår der mange teknologier. I den sammenhæng er cloud computing bare én af mange teknologier. Det kan undre, at Komiteen trækker denne ene teknologi frem som den eneste, endog som et hovedområde. Hvor Komiteen, som beskrevet, overlader det til de frie markeds kræfter at sørge for geografisk udbredelse af bredbånd, vil den (indsatsområde 2 side 38) omvendt give det offentlige til opgave at styrke og udgive vejledninger om cloud computing og derved støtte en teknologi og leverandørkreds.

Det er også betænkeligt, at Komiteen støtter cloud computing, når den ikke sikrer geografisk udbredelse af hurtigt internet, som er en forudsætning for at udnytte cloud computing.

Informations- og IT-kompetencer

Ingen kommentarer.

Miljø, klima og grøn IT

Ingen Kommentarer.

Forskning og udvikling på IT-området

L&F bakker op om, at forskning og udvikling (FoU) på IT-området bør styrkes. Danmark bliver næppe frontløber på basis-IT-teknologi i det internationale miljø, så det bør præciseres i indsatsområdet, at der især skal fokuseres på forskning og udvikling i nye anvendelsesmåder, således at udbredelsen og anvendelsen udvikles.

Højteknologier, herunder IKT, vil få stor betydning for udviklingen af fremtidens procesteknologi, og vil kunne revolutionere de anvendte analysemetoder og ændre grundlæggende i forholdene omkring produktionen af bl.a. dyr, planter og biomasse og energi. En ambitiøs FoU-indsats på IT-området, fokuseret på anvendelsen og mulighederne indenfor IKT, vil derfor gavne såvel fødevarerhvervene som samfundet som helhed.

Der er uudnyttede potentialer indenfor IT i landbrugs- og fødevarersektoren for eksempel styrkelse af fødevarerikkerhed og sporbarhed gennem udvikling af vertikale IT-baserede værktøjer eksempelvis i jord til bord kæden. Herudover kan opsamling og udnyttelse af informationer i såvel primær- som i forarbejdningsledet i fødevarersektoren bl.a. bidrage til mindre miljøbelastning, bedre ressourceudnyttelse af fx lager- og transportkapaciteter og forbedret procesoptimering. Alt sammen til fordel for både samfund, forbruger og erhverv.

Der er således behov for, at FoU-indsatsen bl.a. rettes mod identifikation af nye muligheder og udvikling af nye metoder til tolkning og håndtering af de massive datamængder, der kan opsamles med henblik på at integrere disse i produktionen såvel som i den videre håndtering.

Bredbåndsinfrastruktur i Danmark

Komiteen vurderer ikke, at der er behov for at indføre forsyningspligt, bl.a. på grund af den høje tilgængelighed af bredbånd i Danmark.

Når Komiteen tager afsæt i "høj tilgængelighed" overser den, at der er mange landdistrikter, yderområder og øer, hvor der ikke i dag er adgang til bredbånd, ikke engang til 1 Mbit hastighed. I flere opgørelser, bl.a. Telestyrelsen og OECD, er hastigheder på 512 Kbit godt nok talt med som bredbånd, men det er det ikke for brugerne - det er ikke anvendeligt for hverken borgere, landbrug eller

virksomheder. Dansk Landbrugsrådgivning har i flere år presset udbyderne hårdt, men der er stadig landbrug og borgere der gerne vil, men ikke kan få en tidssvarende internetforbindelse i dag.

I kommissoriet for Højhastighedskomiteen er bl.a. anført:

"Danmark bør over de kommende år udvikle sig til et egentligt højhastighedssamfund, hvor borgere og private og offentlige virksomheder, hvor som helst og når som helst kan få adgang til internethastigheder, der kan håndtere de mest avancerede bredbåndstjenester."

Det undrer os, og vi mener ikke at Komiteen lever op til sit ansvar og kommissorium, når Komiteen vedr. bredbåndsinfrastruktur i Danmark kun anbefaler, at mindst 80 % af befolkningen skal have adgang til højhastighedssamfundet. Vi finder, at højhastighedssamfundet skal være for alle, herunder også erhvervsaktive i landbrug og andre erhverv på landet samt alle de der bosætter sig på landet og er afhængige af hjemmearbejdsplads og deltagelse i det digitale Danmark.

Højhastighedsforbindelser er en forudsætning for virksomhedernes konkurrencekraft, borgernes muligheder og samfundets udvikling.

"Højhastighedskomiteen anbefaler, at mindst 80 procent af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream, de øvrige danske husstande og virksomheder (20 procent) – eller næsten alle – skal i 2013 have adgang til bredbånd med en hastighed på 10 Mbit/s downstream og 5 Mbit/s upstream."

Vi bemærker med tilfredshed, at et mindretal på 3 medlemmer ikke støtter Komiteens anbefaling, da den ikke dækker alle i samfundet.

Hvis det fortsat skal være muligt at drive virksomhed i landdistrikter og yderområder, og at borgerne, der bor der, skal kunne have hjemmearbejdspladser m.m., er det altafgørende, at der er adgang til højhastighedssamfundet på linje med alle andre. Diskriminering af 20 % af den danske befolkning efter geografisk placering kan ikke accepteres.

I kap. 2.3 pointerer Komiteen også, at det er nødvendigt at erkende betydningen af IT og bredbånd og ikke begrænse udviklingen, fordi den tekniske løsning ikke kan forudsiges præcist. Dette bør Komiteen tage ad notam i sin anbefaling af udbredelsen af bredbånd.

Målsætningen bør ændres til, at 100 procent af alle danske husstande og virksomheder i 2013 kan få adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream.

Højhastighedskomiteen anbefaler, at udviklingen på markedet fortsat skal baseres på en markedsbaseret tilgang.

Adgangen til højhastighedsbredbånd bør ses som anden infrastruktur som veje, el, vand og fastnettelefon. Disse infrastrukturer er ikke blevet udbredt på markeds-mæssige vilkår. Hvis udbredelsen af el i Danmark skulle være foregået på markeds-mæssige vilkår, så ville der ikke være el i alle landdistrikter, ikke veje til stranden, ikke fastnettelefon i tyndt befolkede områder, kort sagt det ville ikke fungere eller politisk kunne accepteres.

Til gengæld er mobilområdet udbredt markedsbaseret, men staten har kun krævet 95 % af det geografiske område dækket og 98 % af befolkningen, hvorfor vi i dag i 2010 stadig har mange sorte pletter, hvor man ikke kan tale i mobiltelefon eller sende en SMS. Det er altså blevet som man definerede det. Sådan må det ikke gå med bredbånd, det har samfundet og landbruget ikke råd til.

Såfremt der fortsat vælges en markedsbaseret tilgang, bør staten i aftalerne med udbydere af højhastighedsbredbånd og mobiltelefoni forpligte udbydere til en 100 % geografisk dækning af Danmark ved en styret kombination af udbydere og teknologier.

Afsluttende generel kommentar til Komiteen

Komiteen bør støtte mulighederne i det digitale Danmark, være visionær og målsøgende, og ikke varetage udbydernes interesse i at reducere investeringen i infrastruktur.

Spørgsmålet er, om ikke det er en erhvervsret og borgerret, som Komiteen skal sikre og ikke begrænse med sin anbefaling.

Med venlig hilsen

Claus Saabye Erichsen
Konsulent

Forskning og Teknologi

D +45 3339 4808
M +45 2488 3932
E cse@lf.dk

Høringssvar til Højhastighedskomiteens rapport „Danmark som højhastighedssamfund“

Introduktion

Forskningsnettet har i henvendelse af 15. januar 2010 modtaget Højhastighedskomiteens rapport „Danmark som højhastighedssamfund“ i høring. Nærværende høringssvar opridser kort Forskningsnettets baggrund for at svare på høringen, og kommenterer derefter udvalgte dele af rapporten, som ligger inden for Forskningsnettets interesse- og indflydelsessfære.

Forskningsnettet forbinder danske universiteter og forskningsinstitutioner med indbyrdes netværksforbindelser af høj kapacitet og med tilsvarende forskningsnet i udlandet. Forskningsnettet udvikler og leverer desuden tjenester knyttet til nettet. Forskningsnettet sørger for løbende at opfylde universiteternes og forskningsinstitutionernes særlige behov på disse områder, hvilket kan eksemplificeres ved at Forskningsnettets infrastruktur i 2009 blev opgraderet med egne fibre og fiberoptisk udstyr, der tillader opkobling med 10 Gbit/s, og muliggør senere opgradering til højere hastigheder. Den nye infrastruktur har også gjort det muligt, at etablere såkaldte „lightpaths,“ som er dedikerede forbindelser på optisk niveau.

I meget forkortet form er Forskningsnettets særlige karakteristika:

1. Høj hastighed
2. Altid tilstrækkelig kapacitet
3. Mulighed for lightpaths
4. Ingen forskel på hastighed ved upload og download
5. Forbindelser til udenlandske forskningsnet
6. Tjenester i tilknytning til nettet, som fx HD videokonference

Overordnet kan det konstateres, at Forskningsnettets institutioner historisk set har haft tilstrækkelig båndbredde og en i særstatus god internetforbindelse. Dette forhold forventes ikke at ændre sig inden for de næste 5 år. Udnyttelsen af den tilgængelige kapacitet afspejler institutionernes evne til at udnytte de muligheder der er, hvilket omvendt er afhængig af den globale udvikling i teknologi og brugsmønstre.

Forskningsnettet ønsker naturligvis i samspil med de tilsluttede institutioner og andre relevante parter at bidrage til at Danmark kan høste gevinsterne af digitalisering og den bredbåndsinfrastruktur, som Forskningsnettet er en del af.

I de følgende afsnit findes Forskningsnettets konkrete kommentarer til de dele af Højhastighedskomiteens rapport, som vi finder det relevant at kommentere på.

Forskning og udvikling på IT-området

I rapporten (del I, p. 52) anbefaler Højhastighedskomiteen:

Udvikling og integrering af universiteternes højhastighedsinfrastrukturer og elektroniske ressourcer. Der findes gode muligheder for at integrere it-ressourcerne i f.eks. Forskningsnettet, Danish Center for

Netsekretariatet

Scientific Computing og Det Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek med det formål at etablere en egentlig "sky" for it-forskningen og eScience i Danmark. Disse muligheder bør udnyttes.

Forskningsnettet tog for et par år siden initiativ til debat om et tættere samarbejde med bl.a. Danish Center for Scientific Computing (DCSC) og Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF). Der var ikke dengang enighed om at indgå i et tættere formaliseret samarbejde eller en egentlig fusion, men både DCSC, DEFF og Nordic DataGrid Facility (NDGF) er indtrådt som observatører i Forskningsnettets styregruppe mhp. at styrke det uformelle samarbejde mellem Forskningsnettet og disse nøglespillere inden for eScience-området.

Forskningsnettet og DEFF samarbejder allerede om flere initiativer, som falder inden for ovenstående beskrivelse: 1) WAYF-samarbejdet (www.wayf.dk) om en fælles autentifikations- og autorisationsinfrastruktur for uddannelsesområdet er udsprunget af et samarbejde mellem DEFF og Forskningsnettet. WAYF letter adgangen til digitale ressourcer på nettet for både brugere, deres institutioner og tjenesteudbydere. Forskningsnettet har ved årsskiftet overtaget driften af WAYF, mens DEFF stadig medfinansierer projektet. 2) edumedia (edumedia.dk) er en mediehåndteringsplatform og arkiv til audio- og videomateriale i HD-kvalitet, som stilles til rådighed for forsknings- og undervisningsinstitutioner tilsluttet Forskningsnettet. Tjenesten er udviklet med støtte fra DEFF i samarbejde med Statsbiblioteket og DR.

edumedia-platformen er desuden en byggesten i LARM (larm.hum.ku.dk), som er et infrastrukturprojekt til radiofonisk forskning, der skal stille store mængder digitaliserede radioudsendelser til rådighed for danske forskere. Den centrale del af den tekniske infrastruktur i dette projekt udvikles af Forskningsnettet, Statsbiblioteket og DR, som bidrager med hver sine komponenter i en distribueret arkitektur, som integrerer digitalisering/storage, metadata, søgning, mediehåndtering, adgangsstyring og streaming i en samlet løsning.

I samarbejde med DCSC og NDGF deltager Forskningsnettet i det europæiske projekt Confusa, som udvikler en tjeneste til udstedelse af personlige eScience certifikater. I Danmark vil udstedelse af certifikater ske gennem WAYF-autentificering og i første omgang skal de udstedte certifikater anvendes til at give adgang til gridressourcer.

Forskningsnettet, DEFF, DCSC m.fl. har vist at det er muligt at samarbejde om eScience-løsninger når der er specifikke behov, som ikke entydigt ligger inden for én af institutionernes områder eller når der er behov for flere af institutionernes kompetencer. Det skal dog bemærkes, at der er klare begrænsninger ved den nuværende løse form for samarbejde, der ikke formår at indfri det fulde potentiale inden for eScience-infrastruktur, som fx etablering af en egentlig „sky.“ Hertil kræves et langt tættere og mere forpligtende samarbejde, som formodentlig også vil have lettere vil at bidrage til det større hjemtag af EU-midler, som komiteen sigter mod (del I, p. 50, 52 og del II, p. 52).

Forskningsnettet er enig med Højhastighedskomiteens anbefaling om et udvidet samarbejde. Forskningsnettet er positivt indstillet over for en fornyet debat om hvorledes et mere formelt samarbejde på området kan etableres, således at de forskellige kerneydelser varetages bedst muligt og styrkes.

Netsekretariatet

Bygning 101A, Anker Engelundsvej 1, Danmarks Tekniske Universitet, 2800 Kongens Lyngby
Telefon: 4525 7264 • E-mail: netsek@forskningsnettet.dk • www.forskningsnettet.dk
EAN-Nummer: 5798000430723

Miljø, klima og grøn IT

I rapporten (del I, p. 46) anbefaler Højhastighedskomiteen:

Videokonferencer. *Der bør bredt set inden for det offentlige tages skridt til anvendelse af videokonferencer. Der skal sikres størst mulig interoperabilitet i de offentlige videoløsninger. Komiteen anbefaler, at staten, regioner og kommuner udarbejder konkrete planer for, hvordan videokonferenceudstyr kan anvendes til at effektivisere kommunikation og reducere rejseaktiviteter og dermed CO₂-udledning.*

Forskningsnettet har siden 2001 tilbudt de tilsluttede organisationer videokonference og siden 2007 har videomøder kunnet holdes i HD-kvalitet på Forskningsnettets mødeserver. Siden 2006 har det desuden været muligt at afholde møder, undervisning mm. ved at benytte Forskningsnettets Adobe Connect tjeneste.

Forskningsnettet er enig i at der er store CO₂-besparelser at hente gennem øget brug af videokonference. Den største udfordring ligger i at udbrede kendskabet til de allerede eksisterende muligheder, idet de nødvendige tekniske løsninger langt hen ad vejen allerede er etableret.

Steen Pedersen
Netsekretariatschef

Netsekretariatet

Bygning 101A, Anker Engelundsvej 1, Danmarks Tekniske Universitet, 2800 Kongens Lyngby
Telefon: 4525 7264 • E-mail: netsek@forskningsnettet.dk • www.forskningsnettet.dk
EAN-Nummer: 5798000430723

IT- og Telestyrelsen
Att: Per Gade
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Dato
05.03.2010

Vores reference
KJT

Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport

Højhastighedskomiteen har den 14. januar 2010 offentliggjort sin rapport med anbefalinger til fremme af udviklingen af Danmark som viden- og IKT-baseret højhastighedssamfund.

Som følge af MVTU's ønske om en bred debat om rapportens anbefalinger har MVTU igangsat en høring vedrørende rapporten, og det oplyses i høringsbrevet at der først efter en høring samt debat vil blive taget endeligt stilling til det videre forløb.

Telenor udtalte følgende i en pressemeddelelse i forbindelse med offentliggørelsen af Højhastighedskomiteens rapport den 14. januar 2010:

"Højhastighedskomiteen er forhåbentlig første skridt i retning af en politisk opprioritering af teleområdet. Vi skal have it- og telespørgsmål helt op i toppen af den erhvervspolitiske dagsorden, hvis vi for alvor skal sætte skub i den danske vækst og produktivitet," siger Telenors administrerende direktør Henrik Clausen i en kommentar til rapporten.

Telenor støtter Højhastighedskomiteens centrale konklusioner:

- Der er behov for et nyt teleforlig
- Reguleringen af bredbåndsmarkedet skal fremover have fokus på den tjenestebaserede konkurrence (konkurrencen på de eksisterende infrastrukturer)
- Der skal ske fremme af ligebehandling og lige konkurrencemuligheder på markedet.
- Der skal være stabile regulatoriske rammer og sikkerhed i reguleringen, der kan fremme langsigtede investeringer
- Der skal i ny telepolitik sættes øget fokus på, hvordan it og tele skaber samfundsmæssig værdi, herunder sikre dokumentation og synliggørelse af it- og telesektorens værdi for samfundet.
- Provenu fra auktioner skal føres tilbage til sektoren
- Der skal yderligere fokus på udbredelsen af mobilt bredbånd
- Vi skal styrke kompetenceniveauet og anvendelsen af it og telekommunikation overalt i samfundet.

1) Generelle bemærkninger til rapporten

Telenor er i vid udstrækning enig i de identificerede muligheder for initiativer og aktiviteter, som komiteen har udpeget som væsentlige for at bidrage til at realisere en vision om Danmark som højhastighedssamfund. Netop realiseringen af denne vision er altafgørende hvis en nation som Danmark skal gøre sig forhåbninger om også i fremtiden at være blandt de mest konkurrencedygtige samfund i verden.

Rapporten giver dermed et godt afsæt for en politisk opprioritering af it og telekommunikation, som er helt nødvendig, hvis vi igen skal have fart på dansk vækst, innovation og velfærd.

Vi har igennem mange år brystet os af internationale topplaceringer, når det kom til udbredelsen og anvendelsen af it og telekommunikation. Danmark var blandt de første til at liberalisere telemarkedet, hvilket både kom forbrugerne til gode, men som også tiltrak investeringer og ekspertise til teleindustrien. Men vi har tilladt os at hvile for længe på laurbærrene.

Årsagen til de udfordringer, vi nu står overfor, skal findes på tværs af samfundet. Vi har ikke har været gode nok til at benytte it og telekommunikation til at øge produktiviteten og skabe vækst. Det er et fælles ansvar. Men årsagen er ikke mindst en telepolitik, der de senere år har vist sig utidssvarende og dermed har slået fejl.

Udviklingen på særligt fastnetmarkedet nødvendiggør en ny politisk ramme, der kan erstatte det eksisterende teleforlig, der har 10 år på bagen. Uden politisk handling vil det være TDC, som enerådigt kommer til at definere tempo, priser og udbud af tjenester på den faste tele-infrastruktur i Danmark. Sådan har det været før – for blot 10 år siden. Og dengang var der enighed om, at infrastrukturkonkurrence var den rigtige kur. TDC har med købet af DONGs fibernet taget det sidste stik hjem for at afværge denne trussel for TDC. Derfor er der ingen vej uden om, at man fra politikernes side sadler om nu og sikrer rimelige og fornuftige rammer for den *tjenestebaserede konkurrence*.

2) Bemærkninger til de konkrete anbefalinger

Telenor vil i det følgende fokusere på Højhastighedskomiteens anbefalinger vedrørende et af de syv hovedtemaer "Bredbåndsinfrastrukturer i Danmark".

Telenor er enig i Højhastighedskomiteens beskrivelse af den aktuelle situation på bredbåndsmarkedet:

- Der er i dag en høj tilgængelighed, høj udbredelse og høj anvendelse af bredbånd. Niveauet for disse parametre er blandt de højeste i verden, særligt for fastnetbaseret bredbånd, der har nogle års forspring ift. mobilt bredbånd.
- Bredbåndshastighederne er derimod ikke endnu blandt de højeste i verden og priserne er heller ikke blandt de laveste, selvom udviklingen for begge disse parametre i høj grad udvikler sig i de pågældende retninger, hvorfor det er korrekt af Højhastighedskomiteen ikke at anse niveauet for en barriere for udviklingen og anvendelsen af bredbånd i Danmark.

Telenor er endvidere enig med Højhastighedskomiteen i, at båndbreddekravene vil stige markant, efterhånden som tjenesterne og anvendelsesmulighederne udvikler sig, og Telenor er navnlig enig i, at det ikke giver mening at forudsige, hvilke tjenester, hvilket indhold samt hvilke anvendelsesmuligheder som vil være de mest efterspurgte længere ude i fremtiden (Komiteen nævner i den forbindelse år 2020).

Telenor finder at det er en helt korrekt vurdering af Højhastighedskomiteen, at der også i fremtiden vil være behov for både mobile og faste bredbåndsteknologier.

Telenor finder det naturligt, at Komiteen ikke kan pege på bestemte teknologier, der fremadrettet bør satses mere på end andre. Komiteen bygger den manglende udpegning på dels den hastige teknologiske udvikling samt det faktum at markedet, udbyderne og forbrugerne er de nærmeste til at bestemme de teknologier, der er behov for, og hvilke tjenester der kan opfylde efterspørgslen, og til hvilken pris. Med den hastige udvikling ville det være halsløs gerning at forsøge at basere politiske

målsætninger på forudsigelser af retning og hastighed på udviklingen, hvorfor man blot hurtigt ville stå tilbage med forældede politiske målsætninger – igen.

Telenor vurderer, at netop erkendelsen af hvad der ikke kan eller skal forudsiges eller udpeges af morgendagens teknologier er nødvendig for at diskussionen i stedet kan rette sig mod, hvorledes man sikrer de bedst mulige rammevilkår for branchen.

Fsva. rammevilkårene for udbygning af mobile bredbåndsnet i hele Danmark er Telenor meget enig i, at der bør tages en række initiativer, herunder at frekvenserne i 800 MHz-frekvensbåndet, som udgør en del af "den digitale dividende", anvendes til mobilt bredbånd samt at der gives muligheder for netdeling mellem udbydere, således at kapaciteten i de mobile net udnyttes optimalt.

Derudover er Telenor enig i anbefalingen af, at det skal være lettere at opstille mobilmaster og antenner, herunder at der formuleres anbefalede sagsbehandlingstider for behandling af ansøgninger i kommunerne samt etableres en forbedret dialog mellem teleselskaberne og kommunerne med henblik på fremme af forståelsen for de forskellige hensyn og interesser.

Telenor er enig med Højhastighedskomiteen i, at det som væsentligt udgangspunkt bør undgås at der investeres offentlige midler direkte i infrastrukturen, idet dette – som beskrevet af Komiteen – vil have skadelig virkning for konkurrencen på markedet og negativt påvirke incitamenterne hos markedets aktører til, på kommercielle vilkår, at foretage de nødvendige investeringer. Det offentlige bør i stedet fokusere på at udbygge sin rolle i markedet til primært at være på efterspørgselssiden (frem for mere eller mindre direkte på udbudssiden), dvs. efterspørge og anvende bredbåndsinfrastruktur og tjenester.

Telenor er endvidere enig med Komiteen i, at *"Udviklingen af bredbåndsinfrastruktur i Danmark [...] fortsat bør være baseret på en markedsdrevet og teknologineutral udvikling, og at der som udgangspunkt skal være mindst mulig offentlig regulering i markedet"*. Telenor finder det dog af ganske væsentlig betydning, at Komiteen samtidig påpeger at det offentlige naturligvis skal "Sikre stabile, tidssvarende og forudsigelige regulatoriske rammer, der muliggør reel konkurrence på markedet" [Telenors understregning].

Telenor finder at netop det offentliges sikring af reel konkurrence, forstået som rimelige konkurrencevilkår for aktørerne på bredbåndsmarkedet, er af overordentlig stor betydning for, hvorledes målsætningen om Danmark som højhastighedssamfund bedst vil kunne opnås.

Telenor finder i den sammenhæng, at det i forbindelse med formuleringen af en ny telepolitik (den eksisterende blev formuleret tilbage i 1999) er nødvendigt at kigge på balancen mellem den tjenestebaserede og infrastruktur-baserede konkurrence, som hidtil har været en væsentlig del af de telepolitiske retningslinjer.

Særligt udvikler fastnetmarkedet sig i en retning, der bør give anledning til en vis bekymring over hvorledes markedssituationen udvikler sig, samt give anledning til en klar stillingtagen til, hvorledes man fremadrettet bør afhjælpe de konkurrencemæssige problemstillinger.

Som det er bemærket af komiteen, så må udviklingen på bredbåndsmarkedet, senest med TDC's opkøb af DONG's fibernet, give anledning til en vis bekymring, idet det er et faktum (og ikke blot en risiko som det noteres af komiteen), at fastnetinfrastrukturen koncentrerer hos et enkelt selskab. Vi er således tæt på at være vendt tilbage til udgangspunktet fra dengang man påbegyndte liberaliseringen af telemarkedet.

Der er blandt de fleste enighed om, at den eneste reelle og sunde konkurrence ideelt set baseres på konkurrence mellem infrastrukturer, og det er da også denne sympatiske ambition om et sådan fremtidigt scenarie, der har ligget til grund for den incitamentsfremmende regulering, som blev fastlagt med de nu snart 11 år gamle telepolitiske retningslinjer. Målsætningen om at fremme udbredelsen af alternative infrastrukturer og dermed styrke infrastrukturkonkurrencen har således været en gennemgående tanke bag den nuværende regulering af bredbåndsmarkedet.

Efter Telenors klare opfattelse, så må TDC's opkøb af DONG's fibernet imidlertid markere afslutningen på de forhåbninger og ambitioner man måtte have haft til en fremtidig infrastrukturbaseret konkurrence på fastnettet. Der synes således ikke længere – heller ikke i horisonten – at tegne sig et billede af to eller flere infrastrukturer med hver deres ejer, som med tiden skulle sikre den ønskede infrastrukturbaserede konkurrence.

Der tegner sig nu i stedet et ganske andet og meget klart billede af en udvikling mod én infrastrukturejer, der sidder ganske tungt på det der kunne have været konkurrerende infrastrukturer, nemlig fiber, coax og kobber. Dertil kommer at TDC efter en række andre opkøb indenfor en kort tidshorisont har styrket den i forvejen dominerende position på bredbåndsmarkedet. TDC har således indenfor en ganske kort tidshorisont yderligere opkøbt Aplus og Fullrate, og Danmark er i dag et af de lande i EU, hvor det tidligere monopol, har den højeste markedsandel på bredbånd. Dette bør give anledning til stærk bekymring, ikke mindst hvis man også i fremtiden vil sikre reelle valgmuligheder for kunderne samt flere forskelligartede varer på hylderne.

Erkendelsen af at det ikke længere er realistisk at tale om en kommende landsdækkende infrastruktur indfinder sig også blandt de nuværende tjenesteudbydere på den eneste eksisterende landsdækkende infrastruktur på fastnettet – kobberet. Ingen tjenesteudbydere kan længere gøre sig realistiske forhåbninger om at avancere på "the investment ladder" ved at overgå fra kobberinfrastruktur til en anden infrastruktur med tilsvarende muligheder for nationalt udbud af tjenester, og slet ikke til en infrastruktur, der ikke er ejet eller kontrolleret af TDC.

Hvis ikke TDC's samlede portefølje af infrastrukturer reguleres er der en stærk formodning for, at TDC vil udnytte ejerskabet af disse infrastrukturer til at sikre sig selv fordele i konkurrencen, herunder favorisere den eller de infrastrukturer der ikke er genstand for regulering. IT- og Telestyrelsen har i markedsafgørelsen på marked 5 beskrevet en sådan velbegrundet mistanke vedrørende TDC's kabelnet og af samme grund lagt op til at regulere denne infrastruktur. Det er de samme betænkeligheder der må gøre sig gældende i forhold til spørgsmålet om regulering af TDC's ny erhvervede fibernet.

TDC har ganske vist annonceret at det købte fibernet fortsat skal være frit og åbent for alle tjenesteudbydere, og at dette vil ske på lige og gennemsigtige vilkår, men disse hensigter nytter ikke meget, hvis der i stedet sker en diskrimination/favorisering imellem de enkelte infrastrukturer alt efter hvad der bedst betaler sig for TDC. Af de mange forskellige årsager man kan tænke sig at TDC har købt DONG's fibernet, er hensigten om fortsat at sikre en rimelig konkurrence til gavn for forbrugerne næppe én af dem.

Erfaringerne med liberaliseringen af kobbernettet viser således klart, at det er nødvendigt med en stram regulering og stram styring førend acceptable konkurrencevilkår kan opnås for tjenesteudbydere i markedet.

Især vil en ændret tilgang til prissætning af adgangen til infrastrukturene være af afgørende betydning. Der er med TDC's opkøb af DONG's fibernet ikke længere det samme hensyn at tage til en ønskelig fremtidig infrastrukturbaseret konkurrence. En sådan infrastrukturbaseret konkurrence kommer ikke til at blive en realitet på fastnettet, og det er derfor uden mening at regulere under hensyntagen til et sådan scenarie. Der er med andre ord nødvendigt med en tilpasning af prisreguleringen og de deraf udmøntede priser. Det skal i den forbindelse naturligvis sikres, at prisreguleringen af de forskellige omfattede infrastrukturer er tilpasset således at der ikke sikres tjenesteudbud på den ene infrastruktur særligt favorable vilkår i forhold til de øvrige infrastrukturer.

3) Bemærkninger til hvordan anbefalingerne generelt bør udmøntes

- Nyt teleforlig. Første skridt bør være et nyt teleforlig, hvor de politiske partier kan lægge nye og ambitiøse sigtelinjer for udviklingen på det danske telemarked. Den nye politiske vision skal tage et mere erhvervspolitisk sigte og handle om, hvordan, et effektivt og konkurrencepræget telemarked kan bidrage mest muligt til udviklingen og væksten i resten af samfundet. Det er en helt afgørende forudsætning for, at vi kan lykkes med ambitionen om at gøre Danmark til et at verdens førende videnssamfund og sikre vores internationale konkurrenceevne.
- Erhvervspolitik. Som del af et nyt teleforlig skal der sikres optimale rammebetingelser for at investere og drive forretning på teleområdet. Det kræver visionære politiske målsætninger og en proaktiv og forudsigelig regulering. Derudover er der en række konkrete initiativer i rapporten fra Højhastighedskomiteen, som bør følges, herunder at provenu fra auktioner bør føres tilbage til branchen.
- Konkurrence. Som del af arbejdet med det nye teleforlig bør der sikres mere fokus på den tjenestebaserede konkurrence. Det kan ske ved at ændre formuleringen om "den rette balance mellem tjeneste- og infrastrukturbaseret konkurrence" i det nuværende teleforlig.
- Mobilt bredbånd. For det første er der behov for yderligere frekvenser til brug for mobilt bredbånd. Her bør anbefalingen om at anvende 800Mhz-frekvenserne til mobilt bredbånd hurtigst muligt omsættes til virkelighed. Desuden bør det fremadrettet sikres, at Danmark er på forkant med at tage nye frekvenser i brug og dermed kunne anvende mobilt bredbånd fuldt ud. For det andet er der behov for konstant fokus på de udfordringer, der kan opstå i forbindelse med etableringen af de mobile bredbåndsnet. Det gælder blandt andet adgang til placering af master og antenner på de steder, som sikrer forbrugerne optimal dækning. Der bør være løbende dialog mellem regeringen og kommunerne om, hvordan det kan udgås at opstille barrierer for udviklingen.
- Kompetencer og anvendelse. Anbefalingerne i Højhastighedskomiteens rapport bør implementeres. Det er i den forbindelse vigtigt, at der bliver tale om en indsats på tværs af politik- og ressortområder. Danmark står over for en række udfordringer, som kun en samlet indsats kan løse.

--- oOo ---

I det omfang ovenstående ønskes uddybet eller der i øvrigt måtte være spørgsmål hertil står undertegnede naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen
Telenor

Kenneth Jarnit,
Regulatorisk Rådgiver

København, den 9. marts 2010

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

Høringssvar vedr. Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

IT-Branchen kan i høj grad støtte Højhastighedskomiteens analyser og anbefalinger.

Komiteen har taget fat på en række helt centrale udfordringer for fremtidens Danmark, hvor en styrket politisk indsats med fokus på it er en central del af løsningen. IT-Branchen er meget enig med komitéen, og mener derfor også, at rapporten reelt er af årets vigtigste. Højhastighedsnet og en markant øget brug af it-tjenester er en nøgle til fremtidig vækst og fortsat velfærd. Det er derfor tvingende nødvendigt, at der nu tages aktion på udfordringerne gennem nytænkning og nye initiativer.

IT-Branchen noterer sig navnlig med tilfredshed rapportens ambitiøse anbefalinger inden for følgende områder:

- Styrkelse af it i folkeskolen, via en række tiltag rettet såvel imod folkeskolen som mod lærer-uddannelsen.
- Styrkelse af Danmarks it-spidskompetencer og it-forskning, og styrket fokus på etablering af klynger og centres of excellence inden for danske it-styrkepositioner, så Danmark også i fremtiden er med i førerfeltet af globale videns- og innovationscentre.
- Fremme af anvendelsen af offentlige digitale løsninger. Borgere og virksomheder skal have stærkere incitament (også økonomiske) til i praksis at anvende de digitale løsninger, således at udbredelsen styrkes. Her er, som påpeget i rapporten, fortsat meget store ressource-mæssige gevinster at hente.
- Styrket tværoffentlig samordning og standardisering på it-området, med det sigte at sikre tværgående fælles løsninger.
- At fokus i den offentlige sektors it-anvendelse fremadrettet navnlig rettes mod de ressource-tunge serviceområder, frem for de administrative områder med relativt få ansatte.
- At udbygningen af bredbånds-infrastrukturen i Danmark også fremadrettet baseres på en markedsdrevet og teknologineutral tilgang, og at der med dette fokus gennemføres en opdatering af de telepolitiske målsætninger. Der bør i den forbindelse bl.a. sættes yderligere fokus på fremadrettet at sikre gode muligheder for tjenestebaseret konkurrence, også på de nye teknologi-platforme.

IT-Branchen
Børsen
Slotsholmsgade
DK-1217 København K

Telefon: 72 25 55 02
Telefax: 33 91 18 38
E-mail: itb@itb.dk
Web: www.itb.dk
Giro: 7 57 80 59

CVR-nr.: 12391641

- Styrkelse af it-statistikken, i form af årligt tilbagevendende udarbejdelse af en ny, sammenhængende statistik om it-erhvervene og den samfundsmæssige betydning af it og bredbånd.

Udfordringen er nu at få ført komitéens anbefalinger ud i livet. Det er IT-Branchens opfattelse, at dette vil kræve en koordineret indsats på tværs af stort set alle ministerier, og en tæt involvering af kommuner og regioner. Vi ser frem til regeringens udspil til, hvordan dette kan ske.

IT-Branchen er klar til at stille op som konstruktiv medspiller med henblik på at sikre, at denne indsats bliver en realitet.

Vi har allerede taget de første initiativer, ved at gøre realisering af komitéens anbefalinger til det gennemgående tema på IT-Branchens Årsmøde 2010, den 11. marts. Derudover er vi i gang med at forberede en fælles konference med Dansk Erhverv, DI og DI-ITEK den 26. april, ligeledes med fokus på, hvordan vi med afsæt i komitéens anbefalinger, kommer videre med at gøre Danmark til et førende højhastigheds-samfund.

Med venlig hilsen

Morten Bangsgaard
Adm. direktør
IT-Branchen

Til

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
IT- & Telestyrelsen

Landdistrikternes Fællesråd

Nørregade 12
6600 Vejle
Tel. +45 76 340 350
Fax +45 76 340 359
mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR 20 25 71 80

Vejle, den 04. marts 2010

Høringssvar vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark som højhastighedssamfund

Vi har hos Landdistrikternes Fællesråd med interesse læst Højhastighedskomiteens rapport og anbefalinger, for den fremtidige bredbåndsstruktur i Danmark, og vi har følgende kommentarer til anbefalingerne.

Indledende bemærkninger

Indledningsvis vil vi fra Landdistrikternes Fællesråd gerne rose Videnskabsministeren for at have nedsat Højhastighedskomiteen. Det viser at ministeren og regeringen har fokus på udvikling af bl.a. højhastighedsinfrastrukturen i Danmark.

Komiteens rapport viser tydeligt, at højhastighedsforbindelser og deres anvendelse, har et kæmpe potentiale inden for en lang række områder, fx undervisning, virksomhedsdrift (inkl. iværksætteri og innovation), e-handel, forskning og telemedicin.

Det er også vigtigt at slå fast at udviklingen kræver at det offentlige påtager sig en meget større rolle fremadrettet, i at drive denne udvikling end i dag.

Det er altafgørende, at der over de kommende år iværksættes nødvendige initiativer, som skal bidrage til at gøre HELE Danmark til et højhastighedssamfund.

Kommentarer til konkrete anbefalinger

Højhastighedskomiteen har opstillet en målsætning om at danskerne i 2013 skal have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream.

Det er umiddelbart positivt hvis den pågældende hastighed var gældende for HELE landets befolkning. Det er dog ikke tilfældet i Højhastighedskomiteens målsætning.

Det er Højhastighedskomiteens opfattelse at 80 % af alle danske husstande og virksomheder i 2013 bør have adgang til hastigheder på 50 Mbit/s downstream og 10 Mbit/s upstream. De resterende 20 % af befolkningen og virksomheder bør ifølge Højhastighedskomiteen kun "næsten alle" have adgang til minimum 10 Mbit/s downstream og 5 Mbit/s upstream i 2013.

De 20 % af befolkningen vil alt andet lige være den del af befolkningen der er bosiddende i landdistrikter, især i udkantsområder og på øer, hvor den kommercielle udbredelse af bredbånd er sværest at gennemføre.

Til information så viser regeringens Landdistriktsredegørelse 2009 fra Velfærdsministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, at 80 procent af befolkningen bor i hovedstaden eller i byer ned til 1000 indbyggere. Den resterende del af befolkningen bor i mindre byer eller på landet.

Det er på ingen måde tilfredsstillende med en todelt målsætning overhovedet, det er til gengæld dybt uambitiøst.

Man kan ikke sammenligne behovet for bredbånd med behovet for anden traditionel infrastruktur, hvor behovene ofte er lidt mindre de steder hvor befolkningsgrundlaget er mindre. Sagt med andre ord, så er borgernes og virksomhedernes krav til bredbåndshastigheder til fx undervisning, virksomhedsdrift, e-

handel, forskning og telemedicin, akkurat de samme uanset om man bor i byen, på landet, på en ø eller et andet udkantsområde.

Rapporten ”Vurdering af fremtidens behov for bredbånd” fra Gartner Group fastslår at downstream og upstream bredbåndshastighederne bør være enslydende. Indtil nu har behovene for downstream hastigheder været betydelig højere end behovet for upstream. I fremtiden vil borgernes og virksomhedernes behov for upstream være enslydende med downstream.

Landdistrikternes Fællesråd ønsker et teknologivalg som muliggør at hele landets befolkning kan forsynes med en højhastighedsforbindelse på minimum 50 Mbit/s. Her er Fiberbaseret bredbånd virker umiddelbart som det oplagte valg.

Gartner Group som Højhastighedskomiteen har anvendt til at analysere området, og til at komme med anbefalinger konkluderer at det er forbundet med betydelige udfordringer hvis man på markedsvilkår skal sikre adgang til de nødvendige fiberbaserede bredbåndsforbindelser. Derfor bør man landspolitisk understøtte en udvikling så hele landet, får samme mulighed for hurtige fiberbaserede bredbåndsforbindelser på 50 Mbit/s.

Som tidligere nævnt kræver en lang række opgaver eller dagligdagsting en højhastighedsforbindelse. På kort sigt vil disse behov kræve en forbindelse på 50 Mbit/s i hele landet. Borgernes brug af fx telemedicinering er et område som forventes at ville få større udbredelse især i yderområderne. Iværksættere og eksisterende virksomheder på landet og i yderområder får større behov for at kunne få stadig stigende mængder data upstream og downstream. Visse virksomhedstyper og fjernarbejdspladser er fuldstændig afhængig af en højhastighedsforbindelse. Fjernundervisning er det andet område med stigende krav til højhastighedsforbindelser. Sådan kan der nævnes mange eksempler fra landdistrikter og yderområder.

Kommunernes rammer

Landdistrikternes Fællesråd ønsker i lighed med Højhastighedskomiteen, at sikre større klarhed over kommunernes muligheder for at bidrage til at udvikle højhastighedssamfundet lokalt og særligt i de tyndtbefolkede områder.

Landdistrikternes Fællesråd ønsker at kommunerne skal gives mulighed for at fremme etableringen af højhastighedsforbindelser til områdets befolkning. Der er en række barrierer som hindrer at kommunerne kan medvirke positivt. Det kan være alt fra direkte støtte i udkantsområder til indirekte medvirken i udbredelsen. Kommunefuldmagten er eksempel på en barriere som ofte hindrer en direkte medvirken.

Finansieringsmuligheder

De indtægter staten opnår ved at gennemføre salg og udbud af diverse adgange til at udbrede teknologier på kommunikationsområdet, bør helt eller delvist være med til at sikre en udbredelse af fiberbaserede bredbåndsforbindelser i de dele af landet hvor den kommercielle udbredelse på markedsvilkår ikke sker. På andre infrastrukturområder har man etableret en Infrastrukturfond. Her kunne man fx etablere en tilsvarende form for fond til at sikre udbredelse af fiberbaseret infrastruktur.

Det er vigtigt da man ikke lægger opgaven omkring udbredelse af fiberbaseret bredbånd i landdistrikter og yderområder over på kommunerne alene.

Regeringen har et ansvar for at sikre udbredelsen, også økonomisk, ud fra et politisk ønske om at skabe et land i balance med lige udviklingsmuligheder.

Der har været uddelt EU-midler til at udbygge bredbånd i yderområder i EU. Landdistrikternes Fællesråd er bekendt med at man politisk ikke har udnyttet disse muligheder indtil nu til fulde, hvilket må betegnes som en stor fejl!

Landdistrikternes Fællesråd håber at Regeringen fremover udnytter ALLE muligheder i EU, for at kunne få tilskud eller finansiering af udbredelse af fiberbaseret bredbånd.

Det er vigtigt at man følger udviklingen omkring udbredelse af fiberbaseret bredbånd løbende, så man ikke kommer bagefter med at udbrede infrastrukturen i de områder hvor udbredelsen ikke sker på markedsvilkår.

Opsummering

Landdistrikternes Fællesråd bemærker at Højhastighedskomiteen ikke var enig i sine anbefalinger. Et lille flertal står bag rapportens anbefalinger, mens et stort mindretal ønsker en 100 % dækning af Danmark med 50 Mbit/s. Landdistrikternes Fællesråd tilslutter sig fuldt ud mindretallets ønsker.

Et Danmark i balance hvor alle egne bidrager til samfundets udvikling, og hvor alle egne af landet skal være attraktive for bosætning og virksomhedsdrift, det nødvendiggør at infrastrukturen som et vigtigt basalt rammevilkår er velfungerende.

Med Højhastighedskomiteens flertals-anbefaling om en gradueret hastighedsforbindelse, så vil det ikke medvirke til at skabe et land i balance. Der i mod vil skævvridningen blive stadig større.

Hvis de basale rammevilkår for udvikling er til stede så vil udkantsområderne - sammen med forbedring af andre rammevilkår - klare sig markant bedre.

Med den opstillede målsætning risikerer man på bredbåndsområdet at skabe en todelt samfund i Danmark hvor udkantsområderne lades i stikken, derfor ønskes en 50 Mbit/s fiberbaseret bredbåndsforbindelse i HELE landet.

Med venlig hilsen

Steffen Husted Damsgaard

Formand

Landdistrikternes Fællesråd

IT-og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø

3. marts 2010
J.nr.57.677
bp/

Indkommet
IT og Telestyrelsen
= 5 MAR. 2010

Deres Sags nr.: 10-077134. Høring vedrørende Højhastighedskomiteens rapport om Danmark i Højhastighedssamfund

DAF har modtaget og gennemgået ovennævnte materiale, og har ingen umiddelbare kommentarer hertil.

Med venlig hilsen
Danmarks Automobilforhandler Forening

Birgitte Wismer – Pedersen
Juridisk Konsulent

FDIHs høringssvar til Højhastighedskomiteens rapport

Højhastighedskomiteen udgav 14. januar 2010 rapporten om fremtidens danske højhastighedssamfund, "Danmark som højhastighedssamfund".

FDIH finder, at rapporten er et værdifuldt indlæg, når der skal træffes beslutning om, hvilke mål Danmark har for fremtidens teknologiske infrastruktur.

Det skal dog bemærkes, at rapporten er et "partsindlæg" fra teleindustrien. Det er et indlæg, som er præget af teleselskabernes tilgang til emnet, da komiteens medlemmer primært var repræsentanter herfra.

Rapporten bør efter FDIHs mening *kun* udgøre en del af beslutningsgrundlaget for politikerne, når de skal tage stilling til, hvordan "Danmark som Højhastighedssamfund" skal se ud.

Inden der tages politisk stilling til udrulning af et højhastighedsnet, anbefaler FDIH helt overordnet, at der skabes et forum – fx en ny komite – hvor brugersiden inviteres. Det vil altså sige forbrugere, erhvervslivets repræsentanter – ikke mindst nethandlen - samt de offentlige instanser, der i et digitaliseret Danmark skal kommunikere digitalt.

Om selve rapporten:

Flertallet af komiteens medlemmer anbefaler, at kun 80 pct. af Danmarks indbyggere skal have den høje hastighed på 50 Mbit. Den sidste femtedel af befolkningen og erhvervslivet, der har slået sig ned uden for de største byer, må klare sig med 10 Mbit forbindelser.

Anbefalingerne fra flertallet i højhastighedskomiteen om udrulning af højhastighedsnet til kun 80 pct. af danskerne viser skævheden i sammensætningen af komiteen. Alle teleselskaberne er med, men ingen brugerrepræsentanter. Derfor tager anbefalingen afsæt i, hvor teleselskaberne kan se indtjeningen. Det vil skabe et digitalt A- og B-hold, når der ikke er lige adgang for alle til infrastrukturen

FDIH mener, at det hverken er verdensklasse eller fremsynet at dele befolkningen i et A- og B-hold, når det gælder adgang til fremtidens digitaliserede Danmark. At man på forhånd udelukker en million danskere fra at få adgang til fremtidens kommunikationskanal er dybt problematisk. Alle bør have adgang til den høje hastighed, ikke mindst med tanke på planerne om at et offentligt digitaliseret Danmark.

Når vi samtidig ved fra Videnskabsministeriet og Danmarks Statistik, at danskernes IT-færdigheder ikke er imponerende, ser FDIH en risiko for, at fremtiden indeholder A-, B- og C-hold.

De ringeste vil de facto være ude af stand til at kommunikere med offentlige myndigheder, følge undervisning, bruge netbanker endsige foretage indkøb eller få adgang til informationsdatabaser og underholdningstilbud via internettet.

FDIH- Foreningen for Distance- og Internethandel

Børsen
1217 København K
Tlf. 7225 5601

Web: www.fdih.net

Kobber eller fiber?

I den rapport, som komiteen har købt fra Gartner Group anbefales det, at fremtidens net skal være fiber, der er den eneste teknologi, der kan imødekomme fremtidens krav om høje hastigheder.

Fremtidens tjenester trækkes af infrastrukturen og den teknologi, der er til rådighed, vurderer Gartner.

Ekspertisen kommer altså med en helt modsat konklusion af, hvad komiteens rapport kommer frem til.

Rapporten fra komiteen vil ikke tage stilling til teknologien – de er alle lige gode, hedder det – og man vil så afvente, at det skal være tjenesterne, der driver udviklingen.

I FDIH undrer vi os over, at man ikke tager udsagnet fra de eksperter, man købt, til efterretning. I stedet konkluderes det stik modsatte.

Konklusionerne tager altså afsæt i, at teleselskaberne fokuserer på at udnytte de teknologier – især kobber - og investeringer, der allerede er foretaget. Forståeligt ud fra et snævert økonomisk synspunkt, men konklusionerne fjerner udviklingspotentialer i det danske samfunds muligheder, og de er i strid med allerede formulerede politiske visioner.

Komiteens anbefalinger svarer stort set til at anbefale, at forskellige operatører anlægger veje eller jernbanespor parallelt med hinanden, når bilister eller pendlere efterspørger det. Det vil være spild af ressourcer, og på jernbaneområdet har man allerede taget konsekvensen med Banestyrelsen, der styrer skinnerne, mens togselskaberne står for driften.

I stedet for at fokusere på det eksisterende telenet og at få maksimeret ejernes udbyttet heraf, bør den politiske beslutning fokusere på, hvilken udvikling, der giver det størst mulige samfundsmæssige afkast.

FDIHs anbefalinger:

Betragt Højhastighedskomiteens rapport alene som teleindustriens partsindlæg i drøftelsen om det fremtidige højhastighedsnet

Nedsæt en komite med brugere, der kan give deres bud på forventninger/krav til fremtidens tekniske infrastruktur

Udrulning af højhastighedsnet skal være styret af en politisk beslutning/myndighed som sikrer fremtidens infrastruktur – operatørerne må så konkurrere på services.

Med venlig hilsen

Henrik Theil
Kommunikationschef

FDIH- Foreningen for Distance- og Internethandel

Børsen
1217 København K
Tlf. 7225 5601

Web: www.fdi.net